

Lic. theol. Nikolajs Plāte

**Dr. Mārtiņa Lutera “Mazā
katehisma” iztirzājums.**

Redakcijas priekšvārds.

1989. gada izdevumam.

Šoreiz mūsu rakstu krājuma ¾ laidienā publicējam tikai vienu latviešu teologa N. Plātes konfesionālo darbu- **DR. MĀRTIŅA LUTERA "MAZĀ KATEHISMA" IZTIRZĀJUMU.**

To darām divu iemeslu dēļ. Vispirms- nākamā gada janvārī (1990) virsmācītājam, Teoloģijas semināra Sistemātiskās teoloģijas katedras docentam Nikolajam PLĀTEM svinēsim 75. dzimšanas dienu. Otrkārt: mūsu pašreizējā situācijā jūtam lielu nepieciešamību pēc darbiem kuri palīdz iepazīties ar kristietības un luteriskās Baznīcas pamatprincipiem.

Īsi par autoru.

Virsmācītājs Nikolajs Plāte dzimis 1915. gada 7. janvārī Varakļānos. 1938. gadā absolvējis Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultāti ar teoloģijas licenciāta grādu. Kalpojis Sēlpils un Piltenes iecirkņa draudzēs, bet no 1953. gada līdz aiziešanai mūžībā (1983. gada 9. novembrī) bija Rucavas draudzes mācītājs. Paralēli viņš kalpoja Nīcas Muitnieku un Liepājas M. Lutera draudzēs.

Redakcija

Ievadījums.

Runājot par Dr.Mārtiņa Lutera Katehismu, vienmēr saprotam Mazo Katehismu. Mūsu evaņģēliski luteriskās Baznīcas partikulārajos apliecības rakstos ir arī M. Lutera Lielais Katehisms jeb vienkārši Catechismus, kas bija domāts kā palīgīdzeklis skolotājiem un mācītājiem darbā draudzēs. Bet tā koncentrātu M.Luters nosauca par Mazo Katehismu un izplatīja draudzēs.

Jāsaka, ka Lielais Katehisms nav ieguvis tādu popularitāti kā meistarīgi uzrakstītais Mazais Katehisms. Mazā Katehisma tulkojums ir arī pirmā latviešu valodā iespiestā luteriskā grāmata. Tā Dobeles mācītāja Johana Rīvija tulkojumā iznāca 1586. gadā. Cik man zināms, M. Lutera Lielais Katehisms latviešu valodā izdots tikai 1894 gadā (Confessio Augustana izdota 1893. gadā) un nav arī vairāk atkārtots, kā vienīgi mūsu Baznīcas jaunatnes žurnālā "Jaunatnes ceļš", kad 1936. un 1937. gadā turpinājumos sniegts 1. un 2. daļas jauns tulkojums, tomēr ar īsinājumiem.

Abi Dr. M. Lutera Katehismi ir izdoti 1529. gadā, gadu pēc tam kad M. Luters bija apmeklējis jaundibinātās Saksijas evaņģēliskās draudzes un kad atklājās, cik maz vēl vienkāršā tauta zina. Ļoti daudzos gadījumos arī pašiem garīdzniekiem, kas līdz ar draudzēm bija pārnākuši no katoļu Baznīcas evaņģēliskajā Baznīcā, bija diezgan vājas zināšanas par ticības pamatpatiesībām.

Paša Katehisma rašanās izpēte ir baznīcas vēstures jautājums un par to negribētu runāt daudz, bet daži fakti jāpiemin.

Pirmais-1529. gada 20. janvārī- ir iespiestas Mazā Katehisma trīs sākuma daļas uz atsevišķām lapām, kuras tad izlika pie sienām baznīcās, skolās un mājās. Tos izstrādājot, kā mācību viela ir tikusi izmantota trīs M. Lutera sacīto Katehisma sprediķu sērijas, ko tas bija veicis Vitenbergā 1528. gadā. 1529. g. 16. martā iznāca lapas, kas veltītas abiem sakramentiem un 1529. g. 16. maijā viss Mazais Katehisms ar virsrakstu "Enchiridion (rokasgrāmata). Mazais Katehisms draudzēm, baznīcas kungiem un mācītājiem. Mārtiņa Lutera sarakstīts." Jau tā paša gada 13. jūnijā parādījās jauns izdevums ar 20. ilustrācijām. Togad iznāca arī Lielais Katehisms.

Pirmajā M. Lutera Mazā Katehisma izdevumā katehisma piecām daļām bija vēl daži pielikumi, no kuriem vairāk pazīstamas ir rīta un vakara lūgšanas un galda lūgšanas. Tā sauktās "Debesu valstības atslēgas", kuras vēlākos izdevumos tika pievienotas nav sarakstījis M. Luters un tās parādījās atklātībā tikai pēc viņa nāves.

Par Katehisma rašanos, tā uzvaras gājienu un vērtību latviešu valodā ir iznākusi teicama grāmata, ko sarakstījis mācītājs Ērmanis: "Dr. Mārtiņa Lutera mazais katķisms-evaņģēliskās-luteriskās draudzes dārgums", Rīgā, 1929.g.

Par Mazā Katehisma vērtību un nozīmi varat lasīt arī mūsu š. G. (Red. Piez-1980. gads) Baznīcas Kalendārā prof. R. Feldmaņa rakstu. Mazajā grāmatiņā, kā to atdzīst R. Feldmanis, mums atmirdz visa

M. Lutera ģenialitāte, un šis Katehisms mums atklāj M. Lutera nozīmi un vērtību ne vien savam laikam, bet arī mūsu dienām. Tādēļ jau arī visā pasaulē luteriskajās Baznīcās blakus Bībelei un Dziesmu grāmatai Mazais Katehisms ir vienmēr bijis un joprojām ir trešais nepieciešamais garīgās dzīves veidotājspēks.

Varētu citēt ievērojamu teologu liecības, kuri jo atdzinīgi novērtējuši šo M. Lutera darbu. Varētu sākt ar viņa draugu Dr. Justu Jonasu, kurš Katehismu nosaucis par īstu bērnu Bībeli, un turpināt ar daudziem, daudziem citiem, kas dzied slavas dziesmas un atdzīst, ka šajā darbā pukst ne tikai reformācijas, bet arī visas kristietības sirds, un tas ir veikums ar ekumēnisku nozīmi. Tā vērtība ir izteiksmes veida īsumā, un M. Lutera skaidrojums ir daudz kas no Dieva Gara, kas nav padots iznīcībai.

Te nevar būt divu domu, ka evaņģēliski luteriskās Baznīcas darbiniekiem ar šo grāmatu ir pamatīgi jāiepazīstas, lai draudzes locekļiem- un īpaši konfirmantiem- varētu skaidrot kristīgās ticības galvenos jautājumus.

Nevar teikt, ka latviešu valodā par katehismu nav nekādu rokasgrāmatu. Te pieminēšu dažas, sākot no vecākajām, kurām ir vairāk bibliogrāfiski kultūrvēsturiska nozīme. Saprātīgi lietojot vēl šodien tās noder. Tas sakāms par Nissena, Ērmaņa, Grīnera- Grinberga grāmatām.

- 1) J. Nissena "Sarunas par Lutera Mazo Katķismu. Grāmata visiem Dieva vārda mīļotājiem." Skol. T. Zilpauša pārtulkota Rīgā 1872. g.
- 2) Kārļa Branta, Palsmanes māc. "Dzīvības ceļš, jeb Mārtiņa Lutera Mazā Katķisma izskaidrojums ar Dieva vārdiem." Rīgā, 1881. g.
- 3) Skolotāja P. Siliņa "Mārtiņa Lutera Mazais Katķisms". Rīga, 1892.g.
- 4) Māc. J. Ērmaņa "Kristīgās ticības mācība pēc Dr. Mārtiņa Lutera Katķisma". 2. izd. Rīgā, 1902.g.
- 5) "Vadonis Katķismā". Rokas grāmata skolotājiem. Pēc O. Cukka un citiem paraugiem sastādījis A. Bāliņš Rīgā, 1907.g.
- 6) Dr. Mārtiņa Lutera "Mazais Katķisms". Pēc Otto Cukka latviski izdevis V. Plutte-Olavs. Rīgā 1913. g.
- 7) Andreja Broda, Ērgļu draudzes skolotāja "Mūsu bērniem", 1. un 2. daļa.
- 8) Arnds Šellers Katķisms līdzībās". Tulk. Skolotājs A. Šillers. Rīgā, 1912. g.
- 9) "Jaunā kristīgā māju grāmata. Vadonis ticības mācībā." Sastādījuši mācītāji H. Grīnbergs un T. Grīnbergs. Rīgā, 1911. g.

No mazāk jaunākām vēl jāpiemin:

- 10) Dr. K. Beldava "Esiet stipri!". To izdevusi Baznīcas Virsvalde, izdošanas gads nav zināms. Cik atceros, jau 1933. g. Vasarā tā bija pieejama.
- 11) Māc. J. Birģeļa "Mūsu ticības pamati". Skaidrojums par it visu katķismu. Rīgā, 1939. g. Tā no visām iepriekš minētajām grāmatām ir vislabākā. Liekas arī jums visiem labi pazīstama. Dažās vietās gan tā ir sprediķveidīgi izplūdusi, kas mazāk der mācību grāmatai. Bet nenoliedzami- patreiz labāku mums nav, un tādēļ es ieteicu mūsu priekšmetā to rūpīgi studēt, jo kā to teicis jau iepriekš minētais Nissens: ko nav vērts lasīt divreiz, to nav vērts lasīt arī vienreiz.
- 12) Ēs un mans nams". Grāmata kristīgas mājas dzīves kopšanai. Baznīcas Virsvaldes izdevums. Rīgā, 1940. g.

Te jau nopietnāk iztīrāta ticības apliecība un sakramenti. Dr. V. Maldonis raksta par 1. ticības locekļa jautājumiem: "Dievs, cilvēks, pasaule". L. Rasa (tas noteikti ir pseidonīms, iespējami, ka aiz tā slēpjas Leons Taivāns) raksta par Jēzu Kristu un pestīšanu. Dr. E. Rumba- par Baznīcu un sakramentiem.

Tas ir vispār atdzīts, ka katehisma zināšanas disciplinē domāšanu un palīdz ticības jēdzienus sistemātiski sakārtot, un ka tas ir vislabākais līdzeklis pret maldu mācībām.

Kristīgo pasaules uzskatu patiešām labi var apgūt pēc M. Lutera Mazā Katehisma. Tur mūsu ev. lut. Baznīcas ticības mācību var iemācīties visskaidrāk, visīsāk un arī visvieglāk. Katra atsevišķā no piecām mācību daļām ir dziļa Dieva domu pilna, un tās pakāpeniski apgūstot, kļūst zināms un tuvs pestīšanas ceļš. Varam sacīt: Katehisms ir arī populāra, īsumā apkopota dogmatika, tomēr bez šī priekšmeta teoloģiski zinātniskā smaguma. M. Luters savu Mazo Katehismu ir izveidojis tādā pašā kārtībā, kā Dievs mūs vada uz mūžīgo dzīvību. Bauslība rāda, ka ar sava paša spēkiem nespējam to sasniegt. Ticības locekļi māca, ka to varam iemantot tikai caur Dieva žēlastību, ticībā uz Jēzu Kristu. Lūgšana un sakramenti palīdz staigāt ticības ceļu un tā nokļūst pie svētīgā mērķa: mūžīgās dzīvības.

Katehisma teksts, ja uz brīdi noliekam pie malas M. Lutera sniegtos skaidrojumus, mūs vieno ar visām citām kristīgajām konfesijām. Tas mūs stiprina ticībā uz vienu svētu Kristīgu Baznīcu un, kā māc. J. Ērmanis teicis, ir iepriecinājuma pilna zīme un liecība, ka tas Kungs savu draudzi izvedis cauri dalīšanai

un šķelšanai, līdz būs viens ganāmpulks un viens Gans. Savā Katehisma skaidrojumā M. Luters atturas no jebkādas polemikas ar citām konfesijām.

Satura ziņā Mazais Katehisms bez šaubām māca to pašu, kas atrodams Augsburgas konfesijā (Confessio Augustana) un tās apoloģijā, un reformācijas galvenā doma par grēcinieka taisnošanu sola gratia, sola fide (vienīgi žēlastībā un vienīgi ticībā) ir jo skaidri izteikta arī te. Bet šo patiesību pozitīvā izteiksme, neaizskarot Katoļu Baznīcas atšķirīgos uzskatus, piešķir, grāmatiņai ekumēnisku nozīmi.

Baušļi jeb dekalogs.

Tā ir pirmā mācību daļa Mārtaņa Lutera Mazajā Katehismā.

Kas ir baušļi?

Latviešu literārās valodas vārdnīcā (1973. g. Izdevums) to skaidro tā: "religiski ētisks pamatlikums". Baznīcas valodā tas nozīmē: Dieva doti likumi cilvēkam; bet šaurākā nozīmē- desmit Dieva vārdi cilvēkam, kuros izteikti cilvēku pienākumi pret šo Likumu Devēju un pret citiem cilvēkiem. Jaunā Derība runā par Jēzus jauno bausli- mīlestības bausli: "Jaunu bausli Es jums dodu, ka jūs cits situ mīlat kā Es jus esmu mīlējis, lai arī jūs tāpat cits citu mīlētu" (Jņ. 13: 34).

Ir atšķirība starp vārdiem "bauslība" un "baušļi". Ar vārdu "bauslība" saprot visu israēlistiskā kulta un sadzīves institūciju (iekārtojumu). Tie ir visi kultiskie un sadzīves noteikumi, kādi bija spēkā Vecās Derības tautā pēc derības noslēgšanas ar Jahvi Sinajā. Šis bauslības kodols bija 2. Moz. 20: 2-17 ietvertie baušļi, vai pēc biblišķās izteiksmes- desmit vārdi 2. Moz. 34:28; 5. Moz. 4:13; 5. Moz. 10:4).

Ar vārdu "bauslība" jeb "tora" rabīniskajā teoloģijā tika apzīmēts viss pentateuhs (visas 5 Mozus grāmatas), kur bauslība ir ietverta un caurvīta Israēla vēstures stāstos.

Tā tad īstenībā ir nepareizi Katehisma 1. mācību daļu saukt par bauslību, kā tas ir darīts dažos agrākajos Katehisma izdevumos. Tā nav bauslība, bet baušļi. Taču par tiem kā par kopību runājot, ir pierasts arī pie vārda "bauslība", ko lietodami, nedrīkstam aizmirst arī šī vārda plašāko nozīmi.

Balstoties uz Dieva vārdu, varam sacīt, ka Dievs vispirms savus baušļus bija rakstījis cilvēku sirdī. Tādēļ arī pagāni savā ziņā atdzīst Dieva prātu un rīkojas pēc tā. Par šo pirmatnējo, cilvēka sirdī ierakstīto bauslību liecina cilvēka sirdsapziņa.

Rom. 2:14-15: "Jo pagāni, kam nav bauslības likuma sekodami savai dabai, izpilda tikumības likuma prasības, tad viņi, būdami bez bauslības likuma, paši sev ir likums, jo ar to viņi pierāda, ka likuma prasība ierakstīta viņu sirdīs. To pašu apliecina viņu sirdsapziņa un viņu domu spriedumi, kas cits citu vai nu apsūdz vai attaisno."

Tā tad sirdsapziņu var saukt par Dieva balsi cilvēkos, jeb, pareizāk sakot,- par ausi Dieva balsij. Tā ir palikusi vēl no dievlīdzības, pēc kādas pirmais cilvēks bija radīts, un tai bija uzdevums liecināt, vai cilvēka darbi saskan ar Dieva prātu, vai uzdevums liecināt, vai cilvēka darbi saskan ar Dieva prātu, vai nē, un vadīt to Dieva gribas pildīšanā. Nav pareizi sirdsapziņu uzskatīt tikai par cilvēka audzināšanas rezultātu. Tā ir Dieva iedibinājums katrā cilvēkā. Bet šo Dieva veidojumu var attīstīt un var nomākt, šo ausi var uzturēt dzirdīgu un var to aizmidzināt.

Grēka dēļ cilvēka sirdsapziņa ir tapusi nepilnīga un neskaidra. Un tādēļ Dievam, kurš bija izredzējis Israēla tautu par savu tautu visas cilvēces vadīšanā uz pestīšanu, vajadzēja dot jaunu savas gribas atklāsmi. Tā izpaudās baušļu došanā pēc tautas iziešanas no Ēģiptes. To saņēma Mozus Sinaja kalnā, par ko lasām 2. Moz. 19 un 20 nodaļās, kā vēsturnieki domā, tas noticis kaut kad starp 1450. un 1250. g. Pr. Kr., tā tad apmēram pirms 3300 gadiem.

Baušļi tika doti majestātiski svinīgi, bailes iedvesošā veidā. Visā cilvēces vēsturē nav otra tāda notikuma. Gan Sinaja kalna, gan Golgātas notikumi ir vienreizēji, īpaši, un no Sinaja kalna jau stiepjas pavedieni uz Golgātu. Abi kalni sasauca. Šo domu gribētu paskaidrot.

Garā skatu Sinaja kalnu, redzu, kā Dieva taisnība ar Mozus starpniecību tapa atklāta Israēlim. Padebesī un dūmos ir tīts Sinajs, tas tērpies pērkona dārdos un zibens baigajos rakstos. Varenas bazūnes skaņā runā Mūžīgā likumdevēja balss. "Mēs izpildīsim visu!", svētās šausmās sauc tauta sacīdama uz Mozu: "Runā tu! Tikai lai Dievs ar mums nerunā, ka nemirstam." (2. Moz. 20:19). Un kamēr Mozus sarunā ar Dievu Sinaja kalnā kavējās 40 dienas un 40 naktis, lejā kalna pakājē, kas vēl nesen bija drebējusi svētā Dieva atklāsmē kā apses lapa, ļaudis jau dejo ap zelta teļu un viens otram uzsauc: "Šis ir tavs Dievs, Israēl, kas tevi izvedis no Ēģiptes zemes!" (2. Moz. 32:4).

Vai var vēl spīdošāk nodemonstrēt cilvēka nevarību izpildīt mūžīgā Dieva bauslību, kā tas notika Sinaja pakājē!

Un tā viscaur Israēla vēsturei, visai cilvēces vēsturei!

Kā mūžīga uguns deg bauslība cilvēcē. Svētie Raksti to glabā, un sirdsapziņa to apstiprina. Katrs to pazīst un katrs to dzird. Bet nekur tā nav kļuvusi cilvēkos par īstenību, nekur nav piepildīta, tā ir pārkāpta un mūžam- pārkāpta! Tā saslēgusi visus zem pazušanas lāsta smaguma, ieģrūzdamā sirdsapziņas bailēs un mokās. Vai nu tā ir Vecā Derība vai pasaules reliģiju vēsture- visur vienas un tās pašas žēlabas: "Es grimstu grēkos kā dubļos, kur nevar stāvēt. Es esmu nācis dziļos ūdeņos un viņi mani aplājuši. Es esmu piekūsis no savas saukšanas, mans kakls ir aizsmacis un manas acis īgst. Kungs, ja Tu gribi noziegumus pielīdzināt, kas pastāvēs?!" (Ps. 69:3-4; Ps. 130:3)

Vai tad šī bauslība ir laba, vai tā pati nav ļaunums un grēks, kā to apustulis Pāvils jautā (Rom. 7:7), ja tā cilvēkus ieģrūz dvēseles mokās? Un tomēr apustuļa atbilde ir: nekādā ziņā nē! Citiem vārdiem sakot: tā ir laba, mūžīgi laba un vajadzīga. Ja cilvēks kopš mazotnes ļaunā sirdsprāta dēļ, kāto pats Dievs apliecinājis (1. Moz. 8:21), nespēj bauslību piepildīt, tad bauslība māca viņam to atdzīt un iet tālāk Dieva radītajā pestīšanas ceļā.'

Zinām, ka dekalogam sekoja Israēla tautas upurkulta noteikumi, kas simboliski sludināja pestīšanu reizē ar Jēzus Kristus upurnāvi Golgātā. Tā mūžīgais Dievs jau Sinajā redzēja Golgātu.

Bauslības, jeb baušļu nozīme galvenokārt ir trejāda:

- 1) Bauslība rada grēkatdziņu. "Bauslība dod grēka atdziņu." (Rom.3:20). To mēs salīdzinām ar spoguļi, un tas ir pareizi. Bet tas ir īpašs spoguļis: tas rāda mūs, kādi mēs esam un kādiem mums jābūt, - divus attēlus uzreiz. Un kad abus attēlus salīdzinām, tad rodam grēkatdziņu. Tādēļ tas ir labs līdzeklis sevis pārbaudei vakaros, lūgšanas brīdī un gatavojoties dievgalda gājienam. Svētīgi ir pie ikviena no baušļiem apstāties, jo nozīmīgs un svarīgs ir katrs. Nevar vienu pildīt un otru atmet, tie ir savstarpēji saistīti: "Ja kas visu bauslību pildītu, bet grēkotu pret vienu bausli, tas ir noziedzies pret visiem" (Jēk. 2:10).
- 2) Bauslība modina svētīgas bailes. Savu grēku atdzīšana izbieidē. "Es nožēlojamais cilvēks! Kas mani izraus no šīs nāvei nolemtās miesas?"(Rom.7:24). Top bail no Dieva soda, kas baušļu pārkaipšanas dēļ nāk pār grēcinieku. Bet tās ir veselīgas bailes, jo daudzkārt tās pasargā no grēkošanas. Tādēļ tās ir salīdzināmas ar bultu vai durvju aizbīdņiem, kas stājas pretī grēka uzbrukumam. Dievišķais "Tev būs!" vai "Tev nebūs!" līdz ar soda draudu aizver dvēseles durvis grēkam. "Kā tad lai es daru tādu lielu ļaunumu un grēkoju pret Dievu?!" (2. Moz.32:9) Cik daudz būtu grēku, ja neatturētu bailes, ko rada bauslība! Ja nebūtu bauslības, mēs iegāztos pazušanā kā pārplūdušā upē. Kāds katehisma skaidrotājs teicis: "Tā kā plēsīgu zvēru pie ķēdes liek, tā bauslība piesien cilvēku, lai tas nedara grēku. Soda bailes ir šīs ķēdes". Un ja tomēr grēks ir noticis, arī tad bauslības radītām bailēm ir svētīga nozīme, jo tās sagatavo dvēseli žēlastības satveršanai. Dievs izbieidē nevis dzenot izmisumā, bet mudinot doties glābšanas ceļā.
- 3) Bauslība noved pie Kristus. "Viņa ir audzinātāja, kas mūs tā audzina, lai mēs Kristu atrastu. Viņa ir mūsu vadone pie Kristus" (K. Beldavs) Tā domā arī apustulis Pāvils: "Bauslības gals ir Kristus. Viņa iegūst taisnību ikviens, kas tic"(Rom.10:4). "Tā tad bauslība ir līdz Kristum bijusi mūsu audzinātāja, lai mēs ticībā kļūtu taisnoti" (Gal. 3:24). Orģinālā te lietots vārds "paidagogos"- bērnu vadonis. Tas nenozīmē to pašu, ko mēs ar šo vārdu tagad saprotam. Pedagoģi tikai pavadīja bagātnieku bērnus pa pilsētas ielām līdz skolai un mācībām beidzoties to sagaidīja. Skolotāji (didaskoloi) bija citi. Tā mēs arī varam teikt: bauslība ir tikai mūsu vadītāja līdz Kristus skolai, kur mēs mācamies būt īsti kristieši. Citiem vārdiem: kad mēs esam ieskatījušies baušļos kā spoguļi, ieraudzījuši savu grēcīgumu un izbijušies, tad tveramies ar visiem spēkiem pie Kristus, kas vienīgais var mums grēkus piedot un mūs taisnot. Tātad baušļi ved cilvēku pie visvarenākā reliģiskā piedzīvojuma, kurā atklājas Dieva svētums un cilvēka nespēja pildīt Svētā pavēles. Šis piedzīvojums tomēr nesatric, bet ceļ, tāpēc, ka ved pie Kristus. Šādu piedzīvojumu rāda kopš viduslaikiem pazīstamais Čelanas Toma (+1258.g.) dziesma "Dies irae, dies illaie":

"Kā lai mana sirds tad šķīstās? Kur man sarga rokas īstās,

Kad pat taisnie soda bīstas?-

Mīļais Jēzu, mūsu labā kaldināts Tu krusta stabā!

Nāc un bailēs mani glabā!"-

Un Jēzus Kristus piedod! Viņš mazgā baltu, Viņš dāvā pestīšanas prieku! Pie tāda guvuma noved šis piedzīvojums. Aiz baušļiem ir atrasts Kristus!

Bet vai kristiešiem baušļi nav jāpilda? Bez šaubām- jāpilda! Jēzus Kristus tos visus ir atdzinis par Dieva likumiem, kas pildāmi, lai iegūtu mūžīgo dzīvību. Tā to skaidri redzam Jēzus atbildēja bagātajam jauneklim (Lk. 10:25-28). Un kalna sprediķī viņš ir teicis: "Es neesmu nācis bauslību atmet, bet piepildīt"(Mt.5:17), un ir devis visiem baušļiem garīgu padziļinājumu, kādu nepazīna Vecās Derības tauta. Bet tos piepildīdams mūsu vietā, Viņš ir nostādījis jaunās attiecībās ar

bauslību: mēs pildām baušļus ne vairs kā ārēju likumu, bet kā iekšēju nepieciešamību aiz pateicības Dievam, kas mūs ir taisnojis Jēzū.”

K. Beldavs saka: “Bauslība kļuvusi dievbērnu saulainā zemīte, kur aiz katra baušļa mirdz Dieva mīlestības saule, un Sinaja pērkonis ir rimuši.” Vecās Derības “Tev nebūs” ir pārvērties par Jaunās derības “Es gribu!”. Es pats negribu apbēdināt to, kas mani ir mīlējis. Mana mīlestība uz Viņu to liedz. Es gribu mīlēt To, kas mani vispirms ir mīlējis! (1.Jņ. 3:19). “Mīlestība ir bauslības piepildīšana (Rom. 13:10). “Labāk uguni lecu nekā tīšām grēkoju!”- tā sacīja kāds Dieva bērns, ar to labi raksturodams grēka nedabīgumu dievbērnībā. Kristus mīlestība spiež dzīvot Dieva godam (2. Kor. 5:14), mīlēt citus tā kā Jēzus mīlējis (Jņ. 13:34). Bauslība no jauna tiek rakstīta sirdī. Tā tas jau bija rakstīts sirdī Ādamam pirms grēkos krišanas. Jēzus Kristus nopelna dēļ nu šis ieraksts ir ar daudz lielāku skaidrību.

Tādēļ visa mūsu cieņa pret šiem desmit Dieva vārdiem, kur ir īsi apkopots, kā to kāds mācītājs sacījis, viss Dieva valsts pamatlikums jeb konstitūcija, kas netop atcelts vai grozīts, kamēr vien šī zeme pastāvēs. Tas ir sevī noslēgts veselums, un ar skaitli “desmit” ir simboliski norādīts uz tā iekšējo pilnību. Ar tiem var salīdzināt tikai mūsu Kunga mācīto lūgšanu un 7 vārdus pie krusta.

Dekaloga iedalījums M. Lutera katehismā ir mazliet citādāk nekā Bībelē, kur sacīts, ka tie bijuši rakstīti uz diviem akmens galdiņiem (2. Moz. 32:15) tā rādot, ka pirmā galdiņa baušļi kārtoti cilvēka attiecības ar Dievu, otrā galdiņa baušļi- cilvēka attiecības ar citiem cilvēkiem. Tie ir reliģiskie un ētiskie pienākumi, kas savīti kopā kā vienota Dieva griba.

Pēc jūdu Talmuda vārdi: “Es esmu tas Kungs, tavs Dievs!” ir pirmais bauslis. Elku dievu pielūgšanas aizliegums, kas diezgan plaši izteikts 2. Moz.20:3-5a., ir otrais bauslis. Tur pretī 9. un 10. ir apvienoti. Grieķu katoļi, t. i. Pareizticīgā Baznīca un reformātu baznīca, kā arī adventisti uzskata elku dievu pielūgšanas aizliegumu par atsevišķu bausli, un 9. un 10. bausli apvieno tāpat kā jūdi.

M. Lutera baušļu iedalījumā piekrīt Romas katoļu Baznīcai, kas kopš Augustīna laikiem jau bija atmetusi tēlu veidošanas un pielūgsmes aizliegumu kā atsevišķu bausli, ietverdama to visu 1. bauslī. 3. bauslī M. Lutera sniedzis saīsinātā veidā un 9. un 10. bausli izdalījis atsevišķi. Visu baušļu gala vārdus M. Lutera pievienojis no 1. baušļa. To viņš darījis pedagoģisku apsvērumu dēļ. Arī baušļu izdalīšana pa diviem galdiņiem ir dažāda. Grieķu katoļi un reformāti skaita mūsu 4. bausli pie 1. galdiņa baušļiem. Tā iznāk uz katra galdiņa pieci. Luterāņi un katoļi skaita uz pirmā galdiņa trīs un uz otrā septiņus baušļus.

Pirmā galdiņa baušļi.

Dzīve mīlestībā uz mūsu Dievu.

1. Pirmais bauslis.

Es esmu tas Kungs tavs Dievs, tev nebūs citus dievus turēt manā priekšā.

Kas tas ir?

Jums būs Dievu par visām lietām bīties, mīlēt un uz to cerēt.

1.Dieva pašliecība.

Bauslis sākās ar Dieva pašliecību (kas, protams, attiecas ne tikai uz pirmo bausli, bet arī visiem sekojošiem): “Es esmu tas Kungs tavs Dievs”. Tā Dievs uzrunā katru no mums un saka mums, kas ar mūs runā. Dievs saka: “Es esmu!” Tas kas var sacīt un saka: “Es esmu”, un citi dzird to runājam, tas arī ir. Un tam, kas ar mani runā, nemaz nevajag pierādīt, ka viņš ir.

Tā Svētie Raksti dara. Tie nemaz necenšas pierādīt, ka Dievs ir. Bet tie mūs noliek šīs Dieva balss priekšā, jo Dievs necieš klusu, bet runā (Ps. 50:1-3). Un tas, kas var sacīt: “Es esmu”, - tas ir dzīvs, tas dzīvo. Tātad tas, kas šos baušļus devis, ir dzīvs Dievs. Vēl vairāk. Šodien mēs varam sacīt: es esmu, pirms 100 gadiem un vēl pēc 50 gadiem mēs to nevaram sacīt. Dievs vienmēr var sacīt: “Es esmu”, jo Viņš ir mūžīgs.

Bet šodien mēs dzirdam un lasām apgalvojumus: Dieva nemaz nav! Un kā tu pierādīsi pretējo? Ko atbildēsi tiem, kas jautā: kur ir Dievs? (Ps. 42:4). Cik labi tam, kurš dzird, ka Dievs runā, un kurš zina: Viņš stāv pie manis un redz, un zina visu, ko domāju, runāju, daru, un Tas saka: “Es esmu!”. “Es esmu pie tevis ik dienas” (Mt. 28:20).

Mūsu uzdevums nav pierādīt, bet apliecināt. Un mūsu iespējas: ne nedemonstrēt, bet piedzīvot. Tas, kas ir dzīvs, personīgs Dievs, tas tāpat nav pierādāms, kā arī- noliedzams, jo Dievs nepieder jutekliskas tveramības pasaulei. Bet nav vajadzīgs nekāds pierādījums, tādēļ ka Viņa tuvumu piedzīvojam, Viņa valdīšanu redzam, Viņa vārdu un baušļus saņemam un Viņā dzīvojam, rosāmies un esam (Ap.d. 17:28). Kam šie Dieva atklājumi ir nepietiekami, tam arī nekādi pierādījumi nepalīdzēs, jo tāds negrib piedzīvot personīgu un dzīvu Dievu (Lk. 16:29-31).

Ticībai personīgajam Dievam un tāda Dieva noliegšanai ir jāņem pieņēmums pret pieņēmumu. Tikai pirmais dibinās uz Dieva atklāsmi dabā, vēsturē, sirdsapziņā. Viņa vārdā un Jēzū Kristū, Viņa Dēlā; kamēr otrs ir tikai cilvēku apgalvojumu rezultāts.

Angļu zinātnieks Dr. J. Čelmers ir pareizi secinājis, ka pirms kāds var noteikti apgalvot, ka Dieva nav, tam vajag būt ieguvušam Dieva gudrību un visur klātesamību. Viņam vajag būt iepriekš visu universu izpētījušam, lai būtu drošs, ka Dievs patiesi nekur nav. Viņam vajag būt izpētījušam visas cilvēces paaudzes un visas debesis, lai būtu drošs, ka tās nekad neko nav dzirdējušas par Dievu. Savas domas Čalmers īsumā apkopo: "Lai cilvēks nepazītu Dievu, tad tam ir jāgrimst zem Dieva Gara apgaismotā saprāta līmeņa. Bet lai tas varētu noliegt Dievu, tad tam pašam vajag būt Dievam līdzīgam." (Prof. Dr. T. Hvatloa "Vai ir Dievs?". Latviski tulk. H. Redins.)

Tādēļ vien noliegt Dieva esamību nav tiesību, ja kāds cilvēks nav bijis spējīgs ieraudzīt Dieva pēdas. Neskaitāmiem citiem var būt pavisam pretēji piedzīvojumi.

Korānā- islama (oriģinālā *muhamedānu*, labojums mans) svētajā grāmatā mēs lasām šādu dialogu: "Kur ir Dievs?" prasa muļķis gudrajam. "Tavā sirdī Viņa nav, atbildēja gudrais, jo citādi tu šādu jautājumu neuzdotu". Tas skan asi, bet tā ir patiesība, ka tas, kas savā sirdī nes Dieva atdziņu, nekādus prāta pierādījumus nemeklē, bet kam šis atdziņas vēl nav, to īsti nepārliecinās nekādi pierādījumi. Dievs tverams ar īpašo cilvēka dvēseles spēju- ticību.

Lielajam krievu rakstniekam Ļevam Tolstojam ir neliela grāmatiņa ar virsrakstu "Dievs", kur apkopotas viņa domas par Dievu un dvēseli (latviešu valodā ir iznākusi 1908. g.). Tur 17. lappusē viņš raksta tā: "Dievs ir! Šī ir mana visdrošākā zināšana. Es neesmu spiests un man nevajag to pierādīt. Ikkatrs mēģinājums pierādīt Viņa esamību jau ir Dieva zaimošana, bet ikkatrs Viņa noliegums-vislielākā neprātība."

Lai brīnišķīgo, vareno dzīvā Dieva būtnei izsmeļoši aprakstītu, mūsu valoda ir par nabadzīgu. Viss par Viņu teiktais būtībā ir uzskatāms tikai kā līdzība (1.Kor. 13:12).

Dieva pašpārliecība izsaka divas kardinālas patiesības:

1. Dievs paceļas pāri laicīgo, cilvēcisko pasauli un kosmosu, un ir visa Kungs un Kārtotājs;
2. Viņš dodas personīgā sakarā ar ticīgo. Ar svešvārdiem to sauc par Dieva *transcendenci-pārpasaulīgumu* un par Dieva *imanenci- šopasaulīgumu*. Savā būtībā Viņš ir pārpasaulīgs, bet savā iedarbībā, attiecībās ar ticīgo- šaipasaulīgs. Dieva viņpasaulības dēļ Viņš arī nav cilvēka prātam aptverams. Cilvēciskā ierobežotība nevar aptvert Viņa pilnību. Ar prātu gan varam darīt nedzīvu filozofisko Dieva jēdzienu, bet īstenībā Viņš ir uztverams tikai ticības pārdzīvojumā. Tādēļ par Dievu mēs varam spriest un mums ir jāspriež, vadoties vienīgi no tā, kā Viņš sevi atklājis Svētajos Rakstos.

Nosaukšu Dieva īpašības, norādīdams uz pamatojumu Svētajos Rakstos.

Dievs tas Kungs ir visuvarens (1. Moz. 17:1; Ps 115:3; Lk. 1:37)

Viņš ir visur klātesošs-Ps. 139:7-10.

Viņš ir visa zinātājs- Ps. 139:1-2.

Viņš ir mūžīgs- Ps. 90:2

Viņš ir pastāvīgs un nemainīgs Savā būtībā-Ps. 102:28; Jēk. 1:17; Ebr. 13:8.

Viņš ir visgudrais- Ps. 104:24.

Viņš ir svēts- 3.Moz. 19:2; Jes. 6:3.

Viņš ir taisns un patiesīgs- Ps. 5:5.

Viņš ir vienīgs- 5. Moz.6:4.

Viņš ir gars- Jņ. 4:24.

Viņš ir mīlestība- 1. Jņ. 4:16; Ps.103:8-13.

Viņš ir uzticīgs- 1. Kor. 1:9.

Viņš ir visa laba devējs- Ps. 145:9; Jēk. 1:17.

Viņš ir Jēzus Kristus un mūsu Tēvs- Mt. 6:9; Efez.3:14; 1. Pēt. 1:3.

Tās ir galvenās Dieva īpašības, bez kurām mūsu Dieva priekšstats nav pilnīgs. Protams Svētajos Rakstos ir minētas daudzas un dažādas Dieva īpašības, bet tās visas ir saistītas vai arī izaug no jau pieminētajām.

Vārdi "tavs Dievs" mums pauž lielu prieka vēsti: Dievs atdodas mums par īpašumu. Šie vārdi ir evaņģēlijs, prieka ziņa par Dieva mīlestību, kura mūs pirmā ir mīlējusi. Šī mīlestības dēļ mēs arī drīkstam sagaidīt no Dieva visu labu (Ps. 103:1-4). Dieva lielais mīlestības darbs Vecajā Derībā bija Israēla izvešana no Ēģiptes, no vergu nama, kad Israēlis no visas vergošanas atsavināts, kļuva par Dieva tautu un īpašumu. Mums tas garīgi nozīmē atpestīšanu no grēka verdzības. Tas ir norādījums uz Golgātu- Dieva vislielāko mīlestības darbu, nozīmīgu laikam un mūžīgi.

2. Aizliegums pielūgt elkus.

Dievs liedz un pavēl: liedz to, kas kaitē cilvēkam un mazina Dieva godu,- pavēl to, kas no tā izriet: "Tev nebūs citus dievus turēt Manā priekšā". Kas ir cits dievs, jeb elks (vāciski der Götze, der Abgott)? Vispirms Bībele visus pagānu tautu dievus sauc par elkiem (Ps. 96:5; Jes. 2:8; Jes. 41:9; Jes. 10:14), un to godināšana ir noliegta pirmajā bauslī.

Vai šis aizliegums ir attiecināms uz mums? Zelta teļi, Molocha, Dagona, Astartes un dažādo Baalu dievekļi, kuru godināšana diemžēl pa laikam iekrita arī Israēlis ir nozuduši. Sen, sen jau ir atdzīts: "Pagānu elki ir sudrabs un zelts, tie ir cilvēku roku darināti. Tiem ir mute, bet tie nevar runāt, tiem ir acis, bet tie neredz, tiem ir ausis, bet tie nevar dzirdēt, arī dvaša tiem nav mutē." (Ps. 135:25-17).

Ar auksto saprāta roku ir izdzēsta saules, mēness un zvaigžņu Glorija un dievišķums, ko tiem pierakstīja senās tautas: babilonieši, fenīcieši, ēģiptieši. Pīšļos guļ grieķu un romiešu safantazētā dievu pasaule. Vai tagad vēl vērts ir runāt par elku dievībām un elku godināšanu?

Un tomēr! Ja rupjā elku kalpība kristīgās misijas rezultātā un cilvēka saprāta gaismā ir visumā izbeigusies (atskaitot dažas nekristīgās, zemas kultūras tautas), tad tomēr var runāt par elku godināšanas atskaņām arī kristīgo vidū, kas parādās dažāda veida mānticībā. Tad cilvēks nepaļaujas uz savu Dievu un viņa valdīšanu, bet gan bīstas no ļaunajiem gariem un aplēptiem dabas spēkiem, ticēdams sapņiem, dažādām "zīmēm", burvjiem un zīlniekiem.

M. Luters Lielajā Katehismā saka: "Kam tava sirds pieķeras, tas ir tavs Dievs! Ja ar sirdi nepieķeras dzīvajam Dievam, bet kaut kam citam, tad tas top par elka dievu." Elks ir tas viss, ko liekam Dieva vietā, ko bīstamies vairāk, ko mīlam vairāk un uz ko ceram vairāk kā uz Dievu.

Grāmatas varētu sarakstīt par mūsdienu jeb moderno elku kalpību. Starp elku kalpību un īstu ticību pastāv pretēji proporcionālas attiecības: cik mazinājusies ticība, tik pieaugusi kalpība elkiem. Pareizs ir novērojums, ka daba tukšumu necieš, un tukšās vietas aizpilda. Tā arī īstai ticībai mazinoties, tās vietu sāk aizstāt dažādi surogāti, un uz Dieva troņa cilvēka dvēselē nosēžas dažādi elki.

Pirmajā vietā minama sevis dievināšana ar visiem tās veidiem un paveidiem, aiz kuriem vāji paslēpts rēgojas lielais Es. "Es pats kas visu zinu, visu spēju, visu varu, Es- dievs vēl vienīgais un visaugstākais." Jāņem vērā arī cilvēka saprāta pārliecīga dievināšanas. "Prāts tver nu nu to, kas mūža miglā bija segts." Pret šo elku kalpību modriem būt māca Dieva vārds: Jer. 9:23-24; Sal. sak. v. 3:5 u.c.

Arī citu cilvēku dievināšana nav tālu no minētā vispārējā cilvēku kulta. "Tu lielais, varenais, tu visgudrais!" "Jūs varenie ļaudis, jūs pārcilvēcīgie ļaudis". Bībele brīdina no tā, ka varam kādu cilvēku likt Dieva vietā un no tā vairāk būties, to vairāk mīlēt un uz to vairāk paļauties nekā uz dzīvo Dievu: Ap. d. 5:29; Mt. 10:28; Mt. 10:37; Ps. 118:8; Jer. 17:5; u. C.

Ir vēl zemākas kategorijas elku dievības, kuru vidū īpaši izceļas miesas kults (miesas kārbas un baudas), mamons (nauda un manta), godkāre, varaskāre u.t.t. Ir izrēķināts, ka apmēram deviņdesmit procenti no cilvēku garīgās un materiālās enerģijas tiek izlietots laicīgo un ārējo vērtību radīšanai, kuru vidū miesas kults ieņem jau redzamu vietu. Saka, ka pasaules vēsture esot arī pasaules tiesa, un šīs tiesas spriedums ir zināms. To pateicis jau apustulis Pāvils: Gal. 6:7-8; uz miesu sējot, pļaus pazušanu. Salīdzinājumam arī 1. Jņ. 2:15-17; Mt. 6:19-20; Lk. 12:16-21; Fil. 3:19.

Piebildi pie pirmā baušļa aizlieguma godāt elka dievus (2. Moz. 20:4-5): Netaisi sev tēlus nedz pēc tā kas ir augšā debesīs, nedz pēc tā, kas ir ūdenī, zem zemes, nezemojies to priekšā un nekalpo tiem",- M. Luters nav atstājis baušļa tekstā, jo tā garīgā jēga ir jau ietverta iepriekšējos vārdos: "Tev nebūs citus dievus turēt Manā priekšā".

Ar šo piebildi tātad ir aizliegts attēlu kults. Ar svētbilžu kultu saprot neīstu dievkalpojumu, kur Dievu tādejādi grib godināt, ka Dieva un eņģeļu svētbildēm un simboliskiem attēlojumiem parāda pielūgsmi un godināšanu un sagaida svētību. Atšķirība starp svētbilžu kultu un rupjo elku kalpību ir tur, ka bilžu kults kalpo zināmam Dievam, bet rupjā elku kalpība- nezināmajam.

Kaut arī attēlu kults ir aizliegts, mākslinieciskie Dieva, Viņa īpašību un Viņa darbu attēlojumi nav aizliegti, kā to jau redzam Vecajā Derībā, kur virs derības šķirsta ir ķerubu tēli un to zīmējumi ir uz saiešanas telts drānām.

Jaunajā Derībā Dievs ir parādījis miesā Jēzū Kristū, tādēļ drīkstam dievnamos un mājās lietot Pestītāja gleznas un tēlus. Kristīgajās baznīcās ir satopams arī Dieva Tēva simbols (acs ieslēgta

trijstūrī), Dieva Dēla simbols (gans, jērs) un Svētā Gara simbols (balodis). Tie kalpo kā dievnama greznums un noder svētu jūtu pamodināšanai. Bet pielūgsmē tiem nedrīkst tikt veikta. Protams, pašu Dievu gleznot ir pārdroši, lai gan reliģiskajā mākslā ir sastopami arī Laiku Vecā (Dan. 7:9) attēlojumi. Arī Rucavas baznīcas altāra nišā ir šāds gleznojums.

3. Pavēle- Dieva godināšana.

Pirmais bauslis runā arī par Dieva godināšanu kā cilvēku pienākumu,- tas ir ietverts M. Luterā paskaidrojumā.

“Mums būs!”,- tā saka Dr. M. Luters. Tātad tikumiskās prasības ir kategoriskas, bet vēl vairāk kategorisks ir reliģiskais bauslis. Pēdējais ir reliģiskā piedzīvojumā izvirzītā tikumiskā pavēle, kas prasa nesaprotamu izpildījumu. Svētuma priekšā nevar rīkoties citādi, kā vien paklausīt un solīties kalpot. Bet šī paklausība un kalpība tomēr netiek no ārienes uzspiesta, bet izaug pašā cilvēkā, kad viņš saskaras ar Svēto, Mūžīgo, Īsteno. Tā arī Dieva godināšana nav no ārienes uzlikts pienākums, bet gan dvēselē dzimusi nepieciešamība. Pienākums tā ir tikai ārīgi raugoties, formāli, bet ne savā dziļākajā būtībā.

Bez šaubām, kas gan ir mūsu godinājums pret to Dieva godību un slavu, ko Viņam dzied neskaitāmie zvaigžņu pulki un debess sfēras, viss Viņa radības daudzveidīgais krāšņums?! Un tomēr! Arī mēs esam aicināti un izredzēti Viņu godināt. Mūsu godinājums, kā to M. Luters māca, var izpausties trejādā veidā:

- 1) mūsu Dieva bijāšanā,
- 2) mūsu mīlestībā uz Dievu un
- 3) mūsu cerībā uz Dievu.

Bet zīmīgi un ļoti svarīgi ir M. Luterā vārdi: “Dievs pār visām lietām”. Dievs negrib, ja kaut ko citu tikpat bīstamies, mīlam un ceram uz to. Dievs nedala līdzdalību ne ar vienu citu. Viņš grib būt suverēns. Vienu vienīgu taču varam kā visaugstāko un vislabāko paturēt sirdī. Dievs grib būt mūsu sirdīs un dzīves centrā.

1) Ko nozīmē mūsu Dieva bijāšana?- Vai tikai tāpēc lai bīstamies Dievu, ka sagaidāms sods par mūsu nepaklausību un grēkiem?- Nē, tā nav vēl īstā Dieva bijāšana. Īsti ticīgais mazāk bīstas no grēku soda, vairāk- no paša grēka. Mums jābaidās Dievu apbēdināt ar saviem grēkiem. Piemērs šajā ziņā ir Vecās Derības Jāzeps, kurš Potifara sievas kārdinājumu spēja atvairīt tāpēc, ka viņš bijās savu Dievu (1. Moz. 39:9).

Tādas bailes, ja bīstamies tikai no soda, sauc par kalpa vai verga bailēm, un tās ir mazvērtīgas Dieva priekšā. Tur pretī, kas mums liedz apbēdināt Debesu Tēvu ar mūsu grēkiem sauc par bērna bijāšanu. Var tās nosaukt arī citā vārdā: par ticības smalkjūtību. Jo ar Dievu ir tāpat kā ar labu draugu vai mīlu dāvanu. Ir jābūt uzmanīgiem, lai to atkal nepazaudētu vai vismaz neattālinātu no mums. Nissens saka: “Diemžēl vēl daudzreiz ļaudis jābaida ar bauslības pārkonu, ar elli un pazušanu, jo viņi pārāk maz mīl Dievu.” Un Augustīns teicis: “Kas Dievu kā kalps bīstas, tam ir bailes, ka Dievs nāk, bet kas Dievu bērniģi bīstas, tam it bailes, ka Viņš aiziet.”

Vēl jāmin radījuma svētbijība pret visvareno Radītāju. Cilvēkam ir jāizjūt distance starp sevi un Dievu. Tas izriet no Dieva majestātes un svētuma un no cilvēka niecīguma un nespēka. Ja viņš to neizjūt, tad neizjūt arī Dievu kā Dievu. Visa Dieva pielūgšana pamatojas šinīs tikko minētajās pretstata attiecībās. (Salīdzinājumam Ps. 99:1-3)

2) Mūsu mīlestība uz Dievu ir otrais Dieva pagodināšanas veids mūsu dzīvē. Tā patiesībā ir tikai patmīlība uz to, kas ir pirmais mīlētājs, cilvēka atbilde Dieva lielajai mīlestībai uz cilvēku (1. Jņ.4:19). To saprast pilnībā mums mācījis Jēzus, un tā kristietībā ir būtiskā. Lai gan arī Talmudā ir sacīts: “Nav viens un tas pats- kaut ko izpildīt aiz mīlestības uz Dievu, vai arī aiz bailēm no Viņa. Tāpēc mīli savu Dievu, lai reizē ar tevi Viņu iemīl arī citi.” Bet cilvēka lielo laimi, ka viņš, sīks un nevarīgs būdams, drīkst mīlēt lielo un mūžīgo Dievu, šo mīlestību, kas dara viņu pārpārim bagātu, to mēs esam mācījušies pazīt vienīgi ar Jēzu un Jēzū. Visskaistāk tā mums atmirdz Jēzus dzīvē un aicina tai atdoties un kalpot.

“Vai nemīlēt man Tādu, kas izglābj grimstošo?!

Vai es to skumdinātu, kas paceļ kritušo?!

Es sāpju jūrā brienu,-Viņš mani gaismā sauc,

No Viņa sirds arvien plūst mīlestības strauts.”

(R.Bērziņš)

Mīlēt Dievu! Šajos divos vārdos ir visnopietnākā garīgās dzīves patiesība, visa bauslība un pravieši; visaugstākais bauslis (Mt.22:37-39), jaunais bauslis (Jņ. 13:34-35). Tas nozīmē atstāt visu to, kas ir pret Dievu, lai nebūtu tā, ka mīlam tikai ar vārdiem, bet ne patiesībā (1. Jņ. 5:3).

Tas vienmēr nebūs viegli. Ļoti bieži tas prasīs dziļu iekšēju cīņu ar šīs mīlestības naidniekiem, kamēr cilvēks kļūst svabads no tā, kas viņu saistījis pie grēka un elkiem (Mt. 6:24). Bet mīlot augs arī spēki, nākdami no neizsmeļamā avota- Dieva. Šis ir ticības burvju loks: Dievs prasa, un Dievs arī dod! Un šai burvju lokā ieslēgtais pienākums top par prieku un laimi.

Ļevs Tolstojs savā autobiogrāfiskajā darbā "Atdzīšanās" raksta: "Tavs ceļš ir skaidrs un vienkāršs. Tavs jūgs ir laime, un Tava nasta ir viegla. Bet es aļojos, ilgi būdams ārpus Taviem ceļiem, savā jaunības nekrietnībā lepodamies, es nometu katru nastu, izrāvos no katra jūga un aizmirsu staigāt Tavās pēdās. Un man šķita grūta Tava nasta, lai gan tagad zinu, ka tā ir laime, un tā ir viegla. Kungs, piedod manu jaunības kļūdu un palīdzi man tikpat priedīgi Tavu jūgu nest, cik priedīgs es to uzņemu!"

Šāda mīlestība uz Dievu nav bezdarbīga. No Dieva svētceres kalna ikdiens rūpju lejā gāja Jēzus, un tāds ir arī mīlestības ceļš. Pati smēlusi no Dieva avotiem tā kā neizsīkstošs strauts parāda sevi Dieva baušļu pildīšanā un realizējās tuvākā mīlestībā. Taisni tā ir arī mēraukla, cik īsti liela un stipra ir bijusi mūsu Dieva mīlestība (1.Jņ. 4:20). Tiešām, kā mēs Dievu mīlam, tā it skaidri mana mūsu dzīvē!

3) Arī cerība uz Dievu ir Viņa pagodinājums, kas redzams mūsu dzīvē.

Bieži laicīgās cerības nepiepildās, un viss notiek savādāk, nekā mēs cerējām. Bet tas mūs nedrīkst atturēt paļauties uz Dievu, kurš labāk nekā mēs paši zina, kas mums vajadzīgs un kas nāk par labu. Kāds sacījis, ka Dievs ļaužu cerība ir viņu vislielākā drošība, jo tā pamatojas Dieva visspēcībā, Dieva visgudrībā un Dieva mīlestībā. Stipra paļaušanās un cerība uz Dievu nevienu nav pametusi kaunā (Ps. 118:8).

Mūsu ieto un kāroto ceļu vietā Dievs ved savos ceļos, kaut brīnišķīgi, bet svētīgi (Rom.8:28). Ja mēs dzīves bēdās un likstās esam apmaldījušies kā tumšā mežā, tad cerība uz Dievu vienmēr mūs atkal izvedīs saules gaismā (Ps. 37:5). Tad arī citkārt šausmu pilnie "bezizejas brīži mūs nevarēs izbiedēt, jo pat visgrūtākajā situācijā un vislielākajās bēdās Dievs ir un paliek mūsu cerība (Jes. 49:15). "Lielāks nekā briesmas Palīgs debesīs." M.Luters grūtos brīžos bieži mēdza sacīt: "Tas Dievs, kas trīs vīrus izglāba no degoša ceļa vēl ir dzīvs." Varbūt tā radies vāciešu sakāmvārds: "Vecais Dievs vēl dzīvo!"

Kā parādās cerība uz Dievu?

- a) Ja paļaujos uz Dieva vārdiem.
- b) Ja uzticos Dievam savā dzīves ceļā.
- c) Ja lūdzu Dievu vienmēr un bēdās- īpaši.
- d) Ja cenšos būt kluss un pacietīgs.
- e) Ja ticu, ka arī nelaime beidzot vērsīsies par labu.

M. Luters : "Man daudzas lietas ir bijušas rokā, un visas tās man zudušas, bet tās, ko es no savām rokām Viņa rokās esmu varējis likt, tās vēl ir un nav zudušas."

2.Otrais bauslis

Tev nebūs tā Kunga, tava Dieva, vārdu nelietīgi veltīgi valkāt, jo tas Kungs to nepametīs nesodītu, kas Viņa vārdu nelietīgi valkā.

Kas tas ir?

Mums būs Dievu bīties un mīlēt, ka pie Viņa vārda ne lādam, ne zvēram, ne melojam vai viņam, bet to visās bēdās piesaucam, lūdzam, teicam un slavējam.

1. Dieva vārda svētums.

Pirmais bauslis runāja par Dieva personu, otrais- par Viņa vārdu, tas ir. Dieva paša nosaukumu, respektīvi, Viņa īpašvārdu. Bezvārda Dievs būtu nepazīstams Dievs (salīdzinājumam Ap. d. 17:23; 2. Moz. 3:13-14). Tikai tādēļ, ka Dievs sevi ir mums nosaucis, mēs zinām, kam mums ir jāparāda bijība un kas ir jāmīl. Bet jo vairāk mēs Viņu bīstamies un mīlēsim, jo godājamāks būs Viņa vārds (Ap. d. 4:12) un visi vārdi, ko Viņš saka.

Kā Dr. M. Luters teicis, pirmais bauslis rāda kā Dievam jākalpo ar sirdi, otrais mūs pamāca, kā Dievam jākalpo ar muti, jo pirmais, kas no sirds izraisās, ir vārdi. Vārds nav tukša skaņa, bet veids, kā cilvēks atklājas cilvēkam, jo vārdā mēs ieliekam savu dvēseli, un mūsu vārdā ietērptu tuvākais to saņem. Ja vārds,- valoda cilvēkam ir atņemta, cik gan grūti tad izteikt un cik grūti saprast dvēseli. Un vai cilvēks, kas nelietīgi izmantojis vārdus (melos, aprunās, nievās un izsmieklā) nav arī noārdījis tiltus starp sevi un citiem? Ja tas tā ir cilvēku vidē, tad Dieva vārdu nicinot, mēs nekad necelsim tiltu starp sevi un Dievu. Tādēļ šis bauslis prasa visaugstāko godbijību pret Dieva vārdu.

Jāsaka, ka senajiem ebrejiem bija daudz lielāka cienība pret atsevišķas personas vārdu, nekā mums tagad. Ja minēja kāda cilvēka vārdu, tad tas bija tikpat kā piesaukt viņa būtību jeb viņu pašu.

Dieva īpašvārds skan "Jahve" (2. Moz. 3:13-14; Jes. 42:8). Pirmā rakstu vieta sniedz šī vārda ļoti dziļdomīgo paskaidrojumu: "Ehje ašer ehje", tas ir, "Es esmu, kas Es esmu". Un cienība pret Dieva vārdu gāja pat tik tālu, ka ebrejs sava Dieva īpašvārdu nemaz neizrunāja, bet visur kur sastapa šo vārdu rakstītu, lasīja: "Adonai", tas ir "Tas Kungs". Ar lielo godbijību pret Dieva vārdu "Jahve" ir izskaidrojams arī tas, ka ebreju tauta izmantoja dažādus citus Dieva nosaukumus: Elohim, El, El-šadai, Cebaot un citus. Cik bagāts mums parādās Dievs savā būtībā un savā atklāsmē, tik dažādi skan arī Viņa vārds: Radītājs, Mūžīgais Tēvs, Apžēlotājs, Taisnais Sogis, Israēla Svētais, Pestītājs (Jēzus), Kristus, Svētais Gars, Iepriecinātājs un citi. Bet lai arī kādu nosaukumu lietotu, visur Bībelē vērojams cik grandiozs, varens un svēts ir Dieva vārds.

Jeb kuras personas vārds vērtību iegūst, raksturojot sava nesēja īpašības un morālisko tīrību. Dievs ir visaugstākā, visvarenākā un vispilnīgākā personība, tādēļ arī Viņa vārds ir tik liels un augsts, svēts un varens kā neviens cits. Katra Viņa vārda necienīga lietošana ir Viņa Majestātes apvainojums, noziegums pret Viņa svēto personu. Jes. 6:3.

Bībele iespaidīgi tēlo Bābeles ķēniņa Belzecāra galu, kurš nebija pratis cienīt Dieva vārdu (Dan. 5. nod.). Balzacars sarīkoja lielas dzīres saviem virsniekiem un galminiekiem. Kad visi viesi bija galīgi apdzērušies, iereibušais ķēniņš lika atnest tos zelta un sudraba traukus, ko viņa tēvs Nebukadnecars bija atvedis no Jeruzālemes dievnama. No šiem svētajiem tempļa traukiem tagad dzēra vīnu ķēniņa virsnieki un galma netikles. Pats bezdievīgais ķēniņš, ar dzejnieka Heines vārdiem runājot, putojošām lūpām sauc šausmīgus vārdus: "Jehova! Priekš manis tu smiekls un nieks, - Es esmu Bābeles valdnieks!"

Vēl nebija vārdu atbalss izskanējusi pilnī, kad tajā pašā mirklī uz baltās ķēniņa pils zāles sienas parādījās cilvēka rokas pirksti, kas rakstīja noslēpumainus vārdus: "Mene, mene, tekel, upharsin". Ķēniņš nobālēja. Viss reibums izgaisa. Viņa gurni un lieli drebēja. Viņš saprata, ko izdarījis. Bet par vēlu. "Tu esi svērts un atrasts par vieglu!" Jau tajā pašā naktī Belcizāru nogalināja mēdieši.

Arī citās Bībeles vietās ar vien no jauna tiek atgādināts: "Godājiet, ļaudis, Jahves vārdu!" (Ps. 33:4; Ps. 135:1-3; Ps. 135:1-3 un citur).

Dieva vārda godināšana bija Israēla tautas spēks grūtos piemeklējuma laikos un vienotības uzturētājs, dzīvojot citu tautu vidū.

Bet mūsdienās cilvēki ir zaudējuši cienību pret Dieva vārdu. Nerunāsim par tiem, kas šo vārdu neatdzīst un tīši nicina. Arī tā sauktajiem ticīgajiem bieži nav vajadzīgās cieņas pret sava Dieva vārdu. To piesaucot bez apdoma, jokojo un Dieva svētumu izsakot aizskarošos izteicienus, kā: ak Dievs!; vai, Dieviņ!; Dieva darbi; ak Jē (Jēzu) un tamlīdzīgi.

Ko teiktu mēs, ja kādreiz bez vajadzības vai ķircinādamies sauktu mūsu tēva, mātes vai mūsu pašu vārdu?! Ir vārdi, kas ir svēti un Dievs ir pats svētākais vārds. Kam Dievs ir acu priekšā un sirdī, tas nespēs tik vieglprātīgi rīkoties ar Dieva vārdu. Viņš zinās: tas nepaliek nesodīts. Vidszidrākā avota ūdens kļūst nebaudāms, ja to smeļ ar netīru trauku. Un cilvēki, kuri nepazīst cieņu pret Dieva vārdu, ir jau sodījuši sevi, jo tie vispār nespēj izjust godbijību svētuma priekšā. To dzīvē nenovēršami piepilda baušļa soda piedraudējums. Dieva vārds paliek vienmēr svēts un tīrs, bet cilvēks, to necienīdams, tikai ir kaitējis sev pašam. Tāpat arī migla no purvāja vai citādi indīgi tvaiki un dūmi neaptumšo sauli, bet gan tikai nabaga zemi, kas pati tos radījusi.

Dr. M. Luters saka: "Baušļu pārkāpēja alga ir posts un nelaimes. Tiešām, tā ir liela žēlastība, ka zeme mūs vēl nes un uztur. Tad nu saproti, ko nozīmē Dieva vārdu nelietīgi valkāt! Tas nozīmē savas dzīves svētību un laimi nokaut."

2. Grēcīga Dieva vārda lietošana.

Otrajā bauslī ir aizliegta ne vien vieglprātīga, neapdomīga, necienīga Dieva vārda piesaukšana sadzīvē, bet galvenokārt apzināti grēcīga, jeb nelietīga Dieva vārda lietošana ļaunā nolūkā. Kā Mārtiņš Luters skaidro, tas var notikt četrējādi:

1) Lādēšana ir pretstats svētīšanai. Cilvēks lād tad, ja tas kādam vēl ļaunu. Dieva vārdu lāstiem piesaistīt nozīmē no Dieva vēlēt kādam ļaunu vai izteikt vēlēšanos, lai Dievs kādam sūtītu nelaimi.

Lādēšana zināmā mērā ir atskaņas no Vecās Derības laikiem. Tur izredzētu viru rokās bija gan svētība, gan lāsti. Ko Noa, Jēkabs un citi Dieva vīri svētīdami vai lādēdami teica, tas piepildījās. Svētas dusmas un ticības karstums atļāva tiem kādreiz lietot arī lāsta vārdus. Israēla ķēniņš Dāvids Šimeja lāstos sadzirdēja uzdevumu viņu lādēt: "Lai viņš lād; jo tas Kungs viņam ir sacījis: lādi Dāvidu!" (2. Sam. 16:10).

Taču arī Vecajā Derībā bija aizliegti lāsti, ja tie nebija īpašs Dieva uzdevums, bet nāca no cilvēka paša otram ļaunu vēloša sirdsprāta. Tāds piemērs atrodams 3.Moz. 24:10-16, un tur arī lādētājs pats saņem savu lāstu sodu.

Mums Kristus ir mācījis jaunu bausli: naidam pretī likt mīlestību, lāstiem- svētīšanu un aizlūgšanu par naidnieku (Mt. 5:44; Rom. 12:14). Ļaunuma atmaksa ir Dieva Taisnā Soģa rokā (Rom. 12:14; Ebr. 10:30; Mt. 25:41). Bet Dievs savu soda lāstu var pasludināt arī ar īpaši izvēlētiem cilvēkiem, kuri to dara Dieva uzdevumā. Tā tas bija, kā jau minēju, ar Vecās Derības Dieva vīriem, un tā ir saprotams apustuļa Pāvila vārds 1. Kor. 16:22. Bet tā nav nolādēšana, kas nāk no cilvēka paša ļauna, cieta sirdsprāta. Draudzes vadītāju un katra kristīga cilvēka pienākums ir rādīt grēciniekam uz Dieva taisno tiesu, ja viņš neatgriežas (Eceh. 3:18-19; 1. Tim. 4:11; 2. Tim 2:25; Tit. 1:9-11; 13 un citi).

Diemžēl tas vēl nenozīmē, ka lāsts kristīgajā pasaulē būtu izzudis. Tā daudreiz ir vieglprātīga ieraša, kas cilvēkam liek lietot lāsta vārds, nemaz nepadomājot par saturu.

Tikpat briesmīgi kā no Dieva vēlēties kādam ļaunumu, ir lāstiem piesaistīt velniņa vārdu ko dara vēl biežāk (piemēram: kaut velliņš tevi parautu!). No šāda paraduma ir jātiek vaļā, jo tas ir liels grēks. Mācītājs E. Modersons saka: "Ļaunais gaida uz vismazāko iespēju, lai vārētu iespiesties Dieva bērnu dzīvē un atņemt vai traucēt viņiem Dieva svētības. Lāsta vārdi, kaut arī vieglprātīgi teikti, aizzen no mums kalpotājus sargeņģeļus un plaši atver durvis uz ļaunuma valstību."

Bet daudreiz lāsti nāk no ļauna sirdsprāta. Labvēlības un mīlestības vietā, kam būtu jābūtu dievbērnu sirdīs, tur valda naidis un atriebe, skaudība un īgnums. No tā tad dzimst briesmīgie vārdi un ļaunie darbi. Ja senajiem Dieva vīriem lāsts bija ierocis viņu ticības cīņā, tad dzīvai ticībai zūdot, tas ir kļuvis par sātana ieroci, ko cilvēki lieto sevi, savu labumu un savu godu aizstāvēdami un citiem ļaunu vēlēdami.

Kas lād, tas ir atstājis savus dievbērības augstumus un ir nonācis ļaunuma varā. Cilvēks, pa lāsta ceļu ejot, var nonākt pat tik tālu, ka tas Dievu nolād.

Vai lāsti piepildās? Dievs daudreiz atļauj tiem piepildīties, lai cilvēki atdzītu to ļaunumu un bēgtu no tiem. Bieži gan šī piepildīšanās notiek citādāk nekā lāsts domāts, bet ļaunums tādēļ nav mazāk jūtams. Piemēram Rūdolfa Blaumaņa "Pazudušajā dēlā" Roplainiete izmisuma un dusmu brīdī nolād savu dēlu Krustiņu, un to vēlāk tēvs pats nošauj. Par nepelnītiem lāstiem Bībelē ir teikts: "Kā aizlaižas bez kādām pēdām putns un kā pāri aizspurdz bezdelīga, tā izskan nepelnīti lāsti, tie nepiepildās." (Sal. pam. 26:2). Tie pat nāk atpakaļ uz pašu lādētāju (Ps. 109:17-18).

2) **Zvērēšana** arī var izvērsties kļūmīgā Dieva vārda valkāšanā, tādēļ ir ļoti nopietni pret tiem jāizturas un ikdienas dzīvē no zvērēšanas jāizvairās. Zvēresta būtība ir tā, ka ar to Dievu uzaicinām par liecinieku un nepatiesības soģi. Bet vai daudreiz mēs paši maz esam skaidrībā par to, kas ir patiesība? Bieži mēs kļūdāmies savos atdzinumos un vērtējumos. Ir liela necienība pret Dievu saukt viņu mūsu stāstītajam par liecinieku un mācīt Viņu, kad un kā mūs sodīt, jo to nu vislabāk zinās Viņš pats. Ja mūsu dzīve un vārdi nerādīs, ka esam patiesīgi un uzticami, tad Dieva vārda piesaukšana zvērot panāks tikai pretējo: mums nemaz vairs neticēs.

Vecajā Derībā redzam, ka zvērests bija it sevišķi cieņā sirmā senatnē, kad to lietoja kā svinīgu līdzekli kādas patiesības apstiprināšanai vai kādas apņemšanās apstiprināšanai. Vecajā Derībā Dieva vīri Ābrahāms, Eleazārs, Dāvids un citi ir zvērējuši, bet viņi visi ar ārkārtīgu nopietnību ir raudzījušies uz zvēresta pildīšanu. Viņiem visiem zvērests bija daudz vairāk nekā tikai kāds neapdomāts vārds.

Notikumā ar Hērodu un Jāni Kristītāju mēs redzam, ka pat tādi vīri kā Hērods skatījās nopietni uz zvērestu, un kādas sekas var būt neapdomātam, vieglprātīgam zvērestam (salīdzinājumam Mt. 14:1-12).

Īpaši pret zvērestu izturējās Jēzus: Mt. 5:33-37 (izlasīt!). Divējāds zvērests šeit top izšķirts: "Tev nebūs nepatiesi zvērēt,"- tas ir apzvērējošie izteikumi, un "Tev būs turēt Dievam doto zvērestu",- tas ir, Dievam dotie solījumi. Apzvērējoši izteikumi mūs garā noved tiesas priekšā. Nekur melu vara nepierādās pretīgāk kā te. Ir noticis kāds noziegums, un tagad sākās cīņa patiesības dēļ. Gan apvainotajam, gan lieciniekam ir jāzvēr teikt tikai patiesību. Šodien mūsu tiesu zvērestos Dieva vārds nemaz netiek minēts. Bet prasība teikt tikai patiesību ticīgajiem būtībā ir spēlēšanās pie viņa reliģiskajām jūtām. Viņš tiek piespiests stāties Dieva vaiga priekšā. Protams, arī zvērests vēl nav nekļūdīgs līdzeklis patiesības izzināšanai. Bet tas ir pēdējais un augstākais, kas ir cilvēku tiesas rīcībā. Un ja kāds tomēr zvērēdams ir spējīgs melot, tad viņa viltus liecību soda ne tikai laicīgā tiesa, bet pāri tai stāv Dieva sodības bardzība. Šis sods sākas jau ar nepatiesu zvēresta brīdi vainīgā sirdsapziņā un reiz aizvedīs Mūžīgā Soģa krēsla priekšā.

Otrais zvēresta veids ir Dievam dotie solījumi. Šeit runa nav par patiesības izzināšanu, bet gan par kāda pienākuma pildīšanu, kas par katru cenu, pat savu dzīvību ziedojo, ir jāizpilda. Te jāmin

valdnieku zvēresti valdīšanu uzņemoties, augstāko ierēdņu amata uzticības zvēresti, karavīru svinīgie solījumi, apsolījumi pie kristību, iesvētību, laulību altāra un personīgajā ticības dzīvē Dievam solītais.

Ir tikai viens gadījums, kad kristietis solījumu drīkst neturēt, proti: ja pats zvērests ir bijis grēks. Tad nedrīkst pirmajam grēkam pievienot otru, Dievam nepatīkamo apsolījumu vēl arī izpildot. Pirmais grēks ir jānožēlo un grēcīgā apsolīšanās ir jāatstāj neizpildīta. Domāju, ka arī Hēroda deļotājam dotais zvērests, kas maksāja Jāņa Kristītāja galvu, bija grēcīgs zvērests, jo bija dots neapdomībā, dzērumā un kaisles skurbumā. Bet grēks dzemdē grēku, un apstāšanās grēka dzemdēšanas procesā vairs nav viegla.

Lai cilvēks zvērēdams neapgrēkotos, brīvprātīgo privāto zvērestu Jēzus ir pilnīgi aizliedzis. Šī lieguma pamatā ir cieņa pret Dieva svēto vārdu. Arī jūdi, sargādamies minēt paša Dieva vārdu, bija izveidojuši īpašas zvērēšanas formulas: zvērēja pie debesīm, pie zemes, pie Jeruzālemes, pie paša galvas. Jēzus rāda, ka tas viss tomēr beidzot ir zvērēšana pie Dieva. Un pie visām tādām "dievošanām" tas Kungs saka: "Tas ir par ļaunu", vai "ir no ļauna" (šos vārdus var tulkot abējādi). Tāds cilvēks nekāļpo patiesībai, bet kaitē tai. Kas daudz dievojas, sevi nodod, jo jāsāk domāt, ka viņa vārds un vispār viņa runa ir maz ticama. Jēzus grib sacīt: jums jābūt viscaur skaidriem un patiesīgiem cilvēkiem, lai katrs, kas jūs pazīst, tūdaļ zina, ka šis cilvēka "jā" ir "jā" un "nē" ir "nē". Kas negrib tam ticēt, lai paliek pie savām domām! Tas nav to vērts, lai viņa dēļ kristu grēkā.

Varas iestāžu pieprasījumā Jēzus pats ir zvērējis: Mt.26:63 un šeit aizliegums nepastāv.

3) Buršana ir noslēpumaina, maģiska darbība, kam ir cieša tuvība ar ļaunajiem gariem un velniņu, kaut arī burot tiktu piesaukts Dieva vārds. Tādēļ Bībele buršanu uzskata par Dievam ļoti nepatīkamu un pat lielu grēku.

Daži vārdi par ticības gariem. Balstoties uz Bībelē teikto nav noliedzama garu eksistence un to darbība pasaulē, un nav mums iemesla apšaubīt Bībeles stāstu reālos tēlojumus par dēmoniem. Pats Jēzus tos ir atdzinis un vairākkārt runājis par velniņu esamību. Bet Jēzus paļāvība Debesu Tēvam ir tik liela un nesatricināma, ka ļaunie gariņi var eksistēt līdzās Dievam, jo Dieva visvarenību tie nespēj mazināt. Dievs un Jēzus ir spēcīgāki par visiem ļaunajiem gariem un par viņu virsnieku Belcebulu jeb sātānu (Mt.12:24-29). Tas ir kļuvis par Dieva ieroci, kas pats pret savu gribu kalpo dievišķīgajiem nodomiem. Bet ir vajadzīgs daudz dedzīgu lūgšanu un ticības modrības, lai cilvēks pastāvētu cīņā ar ļaunajiem gariem un nenonāktu viņu varā (Efez. 6:10-18; 1. Pēt.5:8-9; un citur). Kas lūgšanā un ticībā uzvar ļauno gariņu kārdinājumus un paliek neiztraucējamā vienībā ar Dievu, tam Dievs sūta kalpot savus eņģeļus (salīdzinājumam Mt. 4:11; Ps. 91:11-12; Ebr. 1:14).

Buršanās ir saistīta ar ļauno garu pasauli, un burvjos un zīlniekos darbojas sātāna spēki. Nav vienmēr pareizi, ka visu to uzskata par māņticību, tas ir par tukšu niekošanos, un noraugās uz tām ar smīnu. Velnu un ļauno garu interesēs ir, lai cilvēki neticētu viņu eksistencei, jo tā tiem ir vieglāk dabūt virsroku. Kāršu likšana, zīlēšana un buršana nav tikai māņi vien, bet tajā slēpjas arī kāda pārdabiska realitāte, un nav labi, ja cilvēks arto sadarbojas.

Pazīstamais mācītājs E. Modersons, balstoties uz saviem ilggadējiem dvēseles kopēja piedzīvojumiem, ir sarakstījis grāmatu "Velna valgos" (latviešu valodā to tulkojis un izdevis mācītājs A. Dombrovskis). /cik atceros šī grāmata piedzīvoja atkārtotu izdevumu pagājušā gadsimta 90-to gadu sākumā/ Viņš balstoties uz paša pieredzēto, rāda, cik liels ļaunums garīgā ziņā ir pati buršana, gan arī vērsšanās pēc palīdzības pie burvjiem un zīlniekiem. Katrs, kas to darījis, savā tālākajā dzīvē ir ņēmis līdzi kaut kādu ļaunumu: vai nu tas ir pašnāvības domas, vai zaimu domas vai arī nespēja garīgi koncentrēties un izjust Dieva tuvumu, vai arī vēl kaut ko citu, kas traucē Dievu lūgt. Te ir vajadzīgs daudz cīnīties lūdzot, vajadzīga arī citu dievbērnu palīdzība, lai tiktu no šī ļaunuma vajā. Bet pirmais solis ir atdzīt, ka šādi darbi ir liels ļaunums un grēks Dieva priekšā. Tāds pats liels ļaunums un grēks ir "šķīvīša dancināšana" un nodarbošanās ar garu izsaukšanu jeb spiritismu.

Dievs ir aizliedzis kontaktēties ar tumsā tīto garu pasauli, un visi paņēmieni un veidi, kā tas notiek, ir ļaunums Dieva acīs. "Lai tavējo starpā neatrastos neviens, kas savu dēlu vai meitu liktu sadedzināt ugunī, nedz arī kas zīlē nākotni, nedz laika zīmju tulkotājs, nedz čūsku apvārdotājs, nedz burvis, nedz vārdotājs, nedz garu izsaucējs, nedz pareģis, nedz mirušo izaicinātājs, kas dara šīs lietas, piekopj negantību tā Kunga acīs." (5. Moz. 18:10-12a).

Vēl kāds piemērs no Bībeles-Israēla ķēniņš Sauls. Valdīšanas sākumā, pirms sava gara aptumšošanās, Sauls bija licis pēc bauslības priekšrakstiem jo cītīgi iznīcināt visus burvjus un zīlniekus. Bet neilgi pirms sava bēdīgā gala viņš, šis drūmais, izmisuma vajātais vīrs, pārgērbies nākts tumsā pats dodas pie kādas zīlnieces Endorā un liek tai izsaukt Samuēla garu (1. Sam. 28:7-25). Bet pirms zīlniece to paspēj izdarīt, Samuēls pats parādās. Viņa ierašanās ir tik pēkšņa un pārsteidzoša, ka ne tikai Sauls, bet arī zīlniece nobīstas.

“Kāpēc tu mani traucē manā mierā, likdams man nākt augšā?”- Samuēls jautā pārmezdams. Un tas ko viņš pasaka Saulam, ir tas pats, ko viņš tam jau teicis tautas priekšā: “Tas Kungs ir jau no tevis novērsies un kļuvis tavs ienaidnieks” (1. Sam. 16:14). Vēl projām ejot Samuēls piezīmē: “Jau rītu tu ar saviem dēliem būsi pie manis šeolā (mirušo valstī)”.

Šī ir vienīgā vieta Bībelē, kur aprakstīta gara parādīšanās. Tas nav zīlnieces izsauktais gars, bet tieši Samuēls. Tā ir bijusi Dieva griba likt Saulam pirms viņa nāves vēl pārdabiskā veidā dzirdēt Dieva spriedumu par sevi. Bet šī vieta arī skaidri rāda to tumsas un ļaunuma nakti, kurā Sauls ir iegājis. “Tie citi ēda, bet Sauls cēlās no šīs vietas un aizgāja naktī...”

“Neatveriet nekad šīs noslēpumainās durvis uz garu pasauli! Kas zina, vai tās maz varēs aizvērt”, tā teica atceros, mūsu pirmais bīskaps Dr. K. Irbes tēvs, pārrunājot garu izsaukšanu šaurākā studentu pulcīnā.

Bet vecā buršanās māksla, ko visas pagānu tautas piekopusas kopš sendienām, valdzināja arī mūsu laikos un izglītotos ne mazāk kā neizglītotos. Ja sāksim tikai sabiedrībā runāt par šīm lietām, mēs būsīm pārsteigti, ka tik daudzi, neskatoties uz viņu racionālismu un mūsdienīgumu, tomēr vēl mīt burvības tīklos (kāršu likšana, horoskopu cienīšana, garu izsaukšana, gaišreģu meklēšana, vēršanās pie pušļotājiem, amuletu cienīšana, baidīšanās no dažādiem skaitļiem, nelaimi nesējām dienām un tā tālāk.

Kādēļ cilvēki krīt buršanā? Tādēļ, ka katram ir kārdinājums kaut mazliet pašķirt to noslēpumaino plīvuri, kas aizsedz nākotni un neļauj tanī ieskatīties. Bet Dievs to nav gribējis, jo tas laimi nedod. Ne maģijas mistiskā gaisma, bet gan ticības lēciens tumsā (īstenībā Dieva rokās) mums dos īsto dzīves noslēpumu izpratni. Vien uzticoties Dievam un pie Viņa turoties, mēs uzvarēsim visus kārdinājumus un gūsīm paliekošu dvēseles mieru.

Slimības un nelaimes gadījumā dažs vēršas pie burvjiem, lai saņemtu no viņiem palīdzību. Tā ir patvaļīga iejaukšanās Dieva nodomos. Ar buršanu panāktā izveseļošanās nemaz nav Dieva prāts (veselības atgūšanas dēļ daudzi krīt šajā grēkā)! Varbūt Dievs ir gribējis, lai slimais, pateicīgi nesot savu krustu, skaidrotu savu dvēseli!

Protams ārstēšanās nav aizliegta. Bet cilvēks izsaka tikai savu vēlēšanos kļūt vesels un dzīvot. Palīdzība ir Dieva rokās. Ārsti nav mūsu veselības kungi, bet tikai kalpi. Vienīgi Dievs ir par visu pavēlnieks.

4) Melošana jeb vilšana ir viens no visizplatītākajiem cilvēku netikumiem, kas kļūst par sevišķi lielu grēku, ja to dara aiz Dieva vārda maskas, ja liekuļo ar dievbijību.

Liekulības veidi ir dažādi, bet vienmēr nesvētais maskējas aiz ārējās svētulības. No vecās Derības mums nāk prātā melīgais Jēkabs, kurš nāca pie sava tēva, lai no viņa izvilinātu tā svētību, ko tēvs bija nolēmis dot tā brālim Ēzavam. Īzaks jautā: “Kā tu tik ātri pārnāci ar medījumu?” Jēkabs atbild: “Tas Kungs, tavs Dievs man lika to dabūt!” Kā gan Īzaks varēja pārliecināties, vai Dievs viņa pirmdzimtajam palīdzējis? Viņš tikai dzird, ka dēls piesauc Dieva vārdu un tāpēc tic Jēkabam. Jēkabs sasniedz savu noziedzīgo mērķi, liekulīgi izmantodams tēva dievbijību. Vēlāk tas Jēkabam maksā daudz nemiera, rūgtu asaru un ciešanu. Bet pie Īzaka slimības gultas viņš ir klasisks liekulis (2. Moz. 27).

Absaloms liekuļoja Dāvidam, kad solījās iet uz Hebronu Dievam upurēt, bet patiesībā gāja noorganizēt sacelšanos pret ķēniņu (2. Sam. 15:1-4)

Liekuļoja arī farizeji, kad sev pievāca atraitņu namus, bet iedzīvošanās kāri aplēpa ar rūpēm par Dieva nama labumu. Liekuļoja tie, kas skaitīja uz ielu stūra lūgšanas, bet savās sirdīs bija tālu no Dieva (salīdzināšanai Mt. 23:13-33). Jēzus savās runās skarbāk ir vērsies pret liekuļotāju dievbijību, un Viņš nav taupījis visasākos vārdus šādu ļaunumu atmaskošanai.

Liekuļi ir tie, kuriem Dieva vārds ir mēles galā, bet velna gars sirdī, kuri ārīgo svētulību izlieto, lai apsegtu savus ļaunos darbus un tumšo dzīvi.

Brāļi Kaudzītes vienu tādu-Oļiņieti- notēlojuši savos “Mērnietu laikos”. Svēti vārdi tai nāk pār lūpām, bet gaišo darbu trūkst, krāšņi zied, bet augļus nenes. Bet cik daudz vēl tādu neatmaskotu liekuļu sēž baznīcas pirmajos solos! Šādi ļaudis kristīgajai draudzei ir kaitējuši vis vairāk. Īsta ticīga cilvēka sirds viņus izjūt ātri, bet ne tik viegli tie ir atmaskojami. Taču ir grūti pret viņiem kaut ko pasākt, kamēr viņu liekuļotās dievbijības maska netiek norauta. Nekad neaizmirsīšu apjukumu izteiksmi, kāda līdz tam tik svētulīga baznīcas kalpa vaigā, kad viņu pieķēra kolektes zādzībā ...

Šādi ļaudis ar savu dzīvi un darbiem ceļ neslavu kristīgajai draudzei. Neticīgie parasti mēdz atsaukties uz liekuļiem kā uz galveno savas atkrišanas iemeslu. Bet spēcīgs ir Dieva brīdinājums: “Nepievilieties! Tas Kungs nepametīs tos nesodītus!”

3. Pareiza Dieva vārda lietošana

Mums arī jāzina, kā Dieva vārdu pareizi lieto, jo Dieva vārds mums tieši tāpēc ir atklāts un dots, lai viņu lietotu pareizi, tas ir, lai viņš nestu mums svētību.

Dieva vārda vieta ir Dieva godināšanās, ticības apliecībā, patecībā un lūgšanā. "Šis vārds ir mūsu patvērumis!", tā dzied kādā dziesmā sava laika garīgais dziesminieks, Smiltenes prāvests mag. Theol. S. G. Dīcs (+1723), un viņam līdzīgi visos laikos visa Kristīgā Baznīca. Visa tās godbijība un ticība, cerība un pašaušanās, mīlestība un pieķeršanās saplūst šai vienā vārdā-Dievs. Pagātne un tagadne, bezgalīgā nākotne- viss rod nozīmi un jēgu Dievā. Tas ir vārds ar visbagātāko saturu laikā un mūžībā.

Pēc Dr. M. Lutera skaidrojuma Dieva vārdu godinām:

1)To visās bēdās piesaucot. Svētie Raksti nekur nesaka, ka ticīgie ļaudis taps izsargāti no visām bēdām. Pestītājs saka: Viņa mācekļiem pasaulē būs bēdas, un tās tos vajās tāpat kā citus cilvēkus, bet tādēļ tie nedrīkst zaudēt drosmi. Tieši bēdās mācekļi ir aicināti pierādīt pasaulei savu garīgo pārākumu. Bēdas nekad nedrīkst salauzt dievticīgos, jo viņiem jābūt tik stipriem, lai katrā laikā paciestu ikvienu bēdu, piesaucot Dievu un no Viņa saņemot visu grūtību pārvarēšanai. Kas bēdās piesauc Dievu, tas godina Viņa vārdu (Ps. 50:16; Ps. 145:18-19). M.Luters saka: "Tas ir patiesais gods, ko dodam Dieva vārdam, ja no viņa gaidām visu iepriecināšanu un tāpēc to piesaucam."

2)Mēs Dieva vārdu godinām, lūdzot Dievu. Iegūt virskundzību pār bēdām var tikai tie, kas Dievu piesauc nevien dzīves grūtajos brīžos, bet kas vienmēr ir lūgšanas vienībā ar Dievu.

Cik liela nozīme ir ikdienešķajai Dieva lūgšanai, to jau izprata Vecās Derības ticības varoņi, piemēram, Daniēls, kas bija gatavs drīzāk mirt, nekā atteikties no cēlā paraduma ik dienas trīs reizes lūgt Dievu (Dan. 6:10)

To pašu apstiprina visi Dieva ļaudis, Viņi zina stāstīt par lūgšanu nozīmi laikā, kad dzīves jūras līmenis ir tik mierīgs kā spogulis, tāpat viņi izprot lūgšanu nozīmi tad, kad dzīves jūrā ir satrakojušās vētras. Vienīgi Dievu lūdzot un paliekot sadraudzībā ar Viņu, mēs spējam dzīvot patiesi kristīgu dzīvi, ne āriīgi liekuļotā dievbijībā, bet patiesā sirds atdevībā Dievam. Šāda ticības dzīve mums dod izturību, tā topam apbruņoti ar Dieva spēka bruņām pret kārdinājumu un grēku.

3)Dieva vārdu godinām, Dievu teicot un slavējot. Dieva lūgšana nav tikai Dieva piesaukšana bēdās un palīdzības izlūgšanās kādā vajadzībā. Dieva vārds ir dots arī priekam un visai, visai dzīvei! Īsto dievbērnu pazīst pēc Dieva teikšanas un slavēšanas, pēc patecības par visām tām laicīgajām un garīgajām vērtībām, ko Dievs tik bagātīgi piešķir saviem bērniem (Ps. 92:2-3; Ps. 103:1-4; 1. Moz. 32:10 Ap. d. 16:25).

Baznīcas tēvs Jānis Hrizastoms (*Zeltamute*) tika no Konstantinopoles izraidīts trimdā uz tālu, vientuļu apgabalu. Tomēr viņš, atskatīdamies uz savu grūto dzīvi, liecināja: "Dievam lai ir slava par visu!" Īstā lūgšana vienmēr izpaudusies Dieva slavas daudzinajums, kas izteiks mūsu dziļo *religīso prieku* par Dieva mīlestību, Viņa lielajiem darbiem un Viņa tuvumu lūdzēja dvēselei (Ps.106:1-2 un citi). Ja nu vien gribēsim atdarīt acis, tad atradīsim iemeslus ikdienešķajai Dieva teikšanai un sapratīsim, ka ikviena laba dāvana nāk no augšienes, no Gaismas Tēva (Jēk. 1:17).

Dr. M. Luters saka "Lielajā katehismā": "Mums būs arī citus skubināt un mudināt Dieva vārdu godāt un to turēt gatavu piesaukšanai visās lietās. Tas ir svētīgs un labs paradums un stiprina mūs pret velna varu, kas arvien ir ap mums uzglūn, meklēdams nest grēku un kaunu, bēdas un postu, bet kas necieš klausīties un nevar ilgi palikt tur, kur Dieva vārdu piemin no sirds un priedīgi piesauc. Un arī mums viens otrs briesmīgs un baismīgs gadījums būtu pārsteidzis, ja Dievs mūs nebūtu uzturējis Viņa vārda piesaukšanas dēļ."

Tālāk M. Luters raksta, ka ir svētīgi, ja pierodam kādās bēdās, kas var gadīties, sevi ik dienas novēlēt Dievam ar dvēseli un miesu, ar mīļajiem piederīgajiem un it visu, kas mums ir. Tāpat teicami ir savus bērnus svētīt ar krusta zīmi vakaros un rītos. Ja kaut ko briesmīgu redz vai dzird, ir ieteicams pārņemt krusta zīmi un no sirds teikt: "Kungs Dievs, pasargā!" Ja notiek kaut kas labs, kaut arī tu būtu sīkums, lai saka: "Patecība Dievam!"

3.Trešais bauslis.

Tev būs svēto dienu svētīt.

Kas tas ir?

Mums būs Dievu būties un mīlēt, ka Dieva mācību un Viņa vārdus nepulgājam, bet tos svētus turam, labprāt klausāmies un mācāmies.

1. Svētdienas nozīme.

Pirmie divi baušļi rādīja, kā lai cilvēks izturas pret Dievu ar sirdi un muti. Trešais bauslis māca, kā Dievam kalpot darbā un atpūtā. Tas top mums skaidrs, ja izlasām pilnu šī baušļa tekstu, kā tas ir Bībelē (2.Moz. 20:8-11). (Izlasīt!)

Pats vārds "šabat" ebreju valodā nozīmē rimšanos no darba, īpaši- smaga lauka darba. Tā tad viņa nozīme ir atpūta jeb dusa, dusas laikmets jeb dusas diena, Dievs cilvēkiem ir uzlicis darba pienākumu, bet nav gribējis, lai mēs kļūtu darba vergi. Mūsu Dieva dotajam darbam ir jābūt arī Dieva pagodinājumam. Un tāds tas kļūst vienīgi tad, ja ievēro paša Dieva no pasaules radīšanas sākot iekārtoto laika ritmu ir darbam, ir atpūtai. Nevar Dievam par godu dzīvot un strādāt nedēļas darbā, ja nemeklē svētdienā dvēselei spēku vienībā ar Dievu.

Vārds "piemini" vispirms aizrāda uz to, ka sabats ir vecāks nekā Mozus bauslība. Viņu Dievs pats ir iecēlis pēc pabeigta radīšanas darba (1. Moz. 2:2). Sabats rāda mums ne vien pasaules radīšanas darba beigšanu, bet arī norāda uz mūžīgo dusu pēc nāves, kas gaidāma Dieva Jaudīm (Ebr. 4:9-11), kad visa dieva radība dusēs mūžīgajā svētlaimē, un viņai lemtais mērķis būs sasniegts.

Sabata diena ir svēta diena, tā Kunga diena; Dievs pats to ir svētījis un iesvētījis un to darījis par derības zīmi starp sevi un savu tautu. (2. Moz. 31:13; Eceh. 20:12).

Mums Jaunās Derības Jaudīm, ir svarīgi Jēzus uzskati par sabatu. Un pēc Jēzus uzskatiem sabats ir dots, lai cilvēks atjaunotu fiziskos spēkus atpūtā un garīgos spēkus vienībā ar Dievu. Tādēļ sabatā ir atļauti visi nepieciešamības un visi žēlsirdības kalpošanas darbi. Ne ārišķīgā sabata svētīšana ir vērtīga Dieva acīs, bet tā būtības izpratne (Mt. 12:10-13). Sevi Jēzus atdzīst par sabata Kungu un saka, ka svētdiena ir dota cilvēka dēļ, bet ne cilvēks svētdienas dēļ (Mk. 2:27-28). Ar to mēs esam atsvabināti no Vecās Derības parastā sabata baušļa burtiskā tulkojuma un ir pavērt jauni dziļumi un garīgā izpratne.

Kristīgā pirmdraudze, sekojot Jēzus svētdienas svētīšanas izpratnē, atmeta ārišķīgo jūdu sabata bausli un par savu svinamo dienu izvēlējās pirmo nedēļas dienu, kad Jēzus Kristus bija augšāmcēlies no mirušajiem, un to nosauca par tā Kunga dienu, jeb saules dienu. Kā Dievs pirmajā dienā radīja gaismu, tā arī reizē ar Kristus augšāmcelšanos kristiešiem bija uzlēkusi jauna saule, iznīcinādama grēka un nāves tumsu. Šo Kristus augšāmcelšanos kristīgā draudze uzskata par vissvarīgāko notikumu pestīšanas vēsturē, tāpēc lika to savas svētdienas pamatā. Arī Svētā Gara izliešana, kas notika nedēļas pirmajā dienā, šo dienu vēl īpaši svētīja. Tā katra svētdiena aicina, lai mūsu dvēsele no grēku sastinguma un nāves miega celtos augšup- tuvāk Dievam un kļūtu pilnāka ar Dieva Garu. "Sursum corda!- augšup sirds!"- tas ir svētdienas mūžīgais sauciens. Kāpjiet no ikdienas rūpju lejām gaismas kalnā! Tā pat Dievs aicina ik vienu šai dienā. Dievs ir devis svētdienu, lai cilvēki vairāk un dedzīgāk meklētu nekā tas ir iespējams darba dienu steigā un nemierā Viņa vaigu.

Svētīdami svētdienu, mēs nepieņemam Dieva dusēšanu kā Vecās Derības tauta, bet Viņa pestīšanas darbu. Tādēļ mēs Dievam netuvojamies tikai kā radījumi Radītājam, bet kā atpestīti un izglābti bērni savam Debess Tēvam un Pestītājam. Mūsu svētdiena ir īsta gaismas, bagātas svētības, patiesa miera un svēta prieka diena. Tā ir augstāka par jūdu sabatu.

Svētdiena nav tikai Dieva, bet arī cilvēka diena. Tādēļ arī laicīgie likumi paredz atpūtas dienu. Kā fiziskajiem cilvēkiem ir vajadzīga atpūta, tā vēl vairāk dvēselei- garam. Kāds baznīcas tēvs sacījis: "Kas būtu dzīve bez svētdienas? Bezgalīgi garš, līdz nāvei nodrošinošs tuksneša ceļš bez velkmes un atpūtas vietas". Vienīgi svētdiena ir jaunu spēku avots dvēselei un atspirdzums darbā nogurušajiem locekļiem. Svētīts, mūžam svētīts ir tas, kas mazgājas šajā avotā un atspirdzinās viņa valgmē!

2.Svētdienas svētīšana.

Ko nozīmē svētīt svētdienu? Tas nozīmē- izdalīt no parastās ikdienas un veltīt Dievam. Svētīt svētdienu, tas nozīmē šīs dienas laiku neizlietot parastam darbam, bet to veltīt Dievam.

Bauslības laikmetā sabata bauslis visā stingrībā prasīja dusu no darba svētdienā. Balstoties uz šo prasību, farizeji un rakstu mācītāji bija izstrādājuši jo sīkus priekšrakstus par sabata svētīšanu. Sabatā no mājas drīkstēja iziet tikai 2000 soļus, jo tik tālu saiešanas telts tuksnesī esot bijusi no Israēla bērnu nometnes. Sabatā bija aizliegti 39 darbi un to dažādie paveidi, starp tiem: sēt un art, labību vākt, mīcīt un cept maizi, mazgāt, pīt, ārdīt un siet mezglus, šūt un plēst, rakstīt, aizdedzināt uguni un to nodzēst un tā tālāk. Sabatā nedrīkst kaulu lūzumu iegriezt, izmežģītu kāju aplacīt ar aukstu ūdeni vai šurp un turp ūdeni kustināt, bet tikai mazgāt kā parasti. Pat dzīvību glābjot, ne vienmēr atļāva pārkāpt sabatu.

Kungs Jēzus, pats bauslībai klausīdams (Gal. 4:4-5), ievēroja visus baušļus ļoti uzmanīgi, lai tos varētu piepildīt un tā atsvabināt mūs no neizpildāmā bauslības lāsta. Bet attiecībā uz sabata bausli Viņš atdzina, ka labu var darīt arī sabata dienā un ka farizeji pārspīlē sabata bausli. Tādēļ Viņš tiem atklāti pretojās un pret viņu pārmetumiem aizstāvējās.

Tā tad- kristīgo svētdienas svētīšana notiek gluži citādā izpratnē un garā, nekā pie jūdiem. Svētdiena ir dota mūsu garīgai augšanai un kalpošanai mīlestībā.

Diemžēl netrūkst arī tādu kristīgo kuri grib svētīt tā Kunga dienu farizeju un bauslības garā. Tie uzskata par grēku pat vēstules nodošanu pastā par grēku.

Lai gan svētdienas svētīšanā nepiekrītam fanātismam un bauslības garam, tomēr esam pārliecināti, ka svētdienā vajag darīt tikai to, kas ir pilnīgi nepieciešams un bez kā tiešām nevar iztikt. Nav svētības svētdienas darbam, kas darīts, vadoties no materiālām interesēm. To ar daudziem dzīves piemēriem rādījis mācītājs Artūrs Plamšs savā brošūrā "Tev būs to svēto dienu svētīt!" Ir izrēķināts, ka kurpnieks, kas sešas dienas pagatavo sešus pārus kurpju, septiņās dienās izgatavos septiņus pārus. Un tomēr šāds rēķins ir aplams, jo ir aizmirsts vissvarīgākais- Dieva svētība. Ko mēs bez Dieva svētības domājam iesākt?! Vai visa mūsu gudrība, izveicība, veselība, darba prieks un spēki nav Dieva ziņā?!

Mozus laikā ar akmeņiem nomētāja tos, kas sabatu nesvētīja (4. Moz. 15:32-36). Mūsu laikā nav tāda likuma, kas aizliedz svētdienā strādāt. Un tomēr arī šis grēks nepaliek nesodīts, jo paši dabas likumi pret to saceljas. Fiziologi ir izpētījuši, ka strādājot cilvēks patērē vairāk skābekļa, nekā ieelpo. Tā vakaros organismam vienmēr ir skābekļa trūkums, kas rada nogurumu. Naktī guļot tiek atgūta daļa skābekļa, bet tomēr- ne viss. Ar katru nākamo dienu šis iztrūkums pieaug, un nogurums organismā rodas arvien lielāks. Turpretī- svētdienā atpūšoties, iztrūkums tiek segts, un jaunu nedēļu cilvēks var sākt ar atjaunotiem spēkiem. Tā tad svētdienas svētīšana stiprina mūsu veselību.

Bet kur tad paliek dvēsele?! Tā taču arī grib savu daļu. Un viss, ko tai dodam bez Dieva tuvuma, ir bada maize.

Diemžēl ticīgajiem dažkārt ir jāstrādā tā Kunga dienā, kaut viņi pēc savas gribas to nekad nedarītu. Bet darba vieta vai arī arods, kas kultūras valstī arī svētdienās ir neatvietojami, viņi ir spiesti strādāt arī svētdienā. Mūsdienu cilvēces sabiedriskā iekārtā svētdienā daudziem vairs nav atpūtas diena, un tādēļ sabata bausli Vecās Derības nozīmē tie vairs nespētu izpildīt. To paredzēja Jēzus, atbrīvodams svētdienu no bauslības ārīgo noteikumu žņauga. Viņš nav atcēlis svētdienas bausli, bet Viņš ir Kungs pār to, un Viņš ir piešķīris to kā lieli Dieva dāvanu cilvēcei un atklājis tā svētdienas garīgo saturu, kas vispirms ir ņemšana no Dieva.

Tas nav mūsu grēks, ja mēs ne pēc savas gribas esam nolikti svētdienas darbā. Bet cik no mums tas atkarīgs mēs pieliekam visus spēkus, lai svētdienas sniegtā svētības papildnam izmantotu un lai šī diena reiz mūs neapsūdzētu!

Svētdienas dvēsele ir Dievs. Un kas svētdienā iztiek bez Dieva un Dieva vārdiem, tam nav svētdienas, jebšu arī šai dienā dusētu no laicīgā darba. Ja cilvēks šinī dienā nemeklē Dieva vaigu vairāk kā citās dienās, tad viņš pats sevi aplaupa.

Diemžēl daudziem svētdienā top par grēka avotu un visnesvētāko dienu. Un tas tāpēc, ka viņiem svētdien nav tā Kunga diena, nav saules diena. Svētdienas drēbes netiek apvilktas, lai ar tām svinīgāk un godbijīgāk nostātos Dieva priekšā, un tā izteiktu dvēseles ilgas pēc skaidrības un svētuma,- bet lai labāk izpatiktu pasaulei un tumsas kungam, kas svētdienās ievāc sev vislielāko ražu.

Kā dievbijīgajam Daniēlam Bābeles trimdā bija atvērti logi pret Jeruzālemi, un viņš trīs reizes dienā zemojās lūgšanā Dieva priekšā (Dan. 6:10), tā svētdienā grib būt mums mūsu atvērtais logs uz mūsu dvēseles ilgu vietu, lai no turienes saņemtu sev jaunu spēku nedēļas darbam un dienu krustam.

Kopība pie galda ar Jēzu, kas farizejiem nenesa svētību (Lk. 14:1-6), jo viņi tai aizslēdza savas sirdis, ir domāta mūsu svētīšanai. Tas notiek gan sēžot pie Dieva vārda mācības galda mājās savrupībā, gan kopīgajā draudzes dievkalpojumā (uz to aicina M. Lutera 3 baušļa skaidrojums!). Kas svētdienā neapmeklē dievkalpojumu, tas svētdienu nav pilnvērtīgi svētījis.

Ar mājas dievkalpojumu baznīcas dievkalpojumu var atvietot tikai patiesas nepieciešamības gadījumā. Ne sprediķu grāmata, ne radio nevar aizvietot dzīvo draudzes dievkalpojumu. Tāda prasība liksies pārspīlēta tikai tiem kas no Dieva un Viņa draudzes ir jau atsvešinājušies. Ticīgā dvēsele izsaucās līdzās ar Vecās Derības karalisko dziesminieku: "Es priecājos ar tiem, kas uz mani saka: iesim tā Kunga namā!" (Ps.122:1). "Cik mīlīgas ir Tavas māju vietas, ak Kungs Cebaot! Mana dvēsele ilgojas un tvīkst pēc tā Kunga pagalmiem" (Ps. 84:2-3).

Dievkalpojums ir jāapmeklē nevis dažas reizes gadā, svētkos, bet regulāri, ik reizes, kad tie notiek. Daudzi ticīgie ir kļuvuši kūtri svētdienas svētību ņemšanā, un viņi būtu redzamāk garīgi auguši, ja vairāk un regulārāk būtu apmeklējuši dievkalpojumus.

Uz dievnamu un dievkalpojumu mūs aicina Dieva Svētais Gars, un Dieva bērns nedrīkst tam nepaklausīt. Katram ticīgajam ir vajadzīga sabiedrība, ko vieno kopēji mērķi un kopējas ilgas. Šādā kopībā mūs ievēd baznīca ar saviem dievkalpojumiem, kas vieno ne tikai ar mūsu laika ticīgo saimi visās zemes malās, bet arī ar aizgājušajām audzēm, ar visas pasaules kristietību un svētlaimīgajiem.

Tas stiprina katru atsevišķo kristieti viņa personīgajā ticības ceļā. Kopējā dziesma skan spēcīgāk un aizrauj vairāk. Arī Dr. M. Luters ir teicis, ka mājās viņš neesot tik priedīgs un ticībā modrs, kā vienmēr vajadzētu būt, bet baznīcā citu draudzes locekļu vidū viņš augot sirsnībā un mīlestībā uz Dievu un līdzilvēkiem. Tā pat kā viena malkas pagale nevar degt, bet saliekot tās kopā rodas uguns, tā draudzes locekļi kopīgā dievkalpojumā baznīcā top par uguns, kas sasilda un iejūsmina katru dievlūdēja sirdi un garu un ceļ ticību skaidrībā un spēkā.

Pareiza svētdienas svētīšana ir tieša mūsu Dieva saņemto svētību došana citiem. Pēc apustuļa Jēkaba vārdiem: "Tīra un neapgānīta kalpošana Dieva Tēva priekšā ir šī: pieskatīt bāreņus un atraitnes viņu bēdās, sevi no pasaules pasargāt un neapgānītus" (Jēk. 1:27), un pēc Jēzus paša norādījumiem Viņa līdzībā par to, kas izšķir cilvēka mūžīgo likteni, proti: kalpojums tuvākajam viņa bēdās (Mt.25:31-46). Tā Kunga diena, saules diena, atspirdzinājumi mūsu pašu dvēselei, aicina "ciemu ciemos iet" un iepriecināt citus. Tuvākā liktenim, kam darbadienas steigā ne vienmēr spējam ievērot, svētdienā ir jāklūst par sevišķu mūsu rūpju objektu. Mēs nevaram ar Dievu satikties, ja nedomājam par saviem tuvākajiem.

Pirmajā vietā ir salīdzināšanās. Pāri nedēļas nesaskaņām un ķildām, lai svētdienā atkal uzcelt savus miera tiltus. Dievs nepieņem mūsu lūgšanas, ja lūdzejš ir naidā ar tuvāko. To māca Jēzus vārdi par upurēšanu uz altāra un salīdzināšanos ar tuvāko (Mt. 5:23-24). Tad nāk tuvākā mīlestības parādīšana ar trūcīgo atbalstīšanu un slimo apmeklēšanu. Sociālā apgāde nav aizbildinājums, ka tās dēļ varētu zaudēt interesi par līdzilvēku dzīves apstākļiem un ļaut izdzist kalpojošās mīlestības jūtām.

Bēdīgo iepriecināšana un slimo apmeklēšana ir mūsu ticības praktiskie darbi. Svētdienas svētīšana pēc Dieva prāta ir vingrinājums šajos darbos.

Šai kalpošanas jomā iekļaujas arī dzirdēto sprediķu atstāstīšana tiem mūsu tuviniekiem un pazīstamiem, kam pašiem nebija iespēja tos apmeklēt. Evāņģēlija vēsts savu spēku un dzīvību mums visvairāk liek izjust tad, kad esam labprātīgi to snieguši tālāk. Tā arī mēs to vislabāk sev saglabāsim. Kā saka: mācīdami mēs mācamies.

Pats par sevi saprotams, ka bauslība par Dieva dienu attiecas nevis uz nedēļas svētdienu, bet arī uz svētkiem. Tāpat kā Vecās Derības draudzei bija savas svētku dienas, kad pieminēja svarīgos Dieva darbus Israēla tautā, tā arī kristīgā Baznīca svin svētkus, kuru pamatā ir galvenokārt Jēzus Kristus dzīves notikumi un Dieva mīlestības un žēlastības darbi. Tie ir mūsu svētie laiki un to sakārtojums secībā veido Baznīcas gadu, par ko māca liturģiska.

2. Argumenti pret sabbatistu uzbrukumiem.

Lai darītu mūsu draudžu locekļus aizstāvēties pret sabbatistu, jeb adventistu uzbrukumiem mūsu svētdienai, mums ir vajadzīga skaidra izpratne par to, kādēļ kristīgie svēti tā Kunga dienu un ne jūdu sabbatu, jeb nedēļas septīto dienu.

1) Dievs pēc pasaules radīšanas gan iesvētīja septīto dienu par svinamu dienu kā svarīgu cilvēku dzīves principu visiem laikiem. Taču tur (1. Moz. 2:2-3) nav runa par jūdu sabbatu, ne par kristīgo svētdienu, bet gan par septīto laika posmu kā dusas periodu, kas kā garīgi, tā miesīgi nepieciešams cilvēkam. Tas, pārskatījot šo Dieva iecelto dzīves principu, kaitē pats sev, jo nevar taču strādāt septiņas dienas bez atpūtas. Kā Dieva dots uzdevums cilvēkam ir darbs (1. Moz. 2:15; 2. Tes. 3:10), tāpat Dieva rīkojums ir arī dusas diena. Kristīgie to papildinam atdūst.

2) Arī Sinaja kalnā dodot baušļus (2. Moz. 20:8-11), nav minēts, ka septītajai jeb dusas dienai ir jābūt sestdienai, kā to grib uzspiest sabbatisti, bet gan, ka sešas dienas būs strādāt un septīto dienu ievērot par dusas dienu. Nav pierādāms, ka ik pa septiņām dienām skaitot atpakaļ mēs nonāktu pie dienas kurā Dievs dusēja. Sabata svētīšana ir bijusi periodiska. Ir bijuši lieli laikposmi Vecajā Derībā, kad šī diena tikusi aizmirsta, un no tās nekādā ziņā nevar izrēķināt pasaules radīšanu.

3) Vienā un tajā pašā laikā (tajās pašās 24 stundās) vienlaicīgi visā pasaulē nevar tikt svētīts sabats, nedz arī svētdiena. Tie kuri cik necik mājījušies ģeogrāfiju, to sapratīs. Ja mūsu pestīšana būtu atkarīga no jūdu sabata, tas ir, svētdienas svētīšanas, tad vismaz pusi no visiem sabbatistiem gaidītu pazušana, jo, kad viena zemes lodes pusē svēti sabbatu, tad zemes lodes otrā pusē sabbatisti strādā vaiga sviedros, jo ir jau cita diena. Būtu jāpajautā kurā puslodē tad sabbatisti pārskatīj Dieva baušļi? Pieņemsim, divi sabbatisti ceļo ap zemi: viens no vakariem uz rītiem, otrs no rītiem uz vakariem. Kad viņi savā ceļojumā sastapsies, tad viņu laika rēķins uzrādīs divu dienu starpību. Kurš no abiem ceļotājiem būs sabbatu svētījis pareizi un kurš ies pazušānā?

Vēl jāievēro arī tas, ka ir vietas uz zemes, kur ir gandrīz pusgadu gara diena un pusgadu gara nakts, un tādos apstākļos ir grūti ievērot pareizu dienu rēķinu.

4) Sabats kā bauslis savā ārējā, kultiskajā formā ir dots vienīgi Israēla bērniem un ne kristīgajiem. Protams, savā iekšējā saturā tas paliek neatceļams, bet tas ir jau pārrunātais septītās dienas svētīšanas princips.

Sabats tika dots Israēla bērniem kā sevišķa zīme starp Dievu un viņa tautu- tā pat kā apgraizīšana (milachs). Kristus nestā bauslības piepildījums dēļ Vecās Derības cerimoniālā bauslība un reizē ar to arī sabata bauslis savā kultiskajā formā nav mums vairs saistošs.

5) Kristīgie nesvētī jūdu sabatu tāpēc, ka ne Kristus, ne Viņa apustuļi nav pavēlējuši to svētīt. Jaunajā Derībā ir atkārtoti visi citi dekologa baušļi: pirmais bauslis atkārtots 50 reizes, otrais-16 reizes, ceturtais- 6 reizes, piektais- 6 reizes, sestais- 12 reizes, septītais- 6 reizes, astotais- 4 reizes, devītais un desmitais- 9 reizes. Vai tas nav zīmīgi, ka trešais, jeb sabata bauslis nav atkārtots ne reizi?! Apustulis Pāvils apgalvo, ka ir pasludinājis pagāniem it *visu* Dieva padomu, un tomēr savās 13 vēstulēs ne vārda nav minējis par septītās dienas jeb sabata svētīšanu. Taisni otrādi- Kol. 2:16-17 viņš raksta: "Tāpēc lai neviens jūs netiesā ēdienu un dzērienu dēļ vai sakarā ar svētkiem, jaunu mēnesi vai sabatu; šīs lietas ir nākamo lietu ēna, bet miesa pieder Kristum" (pareizāk būtu: "pats ķermenis ir Kristū" jeb kā vecajā tulkojumā: "Tā īstā būšana ir Kristus"). Šie vārdi, kā Sperdžens teici, ir īsts pērkona cirvis uz sabatistu galvas, un ar šiem vārdiem tiek sagāzti un pīšļos satriekti visi viņu ēdienu un svētdienu likumi.

6) Kristīgie svētī nedēļas pirmo dienu tādēļ, ka šinī dienā Jēzus Kristus augšām cēlies un šinī dienā vairākkārt parādījies saviem mācekļiem, un beidzot- šinī dienā tapa izliets Svētais Gars pār mācekļiem un nodibināta Kristīgā Baznīca. Pēc Kristus augšāmcelšanās mācekļi vienmēr sapulcējās šinī dienā (nevis sabatā), noturēja savus dievkalpojumus un baudīja tā Kunga mielastu. Šī diena kļuva par īstu saules un prieka dienu. Ja arī apustuļi gāja sabatā uz jūdu sinagogu, tad to darīja, lai izmantotu izdevību sludināt Kristu sinagogā, bet ne tāpēc, lai šai dienā noturētu paši savu dievkalpojumu.

7) Un visbeidzot- kristīgie svētī nedēļas pirmo dienu tādēļ ka Dieva svētība brīnišķīgā veidā ir dusējusi pār šo dienu visos 20 Baznīcas gadsimtos. Tas Kungs pats ir bijis pie Saviem ļaudīm šinī dienā, un Svētais Gars to ir vainagojis ar neizsakāmām svētībām un grēcinieku atgriešanos.

Otrā galdiņa baušļi.

Dzīve mīlestībā uz tuvāko.

4. Ceturtais bauslis.

Tevis būs savu tēvu un māti godāt, lai tev labi klājas un tu ilgi dzīvo virs zemes.

Kas tas ir?

Mums būs Dievu būties un mīlēt, ka savus vecākus un kungus nenicinām, nedz apkaitinām, bet tos godā turam, tiem kalpojam un paklausām, tos mīlējam un cienījam.

Ar ceturto bausli iesākas otrā galdiņa baušļi, kuri runā par mūsu pienākumiem pret tuvāko. Vecāki ir gan savā ziņā Dieva vietnieki, kuri ir ne vien jāmīl, bet arī jāgodā,- tādēļ arī ceturtais bauslis ir pirmais otrajā galdiņā. Tomēr vecāki ir tikai cilvēki, tāpēc pienākumi pret viņiem nav salīdzināmi ar pienākumiem pret Dievu. Arī Jēzus, runādams par baušļiem, runā tikai par mīlestību uz Dievu un par mīlestību uz tuvāko (Mt. 22:37-40).

Šai baušļu galdiņā rakstītais, lai gan reliģiski pamatots, ietveras ētikas jomā. Visi šie jautājumi tiek aplūkoti arī ētikā, tādēļ savā Katehisma iztirzājumā par tiem runāsim īsāk nekā par pirmo trīs baušļu apceri.

Pats vārds "tuvākais" M. Lutera skaidrojumā gan ienāk tikai ar piekto bausli, bet, sākdami otrā baušļu galdiņa apceri, mēs pie tā apstājamies.

Ir parasts vārdu "tuvākais" saprast šaurākā un plašākā nozīmē. Šaurākā nozīmē mūsu tuvākais ir cilvēks, kam vajadzīga mūsu palīdzība un kas mums palīdz. Pret viņu mums jāizpilda Jēzus vārdi: "Tevis būs savu tuvāko mīlēt kā sevi pašu" (Mt. 22:39) un "Tad nu visu, ko jūs gribat, lai cilvēki jums dara, tāpat dariet arī jūs viņiem" (Mt. 7:12). Šo vārdu nozīmi Jēzus ir paskaidrojis ar līdzību par žēlsirdīgo samārieti (Lk. 10:29-37). Tātad tuvākajam esam parādā mīlestību, kas redzama darbos, īpaši tad, ja viņam vajadzīga mūsu palīdzība.

Vārda plašākajā nozīmē par tuvāko varam saukt katru cilvēku: "Vai mums visiem nav viens Tēvs? Vai mūs visus nav viens Dievs radījis? Kāpēc mēs cits citu neieredzam?" (Maleach. 2:10). Tātad tuvākajā mums jāmīl Dieva līdzība. Tuvāko mīlēdami, mēs mīlam Dievu. Mūsu Dieva mīlestība izpaužas tuvākmīlestībā (1. Jņ. 4:20)

Vecāki mūsu tuvāko rindā stāv vispirmajā vietā. M. Luters saka "Lielajā Katehismā": "Tēva- mātes kārtai Dievs pāri visām kārtām, kas Viņam padotas, devis īpašu godu, pavēlējams vecākus ne tikai mīlēt, bet arī godāt. Par brāļiem, māsām un vispār tuvākajiem Viņš nepavēl nekā augstāka, kā mīlēt. Un ar to Dievs tātad tēvu un māti iecēlis un atšķīris no visiem citiem virs zemes un devis tiem vietu sev blakus."

Četrejādi pienākumi mums ir pret vecākiem:

a) Vecāki mums ir *jāgodā* kā Dieva vietnieki, jo bez vecākiem bērns nemaz nebūtu nācis pasaulē. Vecāki ir dzīvības devēji bērnam, kādēļ uzskatāmi par dalībniekiem Dieva dzīvības radīšanas noslēpumā un brīnumā. Bez vecāku gādības un rūpības kuss bērns nekad nevarētu uzaugt liels un nostāties patstāvīgi uz savām kājām. Vecāki ir arī bērna pirmie skolotāji, kas to ievada pasaules pazīšanā un dievattiesmē (relīģijā). Visa tā dēļ bērnu pirmais pienākums ir godāt tēvu un māti. M. Luters saka: "Jums būs zināt, ka jebšu tie arī būtu neievērojami, nemācīti, nabagi, slimi un īpatni, ka viņi tomēr ir tas tēvs un tava māte, ko Dievs tev devis. Viņu dzīvošanas un pat kļūdu dēļ tiem nav godāšana atņemta. Tev nav jāuzlūko cilvēks, kā tas ir, bet Dieva griba, kas visu noteic un kārtu."

b) Otrkārt M. Luters māca, ka ir *jākalpo* tēvam un mātei. Tā ir dabīga parādība, jo nav izskaitāmi darbi un aprakstāmas pūles, ar ko vecāki ir kalpojuši bērnam. Nekas nebija tiem par grūtu bērna labā. Tā kā vecāki, īpaši māte, bērnu ir mīļējuši, neviens cits nespēj mīlēt. Bet diemžēl ir tādi bērni, kas šo svētīto mīlestību saņem kā kaut ko parastu un viņiem pienākošos un pat paldies negrib pasacīt par to. "Te nu atkal velns valda pār pasauli, ka bērni piemirst vecākus, kā mēs visi piemirstam Dievu." (M. Luters). Bērnu nepateicība kristīgajā draudzē ir nosodāma un apkarojama. Tas ir mūsu pienākums arī pasaules priekšā, ka pateicamies par mīlestību un kalpošanu, ko no saviem vecākiem esam saņēmuši, kalpodami viņiem cik spēdami, lai kaut mazliet dzēstu nekad neatmaksājamo mīlestības parādu pret tiem. Tas nekad nedrīkstētu notikt, ka mums ir žēl tā, ko vajadzētu dot tēvam un mātei. Tas, ka vecumdienu uzturs saviem vecākiem katram bērnam ir jānodrošina, nav jāmeklē tiesu likumos, to saka priekšā bērna pateicība un kristīgā pienākuma apziņa. Nav pasaulē sāpīgāku un neglītāku lietu par tiesas prāvām, kad jātiesājas bērniem ar vecākiem.

c) Tēvam un mātei ir *jāpaklausa*. Šī baušļa daļa it sevišķu nozīmi iegūst mūsu bērībā. Vecāku māja ir tā vieta, kur ne vien mācāmies staigāt, bet arī apgūstam tikumus, uz kuriem balstās visa sabiedrība. Tāds sabiedrību kopā saturētājs elements ir paklausība, jo bez disciplīnas nevar pastāvēt neviens sabiedrisks veidojums. Pirmos vingrinājumus paklausībā un disciplīnā mācāmies vecāku mājās. Sokrāts teicis: "Tēva pamācības ir visderīgākās zāles, kas gan ir rūgtas, bet veselīgas." Nav kādreiz viegli bērnam lauzt savas sirds ietiepību un gribu iet pastāvīgus ceļus, bet par to runa nevar būt līdz pilngadības sasniegšanai. Bērns ir bērns, un tikai mācoties paklausību viņš var uzaugt liels un stiprs. Par Pestītāju lasām: "Un Viņš nogāja tiem līdz uz Nācareti un bija tiem paklausīgs" (Lk. 2:51). Apustulis Pāvils atgādina: "Bērni, klausiet saviem vecākiem (ieķš tā Kunga), jo tā pienākas" (Ef. 6:1).

d) Un visbeidzot- tēvs un māte ir *jāmīl* un *jācienī*. Kāds latīņu sakāmvārds skan: "Deo perantibus et magistris non potest satis gratiae rependi- Dievam, vecākiem un skolotājiem nekad nevar pietiekami pateikties un atdarīt". Liekas, labus un mīļus vecākus nav grūti mīlēt un cienīt. Bet kā izturēties pret vecākiem, ja tie krituši grēkā un iet ļaunus ceļus, daudreiz arī Dievu aizliegdami? Tādus jautājumus ne reizi vien esam saņēmuši. Kādreiz tiešām ir ļoti grūti aizstāvēt grēkā kritušu vecāku autoritāti bērnu acīs, jo tie labi zina savu vecāku kļūdas. Te var atbildēt tikai ar jau pieminētajiem apustuļa vārdiem: "Bērni, klausiet saviem vecākiem iekš tā Kunga". (Par nožēlošanu jaunajā tulkojumā Ef. 6:1 šie vārdiņi "en Kyrio" ir izlaisti, bet tie ir būtiski svarīgi.) Ja tā pavēle, ko vecāki dod, vairs nav "ieķš tā Kunga", tad Dievam ir vairāk jāklausa nekā vecākiem (Salīdzinājumam Ap. d. 4:19; 5:29).

Par paklausīšanu tātad ir skaidrs. Bet kā ir ar šādu vecāku mīlēšanu un cienīšanu? Lai arī redzam viņu kļūdas, mums tomēr nav jāaizmirst, ka viņi ir un paliek mūsu vecāki. Tāpat kā vecāki nebeidz mīlēt arī nerātnus bērnus, bērniem ir jāmīl vecāki, kaut arī viņu kāja ir slīdējusi. Mācītājs Dr. K. Beldavs sacījis, ka šis bauslis vairāk nekā citi dzen bērnus dievlūgšanā, lai viņi spētu šo bausli ievērot.

Pienākums apliecināt vecākiem cieņu neizbeidzas arī tad, ja vecāku dzīvesveids nedod pamatu cieņai. "Mīlestība aplklāj grēku daudzumu"(1.Pet. 4:8b) un palīdz atrast gaišu liesmiņu pat tumšajā naktī. Te ir vietā pieminēt klasisko piemēru par ciltstēvu Nou un viņa dēla Hema grēku (1. Moz. 9:20-27). Noa bija dievbijīgs virs un tomēr reiz bija gadījies, ka tas bija piedzēries un atsedzies gulēja savā teltī. Jaunākais dēls Hams viņu nicināja un par to vēlāk izpelnījās tēva lāstu. Te mācīsimies, ka arī grēkākrituši vecāki nav jānīcina. M. Luters saka: "To visu es runāju, lai jaunatne to labi iegaumētu, jo bieži netic, cik ļoti šis bauslis ir vajadzīgs. Tur ir vienkārši un viegli vārdi, un katrs domā: viņš tos jau labi pazīst. Tāpēc tiem vārdiem pāriet pāri viegli pāri un meklē citas lietas, ar ko Dievam patikt, un neredz un netic, ka Dievu tik ļoti sadusmo, jo šo atstāj neievērotu."

Kādā jaunākā grāmatā-1956. gadā izdotajā Rūdolfā Spīkera "Lesung für das Jahr der Kirche" šai sakarībā lasām: "Vecāki saņem pilnvaras un cieņu vienīgi Dieva Majestātes dēļ, kas pār viņiem apslēpta. Kad vecāki top vecāki, nesvarīgi un dīvaini, šī Majestāte pār viņiem top īpaši redzama, un tās dēļ tiem jātop mīļētiem un godātiem."

Pie ceturtnā baušļa pieder ne vien vecāku godināšana, bet, kā M. Lutera saka, šeit ir runa par *trejādiem tēviem*: pēc asinīm, valstī un Baznīcā. Ar šo vārdu "kungs" ir izteikti pienākumi pret vecākiem arī pārnēstā nozīmē: pret valdību laicīgajās lietās un mūsu garīgajiem vadītājiem Baznīcā. M.Luters saka: "Arī valdība iederas tēva kārtā un sniedzas visplašāk un tālāk. Jo te nav atsevišķais tēvs vien, bet tīkkārt vairāk tēvs, cik valstī pilsoņu un pavalstnieku. Tā dota ar Dieva ziņu, un ar valdību Dievs dod mums uzturu un pasargā. Kas ir paklausīgs, labprātīgs un pakalpīgs, tas lai arī zina, ka viņš Dievam dara pa prātam un gūst sev kā algu sirdsdrošību, prieku un mieru."

Pēc M. Lutera skaidrojuma ceturtnā baušļa pārkāpējos ierindojami arī tie, kuri neparāda cieņu Baznīcas vadītājiem un Dieva vārda sludinātājiem, kas taču ir garīgi tēvi visiem, kas grib saukties svētīgi. Jau iepriekš pieminētais Rūdolfā Spīkera raksta: "Vecāki un kungi, priekšnieki un pavēlnieki pār mums ir likti, lai vēlreiz atgādinātu, ka pār mums visiem Dievs ir mūsu Kungs. Paklausībā viņiem mēs godinām pašu Dievu. Pieminot Viņu- īsto Tēvu un vislielāko Kungu, laicīgie tēvi un priekšnieki māca saprast savu atbildību."

Ceturtnais bauslis prasa no mums vispār *cieņību pret vecākiem ļaudīm*, kas gadu ziņā var būt mūsu vecāki (3. Moz. 19:32; Ijāb. 12:12; Sal. sak. v. 16:31; 1. Tim. 5:1). Sirmgalvjus ciena gandrīz visas tautas. Tā pamatojas uz to, ka cilvēki, kuri sasnieguši lielu vecumu, ir tiešām cienījami savu piedzīvojumu un dzīves gudrības dēļ. Vecums stāv it kā augstu kalnā, no kura daudz kas labāk redzams. Tumšas mīklas, kas jaunībā šķiet neatminamas, tagad pašas no sevis atrisinās. Vecuma kalnā stāvot, jūti tuvāk Dievu, aiz visiem dzīves notikumiem saredz Viņa roku. Vecumā cilvēks ir kļuvis dvēselē dziļāks, garīgāks nekā tajos gados, kad miesa dominēja, dzīves skaļš balsis aicināja. "Pret visu kurš tu sirdi vien vairs klausī" (A. Vītols).

Veci mēs kļūstam visi. Bet ir māksla ar godu kļūt vecam. Salamans ir teicis: "Tas iegūstams, ejot pa taisno ceļu", - tikai pa dievišķās patiesības ceļu. Ir arī veci ģeķi, kuri nav Dieva patiesību apguvuši. Nav nekā pretīgāka par vecu cilvēku, kurš paturējis sirdī jaunības kaislības. Sperdžens izsaucas: "Nekas nav nožēlojamāks kā sirma galva virs melnas, neatdzimušas sirds!"

Ceturtnajā bauslī ietverts arī mūsu pienākums *būt pateicīgiem un atdzīt savus labdarus* (Sal. sak. v. 17:13; 1. Tes.5:18). Pateicība ir mīlestības atspoguļojums. Tā var parādīties vārdos un darbos, tomēr īstā pateicība atspoguļojas ne tik vien atdarīšanā un atdošanā, bet vispirms siltā, mīlestības pilnā sirdī.

Kas tā Dieva prātu un bausli paturēs, tam pieder *apsolījums* labo darbu bagātīgi atlīdzināt. Lielu nozīmi Dievs piešķir šim bauslim, tam pievienodams vēl īpašu solījumu: "Lai tev labi klājas un tu ilgi dzīvo virs zemes" (Bībele: "Tai zemē ko Dievs tas Kungs tev dod."). Te pārpratumu novēršanai jāsaaka, ka tas sacīts ne atsevišķam izraēliecim, bet gan Israēla tautai.

Ir tautas ar garu un īsu mūžu. Jūdu tauta dzīvo ilgi. Bet tā arī cienī ceturto bausli. Bargākie sodi draudēja tiem, kas nicināja vecākus. Kas pacēla roku pret vecākiem, to nomētāja akmeņiem. Ķīnieši ir viena no vecākajām tautām, un arī tur vecāki ir lielā cieņā. Mēs latvieši, arī kā tauta dzīvosim, ja cienīsim vecākus. Bet cienīt vecākus nozīmē cienīt viņu ticību, viņu tikumu un dzīves pieredzi, cienīt dzimto zemi, zemi, kur ir tēvu kapi (Nehem. 2:5). Ja šīs vērtības cienī, tautas mūžs ir nodrošināts. Citādi- nē!

5. Piektais bauslis.

Teve nebūs nokaut.

Kas tas ir?

Mums būs Dievu būties un mīlēt, ka savam tuvākajam pie viņa miesas nekādu kaiti vai vainu nedarām, bet tam palīdzam un kalpojam visās miesas bēdās.

Piektais bauslis apsargā mūsu tuvākā dzīvību. Tā ir pirmā manta, ko bērns iegūst no saviem vecākiem. It visu iznīcīgo pasaules mantu vidū tā ieņem pirmo vietu, tāpēc, ka bez tās nevar iegūt citu mantu. Augstāk par dzīvību ir vienīgi tikumiskās un reliģiskās vērtības. Tās uzturot un aizstāvēt, ir daudzreiz dzīvība jāupurē.

Mūsu dzīvība ir nākusi no Lielā Dzīvības avota-Dieva. Tā nepieder mums, bet gan Dievam. Mēs varam gan dzīvību dot tālāk, taču tās radītājs ir Dievs. Nav un nebūs cilvēka, kas varētu dzīvību radīt mākslīgi. Nekādi zinātnieku eksperimenti nav varējuši izsaukt dzīvību neorganiskā vielā. Arvien vēl spēkā slavenā zinātnieka, bakteriologa Luija Pastera (+1895) tēze: "Vivum e vivo- dzīvais no dzīvā". Tādēļ dzīvība ir brīnums, svētums, arī liels noslēpums, kura priekšā mums jāizjūt bijība.

Dzīvība kā organisks process ir šīs zemes daļa. Nāve to izdzēš. Bet mūsu organiskā dzīvība, ar kuru mēs esam līdzīgi pārējai dzīvībai, ir tikai veids, tā forma, kādā var izteikties mūsu cilvēkbūtnes garīgā daļa: dvēsele- gars. Nāve, to salauzdama, iepludina mūsu dvēseles un gara upi citos, mūžīgos krastos. Taču arī šī organiskā jeb miesīgā dzīvība ir bezgala svarīga un saudzējama Dieva dāvana, kas jāprot izmantot un cienīt (Sal. māc. 9:9). Par to ir nomodā piektais bauslis.

Vispirms tas vērsas pret patvarīgu un brutālu Dieva dotās dzīvības atņemšanu mūsu tuvākajam. To sauca par *slepkavību*. Tas ir viens no vissmagākajiem grēkiem, jo to vairs nekādos apstākļos nevar labot. Iznīcināta dzīvība ir un paliek iznīcināta, kaut arī vēlāk šis grēks tiktu ļoti nožēlots. Slepkavība ir kaut kas tik bezgala rupjš un zvērīgs, ka to pieminot vien, jānodreb. Tomēr dzīve rāda, ka cilvēcguma apziņa, padodoties kaislībām un ieslīgstot grēkos, tik ļoti var tikt aptumšota un vājināta, ka cilvēks kļūst slepkava. Tas, protams, notiek pamazām. Neviens vēl kā slepkava nav piedzimis. Pat rupjākais noziedznieks reiz bija maigs bērns. Līdz slepkavībai jānostaigā savs, kādreiz pat ļoti garš lejušlīdes ceļš.

Slepkavības grēkam var būt vairāki cēloņi, bet tie visi sakņojas nesavaldītās kaislībās: mantkārē, greizsirdībā, atriebībā, ātrsirdīgās dusmās, alkoholkārē. Cilvēka uzdevums tādēļ ir katru dienu nopietnā cīņā stāties pretī savām sliktajām īpašībām un kaislībām, lai nepadotos to verdzībai.

Piektā baušļa slepkavīgos pārkāpējus soda jau arī valsts vara ar nāvi vai ar ilgu cietumsodu. Tādas tiesības pēc Svētajiem rakstiem (Rom. 13:4) nepārprotami ir dotas valsts varai pret noziedzniekiem, kas apdraud sabiedrību. Nedrīkst pieļaut brīvu vaļu cilvēkiem ar plēsīgu zvēru instinktiem. Katram ir tiesības un pienākums aizstāvēt citus un aizstāvēties pašam pret slepkavīgiem uzbrukumiem. Viņš nekļūst baušļa pārkāpējs, ja aizstāvoties gadās arī atņemt uzbrucējam dzīvību (2. Moz. 22:2). Un cilvēks iedams *karā* pēc valdības pavēles cīņai par tēvzemi un nepārkāpams disciplīnu, nav personīgi atbildīgs par asins izliešanu, kas notiek šādā cīņā, jo viņš arī savu dzīvību pakļauj briesmām un ir gatavs to upurēt.

Taču jāsaprot, ka karš ir pasaules briesmīgākais ļaunums un arī smagākā apsūdzība kristīgajām tautām, apliecinot, cik tālu tas vēl ir no tiem ideāliem, kādiem pēc Kristus prāta vajadzētu realizēties nevien atsevišķu cilvēku, bet arī tautu dzīvē. Tādēļ katram kristietim ir jāapsveic un jāatbalsta visas pasaules cildeno garu, valstu un Baznīcas vadītāju cīņa par mieru un kara novēršanu.

Šis bauslis aizliedz arī *pašnāvību*, kas ir liels grēks un uz ko var pavedināt izmisums (Jūda Iskariots Mt. 27:15), liela nelaime (Sauls 1. Sam. 31:4), sirdsdēsti, nabadzība, kauns. Mūsu dzīves laiks ir sagatavošanās mūžībai, un katra nākamā dzīves stunda, ko Dievs dāvina, var būt mūs bezgalīgi nozīmīga un izšķirīga (salīdzinājumam Lk. 13:8-9), neauglīgs koks, kurš vēl top sadzēts ir saistīts ar augļu nešanas pienākumu, kamēr patvarīga dzīves laika saīsināšana var atņemt mūžīgu ļaunumu. Pašnāvnieki, savas dzīves iespējas iznīcinādami, vienmēr noziedzas pret Dievu, kurš vienīgais drīkst pārtraukt mūsu dzīvību. Pašnāvnieki grēko arī pret saviem piederīgajiem, sagādādami tiem smagas ciešanas. Pašnāvība nekad nav vērtējama kā drošsirdība vai varonība, bet kā glēvuma un izmisuma zīme. Daudz vieglāk ir sev padarīt galu, nekā ciest grūtības un nest savu krustu. "Tu esi Dieva bērns. Bērns nedrīkst darīt pret Tēva gribu. Tu esi Dieva karavīrs. Karavīrs nedrīkst bēgt projām no cīņas lauka, taisni tad nē, kad cīņa ir viskarstākā. Tu esi Svētā Gara skolnieks. Vai skolnieks drīkst projām skriet, kad sākās grūtākā stunda? Kāpēc tu negribi ļaut izdegt tavas dzīvības svecei, kamēr tavš Dievs to izdzēš, lai citā pasaulē to aizdedzinātu daudz gaišāku?" (Dr. F. Ālfelds +1884) . Gara aptumsumā šāda slepkavība nav uzskatāma par pašnonāvēšanos, bet gan par bēdīgu, nožēlojamu nelaimes gadījumu. Nezinādami, kādā dvēseles stāvoklī atradās šāds aizgājējs, mēs nedrīkstam viņu notiesāt uz pazūšanu. Bet mūsu pienākums vienmēr ir jautāt, vai vaina nav dzīvajos, kas šādu kļūmu soli pieļāva.

Grēks pret piekto bausli ir arī *nedzimušo slepkavība*. Runa ir par abortiem. Smagi noziedzās tās jaunās mātes, kas daļu no savas dzīvības sevī nomaitā, un nereti arī pašas priekšlaikā novīst, vai pat aiziet kapā. Šī grēka cēlonis nav grūti dzīves apstākļi, bet vienīgi kāre un izvirtība, ko Dievs it īpaši nevar ciest. Dieva paredzētās dzīvības tālāknošanas funkcijas cilvēks, bēgdams no pienākuma un atbildības nastas, ir pārvērtis par baudkāri.

Grēks pret šo bausli ir arī tas, *ko darām pāri veselībai*. Noziedzas visi tie, kas savas dzīves spēkus mazina vai nu ar alkoholu vai nikotīnu, vai arī lietodami citas postošas indes.

Jēzus ir mācījis cilvēkus vēl dziļāk izprast šo bausli. Ne tikai tie ir slepkavas, kas ar ieroci nokauj savu tuvāko, bet arī tie, kas to dara ar ļauniem vārdiem, kas ienīst savu tuvāko un liek tam ciest. Tā ir *garīgā slepkavība*. Cik bieži bērni nedara vecākiem bezgala daudz pārestību, ciešanu un sāpju, liek to matiem nosirmot un tuvina tos kapam (1. Moz. 44:29)! Cik bieži laulātie draugi viens otru sarūgtina, apvaino, rada nesaprašanos un tā izposta ģimenes laimi! Visi, kas citiem nodara pārestības un ar vieglprātīgu

dzīvi salauž miera un labklājības balstus, ir noziedznieki pret tuvākā dzīvību. Ja arī laicīgā tiesa par to nesodītu, tomēr Dievs piemeklēs ikvienu asaru, ko citiem izspiedusi mūsu netaisnība.

“Sargāsim dzīvību!”- tāds, runājot mūsu gadsimta lielā kultūrfilosofo, teologa un Āfrikas mūža mežu ārsta Dr. Alberta Šveicera (+1965) vārdiem, ir šī baušļa pozitīvais saturs. Šis dzīvības likums skubina palīdzēt un kalpot citiem viņu miesas ciešanās un atgādina pienākumus, kas var prasīt pat dzīvības upuri (salīdzinājumam Jes 58:7; Sal. sak. v. 24:11; Mt. 25:34-40; Rom.12:20; Jēk. 2:15).

Kristus aicinājums “Ej un dari tāpat!” Viņa neaizmirstamajā līdzībā (Lk. 10:25-39) aicina mūs visus žēlsirdīgā samārieša gaitās. Nav šim darbam vajadzīgs cits kapitāls kā vienīgi mīlestība. Tai acis ir gaišas, tā atradīs ceļu un līdzekļus kā palīdzēt.

Un beidzot- cilvēkam ir pienākums arī pret dabu. Lai arī stādus un dzīvniekus drīkst lietot uzturam un apgērbam, tomēr nevajag neko iznīcināt bez vajadzības. Arī stādam ir dzīvība, un arī dzīvnieks sajūt sāpes. Salamans saka: “Taisnais žēlo pat savus lopus, bet bezdievīgā sirds ir nežēlīga.” (Sal. sak. v. 12:10). Dabas aizsardzība, par ko šodien tik daudz runā, ir Dieva likums kopš paradīzes dārza laikiem (1. Moz. 2:15).

6. Sestais bauslis.

Teve nebūs laulību pārkāpt.

Kas tas ir?

Mums būs Dievu bīties un mīlēt, ka šķīsti un kaunīgi dzīvojam vārdos un darbos un ikviens savu laulāto draugu mīlam un cienām.

Kad Mozus tuvojās degošajam, bet nesadegošajam ērkšķu krūmam pie Dieva kalna Horeba, viņš dzirdēja balsi: “Novelc savas kurpes no savām kājām, jo tā vieta, kur tu stāvi, ir svēta zeme.” (2. Moz. 3:5). Tāda svēta zeme ir arī laulības novads, jo tas liek pamatus tam, ko sauc par ģimeni, un tādēļ tur jātuvojas ar šķīstu sirdi un dievbijīgām domām. Ģimene ir viena no svētākajām vietām virs zemes. Tā ir svētnīca, patversme un skola reizē. Šo mājokli sargāt no Jaunuma un grēka vētrām grib sestais bauslis. Šis bauslis runā visiem: tiem kas precējušies, un arī tiem, kas vēl nav precējušies. Bauslis sniedz svarīgas mācības jauniem un veciem, vīriešiem un sievietēm.

1) Laulības būtība un uzdevums. “Nav labi cilvēkam būt vienam; Es tam darīšu palīgu, kas būs ar viņu.” (1. Moz.2:18). Ar šiem vārdiem Dievs radīja laulību paradīzes dārzā. Tātad laulība ir visvecākais Dieva izveidojums pasaulē, un, būdama Dieva veidota, tā ir svēta. Tā ir divu cilvēku mūža derība. Tā nav tikai draudzības derība, kas var pastāvēt zināmu laiku, bet pēc tam nesaskaņu dēļ izirt. Kaut nav kaut kāds kopīgs dzīves un darba līgums, ko var pārtraukt, kad partneri- viens vai abi- to vēlas. Tas ir Dievam solīts savstarpējas uzticības solījums jebkuriem dzīves apstākļiem. Stingri ņemot, laulība ir nešķirama kopība, kuras saites tikai Dievs pats var atraisīt ar viena partnera nāvi. Te ir starpība starp Baznīcas laulību un dzimtsarakstu nodaļās noslēgto. Te laulība ir Dieva priekšā dots kopējs mūža ceļa zvērests. Dieva veidojums, tur- cilvēku līgums. Svētajos rakstos ir teikts: “Tie kļūs par vienu miesu.” (1. Moz. 2:24) Ne vīrietis, ne sieviete katrs par sevi nav vēl visaugstākais radījums pasaulē; vienīgi abi kopā viņi kļūst par tādu. No tā izriet secinājums, ka katram miesīgi un garīgi veselam cilvēkam jāstājas laulībā.

Laulība ir aizsargvalnis pret grēku seksuālajā sfērā. Dr. M. Luters šī baušļa izskaidrojumā raksta: “Laulība ir visiem nepieciešama. Jo, kur daba pastāv tā, kā Dievs to ir nolīcis, tur nav iespējams ārpus laulības palikt šķīstam: miesa un asins paliek miesa un asins, un dabiskā tieksme un kairinājums plūst neatvairāmi un nesavaldāmi, kā to katrs redz un jūt. Tāpēc, lai vieglāk būtu nešķīstību kaut cik pārvarēt, Dievs radījis laulības kārtu, ka ikvienam būtu īpaša daļa, ar ko tam lai patiktu.”

Seksuālitate laulībā ir Dieva žēlastības atvelēta, un tā nav grēks, turpretī visas dzimumattiecības ārpus laulības ir nešķīstības grēks. M. Luters nenoraida arī bezlaulības dzīvi- celibātu- cilvēkiem, kas uz to saņēmuši īpašu aicinājumu un tāpēc nenonāk grūtībās, kādās nonāk vairums cilvēku bez šāda aicinājuma. M. Luters skubina jaunos ļaudis tā audzināt, ka viņi atrod prieku laulībā un tā sevi pasargā no jaunības grēkiem un nelāgām dziņām.

Vairot cilvēci virs zemes,- tas ir viens no laulības galvenajiem uzdevumiem. “Augļojieties un vairojieties! Piepildiet zemi un pakļaujiet to sev! (1. Moz. 1:28). Laulība nav radīta tikai mīlestības baudai un miesas priekiem. Izvairīšanās no bērniem nav pēc Dieva prāta. “Lūk, bērni ir tā Kunga dāvana, un bērnu svētība mums ir Viņa atlīdzība.” (Ps. 127:3) Bez fiziskā laulības dzīves uzdevumā tikpat svarīgs ir tās otrs uzdevums: būt laulātajam par palīgu arī garīgā ziņā un audzināt sevi ar dzīves drauga palīdzību. Pareizi saka filozofs A. Šopenhauers (+1860): “Precēties nozīmē savas tiesības samazināt uz pusi, bet savus pienākumus- dubultot.” Kopīgos priekos un bēdās, dzīves sāpēs un

gavilēs, darbā un cīņās balstīt, celt un nest vienam otru,- tas ir skaistākais laulības dzīvē, kas patiesi abus dara nesalaužamus un stiprus un, ja viņi ievēro Dieva likumus, arī laimīgus. Tālākais uzdevums laulātajiem ir- būt gaišiem paraugiem saviem bērniem. Tā ģimenes ligzda to par siltāko vietīņu virs zemes.

Izšķirošais faktors laulībā stājoties nedrīkst būt manta vai skaistums, pat ne pirmās mīlestības sajūsma. Ir tāds teiciens: "Mīlestības sirds ir mīlestība uz sirdi." Un tas ir taisnība. Viss dzīvē var zust, bet nekad nezudīs mīlestība uz sirdi un raksturu. Mācītājs Dr. K. Beldavs atdzīst, ka stājoties laulībā, arī prātam ir jārunā līdz: "Vai nevar tevi tvert mīlestības sajūsmā uz cilvēku, kam tavs svētums nav svēts un tavs dzīves virziens ir pretīgs, un tavi augstākie centieni nievājami? Kāda te būs laulība, ja tu sekosi pirmajai mīlestības sajūsmā? Vai tu ceri šai cīņā, kas nu norisinājusies, uzvarēt? Bet ja nu tevi uzvar pretējā strāva? Un vai laulībai vispār vajag būt cīņai? Saskaņīgai tai jābūt. Neaizmirsīsim, ka nekas sirdis tā nesavieno kā kopējas mūžības vērtības: kopīgs dzīves mērķis, kopīga ticība, cerība un mīlestība, kopīgais Cīānas ceļš." ("Esiet stipri!" 177.lpp.).

To apdomājot, top saprotams, kāpēc sirmais Ābrahāms savās vecuma dienās ar tādu rūpību gādāja par to, lai viņa dēls Īzaks dabūtu dievbijīgu, uzticamu un krietnu sievu, kādu viņa saprātīgais kalps Eleazers atrada Rebekas personā. Bet kalps šo uzdevumu veica, Dievu par palīgu piesaucis (1. Moz. 24).

Laulība ir ticības darbs, un neprecētajiem tā ir jāuzlūko ar lūgšanu, lai Dievs palīdz atrast īsto dzīves draugu. Tāpat arī laulības dzīve nevar iztikt bez lūgšanas, jo grūtību būs diezgan vienmēr, arī pašā labākajā gadījumā. Divi cilvēki ir tikai divi cilvēki un nevis eņģeļi. Divi cilvēki ir divas nepilnīgas, grēcīgas būtnes. Katram ir sava galva, savs prāts, savas kļūdas, un vislielākā kļūda ir tā, ka pats tās nemaz neatdzīst par kļūdām. Katram no abiem laulātajiem ir sava daba, sava audzināšana, jau no vecāku ģimenes līdz nācis ģimenes gars un savi aizspriedumi. Kā tas lai sader kopā? Kā lai visās mazās lietās viņš rod saskaņu un ir vienprātīgi? Bez pastāvīgas abu zemošanās Dieva priekšā tas nav iespējams. Vienmēr un katru dienu no jauna tas apliecinās, ka laulība ir ticības darbs.

Laulātie draugi ļoti maldās domādami, ka laulībā var iztikt paši, bez Dieva. Jo drīz tad nāks sāpīgi piedzīvojumi. Izsīkst visi laicīgie mīlestības avoti, ja tiem nav sakaru ar Mūžīgo Mīlestības Avotu. Dievs ir mīlestība. Vienīgi Viņš ir Mīlestība.. Mums, cilvēkiem, arī var rasties mīlestība, bet līdzās tai ir arī daudz tā, kas mīlestību nāvē. Un mūsu mīlestība patiesi top iznīcināta, ja tā vienmēr neatjaunojas Dieva mīlestības mūžam verdošajā avotā. Pazīstamais Č. H. Spērdzens (+1892) ir sacījis: "Laimīgas ģimenes dzīves noslēpums ir Kristus. Laulāto ļaužu laime, kas grib staigāt bez Kristus, atrodas vienmēr bezdibeņa malā."

Bez savstarpējas mīlestības un īstas dievbijības laimīgai laulībai vēl vajadzīga trešā lieta, kas nosaukta par Elezeras zīmi (1. Moz. 24:14). Tā ir prieks un gatavība kalpot, uzpurēties. To arī Jēzus ir rādījis saviem mācekļiem ar savas dzīves piemēru, mācīdams kalpošanu (Mt. 20:28; Jņ. 13:15 un citur). To it sevišķi vajag ievērot laulības dzīvē: bez spējas un gatavības savstarpēji sevi aizliegt un kalpot, rodas neizsakāmi daudz laulības nelaimju. Nekad nedrīkst pagurt šajās īpašībās vingrināties un izlūgties tām Dieva palīdzību.

Sestais bauslis prasa, lai katrs savu laulāto draugu mīl un cienī. Šai mīlestībai priekšzīme ir Kristus mīlestība uz draudzi, kas parādās pilnīgā sevis atdevē (Ef. 5:24-25; Kol. 3:18-19 un citur). Laulāto draugu cienām, ja 1) atdzīstam viņa labās īpašības (Sal. sak. v. 81:10-12), 2) ja panesam viņa nepilnības ar pacietību, zinot, ka nepilnības ir arī pašiem (Efez. 4:2; 5:15) un 3) pieņemot viņu kā Dieva izredzētu un dotu ceļa biedru uz mūžīgo svētlaimi (Mt. 19:6; Ps. 128:1-4).

2) Laulības pārkāpšana. Ja laulība ir svēts Dieva iestādījums, tad laulības pārkāpšana ir smags noziegums pret Dievu-laulības nodibinātāju. Laulību pārkāpjot, ļauž ne vien savu altāra priekšā doto uzticības solījumu dzīves draugam, bet aizskar arī Dievu- laulības svētuma sargātāju. Svētie Raksti māca mūs, ka laulības pārkāpējiem nav vietas Dieva valstībā, un tas paliek ārpus tās (3.Moz.20:10; Mal. 3:5; 1. Kor. 6:9; Gal. 5:19-21; Ebr. 13:4; Jņ. atkl. 21:8).

Laulības pārkāpšanas grēkam pamatā ir nesavaldība (Mt. 5:28; Jņ. 2:16). Izdevības grēkot ar acīm ir bezgala daudz. Dzīve un pasaule aicina uz grēku, un cilvēka sirdsprāts dažā brīdī ir gatavs atsaukties kārdinājumam. Bet iekāres Dieva spēkā ir jāapspiež, lai tās nekļūtu par pēkšņu kaislību, kas pilnīgi aptumšo cilvēka prātu.

2. Sam. 11. un 12. nodaļas stāsta par ķēniņa Dāvida laulības pārkāpšanas noziegumu. Lai varētu sev dabūt Batsebu, sava karavadoņa Ūrijas sievu, viņš kļūst par tā slepkavu un piespiež arī citus būt par šīs slepkavības līdzdalībniekiem. Un tas ir tas pats Dāvids, kas agrāk savam vajātājam Saulam, kad tas bija viņa rokās, nespēja ne matu aiztikt! Tas ir tas pats Dāvids, kas bija Jonatāna draugs un kura dziesmas mēs vēl tagad apbrīnojam! Tajā brīdī viņš pat nenojauš, kāda bezdibeņa malā viņš stāv, un nedomā, ka

reizē noziedzas pret visiem Dieva baušļiem. Viņš no sava nozieguma murgiem atmostas tikai tad, kad pravietis Nātans viņam saka: "Tu esi tas vīrs, kas visus šos noziegumus izdarījis!" Atmošanās ir briesmīga. Nedod miera drausmīgie sirdsapziņas pārmetumi. Viņš savus grēkus nožēloja tā, kā reti kāds cilvēks to ir darījis (salīdzinājumam Ps. 51). Bet padarīto vairs nevar labot.

Šis piemērs grib brīdināt katru: "Tādēļ, kas domā stāvam, lai pielūkotu, ka nekrīt!" (1. Kor. 10:12) Grēks prot atrast mūsu vājās vietas, lai mums piekļūtu. Tāpēc mums ir jābūt allaž modriem Mt. 26:41; 1. Kor. 16:13; Ef. 6:18; 1. Pēt. 5:8). Neaizmirsīsim arī Dieva vārdus, kas teikti Kainam: "Grēks ir tavu durvju priekšā un tīko pēc tevis. Bet tev būs valdīt pār viņu!" (1. Moz. 4:7)

Laulību pārkāpj ne tikai tas, kas top neuzticīgs savam laulātajam draugam, bet arī tas, kas uz to pamudina, jeb sekmē kāda laulāta cilvēka neuzticību. Lai nu kur, bet te ir vajadzīga asa un stingra valoda un noteikta izturēšanās. Šāda grēcīga mīlestība ar noteiktību jāatrida. "Laulības gulta lai ir neaptraipīta." (Ebr.13:4) Vīra un sievas attiecības ir tik svētas, ka Dievs pats nekaunas ar tām salīdzināt savas un draudzes attiecības (Jes. 54:5; Hoz. 2:16; Ef. 5:32). Šo attiecību svētums nekad nav jāaizmirst.

3) Šķīstā un kaunīgā dzīve. Sestais bauslis prasa no visiem- precētiem un neprecētiem- šķīstu un kaunīgu dzīvi v

ArDOS un darbos. Šķīstis ir viss, kas atbilst kauna jūtām, ko Dievs mūsos ir iedēstījis. Nešķīstis un netīrs ir viss, kas šīs kauna jūtas mūsos un citos aizskar, vienalga, vai tas būtu domās, vārdos vai darbos. Vāciešiem ir sakāmvārds: "Wirst du rot, warnt dich Gott." (Ja tu nosarksti, tad Dievs tevi brīdina.) Ir jādzen prom visas grēcīgās, nešķīstās domas un jātiecas pēc labā un tīrā (Mt. 5:8; Ps 51:12; Fil. 4:8). Nav jādraudzējas ar ļauniem, tikumiski netīriem cilvēkiem (1. Kor. 15:33) un jālūdz Dievs dot spēku uzvarēt kārdinājumu un vienmēr palikt gaismas un patiesības ceļā (Ps.119:9; Gal. 5:16). Netiklības grēku uzvar, bēgot no tā (1. Moz. 39:12).

Bez Kristus nebūs šķīstas jaunatnes. Tikai viņa spēks var pasargāt jauniešus kārdinājuma brīžos. Cīņa te nav viegla, jo seksuālā izlaidība šodien ir modē. Bet spēcīgs pret to ir Dieva vārda brīdinājums: 1.Kor. 6:19-20.

Dieva svētīta seksualitāte iespējama tikai laulībā. Viss cits ir patvaļīga aiziešana no Dieva Baušļa, sevi pakļaujot Dieva dusmām.

7. Septītais bauslis.

Tev nebūs zagti.

Kas tas ir?

Mums būs Dievu bīties un mīlēt, ka sava tuvākā naudu vai mantu neņemam, nedz ar viltotu precī vai netaisnu mēru un svaru pie sevis velkam, bet viņa mantu un maizi tam palīdzam vairot un pasargāt.

Mūsu Dievs savā apsardzībā ņem ne vien dzīvību un laulības svētumu, bet arī mūsu saimnieciskās vērtības- naudu un mantu. Manta nav augstākā vērtība, tomēr laicīgajā dzīvē nepieciešama. Mantu nevajag pārvērtēt, bet to nevajag arī vērtēt zemāk nekā reālā dzīve to prasa. Un, tā kā dzīvība patiesībā ir dzīvā Dieva īpašums un laulība ir Dieva iekārtojums, tātad arī mūsu manta nav mūsu pašu, bet ir Dieva īpašums. Pēc Bībeles mācības visas mantas virsīpašnieks ir Dievs. "Jo Man pieder sudrabs, un Man pieder zelts," saka tas kungs Cebaots."(Hag. 2:8)

Mēs esam namturi tikai pār mums uzticēto, tikai uz laiku iecelti pārvaldnieki Dieva īpašumā. It sevišķi skaidri tas pateikts Jēzus līdībā par nama pārvaldnieku, kurš pieļāvis dažādas netaisnības. Norēķinu dienā tam tiek bargi prasīts: "Ko es dzirdu par tevi? Dod norēķinu par savu namturību, jo tu nevari ilgāk būt par pārvaldnieku!" (Lk. 16:2) Arī piemērs par bagāto un mantkārīgo zemkopi atgādina neaizmirst, ka esam tikai namturi mums uzticētajā īpašumā. Kāda skarba, nežēlīga ironija, ja tā drīkst sacīt, skan vārdos: "Tu bezprātīgais, šinī naktī no tevis atprasīs tavu dvēseli! Kam tad piederēs tas, ko tu esi sakrājis?" (Lk. 12:20) Katru dienu var pienākt brīdis, kad mums no mūsu mantas ir jāšķiras. Mūžības ceļā karp dvēselei jādodas, nekā nevar līdzī paņemt no laicīgajiem labumiem. Arī līdībā par uzticētajiem podiem (Mt. 25:14-30; Lk. 9:11-27) teikts, ka viss, kas mums pieder laicīgajā dzīvē, ir mums uzticētais īpašums, ar kuru jārikojas pēc Dieva likumiem. Diemžēl cilvēki to ļoti bieži aizmirst un ar savu aplamo rīcību sagādā sev tikai ļaunu.

Dievs mantu cilvēkiem izdalījis nevienādi, tā radīdams bagātību un nabadzību (Sal. sak. v. 22:2; apokrifā Siraka gr. 11:14). Ja cilvēks aizmirst mantas Virsīpašnieku, grēkot var gan bagātībā, gan nabadzībā: bagātībā cilvēks var kļūt cietsirdīgs, baudkārs un bezdievīgs; nabadzība var vedināt netaisnības ceļos (Sals ak. V. 30:8-9; Jēk. 5:4; 1. Tim. 6:17).

Nevienādība un nevienlīdzība ir tāpēc, lai uzturētu cilvēkos centību un lai modinātu izpalīdzības jūtas. Dāvādams bagātību, Dievs grib ar to teikt: kalpo mīlestībā citiem! Atstādams kādu nabadzībā, Viņš

saka: strādā un esi čakls, lai vari sev kaut ko iegūt! Tas attiecas uz visiem cilvēkiem, jo darbs ir pienākums visiem, kas ir darba spējīgi. Tas ir līdzeklis, lai dzīvē kaut ko sasniegtu (Sal. sak. v. 10:4; Ef. 4:28). Darbs ir dzīves nepieciešamība un tās saturs (Jņ. 9:4; 2. Tes. 3:10).

Doma par pilnīgu vienlīdzību ir nereāla, jo daba vienlīdzību nepazīst, un arī cilvēku garīgās spējas ir dažādas. Ja šodien visu pārticība būtu vienāda, tad jau rīt tā atkal būtu dažāda. Es te neiebilstu pret sociālās taisnības centieniem. Tie ir jāpatur vērā. Bībele māca katrā cilvēkā saskatīt brāli vai māsu nevis darba rīku vai vergu (2. Moz. 23:9; Sal. sak. v. 19:17; Hab. 3:6; Ebr. 13:16; 1. Tes. 4:6; 1. Jņ. 3:17; vēstule Filemonam).

Bet kristiešiem par kaunu jāsaprot, ka viņi nav spējuši nodrošināt sociālo taisnīgumu virs zemes. "Pārāk ilgi nabaga Lācars ir gulējis pie bagātnieka durvīm, kura kristīgums bija tikai vārds un kārtīga dzīve uz cita rēķina. Viņš tagad ir cēlies, lai pieprasītu savu daļu. Sociālais jautājums nav izkratīts no tukšas piedurknes." (E. Diterle "Vai Jēzus bija sociālists?")

Jēzus asi vērsās pret bagātniekiem, kuri ir kļuvuši savas mantas vergi un aizmirsuši savu pienākumu (jau pieminētajās līdzībās). Jēzus šiem cilvēkiem ir teicis pat tik bargus vārdus, kā līdzībā par kamieli un adatas aci (Lk. 18:24-25). Šie vārdi izklausās pārspīlēti, bet tie rāda lielo kārdināšanas un samaitāšanas spēku, kāds Dieva nenostiprinātās dvēselēs piemīt bagātībai un vispār pasaulīgām mantām. "Neviens nevar kalpot Dievam un mammonam." (Mt. 6:24) Bet, Dievam kalpodams, cilvēks ar savu mantu kalpo līdzcīvēkiem. "Dod tiem, kas tevi lūdz un neatsakies, ja kas no tevis grib aizņemties." (Mt. 5:42) Mēs, saprotam, nevaram iznīcināt pasaulē visu nabadzību, postu un sāpes, kaut arī izdalītu visu savu mantu. Bet mēs tomēr varam daudz laba darīt ar to, ko Dievs devis mūsu rokās, un kas nav mūsu, bet Viņa īpašums. Mēs esam aicināti kalpot ar mantu. "Priecīgu devēju Dievs mīl." (2. Kor. 9:7) Tiešām Dieva svētība pavada ļaudis kam plaša sirds un devīga roka. Kas vairāk dod, tam vairāk ir. Apustulis Pāvils atgādina Efezas draudzes vecajiem Jēzus vārdus: "Svētīgāk ir dot, nekā ņemt." (Ap. d. 20:35) Tieši tāds Jēzus vārdus gan neatrodam evaņģēlijā, bet tie ir līdzīgi Mt. 5:42, kā arī līdzība par kalpošanu mīlestībā vismazākajiem brāļiem- Mt. 25:31-46.

Arī M. Lutera esot bijis ļoti devīgs. Viņš sacījis, ka tas ir ļoti liels prieks, ja viņš citiem var kaut ko dāvināt.

Ja katras mantas virsīpašnieks ir Dievs, tad pret Dievu grēko ikviens, kas aizskar tuvākajam tā mantu. Slinkums, izšķērdība, mantas kāre noved pie zagšanas, tas ir, tuvākā mantas slepenas paņemšanas. Ja to dara ar varu, tad tā ir laupīšana. Bet zagšana notiek arī smalkākā veidā: viltojot preces vai dokumentus, lietojot neprecīzus mērus vai svarus, vai citādi krāpjot un pieviljot. Citi to izdara zem taisnības segas, aizdodot naudu uz augstiem procentiem. Tie ir augļotāji. Daži paši nezog, bet zagtas mantas pērk un pietur- tie ir zagtā slēpēji. Ir ļaudis, kas atdzīst devīzi: "Zemē atrasts nav zagts." Tie ir negodīgi atradēji.

Visi tie grēko pret septīto baušli.

Luters šī baušļa pārkāpējos ieskaita arī pārlieku augstas cenas prasītājus, tāpat- amatniekus un algādžus, kuru slikti padarītais darbs neatbilst augstai algai. Šī baušļa pārkāpēji ir arī tie kas lepnī un cietsirdīgi atraida nabaga lūdzēju. M. Lutera saka: "Zagļu biedrība ir tā lielākā virs zemes un tai pieder arī ļaudis, kas sēž godā un tiek saukti par cienīgiem kungiem, bet kas ir citu aplaupītāji, jo dzīvo no netaisni iegūtās mantas."

Godīgums mantiskajās attiecībās ir mēraukla mūsu godīgumam vispār. Ja neturam vārdu, ja izvairāties pildīt savus pienākumus naudas lietās, tas rāda, ka zems ir mūsu morālais līmenis vispār. Uzticību un krietnumu vislabāk var pārbaudīt kārtojot naudas saistības un pienākumus pret mantu. Kas te pierāda uzticību sīkumos, tas apliecina, ka uz viņu var paļauties arī lielās lietās, un negodīgums šajā ziņā iznīcina uzticību vispār (salīdzinājumam Lk. 16:10-11).

Vecākiem bērnu audzināšanā ļoti rūpīgi jāseko, lai viņi jau agrā bērnībā pat ne vismazāko nieku no otra nepiesavinātos. M. Lutera saka, ka pat našķēšanās, kas notiek slepus, ir pirmais solis uz karātavām. Zēnam, kas kaimiņa dārzā bija slepus paņēmis pāris ābolus, M. Lutera teicas: "Nodrebi, jaunais zagli! Tu esi velniņa valstībā kāju iespēris. Dažs labs tieši tā ir iesācis un nokļuvis uz karātavām!"

Kaut cilvēki saprastu, cik maz tie ar šādu negodīgu rīcību iemanto, bet zaudē bezgala daudz. "Niecīgas stikla bumbiņas gan ir iegūtas, bet dārga pērle- tīra sirdsapziņa- ir pazaudēta." (A. Šellers "Katehisma līdzības", 32 lpp.)

Katrai zagtai mantai nāk līdzī lāsts (Ps. 37:26; Sal. sak. v. 15:6; 20:17). Bībelē ir neaizmirstami piemēri, ka zagļi tiek sodīti (par pravieša Elīsas kalpu Gehazi-2. Kēn. 5, par Ahanu Karmija dēlu- Joz. 7).

Sava tuvākā mantu vairošim un pasargāsim. Tam palīdzēsim ar padomu un darbiem. Ja būs vajadzība-aizdosim vai dāvināsim un neļausim aizskart viņa mantu un viņa īpašuma tiesības (5. Moz. 22:4; Jes 58:7; 1.Kor. 10:24).

8. Astotais bauslis.

Tev nebūs nepatiesu liecību dot pret savu tuvāko.

Kas tas ir?

Mums būs Dievu bīties un mīlēt, ka savu tuvāko nepatiesi neapmelojam, nepievilam, neaprunājam, nedz tam ļaunu slavu ceļam, bet mums būs to aizbildināt, visu labu par viņu runāt un visu par labu griest.

Astotais bauslis aizsargā mūsu un mūsu tuvākā labo slavu jeb godu, ko var izpostīt nepatiesa valoda, tas ir, meli. Valoda ir liela Dieva dāvana, bet to nedrīkst izmantot nelietderīgi un ļaunā nolūkā. Vārds nav tikai tukša skaņa, kas noskan un izzūd. Vārdā ir arī garīgs spēks, un cilvēka mēle var daudz darīt- vai nu labu vai ļaunu. Ir jāpielāgo, ko apustulis Jēkabs saka par cilvēka mēli: Jēk. 3:5-6. Mēles radītos grēkos mēs bieži kītam. Sperdžens teicis: "Ja it visus cilvēka grēkus varētu sabērt divās mucās, tad viena no tām būtu pilna ar mēles radītajiem grēkiem vien."

Apcerēdami otro bausli, mēs runājām, kā runājot jaizturas pret Dievu. Astotais bauslis māca, kā jaizturas vārdos pret mūsu tuvāko.

Vispirms jāatceras labā vārda svētība: "Laiņīgas runas ir kā medus kāres, tās nomierina dvēseli un atspirdzina kaulus kā zāles." (Sal. sak. v. 16:24) Šādi vārdi bija Jēzum Kristum (Lk.4:24). Tādēļ viņa vārdiem bija sevišķs spēks un svētība. Kristus vārdi pauda patiesību, un tie bija teikti mīlestībā. Paties, mīlestībā teikts vārds spēj darīt daudz.

Par savu mēli mums vienmēr jābūt nomodā. Nav jābūt pārāk runīgiem. Gudrais saka: "Kur daudz vārdu, tur neiztieks bez grēka, bet kas savu muti savalda, ir gudrs." (Sal. sak. v. 10:19) Lai neaizmirstam, ka par katru mēles grēku būs jāatdod norēķins Dievam: Mt. 12:36-37. Astotais bauslis skubina ar mēli kalpot patiesībai un sargāt tuvāko labo slavu jeb godu.

Kas ir labā slava jeb gods? Tas ir cilvēka tikumisko spēku, viņa dvēseles dziļuma ārējais mirdzums. Šis jēdziens nav sakaucams ar godkāri un slavenību. Ne godkāriem un pēc slavas alkstošajiem mums jābūt, bet gan godīgiem un tikumiskā ziņā nevainojamiem. Senie latvieši teica:

"Labāk redzu zelta naudu ugunī sadegam,
Nekā sava augumiņu negodā paliekam."

Tikumība nav samaksājama ar zeltu vai citām pasaules bagātībām. Gods nav pārdodams un to nevar nopirkt. "Laba slava der vairāk, nekā liela bagātība, un labvēlīga nostāja no ļaunā puses ir labāka par sudrabu un zeltu." (Sal. sak. v. 22:1) Kas to apzinās, tas arī pratīs savu un tuvāko godu vienmēr cienīt. Dzīvē mēs daudz ko varam zaudēt un zaudēto atkal divkārtīgi atgūt, jo dzīve ir iespējamību pilna. Bet zaudētu godu ir grūti atgūt, daudzreiz pat neiespējami. Nelabvēlīgu spriedumu par kādu cilvēku ļaudis tik viegli nemaina.

Vecāku godājams vārds var bērniem dzīvē daudz palīdzēt, bet ar savu vecāku negodu bērniem nebūs viegli tikt galā. Gods un negodāsiet vienmēr tālāk par mūsu pašu dzīvi un kā mantojums tas jāsaņem arī bērniem. Ja vēl negods- tas nav patīkams mantojums. Taisnība apustulim Pāvilam, ka kristiešiem dzīvē daudzkārt ir jāiet caur godu un negodu, slavu un neslavu it kā viltņiem un tomēr patiesīgiem (2. Kor. 6:8-9). Svarīgākais nav tas, ko cilvēki saka par mums, bet gan tas, ko saka mūsu pašu sirdsapziņa un mūsu Dievs. Pasaule var dot dažādus goda vainagus, bet mūžīgās dzīvības vainagu var dot vienīgi Dievs (Jņ. atkl. 2:10). Pasaule raugās vienīgi uz ārieni un arī goda un taisnības izjūta tai ir sekla. "Sirdī viņu vajaga- likuma! Bet ļaudīm tikai pēc likuma, bez sirds..." saka A. Saulietis ("Iz laika ēnām"). Kādreiz arī likumu izmanto savtīgos nolūkos, negodīgiem mērķiem. Turpretī, kam likums ir rakstīts sirdī, tā rīcība būs godīga allaž.

Kas sagroza patiesību, tas melo. Tā kā Dievs ir mūžīgā patiesība, tad patiesība un Dievs vienmēr sader kopā. Meli no Dieva attālina. Jēzus saka: melu tēvs ir velns (Jņ. 8:44), tādēļ meli un velns sader kopā. Ļaudis, kuri nav vienībā ar Dievu, nonāk melu varā. Kas nav ar Dievu, tas ir, Patiesību, tam jāiet kopā ar vellnu, tas ir, meliem, jo starp Dievu un velnu nav neitrālās joslas (Mt. 12:30).

Pēc M. Lutera vārdiem astotā baušļa izskaidrojumā mūsu nepatiesā liecība pret tuvāko var izpausties četrējādi:

1) Apmelošanā. Tas notiek, ja priekšniecībai vai tiesai tuvāko nepatiesi apsūdz un dod melīgu liecību. Piemēri Bībelē: Izabela apsūdz Nabotu (1. Ķēn. 21:9), jūdi jēzu nepatiesi apmelo Pilātam (Lk.23:2; Jņ.

18:29-30), jūdi apsūdz apustuli Pāvilu (Ap. d. 21:28; 25:7; 26:6), tāpat jūdi rīkojas ar diakonu Stefanu (Ap. d. 6:8-15).

Bausli pārkāpj arī apsūdzēto nepatiesi aizstāvot un netaisni tiesu spriežot. "Kas bezdievi attaisno un taisno nosoda, ir abi negantnieki tā Kunga priekšā." (Sal. sak. v. 17:15; salīdzinājumam Mih. 7:3).

Ikdienas dzīvē apmelojam, ja Jaunā nolūkā stāstām nepatiesību, tas ir, melojam savam tuvākajam. Tāds piemērs Bībelē ir Jēkaba dēli, kas tēvam, rādīdami Jāzepa svārkus, stāsta nepatiesību par Jāzepu (1. Moz. 37 :31-34). Uz tādu apmelošanu var pavedināt bailes no soda, peļņas kāre vai arī Jaunas sirds prieks par tuvākā nelaimi.

2) Pievilšanā. To var saukt arī par nodevību un tā ir vēl Jaunāka par meliem, jo nelietīgi tiek izmantota uzticība un draudzība, lai uzpūstu noslēpumus un tā pieviltu drauga sirdi. Tāda nodevēja vārdu uz laiku laikiem ir izpelņījis sev Jūda Iskariots. Dažādi var būt pievilšanas gadījumi un nodevības akti (var pievilt un nodot mīlestību un draudzību, biedrus, valdību un dzimteni, ticību un Baznīcu). Bet nicināšanu un riebumu modina ikkatrs pievilšanas gadījums, par to mostas sašutums katra godīga cilvēka sirdī.

3) Aprunāšanā. Tad par otru Jauni runā viņam klāt neesot (aiz muguras). Bībele māca skaidri un nepārprotami: "Neaprunājiet, brāji, cits citu!" (Jēk. 4:11). Baznīctēvs Augustīns mēdza teikt: "Ja tev par otru stāsta kaut ko Jaunu, tad uzskati, ka vismaz puse ir meli." Vīrs viņa ēdamistabas galda esot bijis uzraksts: "Tāds kas par savu tuvāko runā Jaunu, lai pie šī galda nenāk." Viņam bija drosme katru reizi, kad viņš dzirdēja Jaunu runājam par otru, jautāt aprunātājam: "Bet vai tu esi viņam pašam to jau teicis?" Mums būtu daudz no viņa jāmācās, jo viegli plūst aprunas pār mūsu lūpām.

4) Ļaunas slavas celšanā. Tad tuvākā vājības, kļūdas un trūkumi kļūst daļa iemīļota sarunas tēma, un ja reiz vainu nevar atrast, tad tā dzimst aprunātāja nenovīdīgajās smadzenēs. Apokrifaja Siraka 5:14 ir sacīts: "Neesi mēlnesis, un lai tava mēle nevienu neapmelo. Jo liels kauns ir būt zaglim, bet vēl lielāks sods- melnesim." Nav arī godīgi nostāties tikumības soģa lomā un savu tuvāko bez žēlastības notiesāt. Jēzus ir mācījis lēnprātību. Dažu aizpuvušu ābolu dēļ neviens visu koku neiznīcinās. Katram cilvēkam ir savas vājības, un dažu vājību dēļ cilvēku vēl nevar tiesāt. Lai esam saudzīgi savos spriedumos par citiem! Kas grib citu tiesāt, pirms tam lai sevi pārbauda (Jņ. 8:7).

"Runā vienmēr patiesību!" Šajos trīs vārdos varam apkopot visu astotā baušļa saturu. Un tomēr patiesību var runāt dažādi. Kādreiz arī tie, kas pievil, aprunā un ceļ Jaunu slavu, runā patiesību, bet runā ar naidu sirdī un nenovīdību. Lai esam tādi, kas patiesību runā ar mīlestību! Kas to izpratīs, tas runās saudzīgi par līdzcilvēkiem piemītošiem trūkumiem un vājībām. Tas šo vājību dēļ neaizmirsīs labās īpašības. Gaiša acs vienmēr saskatīs gaišo. Tas nenozīmē, ka netikumi pilnīgi jāignorē un jāaizstāv sliktie darbi. Arī tā tad būtu nepatiesa liecība. M. Lutera saka: "Mums būs savu tuvāko aizbildināt visu labu par viņu runāt un visu par labu griekt." Mūsu pienākums ir vienmēr tā darīt, bet it sevišķi, ja jūtam, ka mūsu tuvākais tiek apmelots. Ar savu patiesīgu vārdu mēs varam palīdzēt šim cilvēkam un aizkavēt Jaunumu. Cietsirdīgi, bezmīlestības spriedumi ir viena no vizizplatītākajiem mēles grēkiem. Bet ja patiesībai būs klāt mīlestība, tad tā zaudēs rūgtumu. Mīlestība skubina nevis kaitēt, bet labu darīt un labot to, ko Jauni Jaudis ar meliem un neslavas celšanu sapostījuši. Ļaunu pieminot, nekad nedrīkstam aizmirst tūdaļ minēt arī labo. Tas ir svarīgi tāpēc, ka cilvēki, nepazīdami paši to, par ko runājam, mūsu vienpusīgā sprieduma dēļ nepareizi domātu par šo cilvēku. Dailjūtīgā cilvēkam nekad nav grūti runāt par savu tuvāko labu. Tas ir patīkams pienākums. Tā ir slikta zīme, ja kāds savā tuvākajā redz tikai Jaunu vien un it neko labu. Ja arī pirmajā brīdī šķiet, ka labais ir paslēpies, tad ir jāmeklē.

Lai vienmēr esam modri, ka nekritam mēles grēkā! Kad mūsu miesas un gara spēki ir noguruši, īpaši vajag mācīties ciest klusu, kamēr mūsu nervi ir atkal attapušies. Katram cilvēkam uznāk tādi brīži, kad viņš nespēj pareizi spriest par savu tuvāko.

Patiesības mīlestība aizliedz glaimus. Īsts patiesības draugs labprāt cildina otra cilvēka krietnumu un labos darbus, bet viņš to nekad neslavēs bez mēra un apdoma, nekad neglaimos. Viņš aizrādīs allaž arī uz trūkumiem, kļūdām un nepareizībām, bet to dēļ neaizmirst labo.

Bet vai tad ir iespējams vienmēr sacīt patiesību? Vai negadās tādi brīži dzīvē, kad tas ir sevišķi grūti? Un tā ir radušies tā sauktie vajadzības meli, kurus daudzi nemaz neuzskata par Jauniem. Bet vai tas patiešām tā ir? Viegli varam nokļūt šādu melu gūstā, ja pazaudējam savu sasaisti ar Dievu.

Ir mēģināts šos vajadzības melus dalīt sīkāk:

1) Bailu jeb glēvuma meli, kad cilvēks melo aiz pēkšņi uznākušām bailēm atdzīties patiesībā. Pirmais nepatiesais vārds it kā nejauši izsprūk pār lūpām un tad, šķiet, nav vairs ceļa atpakaļ. Te jāpiemin gadījums ar apustuli Pēteri Zaļās Ceturtdienas naktī (Mt. 26:69-75). Bet ak, ko viņš pēc tam būtu devis,

la šo melu nebūtu! Viņš, stiprais vīrs, kas rūgti raudādams klīda pa tumšajām Jeruzālemes ielām. Kaut viņš būtu palicis patiesībā!

2) Pašaizsargāšanās meli, kad cilvēks melo, lai savas dvēseles dzīvi sargātu no citu acīm. Maz būs tādu, kas gribēs ļaut ieskatīties savas dvēseles visdziļākajās dzīlēs svešai acij, jo katrā cilvēkā mājot kaut kas tāds, ko viņš gribētu paturēt vienīgi sev. Taču tādēļ melot gan nevajag. Distanci jāprot ieturēt citādi.

3) Pajokošanās meli jeb tā sauktie aprīļa joki, Nezinu gan, vai nopietni ticīgiem cilvēkiem tādi maz piestāvētu! Tā jokojot var viegli noteikt īsto brīdi, kad jāatklāj patiesība. Var gadīties, ka ievainojam otra cilvēka dvēseli.

4) Fantāzijas meli. Tie patīk bērniem. Stāstītājs aizraujas, to ko redzējis, tēlo to lielāku, grandiozāku nekā patiesībā ir. Ja bērna fantāziju neierobežo, tad no šiem sākumā neapzinīgajiem meliem ar laiku izveidojas apzinīgi fantāzijas meli. Ar tiem daži cilvēki sirgst visu mūžu.

5) Aizsprieduma meli. Agrāk daži izglītoti latvieši un daži pat skolu nebaudījuši sāka kaunēties no savas tautības. Tā radās vesela ļaužu nošķira, kuras sauca par kārklu vāciešiem. Bet aizspriedumu meli nav izzuduši arī mūsu dienās. Reizēm cilvēks sāk kaunēties no savas profesijas vai izcelsmes. Tas viss liecina par nebrīvu dvēseli. Kristietim tas nepiedien.

6) Piekļājības meli, kad cilvēks domā, ka pieklājība un smalkjūtība neļauj teikt otram cilvēkam patiesību, kas tam varētu būt nepatīkama. Tas liek sacīt, ka saimnieks nav mājā, ja viņš negrib pieņemt apmeklētājus vai runāt ar kādu pa telefonu. Dieva vārdā asinātā sirdsapziņa sacīs, ka tā rīkoties nav pareizi. Te bieži nogrēkojamies. Jāmēģina tomēr atklāti katram pasacīt par savu aizņemtību un nevēlēšanos runāt. Tas nebūs melots, jo ir taču mums dzīvībai svarīgāki uzdevumi nekā klausīties tukšu tarkšķēšanu. Pie pieklājības meliem pieder arī jau minētie glaima vārdi. Bet tā ir sevis pazemošana, un to nedrīkst atļauties Jēzus mācekļiem.

Ir reizes kad melot ir pienākumu sadursme, jā, pat pašai dziedīga mīlestība. Vai bērns, kas zina, ka viņa tēvs ir vainīgs un varētu viņu glābt ar mazliet nepatiesu liecību, lai viņu nodotu? Ir dažas zemes, kur likumdošana nekad nespēž bērnu liecināt pret vecākiem. Tie ir tā sauktie otra pasargāšanas meli, par kuriem valda dažādas domas. Tādas ievērojamas personības, kā, piemēram, Brazīlijs, Lielais, Augustīns, Kalvins, Kants Fichte un citi tādus kategoriski nenoliedz. M. Luters gan to neaizstāv, bet ja ir sevišķi apstākļi- attaisno. Cilvēks sev par labu nekādā gadījumā nedrīkst melot, tas ir tas pats par sevi saprotams. Bet ja ar patiesības slēpšanu vai nepatiesu runāšanu var glābt tuvākā dzīvību un godu, jo tuvākā dzīvību un godu, ja tuvākā dzīvību glābjot, rada slepkavam nepareizu ceļu, ja slimiem cilvēkiem slēpj kādu briesmu gadījumu vai nāvi, lai to saudzētu, tad daži melus attaisno. Ārstam pat esot mirējam jādod cerības uz izveseļošanu. Jau pieminētais Fichte turpretī saka: "Visam jāpadodas patiesības un taisnības varai. Patiesība ir augstākais likums, kuru nedrīkst aizmigt ne aiz mīlestības, ne aiz nauda. Par to, kas no maniem vārdiem iznāk- vai labs, vai ļauns- par to nemaz nav jāprāto. To izdibināt cilvēkam arī nemaz nav iespējams. Mums jārunā un jādara, ko pienākums prasa, un viss cits, kas tālāk ar to notiek, jāliek Dieva rokās." Ir bijušas personības, kas nav atdzinušas nekādus melus. Bībelē ir minēti vajadzības meli, kuros iekrituši arī Bībeles varoņi. Bet nekur neredzam labu vērtējumu, vai arī, ka tie būtu attaisnoti. Ir gan atstāstīts pats notikums (1. Moz. 12:11-20; 20:2-15; Joz. 2; 1. Sam. 19; 1. Sam. 20:6; 2. Moz. 1:18-19).

Daudzos tādos gadījumos ļoti pareiza izrādīsies regula: visam ko es saku, jābūt patiesam, bet ne viss kas ir paties man ir jāsaka.

Vēl kāds grūtāks gadījums: jaunpiedzimis bērniņš ir tikko nomiris. Māte guļ smagi slima. Viņa jautā pēc bērna. Ar izvairīgām atbildēm viņa negrib apmierināties. Bet ārsts ir paskaidrojījis, ka mazākais uztraukums var nest nāvi. Vai viņas vīrs lai saka patiesību? Un ja arī viņš neuzticas sev, ka spēš to pietiekami iejūtīgi pasacīt un zin, ka sievai nebūs spēka šo sitienu padevīgi saņemt no Dieva rokas? Filozofs Fichte atbild: "Ja sieva mirst no patiesības, tad lai viņa arī mirst! Bet patiesībai jātop sacītai!" Šajos vārdos ir nežēlīgs aukstums.

Ja vīrs saka: "Labāk es gribu būt pārkāpis šo bausli un sacīt nepatiesību nekā savu sievu nonāvēt!" Vai tu viņu tādēļ nosodīsi? Tas ir labi, ka mēs neesam aicināti tiesāt, bet drīkstam Dievam atstāt spriedumu, kurš tiesā taisni un žēlīgi. Bet vai mēs nejutām, ka pat šī nepatiesībā, uz ko nekas cits nav vedinājis, kā tikai uzticīga mīlestība, slēpjas kaut kas nepilnīgs un grēcīgs, kam vajadzīga piedošana un žēlastība?!

Grūts jautājums slimnieku apmeklējot- vai drīkst sacīt patiesību par viņa smago stāvokli? Daudzreiz pats slimnieks vēršas pie dvēseles kopēja ar jautājumu: "Sakiet man patiesību, vai man jāmirst?" Kurš cilvēks uz šo jautājumu var noteikti atbildēt? Dzīve neskaitāmas reizes ir pierādījusi, ka pat slaveni

ārsti ir kļūdījušies.. Kādēļ lai mācītājs nevajadzīgi uztrauktu slimnieku, iepriekš pasludinot to, ko arī ārsti slimajam nesaka?

Taču brīža nopietnība arī nav noliedzama. Dvēseles kopēja ar saudzību, uzmanību un ņemdams vērā slimnieka garīgo stāvokli, lai atbild, ka, neskatoties uz visām cerībām, ir pieļaujama arī cita varbūtība. Cilvēkam uz to gatavam jābūt vienmēr.

Te pieminētie melu gadījumi jāsastop reti, tad jāizlūdzas īpaša Dieva Gara palīdzība. Parasti viss ir pavisam skaidrs, un nemaldīgais tiesnesis ir mūsu pašu sirdsapziņa.

Liels un svēts, un neaizmirstams ir patiesības bauslis. Arī īpašos gadījumos taisnais ceļš ir vislabākais ceļš. Un kas gatavs iet šo ceļu, tam Dievs arī palīdz. Bet kur ir pilnīgs vīrs, kas ne vārdā neklūp? (Jēk. 3:2) Tikai ar Jēzu- Patiesības Ķēniņu vienotiem ejot mēs spēsim palikt patiesībā.

9 un 10. Devītais un desmitais bauslis

Tev nebūs iekārot sava tuvākā namu.

Kas tas ir?

Mums būs Dievu bīties un mīlēt, kas savam tuvākajam ar viltu pēc viņa manta vai nama nestiepi roku, nedz ar taisnības iemesliem mantu pie sevis v

elkam, bet tuvākajam labprāt palīdzam, ka tas savu mantu var paturēt.

Tev nebūs iekārot sava tuvākā sievu, kalpu, kalponi, lopu, nedz ko citu kas tam pieder.

Kas tas ir?

Mums būs Dievu bīties un mīlēt, ka savam tuvākajam ne sievu, ne saimi, ne, ne lopus neatviļam, nedz no saimnieka vēršiem, bet tos pamācam, lai paliek un dara, kas tiem pienākas.

M. Luters un pirms viņa jau Augustīns te izšķir divus baušļus. Bet jūdi, lielākā daļa no vecajiem baznīcas tēviem un reformāti abus apvieno. Baušļu kārtas numurs ir cilvēku izdomāts un tas nemaina baušļu saturu. Sinaja kalnā dotajā baušļu tekstā nebija kārtas skaitļu. Tātad izšķirošais ir pieradums jeb tradīcija. Un strīdēties par baušļu kārtas numerāciju, kā to dara adventisti, nozīmē noziegties pret to, ko raksta apustulis: "Burts nokauj, bet gars dara dzīvu." (2. Kor 3:6)

Abi baušļi līdzīgi tai ziņā, ka viņi vēršas pret visu grēku cēloni-ļauņo iekāri. Dr. K. Beldavs teicis: "Ja visu ļaunumu salīdzinām ar koku, tad šie baušļi liek cirvi kokam pie pašām saknēm." Ļaunā iekāre ir katra grēka sakne un tādēļ apkarojama pašā sākumā, lai tā nekļūtu par nepārvaramu kaislību. Ļaunā iekāre cilvēkā ir iedzimusi, tādēļ to sauc arī par iedzimto grēku (1. Moz. 8:21; Jēk. 1:14-15; Mt. 12:35; un citur Jaunajā Derībā- Rom. 7:7 un 13:9) Tur ir rakstīts: "Tev nebūs iekārot!",- abi šie baušļi ir apvienoti kopīgās prasības dēļ un ļaunuma kopīgās saknes dēļ.

Kā atšķirība starp devīto un desmito bausli ir minimāla tā, ka devītais bauslis liedz iekārot nedzīvus priekšmetus, desmitais-dzīvus. Tad grēks var iziet ne tikai no iekārotāja, bet arī no iekārojamās personas puses. Tā var ar savu izturēšanos un pretim nākšanu sekmēt un veicināt iekāres augšanu otra sirdī. Ļaunas domas un jūtas līdzinās uguns dzirkstelei, kura tūdaļ jāapslāpē, lai tā netop par lielu liesmu, kas nav vairs pārvarama. Neslēpta iekāre vairojas ar katru acumirkli un kļūst par kaislību, nomākdama domas un prātu.

Spilgtu piemēru tam, kā izpaužas grēks pret devīto bausli, atrodam 1. Ķēn. 21:1-16. (Izlasīt!) Ahabs, Israēla ķēniņš iekāro Nabota vīna dārzu un grib to par visu varu sev iegūt, lai gan Nabots atsakās to pārdot. Ar viltus lieciniekiem Nabots tiek apsūdzēts un notiesāts uz nāvi. Tā Nabota vīna dārzs nonāk ķēniņa rokās. Bet Dievs bargi soda ķēniņu Ahabu un viņa ļauno sievu Izebeli (1. Ķēn. 21:17-25).

Tik pat vienkāršam un tomēr apbrīnojami asām kontūrām Bībele zīmē Dāvida krišanu (2. Sam. 11). Slinkodams un gorīdamies uz savas pils jumta, viņš ierauga Betsebu mazgājamies. Viņš iekāro šo sievu. Bet ceļā stāv viņas vīrs Ūrija. No tā viegli Dāvids tiek vaļā. Divkārtīgs grēks nu ir noticis. Bet tad nāk atmoda. (Salīdzinājumam Ps. 51) Lai tauta lasa un dzied šo dziesmu, lai visi zina, kāds grēcinieks ir Dāvids! "Kungs tikai neraidi mani prom no tava vaiga!"

Iekāre ir nežēlīga. Tā iet pāri citu cilvēku likumiem. Tā izmanto visu, lai tikai sasniegtu savu mērķi. Tāpēc sargieties no tās! Vērsies nesaudzīgi pretī pašiem grēka sākumiem, tas ir, līdzko sirdī pamostas ļaunās domas. Cīņa pret grēku jāsāk pirms tā sāk realizēties darbos. Kas sirdi nespēj savaldīt, tas kļūst par iekāres vergu un Dieva baušļu pārkāpēju. Arī par domu pasauli mums jābūt nomodā, lai tā neietu grēka virzienā. Jau sen romiešu filozofs Epiktets teicis: "Kas nav darāms, to nedari arī domās." Laicīgā tiesa un cilvēku spriedumi skar ne tikai darbus, bet ticīgais pazīst augstāko instanci, kas tiesā arī domas un iekāres. Ticīgais pazīst Dievu, kas pārbauda sirdis un līkstis (Ps. 17:3; 26:2 un citi).

Bez šaubām, dažādiem vīlinājumiem un kārdinājumiem mēs neviens nevaram izbēgt. Mūsos pašos mīt kārdinājums (Mt. 15:25). Garam vienmēr jācīnās pret to (Rom. 7:18-25). Kā pa gaisu skrejošu putnu bars, tā iekāres vienmēr lido ap un pār mūsu galvu. Mēs šiem lidotājiem nespējam aizliegt, nespējam viņus aizkavēt, bet vienu mēs spējam, Mārtaņa Lutera vārdiem runājot, "neļauj tiem taisīt ligzdas mūsu matos."

Tā kā ikviena grēcīga darbība izaug no grēcīgas fantāzijas, idejas, domas, tad vislielākā vērtība ir veltījama mūsu domu pasaulei, to disciplinējot un turot grožos. Kas ar grēku tikai domās sāk rotaļāties, to grēks it drīz vien sagūsta.

Nav arī noliedzams, ka šāds cīniņš ir grūts, bet vienīgi tā dzimst raksturi, personības. Dievs pats jau arī palīdz šai cīniņā. Cilvēkam ir viens drošs līdzeklis pret it visām iekārēm: tā ir nemitīgā lūgšanas dzīve. Jo kārdināšana lielāka, jo dedzīgāka lai kļūst lūgšana. Vienīgi ar lūgšanu mēs spējam atraisīt sātana uzmačīgās bultas (Efez. 6:16-18). Kaut arī grēks gulētu pie mūsu durvīm (1. Moz. 4:7), mums ir dota iespēja pār to valdīt. Jēzus Kristus ir sacījis: "Esiet modrīgi un lūdziet Dievu, ka jūs neiekristat kārdināšanā, gars gan ir labprātīgs, bet miesa ir vāja." (Mt.26:41) Un apustulis Pēteris raksta: "Esiet skaidrā prātā, esiet modrīgi! Jūsu pretinieks – velns staigā apkārt kā lauva rūkdams un meklē, ko varētu aprīt." (1.Pēt.5:8). Tas jāpatur vērā mūsu ticības cīņā mums ir palīdzība!

Baušļu gala vārdi.

Ko Dievs saka par visiem šiem baušļiem?

Viņš saka tā: Es tas Kungs, tavs Dievs, esmu stiprs un dusmīgs Dievs. Tiem, kas Mani ienīst, tēvu grēki piemeklē pie bērniem līdz trešajam un ceturtajam augumam, bet tiem, kas Mani mīl un Manus baušļus tur, tiem Es darīšu labu līdz tūkstošam augumam.

Kas tas ir?

Dievs biedina sodīt visus, kas šos baušļus pārkāpj: tāpēc mums būs bīties no Viņa dusmības un nebūs pret šiem baušļiem grēkot. Turpretī, Viņš apsola žēlastību un visu tiem, kas šos baušļus tur. Tāpēc mums arī būs Viņu mīlēt un uz Viņu paļauties, un labprāt darīt pēc Viņa baušļiem.

Šie baušļu gala vārdi Bībelē atrodami tūdaļ aiz pirmā baušļa. Jau runājām, ka pirmajā bauslī ir ietverti visi citi baušļi. Reizē ar pirmā baušļa pārkāpšanu vai ievērošanu visi citi baušļi tiek pārkāpti vai ievēroti. Tāpēc arī var, kā M. Luters to ir darījis, soda draudu un svētības apsolījumu likt baušļu nobeigumā. Tā gan biedinājums, gan apsolījums top jo saprotamāki.

Baušļi ir Dieva gribas izpaudums, un Dievs šo likumu devējs prasa arī to izpildīšanu. Viņš sevi apzīmē par svētu un taisnu Tiesnesi, kas ne vien ir stiprs un dusmīgs Dievs (jaunajā Bībeles tulkojumā: Taisnīgs Dievs, burtiski vēl pareizāk būtu : dedzīgs Dievs, eifrīger Gott,- salīdzinājumam vēl 5. Moz. 4:24; Nach. 1:2-7), kas piemeklē ar sodu baušļu pārkāpēju grēkus, bet ir žēlīgs Tēvs, kas svētī baušļu izpildītājus un dara tiem labu (Ijāb. 34:11;Ps. 11:8; Rom. 2: 9-10). Tātad baušļa vārdi ietver Dieva sodības un draudu baušļu pārkāpējiem un Dieva svētības apsolījumu baušļu ievērotājiem.

Par to Mozus daudzreiz runājis. "Redzi, es šodien tā priekšā esmu nolīcis dzīvību un labumu, nāvi un ļaunumu. Tieši es esmu tas, kas tev šodien pavēlu to Kungu, savu Dievu, mīlēt un staigāt Viņa ceļus, pildīt viņa baušļus, Viņa likumus un Viņa tiesas" (5. Moz. 30:15-16).

Baušļi ir Dieva likumi cilvēkam un viņu svētīgai dzīvei. Bet mēs esam nostādīti divu ceļu priekšā: dzīvības un nāves, šaurā un platā ceļa priekšā. Kādu ceļu izvēlēsimies, tāda būs mūsu nākotne. Dieva baušļi ir svēti, un Viņa likumi negrozāmi. Kas tos pārkāpj, tas traucē un aizskar pasaules tikumisko kārtību un pelna sodu, jo ir parādījis pretestību un ienaidību Dievam. Stiprais un dusmīgais Dievs ir taisnais un Svētais Dievs, kas vēro, kā izturas pret Viņa baušļiem. Dievs nedusmojas kā cilvēki aiz kaislības, bet Viņa dusmas ir Viņa svētums, kas ir pret grēku un līdzinās tīrai uguns liesmai. "Dieva dusmošanās", saka M. Luters, "ir Viņa sakaitinātā mīlestība. Šīs dusmas neparādās tikai Vecajā Derībā vien, kā daži domā, bet arī Jaunajā Derībā. Jēzus Kristus ar savu Golgāta upuri ir šīs Dieva dusmas remdējis un mums sagādājis žēlīgu Tēvu."

Tā protams, ir līdzību valoda mūsu prātam neaptveramajai Dieva taisnībai un Dieva mīlestībai. Joprojām mēs esam šo dusmu un šīs mīlestības lokā. "Kas Dieva Dēlu ar kājām min, un žēlastības Garu nievā" (Ebr. 10:29), pār to nāk Dieva sods. Dieva mīlestībai nav nekā kopēja ar cilvēku mīkstčaulību, nevarīgo iecietību un nespēcīgo samierināšanos ar visu. Dieva mīlestība nevar būt bez dusmības, un Viņa žēlastība ir savienota ar bardzību. Un tikai tas grēcinieks sajūtīs, ka Dievs ir mīlestība un ka Viņa žēlastība paliek mūžīgi, kas savu grēku bēdās un sirds izbailēs būs atdzinis, ka tas Kungs ir stiprs un dusmīgs Dievs.

Dievs piemin mūsu grēkus vispirms ar to, ka pēc katra grēka cilvēkam rodas ne vien netīra sirdsapziņa, bet daudz reiz arī ārīgais sods (Rom. 1:18; Gal. 6:7-8; Jēk. 48:22). Bet grēka sekas iet tālu pāri personīgās dzīves robežām un citiem cilvēkiem un uz nākamajām paaudzēm. “Ja sajaucam upītē ūdeni, tad paliek duļķains ne tikai tai vietā vien, kur mēs stāvam, bet duļķes aizplūst tālu jo tālu.” (A. Šellers) Dievs draud piemeklēt tēva grēkus viņu grēkiem līdz trešajam un ceturtajam augumam.

Vai šāds Dieva sods ir savienojams ar taisnības izpratni? Ka tas tiešām tā notiek, to esam bieži novērojuši. Vecāku netiklās dzīves dēļ cieš viņu bērni. Dzeršanas grēka sekas izjūt visa ģimene. Ja Dievs tā liek tam notikt, tad Viņš grib, lai mēs saprotam, cik grēks ir briesmīgs un ļauns, un, to sapratuši, laimēs vairītos no grēka. Te pareizi ir vācu dzejnieka Šillera vārdi: “Tas ir ļaunā darba lāsts, kas turpina dzemdēt ļaunumu.” Šis biedinājums jāpatur prātā grēciniekiem! “Bet, ja izliekas it kā bērni nevainīgi būdami ciestu vecāku grēku dēļ, tad lai apdomājam, ka ir arī kopīgi un iedzimti grēki, kuru dēļ visiem jācieš un ka Dievs arī daudreiz piemeklē, gribēdams viņus pārbaudīt, un viņu ticību stiprināt.” (J. Ērmanis)

Nedrīkstam aizmirst arī to, ka Dieva svētības apjoms ir nesalīdzināmi lielāks nekā Viņa sods: “Tiem, kas Man mīl un Manus baušļus tur, tiem Es daru labu līdz tūkstošajam augumam.” “Viņš liek savai saulei uzlēkt pār ļaunajiem un labiem un liek lietum līt pār taisnajiem un netaisnajiem.” (Mt. 5:45) Sodoma un Gomora nebūtu tikušas izpostītas, ja tur būtu atrasti tikai desmit taisnie (1. Moz. 18:32). Patiesi Dieva pacietība un lēnība, svētība un žēlastība ir neizmērojama!

Baušļu gala vārdu paskaidrojot, mācītājs Dr. K. Beldavs (“Esiet stipri!” 245. lpp.) runā par tā sauktajiem labā un ļaunā vietniecības likumu, kurš valda pasaulē: “Visur, kur es kāju speru, es atrodu šo likumu. Es rakstu šīs rindiņas pie loga. Ārā lietus šaltis atsitās pret loga rūtīm. Bet man aiz loga ir labi, kaut auka aurotu un viesuļi brāztos, jo citi cilvēki stikla fabrikās ir gatavojuši stiklu. Lai stikls mani sargātu, tie deldēja savu veselību. Lai man būtu jumts virs galvas, citi mocījušies šo namu ceļot un grūti savu maizīti pelnot. Viens cieta, otram tas nāca par labu.”

Viņam taisnība: pasaulē valda šāds likums. Tas nav tikai ļaunā vietniecības, bet arī labā vietniecības likums. Un ar to var izskaidrot Dieva atmaksu, kas parādās sodā un svētībā. Šis likums vispilnīgākos augstumus sasniedza Golgātā, kur “par brāļu sirdīm pazaudētām pie krusta lūza Viņa sirds.”

Savā laikā docents L. Ausējs daudz rakstīja par dzīves dzelzs likumu un skubināja to ievērot. Tas ir tas pats apustuļa Pāvila apgaismotais sējas pļaujas likums (Gal. 6:7). It viss, ko darām, ir sēklas grauds, no kā izaug un nobriest mūsu pļauja. Dzejniece Tirmaliete runā par it visa (prieka sāpju, labā un ļaunā) liktenīgo atbalsojumu un beidzot atdzīst: “Nav cita likteņa, jo mūsu liktenis ir Dievs, kas ir mūsu sāpēs un priekos, visus likteņus gaišus darīdams un Sevī tverdams.” (Stāstā Atmaksa.)

Dievs negrib grēcinieku nāvi. Dievs mīl grēcinieku un grib to glābt, ja vien grēcinieks pats to vēlas. Dievam ir daudz patīkamāk svētīt nekā sodīt. Bet Viņa svētības ir saistītas ar noteikumu ievērošanu. Dievs var svētīt tos, kas Viņu mīl, uz Viņu paļaujas un rīkojas pēc Viņa baušļiem. Tādus Viņš svētī ne vien pašus, bet arī viņu pēcnācējus līdz tūkstošajam augumam. Mēs dzīvojam daudzkārtīgi vairāk Dieva svētībā nekā sodā, lai gan svētību neesam pelnījuši (1. Moz. 32:11). Ja mēs Dievu mīlējot un Viņa likumus respektējot, tomēr kītam grēkā, tad Dievs mūs neatstumj, bet žēlastību parāda Jēzus Kristus nopelna dēļ. Cilvēks ar savu spēku bieži vien nespēj pildīt Dieva likumus. Bet Dieva žēlastība Jēzū Kristū tad rāda grēciniekiem ceļu uz glābšanu un svētlaimi. Sinaja kalns ved mūs pie Golgāta kalna. Baušļu lāsti skubina meklēt mīlestības glāstus. Bauslība ievēd evaņģēlijā!

“Mozus mums ir devis svētu un labu bauslību, mēs šķiramies no viņa ar pateicīgu sirdi. Bet savas rokas mēs izstiepjām pēc īstenā Jozuas- visas pasaules Kunga un Pestītāja, pēc Kristus – Dieva Dēla; Viņš mūs vedīs pie miera Dievā un nesīs mūs debesu Kanaānā. Pie bauslības beigām nonākuši, stāvam kā Mozus uz Nebokalna un skatāmies no šejienes pāri uz ticības zemi. Šo ticību, kas mūs dara svētus, mums katehisms māca otrajā mācību daļā.” (A. Šitke)

“Kristīgais cilvēks, kad tavi grēki tevi biedina, tad atdari acis un skaties prom no bauslības tukšneša uz ticības apsolīto zemi. Tur ir tā zeme, kur piens un medus tek, kur pienu un vīnu par velti pārņem. Trīsvienīgais Dievs tur savā žēlastībā no mūžības sagādājis palīdzību biedinātai sirdij. Otrās mācības daļas trīs ticības locekļi ir trīs svētā kalna virsotnes uz viena paša kalna. Saule spīd uz tiem un atspirdzinātāji strautiņi iztek no iz tiem. Aiz viņiem ir Dievišķās Žēlastības jūra” (Fr. Alfelds)

Ticības apliecība.

Baušļi mums rādīja Dieva likumu. Tie prasīja no mums, lai mēs dzīvojam bez grēkiem. “Tāpēc svētījieties un kļūstiet svēti, jo Es esmu tas Kungs, Jūsu Dievs. Un ievērojiet Manus nolikumus un tos pildiet. Es esmu tas Kungs, kas liek būt jums svētiem!” (3. Moz. 20:7-8)

Cilvēks ar savu spēku vien nespēj Dieva likumus izpildīt. Lai kā viņš censtos pēc tikumiskas pilnības, viņš tomēr kritīs grēkā, no kura pats atbrīvoties nespēj. Jau apcerēdami baušļus, mēs redzējām, kur meklējams nepieciešamais spēks tā izpildīšanai, ko Dievs prasa, redzējām, ka Dievs prasa arī dot. Viņa žēlastība vada mūs no Sinaja kalna, pie Golgātas kalna un dod mums par Ceļvedi un Pestītāju Savu Dēlu Jēzu Kristu. Tā baušļi ievēd mūs evaņģēlija, kur bēdīgajam un nespēcīgajam atskan prieka vēsts: "Jo Dievs pasauli mīlējis, ka Viņš devis savu Vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas viņam tic, nepazustu, bet dabūtu mūžīgo dzīvību (Jņ. 3:16) Mēs līdz ar mūsu ticības tēvu Mārtiņu Luteru tad varam gaviļēt: "No ticības taisnais dzīvo!" (Rom. 1:17) Tādēļ par evaņģēliju arī ir nosaukta katehisma otrā daļa, kur apvienota visa Jaunā Derība. "Šeit mācāmieš, kas kristīgam cilvēkam jātic un jāapliecina, lai viņš taptu svēts,"- saka par otro mācību daļu mācītājs V. Pllute- Olavs savā katehisma skaidrojumā.

Par ticību runā otrā mācības daļa. Kas ir ticība?

Ir grūti to definēt vienā teikumā. Šis jēdziens savā saturā ir tik bagāts, ka ir vajadzīgs plašāks apraksts. Arī Bībele patiesībā sniedz tikai ticības aprakstus no dažādiem viedokļiem, ietverot šajā jēdzienā gan prātu, gan zemapziņu. Vecajā Derībā ticība vairāk uzsvēta kā nešaubīga paļaušanās Jahves solījumam (1. Moz. 15:6; Jer. 5:3 un citas). Sinoptiskajos evaņģēlijos ticība ir reizē vienota ar līdzšinējās dzīves nožēlu un atgriešanos no grēkiem (Mt. 8:8-11; Mk. 1:14-15). Jāņa evaņģēlijā ticība vairāk tēlota kā līksma, personīga, draudzīga satikšanās ar Dievu, kur nav baiļu un kas ir pati dzīvība (Jņ. 11:25-26; 14:1-3). Pāvila rakstos tā ir vara, kas sagrauj cilvēku, īpašs Dieva spēks (Rom. 1:16). Ebreju vēstules klasiskais formulējums: "Jo ticība ir stipra paļaušanās uz to, kas cerams, pārliecības par neredzamām lietām" (Ebr. 11:1). Šis formulējums izskaidro, ka cilvēks redz ne tikai tagadnes, bet arī nākotnes notikumus, un ne tikai šo laicīgo pieredzes pasauli, bet arī Dieva pārļācīgo mūžīgo pasauli.

Arī teologi nav varējuši dot vispār atdzītu ticības definīciju, bet viņi ir vienprātīgi tai pārliecībā, ka ticība ir visievērojamākais faktors cilvēka garīgajā dzīvē. Mārtiņam Luteram ticībā galvenais bija personīgais pārdzīvojums. Viņš saka: "Es jums atkārtoju, ka ticība nāk no sirds, nevis no smadzenēm."

Vecluteriešu dogmatiski ticības jēdzienā saskatīja trīs atsevišķus momentus: 1. *notita*- zināšana, 2. *asensuss*- piekrišana, 3. *fiducia*- paļaušanās. Bet tie nav tā izdalāmi atsevišķi, tie saplūst vienībā. Tie arī neizsmeļ pilnīgi visu ticības jēdzienu. Pieēstisti vēl uzsvēra svētbijības un svētošanās momentu. Slavenais teologs Fr. Šleiermachers ticībā uzsver jūtu pusi, un redzēja tur cilvēka atkarību no Dieva un pārdzīvojumu, kas iet pāri saprāta robežām.

Mēs varam teikt, ka ticība nav tikai zināšana par Dievu un piekrišana tam, un tā apliecināšana, ko par Dievu māca, bet gan personīga nesadalāma dvēseles uzticēšanās un nodošana Viņam- dzīve Dievā un ar Dievu. Tā ietver sevī stipru iekšēju pārliecību kuras pamatā ir Dieva piedzīvojums dvēselē un ar to saistīta nesatricināma paļaušanās Dieva vadībai nākotnē. Tā, saistīdama cilvēku ar Visaugstāko un Vissvētāko, dod daļu un tiesības būt pie Viņa varas un svētuma, pilda cilvēkus ar spēku, drosmi, mieru un sniedz dvēselei svētlaimes izjūtu.

"Es tavu spārnu ēnā saldi Un netraucēti atdusos.

Šai pamatā stāv vārdi kalti: Tu mani mūžam mīlēji!"

Tā dzied ticīgais. Ticība- tā ir cilvēka vislielākā drošība. Pat visa pasaulīgā bojāeja nespēj to satricināt.

Skaidri šo pašu domu pasacījis Roberts Bērziņš:

"Ceļa spieķis dārgs un svēts Manai rokai novēlēts:

Debess viņu dāvina, Debesis tai parāda

Ticība sauc spieķi dārgo, Spēcīgu tas dara vārgo,

Un kaut zeme debess zūd,- Sirds man viņā mieru jūt!"

Ticība Dievam nav salīdzināma ar kaut kādu citu laicīgas dzīves piemēru. Tādēļ to tik grūti definēt. Tā nav kaut kādas lietas jeb personas satvere ar kopīgiem dvēseles spēkiem, kā daži to mēģina skaidrot (piemēram Dr. J. Sanders "Kristīgās ticības reforma" 11. lpp.). Vārds *ticība* patiesībā var tikt attiecināts uz cilvēka attiecībām ar Dievu. Tā ir īpatnēja Dieva dota cilvēka dvēseles spēja, kas raisās tikai cilvēkā attiecībās ar Dievu. Tad tā mudina uztvert Dieva ietekmi uz cilvēku, un tā, darbotamās cilvēkā, ved viņu pie Dieva.

Vārdos izteikti ticības pārdzīvojums un pārliecība rada *ticības apliecību*. Kristīga ir apliecināta ticība, ja cilvēks atdzīst un apliecina Jēzu Kristu par savu Kungu un Dievu. No vārdiem "mans Kungs un mans Dievs!" un "Tu esi Kristus-dzīvā Dieva Dēls!", no Jēzus pašapliecinājuma šo zemi atstājot: "Man ir dota visa vara debesis un virs zemes, tāpēc eita un darait par mācekļiem visus ļaudis, tos kristīdami Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā" un citiem tamlīdzīgiem izteicieniem ir radusies tā sauktā **apustuļu ticības apliecība**, ko ik svētdienas apliecinām baznīcā.

Tā ir tik veca, ka tagad grūti nosakāms tās izcelšanās laiks. Tas, ka šī apliecība sākumā sastāvēja no 12 atsevišķiem teikumiem, pamudina domāt, ka tā ir pašu apustuļu izveidota. Savā tagadējā formā tā ir

radusies vēlāk, kā daudzi pētnieki domā, ap 150. gadu. Taču tās saturu ir sludinājuši un mācījuši jau apustuļi, un tas dibināts Dieva atklāsmē caur Jēzu Kristu.

Vai nav novecojusies šī apliecība un vai nevajadzētu sacerēt tādu apliecību, kas vairāk atbilstu mūslaiku izglītotā cilvēka garam? Tā jautāt var un var arī mēģināt to darīt. Bet ticības apliecības vērtību nosaka tieši tās vecums un ciešā saistība ar jaunās Dieva atklāsmes nesēju. Mācītājs J. Briģelis savā grāmatā "Mūsu ticības pamati" pareizi saka: "Jo vecāka ir kāda ticības apliecība, jo lielāka ir tās vērtība, tāpēc, ka tā stāv tuvāk laikmetam, kad dzīvoja lielie ticības vecmeistari. Ticības apliecību varam pielīdzināt karapulka karogam. Vai tad pulka karogs ir mazvērtīgs, kas no ilgas lietošanas ir saburzīts, vai ja laika zobis izēdis tā krāsas? Katra kareivja sirds lepnumā ietrīsās, ieraugot veco un tomēr dārgo karogu. Tāpat apustuļu ticības apliecība kā vecs, mīļš karogs stāsta par to, ka tā paspārnē miljoni gājuši ticības cīņās un uzvarās. Šim karogam plandoties tūkstoši ir gājuši bojā mocekļu nāvē. Skaitot vecās apliecības tekstu, ikvienam nāk prātā Baznīcas slavenā pagātne un rodas cerība slavenai nākotnei."

Tiešām, šī apliecība ir pārāk cienījama un dārga, lai to pārveidotu kaut kādam modernisma domām par labu. Bez tam tā saskan ar Kristus nesto Dieva atklāsmi, un tās pašas rašanās un līdzšinējā pastāvēšana katrā ziņā ir Dieva prāts. Jau neskaitāmus tā ir vadījusi pie ticības gala mērķa mūžībā, tā arī mūs ieslēgdama Kristus Baznīcas kopībā, tā nemaldīgi aizvedīs Viņa godībā, ja vien paliksim uzticīgi šai svētai ticībai."

Apustuļu ticības apliecība mūs vieno ne tikai ar agrāk dzīvojošām ticīgo paaudzēm, ar Kristus Baznīcas pagātni, bet arī skubina uz saprašanos ar visiem mūsdienu kristietības nozarojumiem un apsola ticīgo vienību nākotnē, kad būs viens Gans, viens ganāmais. Tā līdz ar lūgšana "Mūsu Tēvs debesīs" ir lieciniece cilvēcīgo domu dažādības dēļ izpostītajai ticīgo vienībai. Tā liek apzināties par vienu saimi visus kristīgos, kas dzīvo izkaisīti plašajā pasaulē un katrs pie sava altāra un savās dziesmās godina Dievu,- un liek neaizmirst Jēzus vēlējumu: Lai visi ir viens, itin kā Tu, Tēvs, Manī un Es Tevī, lai arī viņi ir viens mūsos!" (Jņ. 17:21).

Mārtiņš Luters apustuļu ticības apliecību Dieva trinitātes dēļ ir sadalījis trīs daļās jeb trijos ticības locekļos (loceklis ir daļa nokaut kā vesela), un tiem pievienojis klāt savus paskaidrojumus. Pirmais ticības loceklis ar virsrakstu "Par radīšanu" runā par Dievu Tēvu, visa Radītāju un Uzturētāju; otrais- "Par pestīšanu". Par Dieva Dēlu Jēzu kristu, Mūsu Pestītāju; un trešais- "Par svētīšanu, par Dieva Svēto Garu, kas mūs uztur īstā ticībā un vieno Kristīgā Baznīcā. Trešais ticības loceklis runā arī par pastarām lietām un mūžību.

1. Pirmais ticības loceklis.

Par radīšanu.

Es ticu uz Dievu Tēvu, Visuvaldītāju, debess un zemes Radītāju.

Kas tas ir?

Es ticu, ka Dievs mani radījis ar visām radītām lietām, gan miesu un dvēseli, acis, ausis un visus locekļus, saprašanu, un visus prātus devis un vēl uztur, turklāt drēbes un kurpes, ēdienu un dzērienu, ēkas un mājas, laukus un lopus un visādu mantu; ar visu, ko man vajaga pie miesas un dzīvības, no visām briesmām pasargā, no visa ļauna glābj un glabā; un visu to Viņš dara no tīras tēvešķības, dievišķās lēnības un žēlastības, lai gan pavisam necienīgs esmu tādas dāvanas saņemt. Par visu to man būs Viņam pateikties, Viņu slavēt, Viņam kalpot un paklausīgam būt. Tas ir tiešām tiesa.

Jautājums par Dievu. Tas ir jautājumu jautājums. Neskaitāmās variācijās un no dažādiem viedokļiem apcerēts, līdz galu galā atdzīts, ka tā ir pilnīgā aptveršana stāv pāri cilvēka prāta spējām, viņa domāšanas kategorijām. Kā paties sasniegums šai pētīšanā jāmin tieši šī atdziņa, bet nav arī noliedzams- īstais instruments cilvēkam Dieva aptveršanai ir ticība.

Kristīgie tic uz visaugstāko un vispilnīgāko Būtni, visas pasaules Radītāju un Likteņu Lēmēju- *Dievu*- pēc kura nekristīgās tautas ilgojušās un velti meklējušās, bet ko vispilnīgāk pazīt mums ir mācījis mūsu ticības iesācējs- Dieva Dēls Jēzus Kristus. Dievs tomēr ir un paliek, neskatoties pat uz to, ka Jēzus Kristus mums atklājis, cilvēka prātam neizdibināms un neaptverams. Pat ticīgais un Dievam paļāvīgais cilvēks to mirklī izjūt, ka arī mums atklājas Dievā tomēr paliek neizdibinājami noslēpumi (Jer. 45:15) . Un tā tam jābūt, jo Dievs nebūtu vairs Dievs, ja mēs, cilvēki, Viņu pilnīgi izprastu (Rom. 11:33-34).

Dievs ir, un viss ir radies caur Viņu, un viss ir arī Viņa atspīdums: debesis, daba, brīnišķā pasaule un cilvēks pats! Dieva eksistence ticīgajam nav problēma, tā ir viņa drošība. Dieva esamība ir pāri katram "pierādījumam", nekas nav drošāks par to. Viņš visas esamības pamats un iemesls, pirmcēlonis un radošā griba, pats bez sākuma un gala. "Jo katru namu kāds cēlājs uzceļ, bet kas visu ir uzcēlis ir Dievs (Ebr. 3:4). Mēs varam tikai apbrīnot un slavēt Viņa Visvaru un gudrību un slavēt viņa mīlestību.

Pasaules radīšana. Vispirms jāpiemin kāda rakstnieka vārdi: "Par Dievu es jautāju zemei. Viņa sacīja: Ēstas neesmu." Un viss, kas virs tās, apliecināja to pašu. Es jautāju jūrai un dziļumiem un visam, kas tur lien un dzīvo, un atbilde skanēja: "Mēs neesam tavs Dievs meklē augstāk!" Es jautāju vējam, kas pūš, un viss gaiss atbildēja ar savā dzīvajām dvašām: "Es neesmu tavs Dievs!" Es jautāju debesīm, saulei un zvaigznēm, un viņi sacīja: "Arī mēs neesam Dievs, kuru tu meklē." Un es runāju uz visiem, kas bija ap mani: "Jūs esam sacījuši attiecībā uz manu Dievu, ka jūs tas neesat, - pastās tat man par Viņu."

Un visi sauca ar skaņu balsi: "Viņš mūs ir radījis!" (J. Ērmaņa "Gaismas stari" 181. lpp.)

Pasaules un dzīvības tūkstošveidīgais krāšņums ir vislabākā liecība par Radītāju. Bez Viņa mēs nevaram izskaidrot pasaules un dzīvības sākumu. No Dieva mūžīga, dzīvā gara spēka, Viņam gribot, izplūda enerģija, kas radīja mehāniskās kustības, atomus, materiālus veidus un ķermeņus. No Mūžīgi Dzīvā radās dzīvība virs zemes un no Viņa Gara mūsu gars. Radīšana tā tad ir tāda Dieva darbība, kurā visa esošā materiālā pasaule, visa dzīvība un mums neredzamais vienīgi ar Dieva gribu no nekā ir saukts esamībā. "Jo ticībā mēs noprotam, ka pasaule ir radīta Dieva vārda spēkā, ka no neredzamā cēlies redzamais." (Ebr. 11:3)

Radīšanas stāsts 1. Moz. 1, kas ar sava laika domāšanas līdzekļiem un priekšstatu pasauli sava laika ļaudīm cenšas izskaidrot visus sākumus, ir tomēr brīnišķīgi dziļš un nepārspējams. Tā nav dabas zinātnes, tā nav arī vēstures atbilde jautājumam: kā radās pasaule? Tā ir ticības atbilde. Un tieši tādēļ, ka tā ir arī vienīgi pareizā. Neviens nav redzējis, kā pasaule radās, un neviens to arī nevarēja redzēt. Visas zinātnes mācības par to ir tikai hipotēzes ar lielāku vai mazāku ticamību, kas mainās līdz ar laiku un cilvēkiem. Bet ticības atdziņa, ka Dievs ir pasaules un dzīvības sākumu devējs un ka Viņš īpaši izcēlis cilvēku, dodams tam Svēto Garu- pastāv un pastāvēs.

Cilvēks nav evolūcijas produkts, bet īpašs Dieva radījums. Cilvēkam Dievs ir devis kaut ko vairāk nekā dzīvniekam. Un šis "kaut kas vairāk" neļauj to ierindot pārējās dzīvās radības rindā. Ne velti cilvēks top saukts par radības vainagu.

"Iesākumā Dievs radīja debesis un zemi, kā stipra klints stāv šie vārdi vienkārši un lieli Bībeles un visas cilvēces iesākumā. Dzīvība nāk no Dzīvā Dieva- tās nav neprātīgas domas, un tām ir savs dziļš saturs. Tā vien saprotams, kāpēc visa radība karsti ilgojas pēc neiznīcības, kāpēc katrs radījums tiecas un dzenas uz augstumiem un dziļumiem. Patiesi, kas garīgā ziņā nāk akls, tas man jau no savas sirds ilgošanās pēc gaismas un dzīves pilnības, pēc spēka un atdziņas skaidrības, ka viņš nav radies un cēlies no nedzīvas vielas." (Dr. F. Betekss)

Bez cilvēka ir vēl augstāki un pilnīgāki radījumi mums neredzamajā pasaulē- eņģeļi. Tie ir radīti agrāk nekā cilvēki. Tie bija klāt pie pasaules radīšanas (Ijab. 38:7). Eņģeļi ir garīgi, nemirstīgi, ar laiku un vietu neierobežoti radījumi (Kol. 1:16; Ebr. 1:14; Lk. 20:36), kuri virs zemes parādās cilvēkiem arī redzamā veidā (1. Moz. 16:7; Mt. 28:3; Lk. 1:11; Ap. d. 12:7). Tie ir debesīgie pulki un ir radīti neuzskaitāmā vairumā (5. Moz. 33:2; Ps. 68:18; Dan. 7:10; Jņ. atkl. 5:11). Eņģeļi ir Dieva kalpotārgari, kas izpilda Dieva pavēles. Ka pasaulē varētu būt augstāki radījumi nekā cilvēki, par to nebūtu jāšaubās. Ka tiešām tā ir, to pavisam noteikti apliecina Svētie Raksti. "Daudz lietu ir starp debesīm un zemi, par ko cilvēka prāts ne sapņos nesapņo", saka Šekspīrs savā "Hamletā".

Bet labajiem gariem- eņģeļiem- ir vēl ļaunie gari- dēmoni, kas ir Dievu atstājuši eņģeļi. Viņu valdnieks – velns jeb sātans, Dieva un cilvēku ienaidnieks, kas vilina cilvēkus uz ļaunu un grēku (Cak. 3:1; Mt. 13:25; Jņ. 8:44; 12:31; 16:11; 1. Pēt. 5:8; 2. Pēt. 2:4; Jūd 1:6; Jņ. atkl. 12:7; 12:9 un citur). Dieva visspēcība un visgudrība arī sātānu ir darījusi no sevis atkarīgu, un viņa vara ir tikai Dieva pieļautajās robežās. Golgātā viņam ir dots nāves cirtiens, un tas jau ir Kristus uzvarēts, to gaida pasludinātais pēdējā soda spriedums laikā un mūžībā. (Jņ. atkl. 20:10).

Pasaules uzturēšana un pārvaldīšana. Savā ticības apliecībā blakus radīšanas faktam mēs apliecinām, ka Dievs arī uztur visu šo pasauli, dodams dabai un pasaulei likumus, to vada un valda tā ka viss rit Dieva noliktā gaitā un ceļā. "Nesdams visas lietas ar savu spēcīgo vārdu" (Ebr.1:3).

Tas ir radīšanas darba turpinājums, kas parādās kā uzturēšana, kā līdzdalība, kā vadīšana un Dieva visurklātesamība. Daba pati jau ir dievišķā padoma lieciniece (Ps. 145:15-16). Tā pat cilvēces vēsture un pasaules gaitas un notikumi parādās ticīgajai acij kā Dieva līdzdalība. Dievs savā gudrajā padomā pieļauj, aizkavē, vada un uztur zināmās robežās savus radījumus. Tāpat pēc savas gudrības, taisnības un mīlestības Viņš rīkojas ar labiem un ļauniem likteņiem sava vārda godības un cilvēku glābšanas labad. Tas viss ir tik dīvaini un brīnišķīgi, ka vienīgi ticība to spēj aptvert un izmainīt. "Cik reizes es neesmu pārdomājusi, ka cilvēku likteņi tek kā pavedieni kuru gari, visi Dieva rokās. Dažreiz domāta, ka pavediens ir sarežģījies, aizmetušies tādi mežgli, ka ne mūžam vairs nevarēs atrāisīt, bet paļauties tikai uz Dievu, nogaidi un paskaties cik labi viss atšķetinās. Tik ne jau arvien pēc mūsu prāta. Tā jau nē. Kas tad iznāktu no smalkajiem likteņa pavedieniem, ja mēs pie tiem piedurtos mūsu rupjajiem pirkstiem!

Cik drīz mēs viņus ar savu nepacietību savilkto čumurā, kur aizmetušies mezgli, tur tik taisni rautu pušu, lai tad notiek, kas notikdams. Cik tad mūsu skats tālu sniedz! Mēs tik pārskatām, ja daudz, sprīdi garo cilvēka mūžu un cīnāmies visu ko panākt no acumirkļa. Bet Dievs nesteidzas. Dievam laika diezgan. Viņš mierīgi risina mūsu dzīves pavedienu tālāk-mūžībā.” (Anna Brigadere “Kristīnes stāsts”)

Ir taisnība domātājiem, kas saka: Dievs savā laicīgajā un garīgajā valstībā rīkojas un valda ar diviem principiem- ar noteiktību un brīvību. Visa daba un dzīve iet viņnodama. Zeme top saulei pievilktā, bet arī pati kustas, lai gan nekur nevar aizkļūt. Mēs topam zemes pievilkti, bet reizē mums ir arī sava paškustība. Visa dzīvā radība: stādos, dzīvniekos un arī cilvēkos ir noteikti tipi un brīvības variācijas. Tāpat arī cilvēka dzīvē: Dievs vada mūsu likteņus, bet arī reizē dod mums pašiem brīvību rīkoties. Visa Dieva valdīšana notiek svētā gudrībā un nebeidzamā mīlestībā. Ja cilvēks savā ticībā to spēj saredzēt un atdzīt, tad arī viņš ir mantojis augstāko dzīves gudrību un pilnīgo dvēseles mieru. Un Bībeles liecība, ka visas lietas top nestas ar Dieva spēcīgo vārdu (Ebr. 1:3), rada atbalsi ticīgajā dvēselē: “Jā arī man Viņš nes ar savas nebeidzamās mīlestības spārniem!”

Pati Dieva daba mums kļūst Viņa nebeidzamās mīlestības lieciniece. Kad mēs savas acis paceļam uz zvaigžņoto debesi, mūs dažreiz pārņem it kā baiļu sajūta, un mēs tad paši sev šķietam tik niecīgi un bezspēcīgi bezgalīgās debesu telpas priekšā. Kā tas, pēc kura gribas ik dienu pār mums atspīd miljonu miljoniem zvaigznes, mūs var atminēt un par mums domāt?! Šo izjūtu pazīst arī dziesminieks Dāvids, kad viņš saka: “Kad es redzu Tavas debesis, Tavu roku darbu, mēnesi un zvaigznes, ko Tu esi radījis: kas gan ir cilvēks, ka Tu viņu piemini, un cilvēks bērns, ka Tu viņu uzlūko?! (Ps.8:4-5) Bet kad otrā rītā saule uzlec un ar savu spožumu un siltumu atver tūkstošus un atkal tūkstošus ziedu, tad no jauna Dieva dabā redzam, cik liela ir Viņa mīlestība, ka tā arī vismazākajiem nepaies garām. Tad zūd mūsu baiļu sajūta, domājot par bezgalīgo pasaules telpu, tad ticībā jūtam: Dievs redz un pazīst lielo tāpat kā mazo un tālo, Viņš skaita savu bērnu asaras tāpat kā zvaigžņu pulkus, un Viņa acīm nekas nepaliek apslēpts!

Tāda gaiša prieka pilns par Dieva mīlestībā radītā- un it sevišķi cilvēka- uzturēšanu ir bijis arī M. Luters, kad viņš rakstījis savu pirmā ticības locekļa izskaidrojumu, uzskaitīdams visas tās lietas, kuras viņš redz sava Dieva visspēcības un mīlestības roku. Tiešām, kāda neizsakāma bagātība ir tā, ar ko Dievs mūs jau ir apdāvinājis un ko katra jauna diena vēl dod klāt! Nevajag katru M. Lutera uzskaitīto jēdzienu un vārdu tuvāk skaidrot un iztirzāt. Tas arī būtu neauglīgs darbs. Tikai patiesa un dziļa bērna dievbijība un pateicība to visu spēj pareizi novērtēt. Sekls, nepateicīgs raksturs to nekad nesapratīs.

Jēzus saka savējiem: “Nezūdieties!” (Mt. 6:25) Dievs ir mūs bagāti un pārbagāti apdāvinājis. Viņš ir devis vairāk nekā mēs esam pelnījuši un vairāk nekā mēs varētu sev vēlēt un nebeidz vēl arvien mums no jauna dot! Viņš nes mūs uz savas nebeidzamās mīlestības spārniem! (5. Moz. 32:11) Un apziņā: Viņš mani nes cauri visu manu dzīvi, caur visu manu dzīvi, caur priekiem un bēdām caur baltām un nebaltām dienām,- mīt varens spēks (Ps. 68:20). Lielais, mūžīgais Dievs, Svētais Dievs, ir arī mans Dievs, kuram es drīkstu tuvoties un kurš mani neatstāj! Šāda ticība nepazīst bezizeju. Tā pilnīgi un it visos apstākļos uzticas Dievam: Viņš mani neatstās! Šādā ticībā stiprs būdams, Āfrikas pētnieks un misionārs Dāvids Livingstons no savas dzīves pieredzes varēja liecināt: “Pat zem lauvas nagiem guļot vēl ir izeja!” Kāds varens optimisms, kas var dzimt tikai dziļi ticīgā dvēselē, kura zin: Dievs ir spējīgs mani izglābt itin visos apstākļos!

Ar ticību Dieva pasaules uzturēšanai un valdīšanai saistīts arī jautājums par brīnumiem.

Dievs spēj visu, un Viņa varā ir visi dabas spēki. Mums tikai ir pilnīgi jāuzticas Dievam un jālūdz, lai notiek Viņa prāts un lai mēs spējam šim prātam, kas dos mums to vislabāko, vienmēr padoties. Dievs zina, ko mēs spējam panest un kas mums ir jānes, lai mēs mantotu sev svētību. Un Viņš zina un grib, lai arī mēs zinām, ka arī sāpēm un ciešanām mūsu mūžā ir sava neaizstājama vieta un savs augsts uzdevums. Tās beidzot panāk to, ka mēs, paši pārdzīvojuši un atdzinuši, varam liecināt:

“Mīlestība ir Dievs ne bargs,
Sāpes-no Viņa sveiciens dārgs,
Vēstīdams siržu visdziļākā dziļē:
Viss tiem par labu, kas Dievu mīlē!”

(L. Bērziņš)

Cilvēks- Dieva radījums un grēcinieks. Cilvēks ir pasaulē pēc Dieva gribas kā Viņa radījumu augstākais radījums, kā radības virsotne. Bet cilvēks ir tikai Dieva radījums, viņš ir arī Dievam rada (Ap. d. 17:28), Dieva bērns (1. Jņ. 3:2), kas izjūt un apzinās savu saistību ar Dievu. Cilvēkam no Dieva ir dots uzdevums zemes virsū- būt par Dieva līdzstrādnieku un veicināt Dieva valstības tapšanu (Ps. 8:7; 1. Kor. 3:9). Tātad ar divām pasaulēm cilvēks ir saistīts: ar dabisko šīs zemes pasauli, kurai viņš pieder

pēc savas miesas un organiskās dzīvības, un ar pārļaicīgo mūžības pasauli un Dievu, kurš augšup to ceļ Dieva dotais gars.

Radīts pēc Dieva līdzības kā pilnīga, nemirstīga būtne, ar brīvu un nesaistītu gribu, cilvēks nav palicis savā pilnības, nemirstības un brīvības stāvoklī. Grēks viņu no tā ir izvedis ārā, padarīdams viņu par grēcinieku (Rom. 3:23). Ar brīnišķu ķermeni, garu un dvēseli apveltītais cilvēks tā vietā, lai veiktu Dieva nospraustos uzdevumus, nav tos veicis, bet gan ir kļuvis nevarīgs, vājš un nožēlojams. Grēks to ir novilcis zemē no viņa augstumiem.

Kas ir grēks? Filozofi un dogmatiķi par to ir dažādi sprieduši, dalījuši to iedzimtā un vēlāk izdarītā grēkā, atsevišķu gadījumu grēkā un būtiskā grēkā, piedomātā un nepiedomātā grēkā. Ir bijuši domātāji, kas ir teikuši, ka nemaz nav grēka,- ir tikai pārkāpumi, normu neievērošana, kļūdas, maldīšanās, nezināšana. Citi ir apgalvojuši, ka pasaulē pastāv tomēr kāda neizprotama vara- grēks, kas kā pretspēks cīnās pret cilvēka mērķiem un uzdevumiem un neļauj tam tuvoties dievlīdzībai, attālina no turienes, kurp sauc cilvēku viņa patiesā būtība, istākais "es".

Bībele runā par grēku kā neapšaubāmu realitāti, kas parādās gan kā iedzimtais ļaunums un nespēks, gan arī kā atsevišķi Dieva baušļu pārkāpumi un nepareiza cilvēka izšķiršanās viņam dotajā situācijā. Grēks, kā aprakstīts Bībelē, ir nepaklausības un neuzticēšanās Dievam un pašmīlestība. Tāds tas bija pirmo cilvēku laikā un tāds tas ir palicis vēl šodien.

Pirmo cilvēku grēka dēļ ir vājināta cilvēka gribas brīvība, lai gan cilvēks var izšķirties, viņam šī izšķiršanās tagad ir daudz grūtāka, jo dabā iedzimtības ceļā ir mantots kavēklis reliģiskajai un tikumiskajai dzīvei, kāda nosliešanās uz ļaunuma pusi. Pat labu gribot, tagad cilvēks padara ļaunu, un gara un miesas attieksmes ir cīņa (Rom. 7:18-24)

Kā pirmcilvēku grēka sakne šai pasaulē ir ienākusi nāve, kas šķir cilvēku no Dieva- mūžīgā dzīvības avota. Nāve var būt trejāda. Dabiskā nāve iestājas tad, kad dvēsele šķiras no miesas. Tas notiek cilvēkam mirstot. Dabiskā nāve iestājas tad, kad dvēsele šķiras no miesas. Tas notiek cilvēkam mirstot. Garīgā nāve ir tā, kad dvēsele un gars tiek atšķirti no Dieva. Mūžīgā nāve nāk kā Dieva sods par garīgi mirušo pastarā tiesā.

Katra jauna apgrēkošanās veicina cilvēka dvēseles attālināšanos no Dieva un ved pretī garīgajai nāvei. Grēks pamazām notrulina un apcietina cilvēka sirdi, samaitā viņa prātu, mazina saprašanu un dara cilvēku nespējīgu paklausīt Dieva aicinājumam un pavēlēm. Bezgalīga viltīgs ir grēks: sākumā tas izliekas nevainīgs un interesants, tikai vēlāk, kad dabūjis cilvēku savā varā, kļūst nežēlīgs un briesmīgs. Tādēļ arī Bībele tik nopietni brīdina par jokošanos un rotaļāšanos ar grēku.

Kamēr vēl nav notikusi cilvēka pilnīgā nošķiršanās no Dieva garīgajā nāvē, tik ilgi grēks rada cilvēkā vainas apziņu, kas mudina uz salīdzināšanos ar Dievu. Vienā un tajā pašā laikā, izjūtot savu grēcīgumu un Dieva svētumu, dzimst karsta ilgošanās, kaut dvēsele atkal taptu šķīsta un cilvēks pats taptu vests mūžīgajā sadraudzībā ar Dievu. Taisnais Dievs, kas ir arī mīlestība, Jēzus Kristus personā sniedz kritušajam grēciniekam savu roku un ved to uz pestīšanas prieku un mieru.

Pie pirmā ticības locekļa mums jāpiemin arī Dieva trīsvienība, kas saistās ar paša Dieva būtību un Viņa attiecībām ar pret cilvēku. Tie ir Dieva dziļumi. Cilvēka prātam tie nav izdibināmi. Bet pestīšanas vēsturē Dievs tāds mums ir atklājies. Mēs priecājamies par šo atklāsmi un sakām līdz ar dziesminieku: "Caur Jēzu un caur Svēto Garu Man tagad droši atvērts Tēva nams."

2. Otrais ticības loceklis.

Par pestīšanu.

Es ticu uz Jēzu Kristu, Dieva vienpiedzimušo dēlu, mūsu Kungu, kas ieņemts no Svētā Gara, piedzimis no jaunavas Marijas, cietis zem Poncija Pilata, krustā sists, nomiris, aprakts, nokāpis ellē, trešajā dienā augšāmcēlies no mironiem, uzkāpis debesīs, sēdies pie Dieva Visuvaldītāja Tēva labās rokas, no kurienes Viņš atnāks tiesāt dzīvus un mirušus.

Kas tas ir?

Es ticu, ka Jēzus Kristus, patiess Dievs no Tēva mūžībā piedzimis un arī patiess cilvēks no jaunavas Marijas piedzimis, ir mans Kungs, kas mani pazudušu un pazudinātu cilvēku, atpestījis un atpircis no visiem grēkiem no nāves un velna varas, near zeltu, ne ar sudrabu, bet ar Savām svētajām, dārgajām asinīm un ar Savu nenopelnīto ciešanu un miršanu, lai es Viņam piederētu, Viņa valstībā Viņam kalpoju mūžīgā taisnībā, nenoziedzībā un svētībā, it kā Viņš pats augšāmcēlies no mironiem, dzīvo un valda mūžīgi. Tas tiešām ir tiesa.

Pestītāja nepieciešamība. Franču gleznotājam A. Dorē ir kāda dziļi reliģiska glezna "Asaru leja", kas, manuprāt labi paskaidro Pestītāja nepieciešamību. Ko redzam šai gleznā? Pelēkas, stāvas klintis paceļas augstu un ieslēdz šauru ieleju. Tur redzami saspiedušies cilvēki- bēdīgo un grūtsirdīgo pulks. Kurp arī negriezto skati, tie nekur neredz sauli, gaismu un brīvību. Visur pretī rēgojas tikai nedzīvas, aukstas klintis. Tu uz troņa sēž arī zemes valdnieks, purpura mētelī un ar valdnieka scepteri galvā(?). Bet arhīviņš ir tikai nespēcīgs cilvēks: Kronis spiež galvu, un viņa nopietnajā sejā lasāms briesmīgs izsalkums pēc spēka. Blakus valdniekam stāv no cilvēku sabiedrības izstumtais noziedznieks. Dzelzs važas slēdz viņa rokas un kājas. Bet viņa sejā atspoguļojas dvēseles izmisums, kas liecina, ka arī zem cietuma mēteļa vēl pukst sirds un krūtīs plosās nelaimīgā sirdsapziņa. Tur redzama arī kāda dāma, zīdā un samtā tērpusies, mirdzošiem dārgakmeņiem greznojusies. Tā ir viena no tiem retajiem cilvēkiem, kas vienmēr atradušies dzīves saules pusē. Bet ko līdz viņai augstais stāvoklis, lielā labklājība un visi dārgumi! Miljonus tā atdotu par vienu vienīga bērna smaidu, kas tagad nedzīvs guļ viņas klēpī. Un līdzās šai lepņajai dāmai uz kailās zemes guļ jauna, vienkārša sieviete. Pēdējiem spēkiem tā sniedz uz augšu savu jaundzimušo bērniņu. Viņa zin: man ir jāmirst, bet paliek pasaulē vēl mazā dzīvībiņa. Tāpēc mirstot viņas pēdējā nopūta ir sauciens pēc siltas gaismas, pēc mīlestības.

Tā mākslinieks viņus visus glezno. Puku izsalkušo, nelaimīgu cilvēku, kas, dažādi pēc kārtas un stāvokļa, mantas un spējām, rakstura un tautības, bet, kas visi vienādi savās dvēseles bēdās. Un nekur atbildes, nekur palīdzības! Un tomēr! Priekšā klintī ir šaura sprauga, caur kuru laužas vesela gaismas staru plūsma. Un visu izsalkušo, izmisušo un nelaimīgo cilvēku acis no bēdu dziļumiem kā magnēta pievilktas vēršas augšup. Tur augšā-pie šīs asaru ielejas izejas redzams kāds gaišs stāvs. Tas ir Jēzus Kristus, gan ar smagu krustu uz pleciem, bet Viņa apskaidrotā seja un augšup paceltā roka liekas aicinām: "Nāciet šurp pie Manis visi bēdīgie un grūtsirdīgie, Es jūs gribu atvieglināt!"

Cik labi tas ir parādīts! Cilvēka izmisums un nespēks, ciešanu dziļumi un ilgas pēc saulainām tālēm, izmocītā sirdsapziņa un neizpildītās Dieva prasības, grēks un dvēseles kaislību važas, dzīves cerību sabrukums un nāves bēdas,- tas viss prasa un nemitīgi sauc pēc Dievišķā Palīga un Glābēja, pēc Pestītāja!- Kur mūsu dzīve un pasaule sit krustā, tur mēs meklējam un saucam pēc Pestītāja. Tā saprotami arī A. Saulieša vārdi: "...sirds meklē tālās Bētlēmes", bet "bez Golgātas nav Bētlēmes". Vislielākais dvēseles dzīves posts ved pie Pestītāja.

Tā tad ir cilvēkam vajadzība pēc Pestītāja! Un šī vajadzība izriet no cilvēka grēcīguma un apziņas, ka nevar pildīt Dieva prasības, pašu garīgajā nespēkā un tikumiskajā vājumā. Cilvēki ir kā sapinušies kā važās! Mūsu niecība un nespēks nevar aizsniegt mūžību. Neskaidrais un tumšais mūsu zemes dabā velk kā akmens uz leju. Kas palīdzēs? Vienīgi Dieva mīlestība var izglābt no pazušanas un ietvert nemirstībā. Par šo mīlestību liecina apustulis Jānis: "Jo tik ļoti Dievs pasauli mīlējis, ka Viņš devis Savu vienpiedzimušo Dēlu, lai neviens, kas Viņam tic, nepazustu, bet dabūtu mūžīgo dzīvību." (Jņ.3:16)

Dievs nav gribējis mūsu bojā eju, bet lai mēs topam pestīti un dzīvojam. Tāpēc Viņa Dēlam vajadzēja kļūt cilvēkam, lai mēs caur Viņu kļūtu par Dieva bērniem un debess valstības mantiniekiem. Lai arī cik dziļi postā grēka dēļ cilvēks ir kritis, viņu tomēr ir iespējams glābt un pestīt. Šī glābšanas iespēja pamatojas cilvēka gara dievlīdzībā, kas gan grēku dēļ aptumšota un vājināta, bet nav tomēr vēl pilnīgi iznīcināta un pazaudēta. Viņa Dēls nācis skaidrot un stiprināt, un celt cilvēku dievbērības augstākā stāvoklī.

Savā laikā katoļu un vecluterāniešu dogmatīki ir rakstījuši biezās grāmatas par to, kāpēc Dievam vajadzēja tapt cilvēkam, un radījuši visādas teorijas Jēzus pestīšanas darba tulkojumiem. Daudz tikusi daudzīnāta gandarījuma teorija, pēc kuras apvainotam jādabū gandarījums no apvainotāja. Taisno Dievu apvainoja cilvēks ar grēka darbiem. Šo grēku iemesls un pavinātājs- sātans. Gandarījumu Dievam var dot tikai dievišķa vara, ne cilvēks pats. Tādēļ Dieva Dēls top cilvēks un uzņemas cilvēku vietā dot Tēvam gandarījumu.

Pēc upurēšanas teorijas, kas balstās Vecās Derības kultā, Jēzus pats sevi upurējis, lai salīdzinātu grēcīgo cilvēci ar Taisno Dievu.

Te pieslejas arī vietnieciskās ciešanas teorija, pēc kuras Jēzus aiz mīlestības uz cilvēku tā vietā.

Atpirkšanas teorija balstās Jēzus vārdos: "Cilvēka Dēls ir nācis, ka Viņš kalpotu un atdotu savu dzīvību kā atpirkšanas maksu par daudziem!" (Mt. 20:28) Visas pieminētās un tāpat vēl citas teorijas tomēr nepilnīgi mēģinājumi trūcīgās domu formās ietvert prātam neizdibināmo Jēzus cilvēkpašības un Viņa ciešanu noslēpumu. Šis jautājums nav cilvēka prāta atrisināms. Tad jau mūsu ievads, iziedams no Dorē gleznan apraksta, to nav pateicis sliktāk. Cilvēkam vajag Dievišķa Glābēja, Palīga un Pestītāja, un Dievs savā lielajā mīlestībā mums to ir dāvinājis. Mēs stāvam kā pateicīgi pielūdzēji Bētlēmes Bērna priekšā un Golgātas krusts ir mūsu augstākā slavas dziesma un pestīšanas avots. Zem tā, vientiesīgā bērna

ticībā stāvēdami, piedzīvojam, ka Jēzus Kristus, Dieva Dēla, asinis šķīsta arī mūs no grēkiem un dod jaunus dievišķus spēkus (Efez. 1:7).

Kas ir Jēzus Kristus? M. Lutera atbild savā izskaidrojumā: paties Dievs un paties cilvēks. Viņa dzīve ir divplāksņaina. Šāds apvienojums prātam šķiet paradokšāls, bet tomēr ticībā tas ir saņemts. "Pestītājam vajadzēja būt patiesam Dievam, lai Viņa ciešanas un miršana varētu uzvarēt visu cilvēku grēku parādu, nāvi un velnu un tā mūs sagādāt pestīšanu". (J. Ērmanis) Pestīšanu nevarēja sniegt cilvēks (Ps.49:8-10). To, ka Jēzū mājoja visa Dieva pilnība, to apliecina arī Jānis Kristītājs (Jņ. 1:27-30), Viņa paša vārdi (Mt. 28:18; Jņ. 8:46-58; 10:30 un citur), Viņa brīnuma darbi (Jņ. 5:21; 14:11) un apustuļu liecības (Jņ. 1:14; 2.Kor. 5:19; Kol. 2:9; Jņ. 5:20 un citur).

Jēzus- arī paties cilvēks. Tāds būdams, Viņš saprata mūsu bēdas un vājības un varēja mūsu labā ciest un mirt, un kā otrais Ādams (Rom. 5:14; 1. Kor. 5:21) būt jaunās, atpestītās un ar Dievu salīdzinātās cilvēces galva, "skaistākais starp cilvēku bērniem" (Ps. 45:3), "pirmdzimušais daudz brāļu starpā" (Rom 8:29). Jēzus pats labprāt saucas par Cilvēka Dēlu (kādas 80 reizes), ar to apzīmēdams, ka Viņš ir mūsu brālis un mums līdzīgs, bet arī sacīdams, ka Viņš ir cilvēku augstākā atvase, no Dieva dzimušais, svētās cilvēces jaunais sākums.

Abas dabas Kristus personā ir savienotas tā, ka viena no otras nav atšķiramas vai atdalāmas, bet abas arī nesajauktas un negrozīts. Tā to atdzinusi Baznīcas dogmatika. "Dievs bija cilvēks Jēzū Kristū, saka M. Lutera, "un tas vien patiesībā Jēzu Kristu atdzinis, kura sirdī Kristum ir mājas vieta."

Vēstures liecības par Jēzu. Mūsu laikmeta skeptiskais, visu apšaubīt radušais gars nav varējis paiet garām arī Jēzus Kristus tēlam. Viņa vēsturiskums katra objektīva pētnieka acīs ir ārpus jebkurām šaubām. To apstiprinājuši gan profānās vēstures avoti, gan arī tas, ka nevar tikt noliegts evaņģēliju un apustuļu vēstulju vēsturiskais kodols. Tas ir pilnīgi nedibinātas aizdomas, ko dievlieki izsaka pret evaņģēlijiem un apustuļu vēstulēm. Ja slavenais vācu rakstnieks V. Gēte sarunā ar Ekermani izteicies, ka viņam par evaņģēliju īstenību gan nav šaubu, jo tie zīmēti pēc dzīvā orgāna, tie ir dibināti uz realitāti. Vai cilvēks bez izglītības, kādi savā vairumā bija evaņģēlisti, būtu spējuši uzzīmēt raksturu, kas visās īpašībās ir citāds, nekā viņu tautā bija pierasts? Kā tie būtu varējuši aprakstīt cilvēku, ideālu, tādu, kurš dzīvo pretēji parašām, neieklāujas audzināšanas, tēvzemes mīlestības, reliģijas un citās īpašībās, kādas jūdi uzlūkoja par skaistām un svētām? Tas nav citādi iespējams; tie ir šo tēlu redzējuši un tad to aprakstījuši. Nerēdzēt evaņģēliju vēsturisko kodolu nozīmē būt aklam.

Mūsu Kunga piedzimšana un redzamā dzīve cilvēku vidū. Tā pieder pie pirmās pakāpes Jēzus pazemošanas stāvoklī, kas ietverts ticības apliecības vārdos "ieņemts no Svētā Gara, piedzimis ... un aprakts". Jau daudzus gadu simteņus pirms Kristus piedzimšanas pravietis Jesaja Svētā Gara atklājumā par Viņu sacīja: "Viņa vārds taps saukts brīnums" (Jes. 9:5). Un tas ir raksturīgi. Tas piepildās katrā Viņa dzīves posmā. To dievišķo darbu, ar ko Dievs pieņēma cilvēka dabu Jaunavas Marijas klēpī, dogmātiķi nosaukuši par inkarnāciju (iemiesošanos) un teic, ka cilvēku pestīšanas dēļ tā ir nepieciešama. Nākdams zemes virsū, Dieva Dēls pieņēmis kalpa veidu un atstājis Dieva veidu, brīvprātīgi ierobežojis sevi cilvēcīgas dzīves noteikumos un apstākļos, lai varētu būt pilnīgs palīgs un Pestītājs vājai, grēku varai padotai cilvēku ciltij. Šo stāvokli sauc par Jēzus Kristus pazemošanās stāvokli. Viņa dievišķīgās īpašības bija aplēptas. Viņš gan piedzima kā cilvēks, bet Viņa piedzimšanā ņēma daļību pats Dievs ar Savu Svēto Garu. Ja par Jēzu ir teikts: "ieņemts no Svētā Gara", tāpat tas nozīmē, ka Viņu neskar iedzimtais grēks, jo Viņš nav dzemdināts no grēcīga tēva, bet Viņa dzīves pirmsākumi ir svēti un dievišķīgi. Caur to Viņš tapa par jaunu potes zaru pie cilvēces koka, Viņš ir tas otrais Ādams, kas bez grēka (J. Ērmanis). Mēs zinām, ka Jēzus atšķīrās no mirstīgajiem ar to, ka Viņš nepazīna grēka. Ja Jēzus dzīve ir bezgrēcīga, tad nebrīnīsimies, ka arī Viņa piedzimšanu ticības apliecība atdzīst par īpašu, vienreizīgu parādību cilvēces vēsturē. "To pieņemt ir ticības nepieciešamība. Ja šiem vārdiem "ieņemts no Svētā Gara" netic, tad Jēzus nav Dieva Dēls, bet miesa no mūsu miesas". (J. Briģelis) Nav arī jācenšas to izskaidrot, kas nav izskaidrojams. Visi skaidrojumi ir tikai vāji simboli tai mūžīgajai patiesībai, ka Dievs bija cilvēkā Jēzū.

Jēzus Kristus zemes dzīves laikā vairāk izceļas Viņa cilvēciskā daba. Viņš ir bijis vienāds ar mums visās lietās, tikai bez grēka. Šajā ziņā, kā jau minēts, Viņš nav grēcīgās cilvēces turpinātājs, bet sākums jaunai cilvēcei. Pats fakts, ka Viņš ir bijis cilvēks, ticīgo var pildīt ar varenu, neaprakstāmu prieku. Tas ir viens no visspožākajiem gaismas stariem, kas no evaņģēlija mirdz pretī: Pats Mūžīgais Dievs dalās ar cilvēkiem viņu trūkumā un vājumā, viņu priekos un bēdās. Nav skaistāka tēla virs zemes kā Jēzus Kristus savas dzīves laikā. "Viņš- zemes zieds, Viņš- debesu rota", saka dzejnieks. Vīrišķība un drosme Viņā apvienotas ar laipnību un maigumu. Bezgala darbīgs un dedzīgs, bet bez nervozitātes un satraukuma, visur lēna miera pilns,- tāds Viņš bija dienu pēc dienas savā īsajā dzīves laikā. Stingras prasības Viņam bija pret sevi un tiem, kas grib Viņam sekot, bet arī saprotoša līdzjūtība cilvēku

nespēkam. Mīlestībā nesalīdzināms, ticībā neaizsniedzams,- kā dižs kalns Viņš paceļas savas cilvēces ielejā. Viņa tīri cilvēciskā dzīve ir kļuvusi par spēka un iepriecinājuma avotu visiem, kas sātīgi sajūt savas nepilnības un savu nespēku.

Lai gan apslēpta, tomēr arī Jēzus dievišķīgā daba lika sevi manīt Viņa zemes dzīves laikā. Jau Viņa vārdi un mācība radīja Viņa klausītājos tādu iespaidu, ka Viņš runā ne kā rakstu mācītājs, bet kā pats Varenais.

Paslēpto sirdsdomu uzminēšana un spēja saistīt cilvēkus savā varā vēl vairāk pastiprināja šo iespaidu. Dabas spēku savaldīšana, izsalkušo paēdināšana, brīnišķā miesas un dvēseles ārstēšana, ļauno garu izdzīšana un mirušo uzmodināšanā Viņš skaidri parādījis, ka Viņam pieder arī dievišķā vara. Bet šo varu Viņš nekad neizlietoja, lai iespaidotu cilvēku ticību, lai tie sāktu Viņam ticēt brīnumu dēļ. Tikai tad, kad ticība jau kā priekšnoteikums bija, Viņš parādīja arī savu dievišķo varu. Ne vienu reizi vien tas tiek evaņģēlijos uzsvērts, ka cilvēku neticības dēļ Jēzus nav darījis nevienu brīnumu.

Jēzus vārdi mācekļiem Viņa nāves priekšvakarā attiecoties uz kalpojošās mīlestības pienākumu, bija: "Es jums priekšzīmi esmu devis" (Jņ. 13:15). Tas netieši raksturo arī visu Viņa dzīvi. Tiešām, visa Viņa dzīve ir piemērs, kas nav beidzis un nebeigs ietekmēt cilvēku domas un jūtas un modināt viņu gribu. "Kunga Kristus piemērs ir sakraments, tas ir spēcīgs mūsos, un tas ne tikai pamāca, kā to dara svēto tēvu piemēri, bet arī darbojas tā, kā Viņš māca un dod mums dzīvības spēku, augšāmcelšanos un atpestīšanu no nāves". (Dr. M. Luterts)

Jēzus personība, kāda tā parādās visā Viņa dzīvē, ir tik bagāta un valdzinoša, ka Viņa tēlam nevar vienaldzīgi paiet garām. Viņš ir akmens, pār kuru cilvēks krīt un atkal ceļas (Lk. 2:34). Viņa personības neizdibināmais noslēpums sakņojas Viņa dievišķībā. Bet vispilnīgāk tas atklājas Jēzus mīlestībā, kas nepazīst robežu, aptverdama visus, pat ienaidniekus, palīdzēdama visiem cietējiem un sāpju bērniem, un tiem kuri ilgojas kļūt labāki. Šī mīlestība kalpo, rāda pestīšanu, dāvā taisnību, mieru un prieku, piešķir brīvību un dievbērības laimi. Pati upurēdamās brāļu labā grūtās ciešanās un briesmīgā nāvē, tā sniedz dzīvību un uzvaru pār nāvi. Šajā mīlestībā uzņemtais grēcinieks kļūst skaidrots Dieva bērns un debess valstības pilsonis.

Ģēniju un lielu cilvēku, kas virzījuši uz priekšu cilvēci un nesuši tai svētību, ir daudz. Tikai viens ir Jēzus Kristus un Viņš ir vairāk nekā tikai liels cilvēks un ģēnijs. Viņa dzīvē un personībā parādās spēki, kas sniedzas pāri laikam un telpai un mirstīgo cilvēku Dievam pilnīgi atdevīgā ticībā ceļ mūžīgajā esamībā. Tādēļ arī Jēzus dzīves piemērs neatvairāmi vēl šodien aicina pie sevis visas patiesību mīlošās dvēseles, jo nekur citur Dievs cilvēkam nav tik pilnīgi atklājies kā vēsturiskajā Nācaretes Jēzū. Arī to cilvēku domas, kas Viņam netic, tas ietekmē un zināmā mērā noteic viņu dzīves gaitu. Noticēdami tie ir apzinīgi no Viņa novērsušies un paši aizbēruši savas dvēseles dzīvības avotu.

Jēzus dzīve un personība- mīlestības pilnīgais iemiesojums. Un šī mīlestība ir arī visas cilvēces laimes un svētības absolūtais iepriekšnoteikums. Kas apzinīgi to aizliedz, tas notiesā pats sevi šai dzīvei un mūžībai. Pilāts jautājums: "Ko tad lai daru ar Jēzu, sauktu Kristu?" (Mt. 27:22) ir arī šodien vēl vispersoniskākais un neatvairāmais jautājums, kuram nevar vienaldzīgi garām paiet neviens. Pats Dievs Viņā runā uz mums, jo Jēzus Kristus jau ir Dieva Mūžīgais vārds- Logoss (Jņ. 1:1), iemiesots cilvēkā un sūtīts pasaulē.

Jēzus ciešanas un nāve. Ar lielu soli apustuļu ticības apliecība mūs ved no vārdiem "piedzimis no jaunavas Marijas" uz vārdiem "cietis". Tas šķiet savādi, jo pēc dzimšanas mēs gaidām dzīves stāstu. Liekas, ka apliecība būtu aizmirsusi pašu galveno Jēzus dzīves un darbības aprakstu, ko īsumā raksturojām iepriekš. Mums jāatceras, ka apustuļu ticības apliecība sniedz tikai Jēzus dzīves skeletu, tas ir pašu svarīgāko un nepieciešamāko, un ar to piemin labdari, tas ir ļoti īsos vārdos. Viens vārdiņš aptver veselu posmu Jēzus dzīvē. Bet ar to ir arī pateikts, ka visa Jēzus dzīve ir nepārtrauktu ciešanu savirknējums un nav izprotama, ja tai neliek virsrakstu- "cietis".

Ir kāda glezna kurā rādīts Jēzus Nācaretē, galdnieka darbnīcā. Ir vakars un saule tuvu rietam. Jēzus dienas darbus ir pabeidzis. Darbarīki kārtīgi nolikti. Pats jaunais meistars atpūtinādamas nogurušās rokas, stāv darbnīcas durvīs atspiedies pret durvju stenderēm. Acis raugās tālumā, kur paceļas Hermona kalna sniegotā galotne. No Jēzus stāva un izstieptajām rokām pēdējo saules staru gaismā krīt gara ēna pār visu darbnīcu un pie loga sēdošo māti Mariju. Ēna veido krusta zīmi. Ar to mākslinieks pateicis, kas ir tas īpašais Jēzus dzīvē, proti: jau no klusās Nācaretes sākot, pār visu Viņa dzīvi stiepjas krusta ēna. Pat vēl agrāk: pasaules ļaunais gars no pirmajām Jēzus dzīves dienām ir pret Viņu, vērsdams Hēroda slepkavīgo roku pēc Jēzus Bērna dzīvības. Jēzus ceļš ar krustu jau bija iezīmēts, pirms tas bija sācies. Cik savādi, ka šim cēlam cilvēkam starp cilvēku bērniem nebija ļauts dzīvot, ka viņa ceļš veda nāvē!

Tiešām visa Jēzus dzīve no Bētlēmes līdz Golgātai ir nepārtrauktu ciešanu savirknējums. Visur redzam stiepjamies melno krusta ēnu, kas beidzot sabiezēja krusta stabā Golgātā. Jūdu ārišķīgās dievbijības aizstāvju, paštaiso farizeju naida iemesls bija tas, ka Jēzus vārdi bija visasākā kritika pret viņiem, un to viņi nepiedeva. Liekuļu reprezentētajā dzīves kārtībā Jēzum nebija vietas, un tie lēma Viņam nāvi (Jņ. 11:47-53). Bet šo ļaužu sagādātās ciešanas Jēzum bija tikai Viņa ciešanu ārējā norise. Kas notika aiz šīs ārējās čaulas, kā Jēzus šķīstā, svētā dvēsele cīnījās ar naidīgajiem pretspēkiem, ar grēka, nāves un velliņa varu, kurai uz īsu brīdi Dievs savu Dēlu bija nodevis,- to mēs, grēcinieki, nemaz nespējam pilnībā izprast. Jēzus ciešanu kalngali ir Ģētzemane. Golgāta- tā jau ir Viņa uzvara. Te mums jānoņem cepure un jānovelk kurpes, jo šīs vietas ir vissvētākās.

Notikumi zem Ģētzemanes dārza kokiem gandrīz vai visi evaņģēlisti apraksta kā cīņu. Tur jau bija krusta piedzīvojums. Golgāta sākās Ģētzemanē. Par to var stāstīt, bet to nevar saprast. Visi mūsu skaidrojumi par to ir patiesībā ja ne minējumi, tad tikai gleznas, līdzības. Tikai vienu mēs ticībā skaidri zinām: šīs cīņas rezultātā ir izkarota katra grēcinieka tuvība ar Dievu. Visi atsevišķie pestīšanas darba posmi: Jēzus atpērk, cieš mūsu vietā, uzvar ļauno, izlej asinis, ziedo dzīvību, salīdzina, un citas- ir tikai simboli tai lielajai īstenībai, ka Dieva mīlestība ir dzēsusi cilvēka grēka daudzumu. Reiz vēstures gaitā ir noticis pārvēsturiska cilvēka salīdzināšanās ar Dievu caur Jēzus Kristus nāves darbu. "Dievs tagad uzskata grēcinieku par tādu, kas drīkst tuvoties Viņam. Dieva bērna tiesības apliecina mīlestības ticība. Es mīlēdams ticu, ka Jēzus mīlēdams mira manis labā. Izpirktais tagad kļuvis mīlestības vergs. Šī verdzība ne tikai panesama, bet dara laimīgu. Viņa krusts svētī, un krustā mēs svētojamies." (Dr V. Maldonis)

Tiešām varens fascinējošs spēks ir apslēpts Jēzus Kristus ciešanās un Viņa krusta nāvē. Kas kaut reizi ir ar nopietnību pie Viņa ciešanu un nāves stāsta apstājies, tas nevar vairs to pilnīgi aizmirst un izdzēst no savas apziņas.

Kādēļ tā? Pirmkārt, tāpēc, ka krusta ēna kopš paradīzes zaudēšanas ir kļuvusi daļa no cilvēciskās dzīves. Šai dzīvē mēs esam atdoti neskaitāmām ciešanām, kas izaug gan no mūsu pašu maldiem un nepareizās rīcības, gan nāk no ārienes- no apstākļiem un citiem cilvēkiem. Mūsu ciešanu pulkā ir arī tādas ciešanas kurām mēs nezinām cēloņus un par kurām domājam, ka tās ir nepelnītas. Paši pagurdami izmisīgi cīnīdamies ar tām mēs esam atvērti sludinājumam: te ir viens, kas savas ciešanās vienmēr palika pacietīgs un Dievam padevīgs un tādēļ uzvarēja ciešanas! Kad sabrūk mūsu paša spēki, mēs mācamies satvert dievišķos spēkus, kas plūst no krusta, un sākām piedzīvot Krustā Sistā varenību. Mūžam patiesi ir profesora V. Maldoņa vārdi: "Kamēr cilvēce cietīs, tikmēr krusta vara mūs dziedinās, un Krustā Sistais būs cilvēces Pestītājs!"

Otrkārt, Golgāta, būdama kulminācija Jēzus ziedotajā mīlestībā, ir visspēcīgākais vārds, ko Dievs cilvēcei runājis. Iespaidīgi un vareni bija Jēzus vārdi Viņa zemes dzīves laikā, lieliski un neatkārtojami Viņa darbi, bet Viņa ciešanas un krusta nāve ir pāri visam. Dievs nevar skaidrāk vairāk sevi atklāt, kā Viņš atklājies Jēzus nāves ziedā. Te redzam parādītu Pilnīgo Mīlestību, kas ziedo visu un pati ziedodamās iet nāvē, lai tikai cilvēku glābtu no nāves. Šī brīnuma priekšā ir jāsalūst cilvēka paštaisnībai un grēcīgumam un jāatdzimst jaunam cilvēkam- Dieva bērnam. Kad tas notiek, cilvēks piedzīvo pestīšanu un top salīdzināts ar savu Dievu. Grēks, kas šķīra cilvēku no Dieva, Golgātas mīlestība ir pilnīgi izdeldējusi. Te nevar apspriest juridiski, te nav arī nekā maģiska, te ir vajadzīga vienīgi ticība, kas visas cilvēka ciltis labā padarīto spēj attiecināt arī uz sevi.

Lai gan cilvēka atpestīšana ir ar pārvēsturisku nozīmi, tā pamatojas vēsturiskajā īstenībā. Jēzus Kristus ciešanas un nāve nav iedomas vai fantāzijas auglis, bet reāli, patiesi notikumi. To ticības apliecībā atgādina Poncija Pilāta vārds, un šo vārdu kopā ar Jēzus vārdu saista arī laicīgās vēstures liecības. Dieva vienreizējais darbs ir svarīgākais vēstures notikums. Ar Dieva Dēla asinīm, kas lijušas reiz uz šīs grēcīgās, nāvei padotās zemes, ir iesvētīts jauns ceļš pa kuru ticība ved uz mūžīgu dzīvību. Jēzus Kristus nāve tādēļ ieņem centrālo vietu visos evaņģēlijos un apustuļu vēstulēs. Arī ticības apliecībā. Pats svarīgākais Jēzus darbs ir Viņa nāve, un visi pārējie Viņa dzīves notikumi tikai ievada un sagatavo to.

Ar aprašānu beidzas Dieva Dēla pazemošanās. Arī šai ziņā Viņš kļūst līdzīgs cilvēku ciltij, savu miesu un asinis atdodams kapa tiesai un pats kāpdams mirušo valstī. Bet Jēzus kaps, tukšs kļūdamas augšāmcelšanās rītā, paver arī mūsu skatam pastaros notikumus, kad nāves brīdī no miesas šķīrtā dvēsele- gars apvilks jaunās, apskaidrotās miesas tērpu.

Jēzus mirušo valstī. Mūsu ticības apliecībā sastopamais vārds "elle" ir nepareizs tulkojums no grieķu vārda "hades", kas savukārt nāk no ebreju vārda "šeol" un nozīmē- mirušo valsts. "Nokāpis ellē" nozīmē "nogājis mirušo valstī", kas ir no miesām atraisīto dvēseļu pēcnāves vieta. Tur mirušo dvēseles dzīvo savu pēcnāves dzīvi, gaidīdamas uz miesas augšāmcelšanos un pastaro tiesu. Maz par to stāsta

Svētie Raksti, un tas pats mazums ir palicis daudziem nezināms. Par pēcnāves dzīvi ir radušies daudz maldīgu uzskatu, kas nav saskaņojami ar Bībeles liecībām.

Cilvēku pasaulē nāve ienākusi pēc grēka, un pēc savas dziļākās būtības tā ir pretdabiska šķiršanās no Dieva dotās dzīvības. Dieva radīto brīnišķīgo būtni- cilvēku, sastāvošu no gara, dvēseles un miesas, nāve izārda. Nāve atšķir dvēseli no miesas, bet dvēseles un gara savienojums paliek, un tieši ar pēdējo cilvēka dvēsele atšķiras no dzīvnieka. Tādejādi patiesībā ar cilvēka dvēseli mēs saprotam apgaroto dvēseli, kuras nav dzīvniekiem, bet kas ir raksturīga tikai cilvēkam kā Dieva radības vainagam.

Ir grūti iedomāties no mūsu miesas atraisīto cilvēka dvēseli- garu. Tā saglabā visas cilvēka personīgās īpatnības. Daži dogmatiski to iedomājas kā ēnai līdzīgu, smalku astrālu veidojumu un saka, ka cilvēks pēc nāves ir gars., kam nospraustas zināmas robežas, un cilvēka mirušās miesās jeb līķī bez iznikstošās matērijas paliek jaunās, apskaidrotās miesas dīgļis, kas nesatrūd. Mirušo dvēseļu- garu aiziešanu hadesā Bībele, īpaši Vecā Derība tēlo kā nokāpšanu pazemē. Bet patiesībā tas tā nav telpiski ja iedomājās, jo mirušo dvēseles nav matērija, bet gari, kaut arī ierobežoti. Nokāpšana pazemē ir simbols ieiešanai mums neredzamajā mirušo dvēseļu- garu pasaulē.

Vienīgi tas mums Svētajos Rakstos ir skaidri atklāts, ka mirušo valstij ir divas daļas, kuras dvēsele manto atkarībā no savas virszemes dzīves: paradīze jeb svētlaimīgi mirušo mājoklis (saukts arī par Ābrahāma klēpi) un moku vieta jeb tā sauktā priekšelle neatpestītajiem grēciniekiem. Īstās elles vēl nav, tāpat kā pilnīgajā debesu svētlaimē cilvēks ieies tikai ar jauno, apskaidroto miesu pastarajā laikā. Pēc nāves mūs gaida starpstāvoklis hadesā.

Ar vārdu "paradīze" mēs saprotam arī Kristus atvērtās debesis visās pakāpēs līdz pat augstākajai godībai, bet debesu zemākā pakāpe ir svētīgi mirušo atrašanās vieta starpstāvoklī, un arī tur tām jau ir sava tuvības pakāpe ar Jēzu. Moku vieta jeb, kā parasti to saukt, elle, ir nesvēti mirušo pulcēšanās vieta. Tā ir jāsaprot kā iešanu stāvoklis, un ciešanas iesākas tūlīt pēc nāves. Tās nav saprotamas miesīgā nozīmē, bet kā kremtošās dvēseles mokas vai kā grēcīgu kaislību liesmas, kuras grauž dvēseli un nevar tikt klusinātas, kā apziņas mokas, ka pats sevi esi izslēdzis no svētlaimības. Ļaunuma un sātana iespaids ellē mītošos iekarsē vēl lielākā naudā pret Dievu.

Jēzus noiešana mirušo valstī dogmatiski mēdz uzskatīt jau par pirmo Viņa paaugstināšanos pakāpi, kas iet pāri cilvēcīgās dzīves robežām, kuras Jēzus bija saistīts ar savu dzimšanu cilvēka miesā. Noiešana mirušo valstī dod pilnīgo vainagojumu Viņa pestīšanas darbam, kas aptver dzīvības un mirušās cilvēku ciltis. Kāda žēlastības vispilnība: arī mirušo valstī mītošajiem Jēzus atnesa pestīšanas vēsti! Un kā noziedznieks pie krusta, visas pirms Jēzus dzīvojošās paaudzes tagad var saņemt Viņa nāves svētību. Tie kas savā dzīves laikā ilgojušies un meklējuši patiesību, kāri alkdami pēc lielās pestīšanas stundas vēl hadesa cietumā, to dzirdēja un piedzīvoja tagad no paša Jēzus lūpām (Rom. 10:7; Efez. 4:9; 1. Pēt. 3:19-20; 1. Pet. 4:6)

Balstoties uz Svētajiem Rakstiem, mums ir pamats domāt, ka pēcnāves stāvoklis cilvēka dvēselei nav sastingušas dusas stāvoklis, bet garīga dzīvība. Dzīvība nevar stāvēt uz vietas, tai vienmēr jāveidojas tālāk. Tāpat tas ir arī garīgajā dzīvē. Svētlaimīgie savā tikumiskajā pilnībā un garīgajās atdziņas skaidrībā, kā paradīzē-mirušo valstī, tā vēlāk mūžībā-īstajās debesīs, vēl augs, jo tur viņu attīstības iespējas būs nesalīdzināmu lielākas nekā zemes virsū. Sekmes būs atkarīgas no viņu ticības mēra. Tā bērniņi, miruši agrā bērnībā, savā garīgajā attīstībā varbūt būs tālu priekšā saviem vecākiem, kad reiz ar tiem sastapsies. Daudzi puskrīstīgie un tie, kas citu vainas dēļ nav dzirdējuši īsto patiesību vai arī no tās novirzīti, var tikt vēl ne tikai glābti, bet arī augt mirušo valstī. Spriežot pēc Jņ. atkl. 20:13-14, mirušo valstī bez paradīzes un moku vietas ir vēl kāds starpposms vai vismaz moku vietas labākā daļa- jūra. Tur nokļūst tie, kas ticības dzīvē palikuši pusceļā, bet kuros ir tomēr kaut kas, kā dēļ tie vēl ir glābjami.

Katoļu baznīcā ir pat mājiņa par dvēseles šķīstīšanas vietu tā saukto purgatoriju, kur nonāk tie, kas nav pelnījuši ne paradīzi, ne elli. Šādai mācībai tomēr trūkst vajadzīgā pamata Svētajos Rakstos, lai gan, kā jau minēju, ir savi pieturas punkti par it kā vēl iespējamu dvēseļu glābšanu mirušo valstī.

Protams, tas nav teikts par mierinājumu kūtriem kristiešiem. Kam šeit virs zemes pilna patiesība ir piedāvāta un kas savas vainas dēļ to nav pieņēmis, tam žēlastības laiks ar nāvi ir izbeidzies un par vēlu moku vietā meklēt glābiņu. Lai gan evaņģēlijs top sludināts arī mirušajiem Svētajos Rakstos neatrodam nevienai vietai, kas ļautu aizlūgt par mirušajiem. Nav arī solīts šādus aizlūgumus paklausīt. Droši mēs varam lūgt tikai pēc Dieva vārda, kas mums pavēl un dod apsoliņumus. Dievs ir pavēlējis lūgt par mūsu piederīgajiem, kamēr tie dzīvo. Mūsu pienākumi pret viņiem tāpat sniedzas tikai šai dzīvē un, ja šaipus kapa tie ir nokavēti, tad otrā pusē nav atgūstami. Ja Dievs kādu tur vēl glābj, tad tā ir Dieva lieta. Mums nav tiesību pieprasīt, lai nomirušajiem viņu pelnītais, taisnīgais sods tiktu atcelts.

Varam būt droši: kas būs glābjams, tas nepazudīs. Bet pazušanai nobriedušais nemaz nejutīsies tik labi arī paradīzē.

Cik daudz, neizsakāmi daudz ir devusi Jēzus Kristus prieka vēsts un Viņa pestīšanas darbs! Arī mirušo valstī Viņa krusta stari ir metuši spožu gaismu, un Vecderības laika mirušie ir dzirdējuši pilnīgo Jaunās Derības Dieva atklāsmi: Dievs ir mīlestība. Ticīgajiem nāve un elle vairs nevar kaitēt, jo sātans ir pārvarēts, nāves un elles vara lauza, un šo tumšo vietu atslēgas ir Jēzus rokās.

Paaugstinātais Kristus. Par Jēzus Kristus paaugstinājumu sauc tādu Viņa dzīves stāvokli, kad Viņš savā dievišķajā spēkā ir pacēlies pāri par šīs pasaules miesīgajai ierobežotībai, kas Viņam bija kā cilvēkam. Viens no lielākajiem šīs miesīgās dzīves ierobežojumiem un traucējumiem ir nāve, kas ir ne tikai cilvēku, bet arī Dieva ienaidniece (1. Kor. 15:26). Dievam tā ir naidīga vara tāpēc, ka tās dzelonis ir grēks (1. Kor. 15:56), un grēkodams cilvēks nošķiras no Dieva un līdz ar to - no dzīvības. Jēzus, kas ar savu krusta nāvi ir lauzis grēka varu, atkal salīdzinādams cilvēku ar Dievu, ir atņēmis arī nāvei varu pār cilvēku, jo nāves vara balstās nepiedotā grēkā.

Cilvēka laicīgā dzīve beidzas ar vārdiem: "miris un aprakts". Vienīgi ar Jēzus dzīvi bija citādi. Jēzus ir izņēmums no šīs kārtības. Mēs nevaram teikt: vienīgais, jo Vecā Derība stāsta par visenākās cilvēku paaudzes dievbijīgo Enochu, ko Dievs pagodinājis, bez nāves paņemdams debesīs (1. Moz. 5:24). Otrais, kas Vecās Derības laikmetā priekšsludināja Jēzus debessbraukšanu un bija ticības stiprinājums nāves ēnas ielejā nonākušajiem, bija pravietis Elija ar savu brīnišķo uzbraukšanu debesīs (2. Ķēn. 2:11).

Visu citu cilvēkbērnu ceļš ved tumšajā ielejā. Arī Jēzum pienāca brīdis, kad Viņa zemes dzīves stāsts noslēdzās kapā un arī par Viņu teica skanīgos vārdus: "miris un aprakts". Taču Viņa dzīves stāsts neaprvās kapā. Viņa tuvākais draugu pulciņš dabūja redzēt Viņa Dzīves turpinājumu viņpus kapa. Viņš- mūsu pestīšanas Vadonis (Ebr. 2:9-10)- ar savu dzīvi un personu ir iekļudinājis dzīvības starus tumšajā pasaulē.

Jēzus nevarēja palikt arī tajā mirušo ēnu dzīvē, kādā mīt ar nāvi un miesas šķirtā dvēsele- gars, jebšu arī tā nav iznīcība: jo nav nāvei varas iznīcināt Dieva doto dvēseli-garu, viņa var tikai izārdīt šīs dvēseles- gara vienību ar miesu. Dievs mūžībā cilvēkam ir nolēmis citādu pilnīgāku dzīvi pestītās dvēseles- gara un jaunās, bezgrēcīgās, apskaidrotās miesas kopībā. Lai to pierādītu mirušo valstī mītošajām dvēselēm- gariem, gan arī zemes virsū dzīvojošajām paaudzēm, ka pilnīgi un mūžīgi nāves vara ir lauza un cilvēku ciltij mūžībā ir paredzēts pilnīga un nebeidzama dzīvība,- bija vajadzīga Jēzus miesīgā augšāmcelšanās. Bez tās Jēzus nāve pie krusta Viņa pretinieku, arī mācekļu un draugu acīs būtu gaužām bēdīgs visu cerību sabrukums un patiesi traģiska ideālas dzīves katastrofa. Emmaus mācekļi to pirmie jau itin skaidri ir pasacījuši (Lk. 24:21).

Lai pārliecinātu cilvēci par mūžīgu dzīvību pēc nāves, nepietiek ar filozofiskiem prātojumiem par dvēseles- gara neiznīcību un cilvēka "es" pārlaicīgu esamības turpinājumu mūžībā. Tas viss ir tikai sapņi, cerības un ilgas, ko var apšaubīt un noliegt, ja tam netiek dots reāls pierādījums. No sapņiem, cerībām un ilgām, arī ne no halucinācijām, vīzijām un iedomu tēliem ne mūžam nebūtu uzcelta grandiozā kristietības celtnie. Kristietība būtu nomirusi pirms tā dzima, nomirusi līdz ar Jēzu pašu pie krusta, ja nebūtu augšāmcelšanās notikuma. Jēzus Kristus augšāmcelšanās no miroņiem bija tāpat nepieciešamība, lai nostiprinātu cilvēcē ticību uzvarai pār nāvi un mūžīgai dzīvībai. Apustulis gaviļē: 1. Pēt. 1-3. Bet nāves varu salauzt spēja tikai tas kurš pirms tam bija salauzis grēka varu. Tas, kas nesa un atņēma pasaulei grēkus, vienīgi tas spēja atņemt nāvei varu pār cilvēku, jo nāves vara balstās nepiedotā grēkā. Tāda lūka, ir sakarība starp Jēzus krustu un augšāmcelšanos, ko apustulis uzsver.

Jēzus Kristus augšāmcelšanās bija nepieciešama arī kā pierādījums tam, ka Viņš ir Dieva Dēls un viss, ko Viņš runājis, ir patiesība. Tā to sapratis arī apustulis Pāvils, teikdams, ka tikai reizē ar augšāmcelšanos Jēzus ir parādījies kā Dieva Dēls (Rom. 1:4). Tas, kurš to pārdomās, beidzot atdzīs, ka tā ir tiešām loģiska prasība: Jēzus Kristus- Dieva dēla- esamības pierādījumam vajadzīga Viņa augšāmcelšanās! Viņš bija apliecinājis sevi par Dieva Dēlu (Mk. 12:6), teicis, ka Viņš un Tēvs ir viens (Jņ. 10:30), prasīja, lai Viņu godā tāpat kā Tēvu (Jņ. 5:23) un apgalvojis, ka Viņu redzēt, tas esot Tēvu redzēt (Jņ. 14:9). Tie ir neiedomājami apgalvojumi, kurus tiešām varētu saukt par briesmīgāko Dieva zaimošanu, ja tie nebūtu patiesi. Jēzus Kristus dievbijības noliedzēji tieši tādēļ jau Viņu pienagloja pie krusta, ka Viņš sevi apliecināja par Dieva Dēlu (Mt. 26:63-66). Dievam vajadzēja apliecināt Jēzu Kristu par savu Dēlu, un Dievs to arī ir darījis, Viņu uzmodinādams no miroņiem!

Par pašu Jēzus augšāmcelšanās notikuma norisi laicīgā vēsture neko nezina liecināt. Un tas arī nemaz citādi nevar būt, jo tas ir pārdabisks notikums, kas cilvēka prātam nav izpētāms. Un Dievs ir gribējis, lai šis notikums atrastos ticības pasaulē, kā cilvēka pārbaudes akmens, jo "svētīgi tie, kas neredz un tomēr tic!" (Jņ. 21:29). Bet augšāmcelšanās notikuma sekas ir nepārprotami ierakstītas vēsturē, un tas savukārt liecina par to cēloni. Ir skaidrāks par skaidru, ka no Lielās Piektdienas sabrukuma nevarēja

izaugt tā kustība, kas satricinājusi visu pasauli pamatu pamatos un ienesusi tanī pilnīgi visu vērtību pārvērtējumu. Tik varenai, spēcīgai un plašai straumei, kāda vēstures gaitā kļuvusi kristietība, ir jābūt varenam sākuma avotam. Slimīgas mācekļu iedomas nevar būt šīs varenās kustības impulsa devējs! Pareizi spriež mācītājs J. Birgelis: “Sākumā jābūt noteikti kaut kam ļoti svarīgam, jābūt kādam tik ievērojamam un nozīmīgam notikumam, kurā spēkā un aparotībā būtu visi sekojošie notikumi, tiem dodot saturu un jēgu, un tos saistot savā starpā iekšējā vienībā. To atminēt nav grūti, jo Jēzus mācekļi to paskaidroja vārdos un to apliecināja lielos vēsturiskos darbos. Mācekļi teica, ka viņu ticības spēks un drosme, sekmes un panākumi izskaidrojami ar to, ka Jēzus nav kapā palicis, bet trešajā dienā augšāmcēlies. Kristiānismā spēka avoti iztek no dzīvā Kristus. Ja Kristus būtu kapā palicis, tad arī gulētu kapā mācekļu gars.” (“Mūsu ticības pamati” 129. lpp)

Nākamā Jēzus paaugstinājuma pakāpe- Viņa debesbraukšana ir pilnīga Jēzus Kristus dievišķās majestātes atgūšana un atgriešanās Viņa mūžīgajā, pārpasaulīgajā eksistences formā, kad arī Viņa cilvēciskā daba ir līdzī paaugstināta. Jau runājām, ka Dievs ir tiklab viņpasaulīgs, jo stāv pāri radībai kā visa mūžīgais pirmcēlonis, gan arī šaipasaulīgs, jo kā visa uzturētājs pastāvīgi ir klāt un caurstrāvo šo pasauli. No šī viedokļa raugoties, Jēzus Kristus debesbraukšana ir tiklab Viņa promaiziešana no šīs pasaules un pacelšanās pāri visai radībai, kā arī pastāvīga Viņa garīgās klātbūtnes visupiepildītāja un caurstrāvotāja, pēc Viņa paša vārdiem: “Redzi es esmu pie jums līdz pasaules galam!” (Mt. 28:20) un “Kur divi vai trīs ir sapulcināti Manā vārdā, tur Es esmu viņu vidū.”. (Mt. 18:20)

Ticības apliecībā minētie vārdi par uzkāpšanu debesīs, tāpat- par nokāpšanu hadesā nav jāsaprot burtiskā un telpiskā nozīmē. Tās nav astronomiskas, bet ticības debesis- simbols mums neredzamās pasaules pilnības mājoklim, kurā mīt Dieva godība un kur reiz būs mūsu mūžīgā dzīve un svētlaipe. Jēzus debesbraukšana īstenībā nav nekas cits kā Augšāmcēlušā pēdējā redzamā parādīšanās saviem mācekļiem tiem apliecinot, ka viņu Pestīšanas Vadoņa uzdevums ir izpildīts, cilvēkdzīves ceļš izbeigts, un Viņš tagad aizgājis atpakaļ godībā. Un ja debesbraukšanasstāstā sacīts: “Viens mākonis Viņu uzņēma”, tad šis mākonis bija simbols tam plīvurim, kas vēl šķir redzamo pasauli no mūsu acīm neredzamās pasaules, lai arī cik tuvu viņas viena otrai atrastos.

Sēdēšana pie Tēva labās rokas pieder pie Jēzus pestīšanas darba turpinājuma un tā nav saprotama kā telpiska, ierobežota darbība, bet kā simboliska tā stāvokļa apzīmējums, kurā Jēzus Kristus kā Dievcilvēks ir iegājis ar savu debesbraukšanu. Tas ir Jēzus Kristus visaugstākās godības stāvoklis, ar ko Viņš pēc savas cilvēciskās dabas pacelts Dievišķās Majestātes tronī. Viņš visur klāt būdams, valda Savam vārdam par godu un Viņa ticīgajiem par mierinājumu un glābiņu.

Kristus atkalatnākšana. Kristīgā Baznīca tic Jēzus Kristus atkalatnākšanai kā vienreizējam vēsturiskam notikumam nākotnē. Cik svarīga Svētajos Rakstos šī Kristus atkalatnākšana, par to liecina tas, ka vairāk nekā 300 vietās Jaunajā Derībā par to ir runāts. Jāņa evaņģēlijā ik 27.pants par to runā un apustuļu vēstulēs tesalonīķiešiem ik 7 pants. Tai veltīta visa pēdējā Bībeles grāmata- Jāņa atklāsmes grāmata. Un lūgšana: “Tiešām, nāci, Kungs Jēzu!” ir kā beigu kā beigu akords, kurā izskan pēdējie Jaunās Derības vārdi. Tāpat, lūgdama Jēzus mācītās lūgšanas vārdus: “Lai nāk Tava valstība!” kristīgajā Baznīcā ir ielikusi tajā visas savas ilgas pēc sājpu un ciešanu uzvaras, pēc taisnības un miera un pēc Dieva tuvuma. Viņa tic, ka šo ilgu piepildījumu dos Jēzus Kristus atkalatnākšana, un ticēdama dzied:

“Ak, svētīgā diena, ko cerībā gaidām,
Kad pasaule beidzot kļūs debesu valsts,
Kad ļaudis vairs nedzirdēs raudam nedz vaidam,
Un Kristus būs bēdīgo stiprums un balsts,
Kad grēkam un nāvei būs laupīta vara
Un uzvara iegūta dvēseles karā!

Tā nāk, jā, tā nāk, lielā diena ko gaidām,
Visgaišākā diena pār pasauli nāk;
Nu jāzūd ir grēka un sātana spaidam,
Kad Dievs, tas Visuvarenais, valdību sāk.
Un valdība, brīva no grēkiem un soda,
No mūžības mūžībā teic To un godā!”-

(Sacerēja N. Beskovs, tulkojis Edgars Rumba).

Apustuļu ticības apliecībā visi ar Kristus atkalatnākšanu saistītie jautājumi sadalīti starp otro un trešo ticības locekli. Otrajā ticības locekli kā paaugstinātā Kristus pēdējā pakāpe minēta Kristus atnākšana uz pastaro tiesu. Trešais ticības loceklis vēl atsevišķi min ar Kristus atkalatnākšanu saistīto mirušo augšāmcēlšanos un mūžīgo dzīvošanu. Kristus atkal atnākšanu otrais ticības loceklis tuvāk neaprunā,

bet min tikai kopā ar pastaro tiesu, jo atnākšanas mērķis ir sniegt lielo izlīdzinājumu šīs zemes dzīvei un pasaules vēsturi nobeigt mūžībā. Neuzsverot detaļas, skaidrās, monumentālās līnijās te zīmēta kristīgo nākotnes cerība: gandarījums ticībai un Dieva taisnības un Viņa visvaras triumfs pasaulē.

Bībele māca, ka mums nav un nebūs zināms Kristus atklāšanās laiks, jo tas vienīgi Dieva ziņā (Mt. 24:36). Bet Bībelē, it īpaši Jaunajā derībā, ir sniegts vispārējs raksturojums tam laikmetam, kas ievēdīs Kristus atkalatnākšanu. (Mt. 24:3; 2. Tes.2:3; 1. Pēt. 2:1 un daudzas citas) Ar Kristus atkalatnākšanas jautājumu un laika zīmju pētīšanu daudz nodarbojas sektas. Bet lielajās kristīgajās Baznīcās šis ar Kristus parusiju saistītās lietas ir atstātas katra ticīgā individuālai izšķiršanai saskaņā ar viņa garīgās attīstības pakāpi un ticības nobriedumu.

Mums jāsaprot, ka pēdējās lietas nav ar prātu izpētāmas un loģiski izkārtojamas secībā, bet pārdzīvojamas ticībā kā it viss reliģijā. Pareizi spriež mācītājs J. Birģelis: "Galvenais nav, kā Kristus nāks, bet ka Viņš nāks!". Mums pietiek zināt, ka Kristus atnākšana tiesāt dzīvos un mirušos sniedz pēdējo lielo izlīdzinājumu un pavēl svītru šim laikmetam, lai sāktos jauns laikmets jeb aions: nebeidzamā mūžībā. Pastarā tiesa, kas noslēdz šo aionu, būs tikai plauja tam, kas savā laikā ir sēts. Atšķirībā no nepilnīgās, apslēptās tiesas (Ebr. 9:27), kas tūdaļ pēc cilvēka nāves jau ierāda atsevišķai dvēselei-garam viņa pēcnāves stāvokli un vietu mirušo valstī. Šī pēdējā, vispārējā un atklātā tiesa būs visas cilvēku pasaules un arī eņģeļu tiesa.

Par uzticīgu, gudru un svētīgu Bībele sauc to, kas vienmēr dzīvo modrībā un gaida Kristus atnākšanu. Bet gaidīt nozīmē ar nopietnību un dedzību strādāt Dieva nolikto darbu un būt vienmēr nomodā par savas dvēseles šķīstību. Ir jāsaprot, ka no maldiem, kādus bagātīgi ir pauduši adventisti un rufordieši jeb starptautiskie Bībeles pētnieki ar dažādiem pastardienas aprēķiniem un reizē uzbrukumiem Kristīgai Baznīcai. Viņi ir ienesuši daudz sajukuma arī diskreditējuši pašu Kristus atnākšanu cerību daudzu acīs. Bet tāpēc nedrīkst atmett pašu patiesību, ja maldīgi cilvēki to aplam tulkojuši.

Jēzus Kristus- mans pestītājs. Ko mums gribēja sniegt otrā ticības locekļa apoere? Vai tikai mūsu atziņu pavairošanu tajos reliģiskās dabas jautājumos, kas saistās ar Lielo Nācarieti- Jēzu Kristu? Tas būtu pārāk maz un nelīdzētu mums ne nieka, ja mēs nevarētu Jēzu saukt arī par savu Pestītāju. Tādēļ kā vēl neatbildēts jautājums Jēzus Kristus nostājas katras paaudzes un katra atsevišķa cilvēka priekšā un gaida personīgo izšķiršanos. Ir diezgan tādu, kas apbrīno Jēzu, uzskata pat zināmā mērā Viņu par ideālu un paraugu, bet kam vārdi: "Viņš ir mans Pestītājs!", ir bez satura un nozīmes. Tikai tas, kas ciešanās bijis tuvu izmisumam, kas redzējis, kā sabrūk paša spēki un cik grūta un veltīga ir dvēseles cīņa ar dažādām tumsas varām, mācēs uzticēties Tam, kas mūs mīlēdams cietis un miris, un kļuvis par mūsu Glābēju un Pestītāju. Tāds saprāts Zidrīdas Unsetas tēlotās Kristīnes lūgšanu Svētā Olava dievnamā: "Kā Tavas caururbtās rokas izstiepās pie krusta, dārgais Saulespils Kungs, uz mani gaida! Tik tālu, cik dvēsele nemaldās no īstā ceļa, tik tālu ir izstieptas Tavas ilgu pilnās, caururbtās rokas. Man tikai jāsatver tās ..."

Tiešām Pestītājs izstieptās rokas sniedz arī pēc mums, arī pēc manis un tevis. Ļoti maldās tie, kas, runājot par Kristu kā par kaut ko reiz bijušu un ne mūžam dzīvu un visur klātesošu. Kristus nepieder pagātnē un vēsturei. Viņš ir šodien, vēl vairāk: Viņš ir tieši manis un tevis dēļ. Jēzus Kristus- mans Pestītājs- šī liecība ietver sevī atziņu, ka Viņš Dievs ir man vistuvāk pienācis un mani pilnīgi satvēris, glābdams mani no grēka, nāves un velna varas un devis man ticībā drošību, ka pie Pestītāja paliekot, esmu iecelts Dieva mūžīgās dzīvības pasaulē.

3. Trešais ticības loceklis.

Par svētīšanu.

Es ticu uz Svēto Garu, vienu svētu kristīgo draudzi, svēto biedrību, grēku piedošanu, miesas augšāmcelšanos un mūžīgu dzīvošanu. Āmen.

Kas tas ir?

Es ticu, ka es ar sava paša spēku un saprašanu uz Jēzu Kristu, savu Kungu nevaru ticēt, nedz pie Viņa nākt, bet Svētais Gars caur evaņģēliju mani aicinājis, ar Savām dāvanām apgaismojis, īstā ticībā svētījis un uzturējis, tāpat kā Viņš visu kristīgo draudzi virs zemes aicina, apgaismo, svētī un pie Jēzus Kristus uztur vienīgā īstenā ticībā, Kristīgajā draudzē. Viņš man un visiem ticīgajiem ik dienas visus mirušos uzmodinās, un man kopā ar visiem ticīgajiem Kristus dod mūžīgu dzīvi. Tas ir tiešām tiesa.

Svētā Gara izpratne. Kas ir Svētais Gars- šī mūsu ticētās Dieva trinitātes trešā persona? Jau pašā sākumā mums jāatdzīstas, ka to pilnīgi izprast ir ārpus mūsu prāta iespēju sfēras. Tā īstā būtība ir

mums tikpat neaptverama kā pats Dievs. Dievu varam aplūkot tikai kā saulītes atspīdums ezerā, nevarēdami Viņā pašā tieši skatīties, un mums ir jāsamierinās ar to, cik Viņš pats mums atklājas un jāgaida līdz tam, kad reiz mēs Viņu pilnīgi atdzīsim kā tagad esam Viņa atdzīti (1.Kor. 13:12).

Ko liecina Bībele par Svēto Garu? Jau Vecajā Derībā runā par Dieva Garu, kas ir neizdibināms un dziļš, bet pilns dzīvības (salīdzinājumam Jes. 55:9; 61:1; Eceh. 37:1-5 un citur). Praviēši sludina šī Gara izliešanu pār cilvēkiem nākamajos laikos (Jes. 44:3; Joel. 2:28-29 un citur). Spriežot pēc dažām vietām Jesajas grāmatā un Psalmos, šo Dieva garu jau Vecajā Derībā iedomājās kā īpašu dievišķas būtnes veidu vai kā daļu no Dieva (Jes. 64:10; Ps. 51:13 un citur).

Jaunajā Derībā dominē atziņas „pirmkārt, ka Dievs pats savā būtībā ir Gars un, otrkārt, ka ar kādu savas būtības daļu viņš nāk vēl īpašā saiknē ar cilvēku un tas tad ir Svētais Gars.

Jaunajā Derībā Svētajam Garam ir minēti dažādi apzīmējumi: visbiežāk Viņu sauc par Svēto Garu, tad vēl par Iepriecinātāju, Aizstāvi, Patiesības Garu, Spēku no augšienes un par Kristus Garu. Lasot Jāņa evaņģēliju (īpaši 16. nodaļu), var domāt, ka Svētais Gars ir gandrīz vai pats bezmiesiskais Kristus pēc Viņa debesbraukšanas- katram ticīgajam katrā laikā un katrā vietā. Ka tas nav galīgi aplami spriests, liecina tas, ka Svēto Garu Jaunās Derības nozīmē varēja saņemt tikai pēc tam, kad Jēzus Kristus bija iegājis godībā. Kad Jēzus bija atbrīvojies no zemes dzīves ierobežotības, Viņš varēja Garā nākt pie savējiem, jo Viņu vairs nesaistīja telpa un laiks.

Jaunajā Derībā aprakstīti dažādi Svētā Gara parādīšanās veidi: 1) Jēzus kristīšanas brīdī Viņš nolaižas kā balodis uz Jēzus galvas (Lk. 3:22), 2) dažreiz kā uguns liesmas (Ap. d. 2:2) arī kā vēja pūsma (Ap.d. 2:2). visbiežāk kā iekšējs spēks sirdī un 3) kā Dievišķa Vara cilvēka dzīves gaitā un attiecībās pret citiem (Ap. d. 5:9; Rom. 8:14 un citur). Tas viss, protams, ir tikai simbols un līdzība vārdos neizsakāmajai īstenībai.

Ja jau Bībele pati no visām trim Dievišķajām Personām visvairāk gleznu, simbolu un līdzību veltīti Svētajam Garam, tad arī mēs par Viņu varam runāt tikai līdzībās. Viņš ir mūsu prātam visnepieejamākā daļa Dieva Trīsvienībā. Ir bijušas savā laikā lielākās uzskatu cīņas par Svētā Gara būtības teorētisko formulējumu, līdz beidzot ir pazemīgi atdzīts, ka prāts nav īstais instruments tā satveršanai. Arī Nīkajas ticības apliecība, kuru vienprātīgi atdzīst visas kristīgās ticības konfesijas, negrib izskaidrot, kas ir Svētais Gars, bet tuvina to paša Dieva būtības neizpētāmajiem dziļumiem, kuru priekšā mirstīgajam atliek tikai godbijības pilnā pielūgšanā noliekties. Par Svēto Garu Nīkajas ticības apliecībā liecina tā: “Es ticu uz Svēto Garu, Kungu un dzīvu darītāju, kas iziet no Tēva un Dēla, un kas līdzī ar Tēvu un Dēlu pielūdzams un godināms”.

Mācītājs Alfrēds Ģīmis savā atmiņu krājumā “Gaišie ceļi” spriež par Svēto Garu: “Kas īsti ir Svētais Gars? Ja Apustuļu darbos lasām par vēju un uguns mēlēm, tad tie ir tikai Svētā Gara simboli. Mēs varam runāt un redzēt Svētā Gara sekas, bet Viņa īstenā būtība ir mums neaptverama tāpat kā Dievs. Vistuvāk patiesībai būsim, ja teiksim: “Svētais Gars ir daļa no Dieva,- tā daļa, ko Viņš no sevis iegremdē mūsos. Tas ir Gars, kas visā pilnībā izpaudās Jēzū. Un ja mēs uzskatīsim Jēzu, vērosim Viņu, uzklausīsim un sekosim Viņam,- tad, tikai tad Svētā Gara būtība un svētība mums kļūs arvien skaidrāka un saprotamāka.” Te ir pateikts, ka vienīgi ticības pārdzīvojumā saņemtā Jēzus Kristus atklāsmē mums rodas nojausma par Svēto Garu. Tad redzam, ka tas ir lielākas nekā mēs spējam aptvert un izteikt, bet, ka neskatoties uz visu to, tas tomēr saskaras ar sīko, vājo ticīgā garu, kā varens Dieva spēks no augšienes un neizsīkstoša garīgās dzīvības elpa ietverdams visas tā gaitas, palīdzēdams pārspēt grēku un vezdams svētā dzīvē. Izpildīdams Jēzus Kristus vietu virs zemes, Svētais Gars iepriecina, pārliecina, drošina, skaidro un vada Viņa ticīgos un ir kā mācītāja K. Beldavs sacījis- ticīgo vislabākais, uzticamākais un varenākais draugs.

Svētā Gara darbība atsevišķā cilvēkā. Vecluteriešu dogmatīki to ir nosaukuši par pestīšanas ceļu un sadalījuši pat 10 atsevišķos posmos jeb pakāpēs. Mēs atdzīstam, ka tāds pestīšanas ceļa dalījums sīkos posmos ir vairāk mākslīgs dalījums, teorētiska konstrukcija, nevis izskaidrojums tam būtībā neizskaidrojam brīnuma, kas Svētā Gara darbības iespaidā notiek cilvēka dvēselē. M.Luters savā trešā ticības locekļa izskaidrojumā piemin tikai piecus svarīgākos Svētā Gara darbības momentus gan katra ticīgā dzīvē. Gan arī draudzes kopībā.

a) Aicināšana. Tā var dažādi notikt. Visbiežāk tā notiek ar Dieva vārdu palīdzību, ar evaņģēlija starpniecību. Šo aicināšanas veidu īpaši uzsver M. Luters. Te Svētais Gars lieto pašus cilvēkus par saviem darba rīkiem. Vecāki, skolotāji, mācītāji var būt aicinātāji. Daudzreiz arī rakstītais vārds, vai nu tā būtu kāda reliģiska apcere, vai vispār laba un vērtīga grāmata, tā var sirdī ieskanēt kā Svētā Gara aicinājums: “Nāc pie Dieva!” Un to dzirdot, cilvēks vairs nespēj pretoties, viņš kaut kas ir pamodies, kas aicina uz jaunu dzīvi. Tā ir vispārējā jeb paviršā aicināšana, kad Dieva izvēlēti ārēji spēki modina cilvēka dvēselē snaudošo reliģisko iedīgli.

Visi iespaidi zūd, ja tie daudzreiz atkārtojas, un ja cilvēks necenšas pēc aicinājuma rīkoties. Kā aprodam ar trokšņainām dzirnavām, krācošo straumi vai jūru, kas mūs sākumā tik ļoti traucēja, vēlāk tās vairs nesaista mūsu uzmanību. Tā ir ar it visu dzīvē. Kas dažas reizes neievēro un palaiž garām Dieva aicinājumu, tad var drīz vien to pavisam nedzirdēt. Tas ir bīstams brīdis dvēselei, un lai dvēseli glābtu, Dievs kādreiz lieto arī ārkārtējo jeb neparasto aicināšanu. Ciešanas un bēdas, ar bargu valodu dažādos pārbaudījumos, karā un sērgās, un dažādos likteņa sitienos tad var darboties Svētais Gars un modināt cilvēka dvēseli. Modināšana var turpināties gadiem un pat gadu desmitiem ilgi, līdz cilvēks nonāk galīgā dzīves bankrotā un tikai tad atceras, kur ir vēl glābiņš (Līdzība par pazudušo dēlu).

Arī ilgās un meklējumos pēc daiļā un cēlā Svētais Gars var aicināt pie Dieva. Rakstnieks Jānis Jaunsudrabiņš saka: "Reiz likās: tās ir ilgas. Kas sirdī kvēlo tā- Nu zinu īsto vārdu: Tā- baltā mūžība!"

Svētais Gars var aicināt arī ar dažādām zīmēm un simboliem: zvana skaņām, krusta tēlu, izteismīgu gleznu, garīgu mūziku un tā tālāk. Kādreiz tas viss var arī būt kopā. Tā ir netiešā, jeb apslēptā aicināšana.

Pravieši un lielie Dieva vīri tikuši aicināti sevišķi, ar neparastu parādību vai pēkšņi saņemtu Dieva atklāsmi. Tā ir speciālā aicināšana jeb aicināšana īpašiem uzdevumiem Dieva darbā. Mozum Dieva aicinājums atskanēja, ganot avis, kad ērkšķu krūms iekvēlojās gaišās liesmās. Samuēlam, Jesajam, Ecechiēlam- dievnamā esot. Mārtiņam Luteram šāds brīdis pienāca tumšās negaisa naktī, kad zibens viņa draugu aizrāva nāvē. Dvēseles sāpes un ciešanu pārdzīvojums, dabas katastrofas un dažādas parādības, lielos vēstures notikumos un tīri mierīgā personīgās dzīves ritumā var pienākt brīdis, kad atskan Dieva aicinājums īpašam uzdevumam Viņa darbā. Un kas to dzird, tas nevar nepaklausīt. "Tad ir tā ka manā sirdī degtu gaiša uguns, kas apņēma arī visus manus kaulus. Un kad es pūlos to pārspēt, tad man trūkst tam spēka! (Jer. 20:9)

Ja daži var pienākt brīdis, kad Svētais Gars aicina, kad runā dievs. Katram tas var pienākt savādāk. Dievam netrūkst ceļu, lai mūs glābtu. Prāvests J. Luksis kādā sprediķī par šo Svētā Gara aicinājumu saka: "Apstākļi sagadās, ka šāds brīdis, kad Dievs runā, pienāk ģimenes vidū, varbūt svētkos, kad visi ir kopā... Kad svečītes iemirdzas, kad plaukuši zari smaržo istabā... Vai klaidonim, pazudušajam dēlam, nejauši garām ejot savas dzimtenes kapu kalniņam, kur dus tētiņš un māmiņa... Viņš kriet pie zemes un asaras slaka dzimto zemi... Viņš piecelsies, ne vairs klaidonis, pazudušais dēls, bet brīvs,- un sekos tam Kristus staram, kas nupat skāra viņa pīšļos sabrukušo stāvu. Jā dažādi šāds brīdis var pienākt: citam vēl jaunam esot iesvētīšanas baltajā dienā, citam sirmā vecumā, kad pie loga klauvē nāves sūtņi, citiem tīruma malā stāvot pusdienas tveicē, citiem ap saules rietu..."

b) Apgaismošana. Tas ir nākamais moments Svētā Gara darbībā, kad cilvēks top apgaismots iekšīgi ar kādu dievišķu spožumu. Tad no acīm nokrīt it kā zvīņas, un cilvēks redz, kādā nebrīvībā un kādā tumsā tas līdz šim ir dzīvojis. Visa iepriekšējā dzīve tad liekas tukša, nevērtīga un netīra, un cilvēks pats šķiet nicināms un nožēlojams. Vai tu esi kādreiz izjutis to, cik viss tevī ir ļauns, ka arī tavos cēlākajos, daiļākajos darbos kaut kas netīrs, un ka tāpat kā caur maigākajām koka lapiņām iet krustām šķērsām stiegrains dzīslējums, tā caur taviem cēlākajiem nodomiem tumsas pavedieni? Ja esi to izjutis, tad tu esi arī nojautis, kāda ir tā gaisma, ar ko klusos brīžos Svētais Gars apstaro tavu dvēseli. Tā ir sāpes radoša, dziļi smeldoša gaisma. Kad ilgāku laiku esam tumsā sēdējuši un tad piepeši spožu spuldzi atsedzam, mūsu acis apžilbst un sāk sāpēt. Tādas sāpes sajūt arī cilvēka dvēsele, kad viņas tumsu Svētais gars apgaismo. Tad mūsu sirdsapziņa atstājas un tās ir grēku nožēlas sāpes. Tas ir Svētā Gara mērķis, lai mēs ieraugām savus grēkus un briesmas, kas draud dvēselei, ja tā turpinās veco dzīvi.

Bet ne tikai mūsu grēkus un ļaunumu Svētais Gars grib mums rādīt. Viņš arī pauž ceļu mūsu dvēseles izglābšanai. Viņš rāda mums Dieva žēlastību. Cilvēks, kas grēkojis un savu vainu un pārkāpumus rūgti nožēlojis, vēl no posta un pazūšanas nav glābts (Jūdasa nožēla). Tikai tad viņš ir glābts, ja tas atdzīst, ka ir Viens, kas viņu apžēlos un pieņems, un palīdzēs viņam atkal tapt par labu cilvēku. Lai mēs būtu glābti, mums ir jātic Dieva žēlastībai. Pats Debesu Tēvs nāk palīgā mūsu ticībai. Neskaitāmas līdzībās, stāstos un tēlojumos mums ir rādīta Dieva žēlastība un mīlestība. Par Viņa žēlastības visaugstākajiem kalngaliem liecina krusts Golgātā. Kad Israēla bērņus tuksnesī koda nāvīgas čūskas, Dievs pavēlēja Mozum uzcelt par zīmi vara čūsku un, un kas to uzlūkoja, tas palika dzīvs. Kas uzlūko ticībā Jēzu pie krusta, tas tiek glābts. Lai mēs redzētu savus grēkus un to dēļ radušos postu, lai mums tas viss dziļi sāpētu, lai pēc tam mēs ticībā uzlūkotu savu Pestītāju, kas ir tik bagāts mīlestībā un žēlastībā,- tāds ir Svētā Gara darbības mērķis.

c) Grēku piedošana. Tā vēl īpaši ir minēta trešajā ticības locekļi, uzsverot šo Svētā Gara dāvanu, kurai ir tik liela nozīme cilvēka ticības dzīvē. Cilvēka grēks un Dieva žēlastība, tie ir divi poli, starp kuriem risinās lielākā daļa cilvēka reliģiskās dzīves notikumi. Cilvēks spēj grēkot, bet nespēj sevi glābt no grēka lāsta. Grēka piedošana ir Dieva dāvana, un to neviens cilvēks nevar pats sev nopelnīt. Grēku nožēla ir

ista, ja tā ietver: 1) grēka atdzīšanu un tā apliecināšanu, 2) dziļas sāpes un dvēseles satriektību par pašiem grēkiem un nevis tikai par grēku sekām, 3) karstas ilgas pēc Dieva žēlastības un grēku piedošanas. Šīs ilgas ir reizē arī tilts no atgriešanās (tas ir divkāršs process) vienas puses – grēku nožēlas, uz otru pusi- ticību Dieva žēlastībai. Šī ticība, iepriecinādamās ar Pestītāja nāves nopelnu, tam uzticas un to attiecina uz sevi. Ar Svētā Gara klātbūtni izjutot grēku piedošanu, ir notikusi dvēseles atdzimšana un taisnošana.

Grēku piedošana un taisnošana nav jāsaprot kā juridisks akts. Tas ir cilvēka ticības pārdzīvojums: viņš pēc grēku nožēlas arī saņem piedošanu. Lūk ko taisnošana ticīgajiem cilvēkiem nozīmē Svētā Gara klātbūtnē dvēselē ir nojaušams grēku piedošanas pasludinājums. Nekāds viņa pašu nopelnu lielums nevar līdzēt, lai panāktu taisnošanu. Arī pati ticība nav nopelns, kura dēļ taisnošanu iegūt.

Taču to saņem un izjūt tikai ticībā. Tad nāk aplaimojošākais un brīnišķīgākais brīdis visā šai Svētā Gara darbībā, kad grēcinieks jūt: Dievs man ir piedēvis! Dvēsele pielīst pilna gaviļu un prieka, un viņš solās:

“Tad es kā svabadnieks
Tik tev, mans Apžēlnieks,
Tik Tev vien dzīvošu Un kalpošu!”

K. Beldavs

Daudz vārdu un jēdzienu (grēka piedošana, atgriešanās, atdzimšana, taisnošana) ir radījis cilvēka visu izskaidrot alkstošais prāts tam brīnišķīgajam procesam, kas notiek dvēselē Svētā Gara darbībā, kad tiek novelta grēku nasta un dāvāta Dieva žēlastība. Bet šīs žēlastības iegūšanai nekā cita nevajag, kā vien prasmi to saņemt. Šī prasme ir ticība, kas arī pati aug tikai Svētā Gara skārienā.

Grēku piedošana dzēš tikai grēka vainu- grēka sakne paliek. Dievs to dažreiz liek cilvēkam sajust visu mūžu. Grēcīgā dzīvē veselība ne katreiz ir atgūstama. Arī sāpīga atmiņa par nelietīgi pavadītu laiku paliek. Taču ir pilnīgi zudis cilvēka grēka parāds; nospiedošā, smacējošā vainas apziņa.

Varbūt kādreiz mums šķiet, ka Dievs nepiedod cilvēkam viņa grēkus. Kādēļ Kains bez miera maldījās apkārt? Kādēļ Jūda Iskariods padarīja sev galu? Taču atbildi mēs zinām: viņiem trūka ticības, ka Dieva lielā mīlestība piedod visus grēkus. Dievs katram piedod grēkus, kas vien pēc tā ilgojas. Dāvidam, kas bija pārkāpis laulību un izdarījis slepkavību, Pēterim, kas Jēzu aizliedza, ļaundarim pie krusta, tūkstošiem, kas bija brēkuši: “Sit Viņu krustā!”, Pāvilam- Kristus draudzes vajātājam, visiem tika piedots. Katra lappuse Bībelē mums stāta: kas savus grēkus nožēlo, tas arī saņem piedošanu.

Vai tu baidies, ka esi izdarījis jau to lielo, nepiedodamo grēku- grēku pret Svēto Garu (Mt. 12:31-32)? Šīs rūpes ir skaidra liecība, ka tu neesi izdarījis. Tas, ka tu grēku esi darījis, par to izbijies nebūs. Šie Jēzus vārdi par grēku pret Svēto Garu vairāk uzlūkojusi kā stāvokļa konstatējams tādiem, kas apzinīgi ir atraidījuši glābšanu, nevis brīdinājums vēl glābjamajiem. Dievam savu solījumu un zvērestu dēļ vajag piedot katram grēciniekam, kas pestīšanas labad nāk pie Viņa, jo mums par ķīlu Bībelē vēl ir Jēzus vārdi: “Kas nāk pie Manis, to Es tiešām neatstumušu.” (Jņ. 6:37) Svētais Gars gan izbiedē mūsu sirdsapziņu, taču ne tāpēc lai grūstu izmisumā, bet lai palīdzētu ātrāk nokļūt pie Glābēja.

d) Svētīšana. Par svētīšanu sauksim turpmākās Svētā Gara darbības pakāpes cilvēka dvēselē, kas sirds šķīstīšanu mantojušo cilvēku tuvina Dieva svētumam. Saņemot grēku piedošanu, cilvēka dvēselē rodas dziļa viegluma sajūta, ko pavada prieks, miers un drosme, kas ir nākamās Svētā gara dāvanas. Cilvēks savā ticības pārdzīvojumā jūtās tuvu Dievam, kļūst it kā dievišķās dabas dalībnieks (tā ir vecluterāniešu tā dēvētā mistiskā vienība un Dieva Gara mājoklis, iet kopsolī ar Jēzu Kristu. Protams, šāda izjūta nebūs katru brīdi vienādi spēcīga. Ir un būs cīņa starp miesu un garu. Cīņa par Dieva tuvumu cilvēkā notiek vienmēr, kamēr viņš dzīvo uz zemes. Un ik brīdi, kad to aizmirst, pārtrūkst lūgšanā radusies saikne ar Dievu, cilvēks no Dieva jau attālinās. Lai nenonāktu atkal tālu no Dieva, ir vajadzīga Svētā Gara plūsmas atjaunošana un liela modrība, lai cilvēka dvēseles sakaru ar Dievu neiztraucētu kādas pavisam nepatīkamas lietas: domās, vārdos un darbos. Tādēļ jau ir apustuļa brīdinājums: “Neapbēdiniet Dieva Svēto Garu!” (Efez. 4:30) Jo vairāk cilvēks cīnās par šīs saiknes uzturēšanu, jo stiprāks viņš pats kļūst.

“Spēks tad plūst kā rasa, Mierā sirds tad rimst.

Viss ko mana dvē'sle prasa, Viņa straumē aug un dzimst.

Remdēdams tur garu, Visu citu aizmirst varu.”

Roberts Bērziņš.

e) Saglabāšana jeb uzturēšana īstenā ticībā. Kāda teika stāsta par svēto Veroniku, kas pavadījusi Pestītāju ceļā uz Golgātu. Kad Jēzus, savu krustu nesot, no smagas nastas saļimis, tad viņa piesteigusies un noslaucījusi no Viņa pieres sviedrus. Viņas sviedrautā palicis Pestītāja vaiga attēls. Kas ticībā un mīlestībā uzlūko savu Pestītāju un iedziļināsies Viņa cietēja skatā, tā dvēselē Svētais Gars arī radīs Pestītāja attēlu, un Viņa dievišķīgās dabas līdzdalība ikdienā kļūs arvien pilnīgāka. Tad arī

piepildīsies apustuļa Pāvila vārdi: “Bet nu nedzīvoju es, bet manī dzīvo Kristus” (Gal. 2:20). Ar savu pastāvīgo klātbūtni un vadīšanu tuvu blakus ar Jēzus Kristu Svētais Gars mūs sargā un uztur, un uztur un mums palīdz, lai mēs nenonāktu maldu ceļos. Tas ir tas stāvoklis mūsu reliģiskajā dzīvē, kad mēs bez Viņa vairs negribam spert ne soli. Tas ir pastāvīgs, neiztraucējama dvēseles lūgšanas sakars ar Dievu, kad mēs visu savā dzīvē darām atkarīgu no Dieva lēmuma, kad Viņa gribu izpildīt ir mūsu augstākais likums un prieks. Šāda ticība vairs nepazīst šaubu un nespēka brīžus. Svētais Gars ticīgos tad jau vieno ar Dievu un mūžību. No vājiem ļaudīm tad mēs esam tapuši par spēcīgām reliģiskām personībām. Un tie, kas ir uz visaugstākās ticības pakāpes, piedzīvos arī pagodināšanu mūžībā, kur “Tad taisnie spīdēs kā saule sava Tēva valstībā” (Mt. 13:43).

Kristīgā Baznīca. Svētais Gars savā darbībā neaprobežojas tikai ar atsevišķu cilvēku vien, bet ticīgos saista draudzē un visu kopā dievišķā kopība-Kristīgā Baznīcā. Baznīca ir īstens Svētā Gara darbības lauks un Jēzus Kristus redzamās eksistences turpinājums pasaulē- Viņa ārīgā parādīšanās.

Jaunās Derības izpratnē Baznīca ir Kristus miesa (Efez. 1:22-23), tas ir organiski sakārtota visu to vienība, kas kristības derībā ir palikuši Jēzū Kristū. Kristīgā Baznīca ne tikai līdzinās Kristus miesai, bet viņa arī ir Kristus miesa.

Miesa ir cilvēka redzamā daļa. Tā arī Kristīgā baznīca ir Kristus ārīgā izpausme pasaulē. Tāpat kā gars miesu neredzami apdzīvo un valda, tā arī Kristus apdzīvo un vada savu Baznīcu. Viņš ir šīs vienības galva un Viņa ticīgie – atsevišķi locekļi šajā dzīvajā, kopīgajā organismā (1. Kor. 12:12-27). Šo dievišķo kopību ir apvienojis Svētais Gars, balstoties uz Jēzus Kristus izgādātā pestīšanas pamata, un to arvien un joprojām Svētais Gars ar Dieva vārdu un sakramentiem uz ārpusi paplašina un iekšīgi tālāk izbūvē un nostiprina.

Profesors Dr. Edgars Rumba savā rakstā “Baznīca”(rakstu krājumā “Es un mans nams”,82. lpp.) saka tā: “Baznīca ir dzīvā, neredzamā Dieva skaistākais redzamais darbs, Dieva brīnums pasaulē, Dieva skaistākā mīlestības doma. Apslēptais, ticībā tveramais Dievs Baznīcā kļūst redzams un tikpat pieejams tagadnes un visu laikmetu cilvēkiem visās pasaules malās, kā Jēzus Kristus bija pieejams sava laika biedriem Jūdejā un Galilejā. Un virs zemes nav citas vietas, kur Dieva vārds varētu tikt skaidri sadzirdēt, Dieva spēku tik vareni izmainīt, ka Viņa Baznīcā un tas svētajos iestādījumos, kas nes dzīvo Dievu un kur turpinās Viņa atklāsme Jēzū Kristū.” Tiešām, Baznīca nav cilvēku, bet Dieva darbs pasaulē, par ko vislabāko liecību dod tās izveidošanās un pastāvēšanas brīnums.

Kā zināms Kristīgās Baznīcas ārējie sākumi ir jāmeklē reizē ar Svētā Gara izliešanu pirmajos Vasarsvētkos (Ap. d. 2. nod.), kad apustuļa Pētera Svētā Gara spēkā sludinātā vārda skartas, vēlējās kristīties ap 3000 dvēseles. No maziem, neievērojamiem sinepju graudiņiem līdzīgiem sākumiem gadu simteņu gaitā Svētajam Garam nemitīgi darbojoties, tagad ir izaudzis varens kristietības koks, kas aptver visu pasauli. Visos zemes stūros, “no aukstiem ziemeļkrastiem līdz karstiem dienvidiem”, visur kur vien dzīvo cilvēki ir atrodama Kristīgā Baznīca. Vai staltās katedrālēs, vai mazā lauku baznīcīnā, vai klusā saiešanas namā, vai arī savas istabiņas siltumā, kur nedaudzas dievbijīgas sirdis kavējās pie Svētajiem Rakstiem un zemojas lūgšanā,- visur karaliski atspīd Kristus Baznīcas godība.

Vēstures gaitā kristietība gan ir sadalījusies atsevišķās konfesijās. Pirmajā acumirkli, būtībā neiedziļinoties, šķiet, ka par vienu Baznīcu pat ir grūti runāt. Savos pamatos un svarīgākajā saturā Baznīca tomēr ir viena un vienota. Ir trīs lieli Baznīcas grupējumi: Romas katoļu baznīca, austrumu Pareizticīgā baznīca un Evāņģēliskā jeb Protestantu baznīca. Ir savi novirzieni un sektas arī divās pirmajās Baznīcās, bet protestantiem ir vislielākais atsevišķu Baznīcu un sektu mudžeklis. Protestantus varam sagrupēt šādi: luterieši, reformētie, anglikāņi, kristītāji, atmodas kustība, pastarā gala gaidītāji un pārējie. No Anglikāņu Baznīcas ir atšķēlušās divas grupas: prezbiterieši un kongracionālisti. Anglikāņu Baznīca ir lielākā vienotā protestantu Baznīca. Kristītāju grupā lielākā ir baptisti, kas gan ir sašķēlušies vairākās grupās. Tad nāk menonieši. Atmodas sludinātāju grupā galvenie virzītāji ir: metodisti, kvēkeri, brāļu draudze, un glābšanas armija. Pastarās dienas gaidītāju grupā ietilpst adventisti, jaunapustuļu baznīca, mōrmōņi, nopietnie Bībeles pētnieki jeb rufordieši. Tad vēl ir tādas grupas kā darbitsti, unitārieši, Kristus mācekļi, brīvā evāņģēliskā draudze. Jaunā baznīca (svedenbordieši) un dažādas citas sīkākas vairāk vai mazāk norobežotas grupas un pulciņi.

Kur te ir vienība? Un tomēr! Profesors Edgars Rumba atbild: “Baznīcas vienība ir vienība dažādībā, kā tam dabiski arī jābūt. Tik sena un plaša sadraudze, kāda ir Baznīca, kuras locekļu vidū ir cilvēki no visām tautām, ciltīm un valodām, nedrīkst un nespēj veidot visus pēc viena parauga. Dažādībai nav jābūt ienaidībai. Nevis atsevišķu daļu raibā dažādība, bet to savstarpējās ķildas un mīlestības trūkums ir traucējums Baznīcas vienībai. Kristus īstā Baznīca ir nedalīta.”

To apzinās arī visi īsti ticīgie. Arī M. Luters nekad neatdzina savu izslēgšanu no Baznīcas un allaž centās uzsvērt Baznīcas vienību. Viņš bija pārliecināts, ka vienīgais noteicējs Baznīcā ir Dievs ar saviem

vārdiem, bet ne tā laika neticīgais pāvests un citas Romas Baznīcas amatpersonas. Edgars Rumba atdzīst, ka ļoti liela nozīme ir tam, ka atsevišķas baznīcas locekļi bez aizspriedumiem iepazīstas ar citu Baznīcas novirzienu mācībām, tradīcijām un īpatnībām. Tas vajadzīgs tādēļ, ka daudzkārt ķildu un savstarpējas apkaršanas pamatā ir maldīgi uzskati un trūcīgās zināšanas. Iepazīnušies tuvāk ar svarīgākajiem Baznīcas nozarojumiem, tie pārliecināsies, ka Baznīcas vienība nav tikai mērķis, kas jāsasniedz, bet zināmā mērā jau sasniegta īstenība. Visur pamatā paliek viens un tas pats: ticība Trīsvienīgajam Dievam un mūsu Pestītājam Jēzum Kristum, kristība Trīsvienīgā Dieva vārdā, viena "Mūsu Tēvs lūgšana, ļoti radniecīgās ticības apliecības, daudzas kopīgas dziesmas, diezgan saskaņots Baznīcas gada ritums un kopīgs viedoklis svarīgākajos tikumības jautājumos. Tāpat visās konfesijās un ticības šķirās ir arī patiesi kristīgi cilvēki, kuri cits citu neienīst, bet uzskata cits citu par viena kopīga Dieva bērniem un Jēzus līdzmantiniekiem. Dievā un Jēzū Kristū visi jau ir vienoti. Saskaldīšanās pamatā bez šaubām ir cilvēciskais prāts un domu dažādība. Dieva Gars vieno, un mēs ticam un darbojamies tai virzienā, lai uzskatu nesaskaņas un plaisas izzustu un rastos vienotība mīlestībā.

Vairāk nekā jebkad agrāk tagad tiek cilātas šīs Baznīcas vienības problēmas. Bet mēs nedrīkstam arī prasīt, lai visi domā un dara tāpat kā mēs. Kāda dažādība ir Dieva darbā! Kā mēs varam prasīt pilnīgu vienādību cilvēku uzskatos! Vai liepas skaistums nav tās zaru un zariņu bezgalīgajā dažādībā? Pati dievišķā radības kārtība pieļauj raibu raibo dažādību. Tā arī cilvēku garīgā un ticības dzīve nav uniformējama. Pareizi profesors Rumba saka: "Dieva pilnība ir tik liela un bagāta, ka neviena atsevišķa grupa to nespēj sevī uzņemt, ne pienācīgi atspoguļot. Kristus pilnība nojaušama tikai tad, ja baznīca uzlūko viņas daudzveidību." Tā kristietības dažādība ir savā ziņā krāšņums.

Kristīgā Baznīca ir sēta Baznīca, bet viņas svētums nav atkarīgs no tās locekļu reliģiskās un tikumiskās pilnības. Svēta viņa ir tāpēc, ka Svētais Gars tajā darbojas un grib svētīt katru ticīgo. Tā ir Baznīcas dievišķā daba, jo, kas vien viņā svēts, tas nāk no Dieva. Bet tās cilvēciskā daba ir vāja un trūcīga, tur ir arī daudz pasaulīga un nesvēta, gan tās iekārtā, gan tās locekļos. Arī vislabākais kviešu lauks nav bez nezālēm un vislabākais kokā atradīsim iepuvušus augļus. Tāpat arī kristīgajā Baznīcā nav visi īsti un patiesi ticīgi cilvēki. Migla un mākoņi dažreiz sauli aptumšo tā, ka to vairs nevar ne saredzēt. Tāpat arī pasaule aptumšo svēto Kristīgo Baznīcu. Bet svētumu pasaule nevar iznīcināt. Kā saules staru plūsma tas ar vien izlauzīsies caur mākoņu ēnām! Tā pats Dieva Svētais Gars palīdz vienmēr vājajiem, necienīgajiem cilvēkiem ar ticības ieročiem cīnoties Dievam par godu un vadīt Viņa Baznīcas kuģi cauri pasaules ūdeņiem. Tas ir Viņa kuģis, un tādēļ mēs dziedam: "Dievs neļaus savai laivai grimt!" Vēl mēdz Baznīcu dalīt redzamajā un neredzamajā Baznīcā. Pie redzamās Baznīcas pieskaita visus kristīgos cilvēkus un ārīgo Baznīcas organizāciju. Neredzamajā Baznīcā ietilpst tikai patiesi ticīgie, kas gan dzīvo šīnī ārīgi redzamajā pulkā, bet kuras kādreiz pat grūti saskatīt un kuras pilnībā atklās tikai mūžībā. Tie ir neredzamā zemes sāls, redzamās Baznīcas dzīvais, svētais kodols. Profesors Rumba domā, ka šāda šķirošana tomēr var radīt pārpratumus un novirzīt no īstenības. Neredzamās Baznīcas locekļi esot tāpat redzami un īsti kā visi pārējie kristīgie cilvēki. Bez tam ikviens, kas dzīvojot patiesi atpestīta dievbērna dzīvi, pat apzinoties, cik daudz vēl viņā kļūdu un trūkumu, lai viņi varētu uzskatīt par svētā Baznīcas kodola dalībnieku. Tādēļ, ja vispār šāda atšķirība starp redzamo un neredzamo Baznīcu pastāv, tad to nodibina robeža, kas šķir laiku no mūžības. Šajā vietā viņš labāk ieteic Baznīcu dalīt cīnītājā Baznīcā, kas redzami atrodas pasaules cīņū un darbu vidū, un neredzamā gaviļū Baznīca mūžībā, kuras atpestīto pulkā ieiet tie, kas ticībā pastāvējuši līdz galam, - bet arī neaizmirst, ka šī robeža nav pārejama un Baznīcas ticībā cīnītāja un uzvarētāja draudze ir vienotas.

Baznīcā izveidojas arī svēto sadraudze (biedrība), kas ir īsti ticīgo cilvēku kopība priekos un bēdās, viņu līdzdalība kopīgos dievkalpojumos un lūgšanās un saistībā pie svētajām Dieva mantām: Dieva vārdiem un sakramentiem. Ticīgais kā bērniņš šīnī sadraudzē jau top uzņemts ar kristības sakramentu, ar vecāku un kumu lūgšanām un visas Baznīcas aizlūgumu. Ar Dieva vārdiem Bībelē, ar garīgiem rakstiem, dziesmām, draudzēm tradīcijās un ticīgo ļaužu valodas, ja tā nav bijusi tikai ārīšķīga dievbijība, bet Svētā Gara apdvesta runa, visur tur cilvēks garīgi aug un, personīgi vingrinoties lūgšanās, nāk tuvāk Dievam un kļūst apzinīgs svēto sadraudzes loceklis. Kopā ar citiem Kristus miesas locekļiem viņš labprāt pulcējas tur, kur ir īstā svēto sadraudzes vieta šeit, zemes virsū, - savas draudzes dievnamā kopīgā dievkalpojumā. Ar priecīgām dziesmām un līdzdalību viņš ir to pulkā, kas svētkus svin (Ps. 42:5). Bet pilnību šī svēto sadraudze iegūst svētajā vakarēdienā, kur visi bauda no vienas maizes un dzer no viena biķera, līdz ar to sevī ticībā uzņemdami Jēzu Kristu. Protams, ka šādai svēto sadraudzei ir jāparādās arī citādi- ārpus dievkalpojuma un ikdienā, kur visi jūtās kā brāļi un māsas Kristū un ievēro apustuļa vārdus: "Nesiet cits cita nastas!" (Gal. 6:2).

Kristīgā Baznīca tiek raksturota arī kā vispārīga Baznīca, tāpēc, ka tā ir Dieva nolemta visiem cilvēkiem un visām tautām. Baznīcas darba lauks ir visa apdzīvotā pasaule visu tautu, valodu un uzskatu

dažādību. Šis Dieva lēmums, lai Baznīca sevī apvienotu visus cilvēkus un visas tautas, skubina mūs uz evaņģelizācijas un misijas darbu. "Kad Svētais Gars būs nācis pie jums, jūs būsiet Mani liecinieki kā Jeruzālemē, tā visā Judejā un Samārijā un līdz pasaules galam", sacīja mūsu Pestītājs, šķiroties no šīs zemes (Ap. d. 1:8).

Lokālā draudze. Tā ir visu pasauli un visus cilvēkus aptverošās Kristus Baznīcas mazākā vienība, kas saskaras ar atsevišķo ticīgo, jeb tā vieta, kur ticīgais pats ir dzimis, kristīts, audzināts, iesvētīts, baudījis svēto mielastu, visvairāk piedalījies dievkalpojumos un kopā ar savu ģimeni atradis sev īstās garīgās mājas. Īsts ticīgais nekad nav vienpatis savā ticības dzīvē. Dieva Gars, kas te darbojas, viņu vieno un saista ar citiem ticīgajiem. Un kas Svētā Gara svētības grib pilnā mērā piedzīvot un saņemt, tam ir jāpieder pie draudzes. Protams, piederība vien vēl negarantē dvēseles izglābšanu un mūžīgo dzīvi, bet gandrīz vai kā likumu var teikt, ka atrašanās ārpus draudzes, kas ir lielās Kristus Baznīcas mazā vienība, draud ar pazušanas briesmām. Lokālā draudze ir tā svētā vieta virs zemes, kur mēs sistemātiski un regulāri ļaujam Svētajam Garam ar Dieva vārdu sevī strādāt, kur topam Dieva aramais tīrums un Viņa ceļamā ēka, kur arī mēs paši kļūstam Dieva līdzstrādnieki citu dvēseļu kopšanā un Kristus liecinieki pasaulei (1. Kor. 3:9).

Mūsu draudzes locekļu pienākumu garīgajā ceļā ietilpst, pirmkārt, nostiprināšanās ticībā un kristīgā dzīves kopšana, nostiprināšanās ticībā un kristīgās dzīves kopšana, apmeklējot savas draudzes dievkalpojumus, pieņemot svētos sakramentus un izturoties kristīgam cilvēkam atbilstoši savā ģimenē, mājās un sabiedrībā. Tam līdzās, otrkārt, nav aizmirstams lielais Kristus liecinieka darbs, kur katrs žēlastību piedzīvojušais kļūst par šīs vēsts tālāk sniedzēju tiem, kas vēl staigā maldos un grēkā. Treškārt, savrupais aizlūgšanu darbs, kalpošana aiz slēgtām durvīm, aizlūdzot Dieva priekšā par draudzi, par Dieva vārda sludinātāju, par līdzcilvēkiem. Laicīgie pienākumi izaug no šiem minētajiem un bez tiem paši par sevi ir mazsvarīgi. Tie ir: atbalstīt draudzi materiāli un ievērot draudzes kārtību un parašas.

Miesas augšāmcēlšanās un mūžīgā dzīvošana. Nekas nezūd, tikai mainās,- tā māca zinātne. Kā tad varētu zust mūžīgais gars?! Kā varētu zust mīloša sirds?! Vai tāpat, kā plašā jūra sevī uzņem neskaitāmus strautus un strautiņus. Mūžīgā Tēva rokās nesatecēs visas dvēseļu upes un visi dzīvības pavedieni un neviens īsts dārgums nezudīs?

To jau Dieva dotais cilvēka gars nojauš, nesdams sevī ilgas pēc nemirstības. Profesors Dr. Philos.P.Dāle par šo nemirstības jautājumu spriež tā: "Nav pierādīts, ka smadzenes ir dvēseles īstenība un psihiskās dzīves radošs cēlonis. Tas ir materiālistu patvaļīgs un aplams pieņēmums. Ja dvēsele beidz iedarboties uz miesu un izpausties caur miesu, tad tas vēl nenozīmē, ka tā beidz eksistēt. Smadzenes ir it kā prizma, caur kuru izstāro dvēseles enerģija un kas sakopo ārējos kairinājumus un liek tiem iedarboties uz dvēseli. Ja prizma tiek bojāta vai satriekta, tad tā vairs arī nevar laist caur sevi gaismas enerģiju, kā to darīja, kad bija vesela. Bet ja nu prizma beidz eksistēt, vai tas nozīmē, ka arī gaismas enerģija, kuru šī prizma laida cauri, beidz eksistēt? Nebūt nē. Ja cilvēks mirst, tad mums ir tiesības konstatēt tikai šādu faktu: individuālās dvēseles enerģija beidz darboties un izpausties mums pieejamā, tas ir, laikā un telpā iekārtotā īstenībā. Nāves brīdī dvēseles enerģija apklust, tā rimst darboties mums pieejamā veidā, caur fizikāliem izpausmes orgāniem. Bet laiciski- telpiskā, empīriskā īstenība ir tikai daļa no visas iespējamās īstenības." ("Gara problēmas")

Jau lasījām par dvēseles pēcnāves dzīvi, kad dvēsele līdz augšāmcēlšanās dienai uzturas mirušo valstī-hadesā jeb šeolā, un viņas vieta un stāvoklis mirušo valstī ir atkarīgs no pagājušās virszemes dzīves. Ar to gan ir apliecināta dvēseles nemirstība, bet ir arī teikts, ka tā nav visiem vienādas. Vēl vairāk šī atšķirība aizkapa dzīvē iezīmēsies pēc miesas augšāmcēlšanās, kur tā parādīsies ticīgajiem kā ieiešana mūžīgajā dzīvošanā, bet bezdievīgajiem- mūžīgajā dievtālumā jeb pazudinātībā.

Miesas augšāmcēlšanās neatvairāmi prasa Dieva pirmatnējais radīšanas plāns. Būtne bez miesas nav tas cilvēks, ko Dievs mūžībā vēlējās redzēt. Miesas šķiršana no gara nebija Dieva pirmatnējais radīšanas nodoms. Grēks sabojāja Dieva nodomu: lai cilvēks bez nāves pārceļtos mūžīgā apskaidrībā. Taču Dievs šo nodomu nav atstājis. Mūsu dvēseli- garu gaida mūžīgā dzīve apskaidrotā miesā.

Šo Bībeles mācību Par pēdējām lietām sauc par eshataloģiju, un pie tās pieder otrajā ticības locekļī apskatītā Kristus atkalatnākšana un pastarā tiesa, kā arī tagad aplūkojamās miesas augšāmcēlšanās un mūžīgā dzīvošana, kas ir pēdējais pestīšanas papildījums. Uz to atsevišķo ticīgo Kristus Baznīcā caur laikiem mūžībā vada Dieva Svētais Gars, jo šis pēdējais papildījums, kad nāves vairs nebūs, kā viss pestīšanā, nav cilvēka paša spēkiem iegūstams, bet ir Dieva žēlastības dāvana.

Miesīgā nāve jeb miesas šķiršanās no dvēseles ir grēka nopelns. Miesas augšāmcēlšanās jeb dvēseles atkalapvienošanās ar apskaidroto miesu un ieiešanu mūžīgā dzīvošanā ir atpestīšanas augļi. Jāmirst visiem, visi arī tiks augšāmcelti, tikai vieni uz dzīvošanu svētlaimē, otri- uz pazudinātību. Un kā

ticīgajiem apskaidrotā miesa, Kristus miesai līdzīgajā, ir ļauts pilnīgi izbaudīt svētlaimi, tā bezdievīgo augšāmceltā miesa, kam nekas kopīgs ar Kristu nav bijis, atbildīgs viņu iekšējam stāvoklim un kļūst par orgānu viņu moku un sodības izjušanai mūžībā. Cilvēks pats būs izšķīris savu mūžīgo likteni. Kas no Dieva būs bēdzis, kaut Dievs viņu nemitīgi pie sevis aicināja, tas pats būs izvēlējis mūžīgo pazušanu un būs šķirts no Dieva.

Kāda būs tā jaunā, apskaidrotā miesa, ko mantos ticīgā dvēsele augšāmcelšanās dienā, to protams, tagad mēs nespējam izprast. Vai tā būs tā dēvētā astrālā miesa, vai parādīsies kāda cita, mums vēl nepazīstamā veidā, to nevaram pateikt. Mēs varam tikai nojaust, ka tā būs ļoti īpatnēja, nemateriāla, bet ne bezveidīga, ar skaidri izteiktas zemes miesas pazīšanās zīmēm un no smalkām staru enerģijām veidota. Jēzus miesa pēc Viņa augšāmcelšanās gan bija tā pati visiem pazīstamā Jēzus miesa, tomēr arī citāda, atraisīta no redzamās dabas likumbām. Tā arī mūsu miesas mantos citu spožumu un citas iespējas.

Mūžīgā dzīvošana ir mūžīgajā un pilnīgajā sabiedrībā ar Dievu Kristū caur Svēto Garu. Šis dzīvošanas godība nav cilvēka valodā aprakstāma, nedz cilvēka fantāzijā iztēlojama. Tā notiek mūžībā jaunās debesīs un jaunajā zemē, kad it viss pasaulē ir sasniedzis savu piepildījuma augstāko pakāpi. Svētlaimīgie ir iegājuši Dieva mūžīgajā mierā. Bet šis miers nav bezdarbība, vienmuļība un garlaicība; tas tieši ir tam pretstats. Tā ir rosīga dvēseles tālāka attīstība preti pilnībai.

C. Svētā lūgšana.

Visi teologi un reliģijas pētnieki ir vienprātīgi tai atziņā, ka lūgšana ir vissvarīgākā reliģiskajā dzīvē. Tā ir pat reliģijas dvēsele, jo būt reliģiskam nozīmē- būt lūdzējam. Ja darbojas lūgšana, dzīvē ir arī reliģija, bet, kur nevarīga kļūst lūgšana, tur nevarīga ir arī reliģija. Lūgšana tādejādi ir dvēselē iemītošās reliģiskās dzīvības mēraukla. Cilvēkam kurš pārtraucis lūgšanas satiksmi ar Dievu vēl var palikt teorētiska dievība, bet viņam nav vairs dzīvā Dieva, kas viņu glābj no grēka un izmisuma un dod spēku un drosmi dzīves cīņā. Ar dzīvo Dievu saistīta lūgšana, un kas to aizmirst, tas kā bērns ir tapis mēms pret Dievu Tēvu.

Kas tad ir lūgšana? Tā ir ticīgās dvēseles elpošana, viņas dzīvības nesēja sarunā ar Dievu. Savos vārdos Dievs runā uz mums: atklāj mums savu gribu, pasludina lēmumu par mūsu pestīšanu un aicina mūs to izmantot. Cilvēka personība un brīvība prasa, lai tās piedāvāto pestīšanu pastāvīgi satvertu, ar visām vēlēšanām un ilgām tiekdamiem pretī Dieva žēlastībai un savu gribu vienodams ar Dieva gribu. Lūgšana tad nu ir Dievam pretī tiecošā un atsaucīgā cilvēka runa, cilvēka gara pieskaršanās Dieva Garam. Tā lūgšana reizē ir pestīšanas iegūšanas līdzeklis un arī noteikums, vienīgais tilts, kas vieno cilvēku ar Dievu.

Fr. Heilers savā ievērojamā darbā "Das Gebet" izceļ lūgšanas universālo raksturu. Tā esot atrodama visur: visos laikos un visās tautās. Tā esot vispārcilvēcīgākā parādība un dabīga dvēseles funkcija. Pret tieksmi lūgt sabrūkot visi šķēršļi. Līdzīgi spriež arī H. E. Fosdiks savā grāmatā: "Das Gebet ist Macht": "Lūgšanas vēsture ir reliģijas vēsture. Cilvēce nekad neizaug ārā no lūgšanas. Lūgšanas vispārcilvēcīgumu un dabīgumu pierāda arī tas, ka tā kaut apslēptā veidā dzīvo katrā cilvēkā. Cilvēku neticība mīt tikai viņu domās, bet ne dziļākajos dvēseles slāņos. Briesmu pilnas situācijas un nāves drauds atmodina lūgšanas balsi arī tādos cilvēkos kas parastajā dzīves ritumā bija atteikušies no lūgšanas. Briesmu pilnas situācijas vienmēr pamodina un pastiprina lūgšanu tieksmi."

Bet lūgšanai jābūt vairāk nekā tikai impulsīvam dvēseles kļiedzienam pēc palīdzības briesmu brīdī. Dievs grib, lai tā tiktu apzināti un sistemātiski izkopta. "Lūdziet Dievu bez mitēšanās!" (1. Tes. 5:17) Ja lūdzam tikai atsevišķos ārkārtējos gadījumos, tad būtībā esam aizgājuši atpakaļ pagānismā, kas savus elkus atceras tikai spiedošā vajadzībā. Īstā lūgšana ved mūs pie Dieva, kas grib būt katram pastāvīgs, klāt- esošs Draugs, kura tuvums cilvēku ik dienas skaidro, paceļ un stiprina. Tādēļ lūgšanai nav gadījuma raksturs, bet tā līdzīgi elpošanai ir nemitīga cilvēka garīgās dzīvības pazīme. Taisnība Indijas apustulim Sadhu Sundaram Singam, kas saka: "Cilvēki, kuriem trūkst lūgšanas satiksmes ar Dievu, nav cienīgi, ka tos sauc par cilvēkiem, turpretī lūdzējs iemanto tiesību tapt Dieva bērns un veidoties pēc Dieva līdzības ("Dieva īstenība")

Uz Jēzus mācekļu lūgumu, kad viņi bija ievērojuši sava Kunga lūgšanu dzīvi: "Kungs, māci mums Dievu lūgt!" (Lk. 11:1), Jēzus tiem sniedza savu Svēto lūgšanu. Tas nenozīmē, ka tikai tādiem vārdiem vien būtu jālūdz Dievs, bet šī lūgšana ir dota kā paraugs, pēc kura lai mēs veidotu savas lūgšanas.

1. Uzrunas vārdi.

Mūsu Tēvs debesīs,

Kas tas ir?

Dievs arto grib mūs labināt, lai ticam, ka Viņš ir mūsu īstenais Tēvs un mēs Viņa īstie bērni, lai priecīgi, droši un ar stipru cerību Viņu lūdzam, it kā mīļi bērni lūdz savu mīļo tēvu.

Tāpat kā kādu mūzikas instrumentu var spēlēt pēc notīm un var arī skandināt brīvā improvizācijā, arī mūsu lūgšanas var būt noteiktas saturā un formā un arī tādas, kas brīvi veidotas pēc lūdzēja attiecīgā brīža dvēseles noskaņojuma un individuālajām vajadzībām. Svētā lūgšana tomēr paliek kā spogulis, pie kura varam pārbaudīt savas brīvās lūgšanas, lai tās būtu saturīgas un pēc Dieva nodoma. Katrs teikums šai lūgšanā ir kā dārgakmens, kas katrreiz atmirdz jaunā krāsu bagātībā, ja ar nopietnu un iedziļināšanos to lūdzam. Ja mēs esam paraduši savas brīvās lūgšanas noslēgt ar Svēto lūgšanu, tad nekādā ziņā nedrīkstam to noskaidrot mehāniski un saturā neiedziļinoties. Mums jācenšas tur iegrimt ar visu dvēseli. Tad vien mūsu lūgšana būs īsta lūgšana Jēzus vārdā un Jēzus garā. Ja mēs viņā iegremdēdamies pieminēsim, ka katru tās vārdu arī Jēzus lūpas ir izrunājušas, tad katrs vārds arī mūs ciešāk saistīs ar Jēzu, kas aizvien vēl lūdz līdzī katram īstam lūdzējam.

Misionārs J. Knote jautāja kādai nesen kristītai afrikāņu sievai, kā viņa saprot lūgšanu Jēzus vārdā. Viņa atbildēja: "Ja man ir kāda vajadzība pie kāda ķēniņa, tad es kā sveša sieva nedrīkstu viņam tuvoties. Tad meklēju kādu vīru, kurš mani aizrunātu pie ķēniņa. Vislabāk turēties pie ķēniņa bērna, kuru viņš pazīst un mīl. Tad man nav jābaidās, bet varu būt droša. Vai ķēniņš neklausītu dēla lūgšanu? Lūdzējs nav vecā nabagā sieva, bet dēls, ko ķēniņš mīl. Tā arī es satveru to Dēlu, un esmu ar Viņu viens, Dievs tad mani nevar nicināt un manas lūgšanas atstāt neievērotas." Tas ir vienkārša, nemācīta cilvēka skaidrojums, bet dziļa un pareiza uztvere: Jēzus lūdz mums līdzī! Ar Viņa mācītu lūgšanu, Viņa vārdā un garā lūgdami, mēs varam droši nākt Dieva priekšā, tai pārliecībā, ka Dievs mūsu lūgšanas uzklausa.

"Svētā lūgšana "Mūsu Tēvs debesīs" ir vēl atliekas no visu ticības šķiru izpostītās vienības" saka mācītājs E. Modersons, "ar vārdu "mūsu" tu ņem arī citu draudžu piederīgos un liec viņus Debesu Tēvam pie sirds." Patiesi šī lūgšana vieno visus kristiešus vienā lielā saimē. Lai pie kādiem altāriem, lai kādā valodā un lai kādā veidā un rituālā arī tiktu Dievs lūgts, visur kopēja ir Jēzus mācītā bērna apziņa Mūžīgā Tēva priekšā un tuvošanās Viņam tā vārdā, kas ir teicis: "Es esmu ceļš patiesība un dzīvība, neviens netiek pie Tēva, kā vien caur Mani" (Jņ. 14:6). Lai mēs, cilvēki daudz maz saprastu Dieva attieksmi pret mums, tad Jēzus mūs liek salīdzināt Dievu ar mūsu miesīgo tēvu Mt. 7:9-11.

Jau tā apziņa vien, ka Dievs ir mūsu Tēvs, mūs pilda ar varenu prieku drosmi un laimi un liek sajūst mīlestību pret Viņu. To saka tāko kas mums ir virs zemes,- bērna jūtas pret Viņu. Bet te ir vēl kaut kas vairāk: tas kādēļ mēs šo Tēvu rakstām ar lielo burtu un sakām "Mūsu Tēvs debesīs". Mēs nevaram visu mūžu sildīties vecāku mīlestības saulītē, jo vecāki šķiras no mums. Mūsu Tēvs debesīs bija, ir un būs mūžam pie saviem bērniem. Viņam nav bārenīšu un pabērnu. Viņa nebeidzamā mīlestība aptver visus un vienmēr, ja vien mēs paši jaunprātīgi neatraidām Viņu. Un kaut mēs būtu Viņu aizmirsuši, Viņš mūs neaizmirst un nebeidz mīlēt.

Bet šis mūsu Tēvs ir arī visas zemes un debess Tēvs, pats bez sākuma un gala, tas pats vakar, šodien un mūžīgi, visa sākuma devējs un visa gaismā saucējs. Viņa rokas tur visu cilvēku un visas pasaules likteņus. Mēs drīkstam nest Viņa bērna vārdu (Gal. 3:26; Efez. 3:14-15).

2. Pirmā lūgšana.

Svētīts, lai top Tavs vārds.

Kas tas ir?

Dieva vārds gan pats no sevis svēts, bet mēs lūdzam šinī lūgšanā, lai tas arī pie mums top svētīts.

Kā tas notiek?

Kad Dieva vārdus šķīsti un skaidri māca, un mēs, arīdzan kā Dieva bērni, svēti pēc tiem dzīvojam to palīdzī mums, mīļais Debesu Tēvs! Bet kas citādi māca un dzīvo nekā Dieva vārds māca, tas Dieva vārdu nesvētī mūsu vidū. No tā pasargi mūs, mīļais Debesu Tēvs.

Kad uzrunāts tas, kura mīlestība un visspēcība to ir darījusi par mūsu un visa Tēvu, lūdzēja dvēsele, tuvodomās Viņam, apliecina godbijību Viņa Vārdam, kas iet pāri visiem vārdiem. Šeit tāpat kā otrajā bauslī Dieva vārds nozīmē vispirms pašu Dieva apzīmējumu. Dievs, Kungs, Debess tēvs, Radītājs, Mūžīgais Valdnieks un kā vien mēs arī nenosauktu Viņu, kuru nevar papildināt aptvert neviens cilvēku

valodas vārds, Viņš paceļas pāri visam cilvēcīgajam un laicīgajam ar to, ka Viņam vien ir svētums un mūžīgums. Tas liek cilvēka dvēseleiniecīguma apziņā krist ceļos un atdzīt, ka viņš ir tikai radījums, bet Svētā Vara ir viss, un no viņas ir atkarīga cilvēka esamība un dzīvība.

Pērli var mest netīrumos, tomēr tā savu vērtību nezaudē. Tāpat arī Dieva vārds ir pāri mūsu vērtējumam. Viņu var pielūgt, bet Viņu var arī zaimot un nicināt,- Viņš tomēr ir un paliek svēts. Šī lūgšana grib izlūgt, lai arī pie mums, mūsu domās un dzīvē top svētīts Dieva vārds un parādīta tam pienācīga godbijība un cieņa. Kas notiks ar karaspēku, ja virspavēlnieka vārdam nebūs nekādas nozīmes? Kas notiks ar tautu, ja viņas valdnieka vārdam nebūs cieņas? Kas notiks ar draudzi, ja tai Dieva vārds nebūs svēts? Mūsu pašu dēļ! Viņa vārdam jātop svētītam! Citādi mēs, pīšļu bērni, aizmirsīsim, ka vispār ir svētums, un mēs paši nekad nepacelsimies pāri pīšļiem. Svētais ir augšup saucējs, svētais ir dzīvība, svētais ir sargātājs no nāves! Ja noliedzam un nicinām svētumu, tad sabrūk mūris, kas aizsargā pret ļaunumu un grēku.

Otrkārt, ar Dieva vārdu to ir domāta Dieva mācība- Svētie Raksti un arī viņu izskaidrojumi, ja tie rakstīti un runāti ne cilvēkgudrībā, bet Svētā Gara svaidījumā. Tā arī M. Luters to ir sapratis. Cik dziļi kļūst tādejādi šī lūgšana! Mēs lūdzam, lai Dievs svētī savu vārdu mūsu dvēselēs, lai mēs aiz nedzīvajām Svēto Rakstu burtu rindām ieraugām bezgalīgā mīlestībā un cilvēku cilti starojošo dzīvā Dieva vaigu. Bet vēl vairāk mēs lūdzam: lai tas viss, ko mēs mācām, izskaidrojam, sludinām un rakstām par Dieva vārdiem, taptu svētīts! Ja domājam par mūsu laiku, tad izbrīnāties, cik tālu sniedzas Jēzus gaišredzīgais skats. Cik daudz var nest ļauna bez ticības un bez Svētā Gara svaidījuma rakstīti raksti par reliģiskiem jautājumiem!

Ar mūsu pašu spēku nav iespējams ar Dieva vārdu šķīstīti un skaidri mācīt, ne arī svētīti dzīvot. Tādēļ jau mēs lūdzam Viņa palīdzību. Tas pats ticības "burvju riņķis" arī šeit redzams: Dievs no mums prasa, bet Viņš arī dod spēku izpildīt. Lai mūsu sētā sēkla tīrumos un dārzos augtu, Dievs sūta sauli un lietu. Tāpat mēs lūdzam, lai Dievs Savu svētību dod arī tur, kur tiek sēta garīga sēkla un kur garīgiem augļiem ir jāienākas. Viss dievvārdu sludināšanas misijas darbs šinī lūgšanā ir ietverts un uzticēts Dieva roku svētībai. Tas arī nav mūsu darbs, bet Dieva paša darbs. Mēs esam tikai Viņa dotās sēklas sējēji. Jo mēs ticot un lūdzot to esam darījuši, tad augļi neizpaliks. Dieva dotai sēklai ir liela dīgšanas spēja, tā ir dzīvā sēkla.

3. Otrā lūgšana.

Lai nāk Tava valstība.

Kas tas ir?

Dieva valstība gan nāk bez mūsu lūgšanas pati no sevis: bet mēs lūdzam šinī lūgšanā, lai tā nāk arī pie mums.

Kā tas notiek?

Debesu Tēvs mums dod Savu Svēto Garu, ka Viņa vārdiem caur Viņa žēlastību ticam un dievišķi dzīvojam šē laicīgi, tur mūžīgi.

Tā Jēzus mūs mācījis lūgt un mūs it kā pacēlis Dieva līdzstrādnieku kārtā. Šī lūgšana ir dabīgs secinājums mūsu mīlestībai uz Debesu Tēvu. Ja mūsu mīlestība būs patiesa un dziļa, tad mūsos arī modīsies vēlēšanās stāties Viņa darbā, lai vairotu debesu valstību. Tad Pestītāja pavēle- būt Viņa lieciniekiem- atradīs mūsos paklausīgus un čaklus izpildītājus. Tad no sirds skanēs šī lielā lūgšana, un mēs nebūsim tikai lūdzēji, bet arī liecinieki, darbīgi liecinieki, kas savus vājos spēkus atdod šīs valstības celšanai.

Kas tad ir Dieva valstība, kuru celt arī mēs esam aicināti? Tā ir dzīve Dieva mīlestībā un svētumā, kur visi trūkumi un nepilnības ir zuduši. Šī valstība jau ir īstenība debesīs- mūžības pasaulē, bet virs zemes tā nav vēl realizējusies, tā arvien vēl tikai top.

Jēzus pats šo valstību ir salīdzinājis ar dārgu pērli, kuras dēļ visu var pārdot, un viss ir jāpārdod, lai to iegūtu- ar tīrumā apslēptu mantu, par kuru neko nezin tai tālu stāvoši ļaudis, bet ko īsti prot novērtēt tikai tālu stāvoši ļaudis, bet ko īsti prot novērtēt tikai nopietns meklētājs.

Ne tikai no cilvēkiem vien debesu valstība prasa upurus un visa pārdošanu, arī pati tā neželē neko, lai iemantotu cilvēka dvēseli. Atcerēsimies līdzības par pazudušo avi un pazudušo grasi (Lk. 15.), pieminēsim Jēzus paša upuri! Šīs valstības sākumi ir noslēpumā tīti un šķietami niecīgi un mazi. Tā ir līdzīga raugam, kura neliels daudzums saraudzē visu mīklu. Tā ir kā sinepju graudiņš, kurš nepamanīts iesāk dīgt un izaug par jo lielu krūmu. Maza un liela reizē- tāda parādās šī valstība. Cik maza tā izskatās, ja raugāties uz šīs valstības pamatu licēja Jēzus zemes dzīvi! Ne uz stalta kara zirga Viņš

iejāja Jeruzālemē, bet uz nicināma lopiņa. Jēzus pats par sevi sacīja, ka lapsām ir alas, putniem ir ligzdas, bet Viņam nav kur nolikt galvu. Tāpat tie, kas šo valstību iznesa plašajā pasaulē, nebija nekādi mācīti vīri vai filozofi, bet vienkārši, nemācīti zvejnieki. Kad reiz Romas ķeizars Domiciāns (ap 80. g.) bija dzirdējis, ka viņa valstī esot radusies sekta, kura sludinot kādu Kristu par ķēniņu, tad ķeizaram modās aizdomas, vai tikai nebriest kāds naidīgs politisks virziens. Viņš esot licis atsaukt kādus Jēzus radniekus uz Romu un izklausinājis tos. Bet ieraudzīdams viņu tulznainās un sastrādātās rokas, ķeizars smiedamies tos atlaidis. Šie mazie cilvēki taču nevarēja apdraudēt viņa- varenā ķeizara troni! Un tomēr- nebija Romai līdzekļu cīņā pret Dieva valstību, tāpat kā nevienam virs zemes nav līdzekļu cīņai pret to! Katram, kas pretto cīnās, neizbēgami būs jāliecina kā Jūliānam Atkritējam: "Tandem vicisti, Galilasi!- Tomēr Tu uzvarēji Galilieti!"

Arī tad vēl, ārēji raugoties, šī valstība ir maza un niecīga. Katrs var to apsmiet un izzobot pēc patikas, un šī valstība to pazemīgi panes, jo tai nav lemts valdīt, bet kalpot. Kad tā valda, tad tā vairs nav Dieva valstība, bet valošā Baznīca un zaudē savu dievadoto dabu.

Nav Dieva valstība ietilpināta kādā ārējā sadzīves formā: laicīgā valsts iekārtā vai zināmā Baznīcā. Tā stāv pāri pār visu laicīgo. "Tā nav no šīs pasaules" (Jņ. 18:36). Un tomēr- tā kā brīnišķīgs miers var nogulties cilvēku dvēselē un kārtot cilvēku savstarpējās attiecības, un vadīt visu dzīvi Dieva mīlestības garā un ticības spēkā. Kad tā valstība kļūs īstenība, tad būs šī laikmeta gals, tad mēs no lūdzēju un liecinieku draudzes kļūsim par slavētājiem.

Jo grūtāk kristiešiem virs zemes ir gājis, jo karstāk un kvēlāk ir atskanējušas viņu lūgšanas pēc Dieva valstības. Lieks, visas cilvēces ilgas pēc uzvaras pār sāpēm un ciešanām, ilgas pēc mīlestības, taisnības un miera, pēc pilnas atpestīšanas un neiztraucējamā Dieva tuvuma satek šai lūgšanā. Un tieši visgrūtākajos pārbaudījuma brīžos visskaidrāk ir saskatāma virs zemes Dieva valstības gaisma.

Vai mūsu dzīvē jau tas ir skaidri redzams, ka esam šīs valstības apzinīgi pavalstnieki? Vai mūsu lūgšanas ir pārvērtušās darbos? Dieva valstībā nedrīkst būt bezdarbnieku.

4. Trešā lūgšana.

Tavs prāts, lai notiek kā debesīs, tā arī virs zemes.

Kas tas ir?

Dieva labais un žēlīgais prāts gan notiek bez mūsu lūgšanas, bet mēs lūdzam šinī lūgšanā, lai tas notiek arī pie mums.

Kā tas notiek?

Kad Dievs visu ļaunu domu un prātu lauž un vaļas nedod tiem, kas mums neļauj Dieva vārdu svētīt, nedz Viņa valstībai nākt, proti: velnam, pasaulei un mūsu miesas prātam: bet kad Dievs mūs stiprina un pastāvīgu uztur pie Saviem svētiem vārdiem un ticībā līdz pat mūsu galam. Tas ir Viņa žēlīgais un labais prāts.

Trešā lūgšana īstenībā papildina otro, jo kur notiek mūsu prāts, tur nav vairs Dieva valstības. Pasaules ļaunu vairums dzīvo pēc sava prāta. Un ļoti bieži nemaz neapjēdz, ka, visur rīkodamies pēc sava prāta un sekodami savām tieksmēm, ir kļuvuši kalpi kādam ļaunam prātam- sātana prātam. Tādejādi apstulbotiem tiem ir jāļauj atdzīt savas dzīves maldus un piedzīvot bankrotu, lai mācītos padoties Dieva prātam.

Tāpat kā laicīgajā valsts prasa no saviem pavalstniekiem pildīt tās likumus, arī Dieva valstība prasa, lai tiktu pildīts Dieva prāts. Starpība starp Dieva valstību un cilvēku veidotu valsti ir tā, ka pēdējā savus pavalstniekus piespiež ar varu pildīt likumus; Dievs turpretī gaida, lai cilvēki brīvi pieņem Viņa gribu, nepiespiesti seko Viņa prātam.

Ir labi, ja Dieva valstības noteikumi sakrīt ar mūsu centieniem, un Dievs grib to pašu, ko mēs gribam. Tad dzīve norit mierīgi, bez iekšējām vētrām un cīņām, un tad viegli ir lūgt šo lūgšanu. Bet grūtības rodas, tiklīdz Dieva griba vairs nesaskan ar mūsu gribu. Mēs spraužam mērķus, bet Dievs tos neļauj mums sasniegt. Viņš aizsprosto mums ceļu, Viņš lauž mūsu gribu! Piemēru tam ir daudz, kad rodas visgrūtākie piedzīvojumi un dzimst vissāpīgākie jautājumi. Tie ir brīži, kad mūsu prāts negrib vairs pakļauties Dieva prātam. Bet citas izejas nav taču! Kurnēšana, spītēšana, nepadošanās Dieva prātam neko nelīdz, tas tikai mūsu stāvokli dara vēl grūtāku. Vai nav tomēr labāk pieņemt Dieva gribu un censties saaugt ar to mācoties paciesties, kad Dievs mūs loka dzīves lokā? Viņa svētais prāts taču zin, kāpēc tas ir vajadzīgs. Jes. 55:8-9. cilvēkam ir jāzina, ka Dieva ceļi tam nav pārskatāmi, un Dieva domas nekad nav mērījamas ar cilvēka saprāta mērauklu.

Stāsta, ka pie Mārtiņa Lutera atnācis reiz kāds viņa draugs un žēlojies: “Man nekas vairs nepadodas. Visas manas vēlēšanās izgaist, manas cerības izjūk.” “Mīļais draugs, tad tā ir tava paša vaina,” atbildēja M. Luters.- “Mana vaina? Kā tā?”- “Jā, raugi, kāpēc tu lūdz: Tavs prāts lai notiek! Te tev vajadzēja lūgt: mans prāts lai notiek!? Bet kamēr tu svētajā lūgšanā lūdz, lai Dieva prāts notiek, tikmēr tev jābūt arī ar mieru, ka Viņš dara pēc tavas lūgšanas!”

Šī lūgšana, kas mums kādreiz arī nelabprāt nāk pār lūpām, ir tomēr brīnišķīga lūgšana. Tieši te mēs visskaidrāk nomanām, ka lūgšana spēj cilvēku pārveidot. Lai atceramies Pestītāju Ģētzemanes dārzā! Viņš lūdza: “Tēvs, ja tas var būt, tad lai šis biķeris iet man garām, tomēr nekā Es gribu, bet kā Tu gribi!” (Mt.26:39) Pestītājam rūgtais ciešanu un nāves biķeris garām neaizgāja, bet eņģelis no debesīm parādījās un Viņu stiprināja. Un ja arī Dievs tavu lūgšanu tā nepaklausīs, kā tu to biji vēlējis, velti tu tomēr nebūsi uz Viņu saucis un klauvējis pie Viņa durvīm. Viņš tev dos spēku no augšienes, drošu un mierīgu sirdi, stiprākus plecus, spēcīgākas rokas, gaišākas acis. Tu varēsi nesalauzts nest savu nastu un bez kurnēšanas padoties Dieva svētajam prātam.

Šī lūgšana ir arī reizē lūgums, lai Dievs pats mūs māca darīt pēc Viņa prāta (Ps. 143. 10). To ir atdzinuši visi Dieva ļaudis, ka uz šaurā debesu ceļa bez Dieva palīdzētājas un sargātājas rokas mēs nevaram iet ne soļā. Mūsu pašu prāts ir nespēcīgs un kūtrs, bet Jaunā prāts ir velnišķīgi gudrs un viltīgs. Vienīgi kopsolī ar Jēzu, mūsu Pestītāju, mēs varam staigāt šo svētības taku.

Dievs arī māca mūs darīt pēc Viņa prāta. Šī mācība var būt sāpīga, jo aplamais mūsos top laužts, bet tā ir dārga un nepieciešama. Pie kokiem un krūmiem ir atvases, kuras ātri aug un atņem kokam daudz barības un spēka. Vai nav dabiski, ka dārznieks tās čakli nogriež? Tā arī cilvēkā ir daudz jauna un Dievam netikama. Ir tāpēc Dievam pār mums jānāk ugunī un vētrā, lai mūsu dvēseles šķīstītu un mūsu prātu locītu. Bet aiz uguns un vētras nāk atspirdzinājuma vēsma. Tā arī Dievs mūs spirdzina un liek mums dzert no Viņa spēka avotiem.

5. Ceturtā lūgšana.

Mūsu dienīško maizi dod mums šodien.

Kas tas ir?

Dievs gan dod dienīško maizi bez mūsu lūgšanas arī visiem Jauniem cilvēkiem; bet mēs lūdzam šinī lūgšanā, lai Viņš to dod mums atdzīt un ar pateicību saņemt- mūsu dienīško maizi.

Kas tad ir dienīškā maize?

Viss, kas pieder pie miesas uzturēšanas un vajadzības, proti: ēdiens, dzēriens, drēbes, kurpes. Ēkas, mājas, lauki, lopī, labs laulātais draugs, labi bērni, laba saime, labi un uzticīgi kungi, laba valdīšana, labs gaiss, miers, veselība, kārtīga dzīvošana, gods, labi draugi, uzticami kaimiņi, un tā joprojām.

Ierindodams šo vienīgo lūgšanu, kas lūdz pēc zemes mantām, pārējo lūgšanu vidū, Jēzus ar to nav atdzinis par mazsvarīgām cilvēka laicīgās dzīves vajadzības, bet tikai ierādījis tam pienācīgi atbilstošu vietu. No Dieva nāk garīgās un laicīgais devums. Viņš ir debess valstības Kungs un arī laicīgās dzīves Valdnieks, dzīvības un maizes Tēvs. Lai cik svarīga mums šķīstu maize laicīgajā dzīvē, tā nedrīkst aizēnot Dieva valstību (Mt. 6:33-34; Mt. 4:4).

Kā saulīte uzlec, tā uz visām pusēm izlej savu spožumu. Tāpat atspīd arī Dieva mīlestība visiem cilvēkiem: ir Jauniem, ir labiem (Mt. 5:45). Dievs gan dod dienīško maizi bez mūsu lūgšanas, bet īsti Dieva bērni bez lūgšanas neņems maizi no sava Tēva rokas. Tieši maize pelnāmā darbā tie izjūt, cik tie atkarīgi no Dieva, un ka maize nav tikai mūsu darba rezultāts vien.

Kāds žurnālists, aprakstīdams savu ārzemju ceļojumu, stāsta par ierašanos un tikumiem Somijā. Tur viņam braucot ar kuģi pār kādu ezeru, atmiņā iespiedies skats, kas viņu dziļi ietekmējis. Uz klāja atradušies vairāki tūristi svešautieši un septiņi somu zemnieki, kas devušies uz savām darba vietām. Plecos uzkārtām maizes kulēm viņi mierīgi sēdējuši uz kuģa klāja. Tuvojoties pusdienas laikam. Vērodami skaisto somu zemi, ceļotāji turpat uz klāja ēduši savas sviestmaizes. Tad arī somu zemnieki sakustējušies, noņēmuši no pleciem maizes kules, izņēmuši brūnus maizes kukulīšus un nolikuši zemē uz kuģa klāja. Tad nometušies ceļos, viņi salikuši savas cietās sastrādātās rokas lūgšanā un viens no viņiem skaitījis balsī: “Mūsu dienīško maizi dod mums šodien!” Darbā rūditie vīri nometušies ceļos uz cietajiem kuģa dēļiem, viņu sirsnīgi lūdzošās, apgarotās sejas radījušas pārējos ļaudis dziļu pārdzīvojumu. Šie somu zemnieki zināja, ka viņu maize, kas, kā viņi paši saka, izauga no klints, iegūstama ne tikai ar viņu māku un veiklību, bet ar Dieva svētību. Pateikties Dievam par šo svētību netraucēja ne apkārtējie svešie ļaudis, ne vieta. Kaut arī mēs tādi būtu! Kristīgajam cilvēkam nav

svarīgi tikai tad, ka Dievs dod mums mūsu dienišķo maizi. To atdzīdams viņš grib mācīties šo maizi arī saņemt ar pateicību.

Maldās tie, kuri, domā, ka daudzas M. Lutera uzskaitītās lietas tie paši ar savu gudrību un darbu vien var iegūt. Cilvēks gan var izdomāt un izkaukulēt dažādus nākotnes plānus, bet visiem tiem nav nekādas nozīmes, ja tajos ir aizmirsts svarīgākais faktors- Dieva svētība. Vai visa mūsu gudrība, mūsu spēki, veselība un darba prieks neizšķīst kā ziepju burbulis pie pirmā smagā liktens sitiena? Dieva bērns pazemībā un pateicībā vienmēr piemin, ka ik solī, ko viņš dzīvē sper, ir atkarīgs no Dieva žēlastības.

Mācītājs V. Plutte- Olavssaka: "Par ko tu lūdz, to strādā, un ko tu strādā, par to lūdz! Ar darbu vien, vai ar lūgšanu vien ir tāpat kā ar vienu airi uz ezera. Tu nevari uz priekšu tikt, bet griezies riņķī ap sevi pašu. Lai varētu uz priekšu tikt, ir vajadzīgs darbs un lūgšana." Tāda ir Dieva bērna dzīves gudrība. Tādēļ viņš nepazīst veltīgu zūdišanos un izmisumu, visu darījis, kas ir paša spēkos, viņš pārējo mierīgi atstāj Dieva rokās. Viņa maizes Tēvs ir bagāts, jo tas ir pats Dievs!

Šinī lūgšanā mēs lūdzam pēc mūsu maizes, tas ir, pēc godīgi nopelnītas, nevis svešas, caur sūdzību, zādību, krāpšanu, negodību vai ubagošanu iegūtas maizes. Bet šis vārdiņš "mūsu" atgādina mums vēl to, ka mēs, cilvēki, esam liela organisma atsevišķi locekļi. Katram mums gan ir savs darbs, bet šis darbs ir jādara visu citu labā. Tāpēc mēs nesakām: "Dodi man", bet "Dodi mums", proti: visiem cilvēkiem-gan tuviem, gan tāliem. Mēs, ticīgie, nedrīkstam domāt katrs pats sev vien. Mēs nevaram un nedrīkstam katrs ap sevi uzcelt žogu un pilnīgi atdalīties no citiem. Mēs satekam cits citā, kā upes ir cita ar citu saistītas. Mēs nelūdzam pārpilnību un bagātību. Ja Dievs to dod, tad tā ir Viņa darīšana. Mēs lūdzam tikai ikdienai nepieciešamo. Mēs gribam, lai Dieva laipnību un žēlastību varētu slavēt katru rītu no jauna. Mēs negribam aizmirst, ka šī dzīve ir tikai ceļojums. Mēs varam priecīgi būt un vieglāka būs mūsu gaita, ja neesot pārāk aprāvušies laicīgām mantām. Galvenais ir- par visu Dievam bērnišķīgi pateicīgā un skaidrā sirds.

6. Piektā lūgšana.

Un piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādnikiem.

Kas tas ir?

Mēs lūdzam šinī lūgšanā, lai Debesu Tēvs neuzlūko mūsu grēkus un viņu dēļ tādu lūgšanu mums neliedz, jo mēs neesam cienīgi to dabūt, ko lūdzamies, nedz to esam pelnījuši, bet lai Viņš no žēlastības mums visu to dod; jo ik dienas ir daudz grēkojam un tik sodību vien pelnām. Tad mēs arīrdzan no sirds gribam piedot un labu darīt tiem, as pret mums ir apgrēkojušies.

Ceturrtā lūgšana mums atgādina, cik daudz mēs ik dienas nepelnīti saņemam no Dieva mūsu dienišķo vajadzību apmierināšanai. To prātā paturēdami, saprotam, cik lieli parādnieki mēs esam Dievam. Kas notiktu, ja Viņš sāktu šo parādu no mums piedzīt! Bet to Viņš nedarīs. Viņš tikai grib, lai mēs to atdzīstam, ka viss mūsu dzīvē nāk no Viņa. Cik lielam tad nu jābūt mūsu pateicības parādam!

Cik daudz soda mēs esam pelnījuši nepildot Dieva likumus! Cik daudz ir tieši grēkots un šiem likumiem pretī darīts, savam prātam un savām iegribām sekojot! Varbūt mēs gribam atgādināt Dievam kādus labus darbus, ko esam darījuši, ka vienam jeb otram esam palīdzējuši un tā tālāk? Ak, ar visu mūsu centību un labo gribu pavisam nabagi un nožēlojami mēs izrādītos Dieva priekšā! Arī tam nav nozīmes, ja cilvēki mūs mūsu labo darbu dēļ cienī,- Dieva gaismā mūsu spožums nobāl. Kas ar savu dzīvi nostājas Dieva priekšā, tas nevar neredzēt, cik liels ir viņa grēku parāds. Kā mākoņi aizklāj sauli. Tāpat arī mūsu grēki mūs šķir no Dieva. Tādēļ tūkstoškārt sirsnīgi ir jāatskan mūsu lūgšanai: "Tēvs, piedod mums mūsu parādus un esi mums, grēciniekiem, žēlīgs!"

Krāšņas pilsētas tuvumā savā vasarnīcā dzīvoja kāds vīrs pārpilnībā, bet arī rakstura stingrībā. Viņa dzīve tiešām bija nevainojama, un viņš iemantoja savu kaimiņu un visu to cieņu, kam ar viņu bija kādas darīšanas. Viņš nebija lētticīgs devējs, bet katram vajadzēja pierādīt, ka viņa veikals ir uz droša un stingra pamata un ka viņš visus savus pienākumus priekšzīmīgi pilda. Tad viņš aizdeva arī lielas summas. Kad viņam jautāja par mūžīgās dzīvības cerību, tad viņš atbildēja: "Es esmu goda vīrs un noteikti samaksāju visus savus parādus." Viņš bija jau sirmā vecumā, kad redzēja brīnišķīgu sapni: viņš bija miris un atradās lielā zālē, kur vīrs kādām durvīm bija uzraksts "Še nonāk debesīs tie, kas savus parādus ir samaksājuši."

"Bet pirms es paguvu šīs durvis atvērt, domādams, ka tās ir tieši man," stāstīja vēlāk šis bagātais vīrs, "telpā ienāca kāds bāls un norūpējies cilvēks. Viņš tuvojās man un sacīja: "Es nāku, lai atgādinātu jums jūsu parādu." "Kā tā?" es brīnījos. "Es jūs nemaz nepazīstu. Kā tad es būtu jums kaut ko parādā?"

Bālais vīrs mani mierīgi un stingri uzlūkoja un sacīja: “Vai jūs atminaties, ka jūs pirms divdesmit gadiem karsti tveicīgā vasaras dienā braucāt uz pilsētu? Ceļmalā gulēja kāds svešinieks, nabags, noguris un slimis. Viņš sirsnīgi lūdza viņu līdzī paņemt. Bet jūs zirgam parāvēt grožus un ātri aizbraucāt garām. Svešinieks esmu es, jūs man esat parādā šo braucienu ne pēc pasaules likumiem, bet pēc Jēzus mīlestības valsts pavēles.” Šie vārdi mani satricināja, bet pirms es atradu atbildi, manā priekšā stāvēja jau kāds cits, ko es pazinu. Tas bija mans kaimiņš. Viņš vaicāja: “Vai atminaties to bargo zienu? Mana sieva un bērni bija slimī, man pašam nebija darba. Lai izbēgtu badam, es pārdevu govī. Jūs zinājāt manu vajadzību un, izmantodams to, piedāvājāt man zemu maksu. Bet pārējais ar procentiem ir pierakstīts uz jūsu vārda Dieva grāmatā.” Man nebija nekā ko teikt, un es sabruku uz savas sirdsapziņas mocīts. Tad es redzēju pa pusatvērtajām āra durvīm vēl daudz cilvēku, kas gaidīja, lai man pieteiktu savas prasības, kuras es nespēju samaksāt. Galīgi satricēts no bailēm un nožēlas, es kritu pie zemes, situ pie krūtīm un saucu: “Ak, Dievs, es nevaru savus parādus atmaksāt! Vai tad nav nekādas glābšanas?” Un tad vīrs durvīm parādījās cits uzraksts: “Jēzus Kristus asinis mūs šķīstī no visiem mūsu grēkiem.” Es uzmodos un zināju īsto ceļu. (Baznīcas Kalendārs 1938. gads)

Paši lūgdamies, lai mums atļāi mūsu parādus, mēs nedrīkstam aizmirst Jēzus vārdus par piedošanu līdzcīlvēkiem: Mt. 6:15. Cik nopietns ir Jēzus noteikums, to rāda līdzība par blēdīgo kalpu (Mt. 18:23-35), kas labi paskaidro piektās lūgšanas vārdus. Ja mēs paši tik bagātā mērā esam saņēmuši piedošanu no Debesu Tēva, tad arī mūsu pienākums savam tuvākajam, kā M. Luters saka, ir no sirds piedot un labu darīt. Piedošana ir viena no Jēzus galvenajām tikumiskajām prasībām, - tas nepārprotami skaidri ir apliecināts evaņģēlijos: Mt. 18: 21-22. Ir jāpiedod neskaitāmas reizes. Jēzus liek mums piedot ne tikai tiem, kas kādreiz pārsteidzībā un nesavaldībā mūs aizskāruši, bet arī tādiem, kas mums dara pāri tīši, ļaunā nolūkā: Mt. 5:43-44. Ej, ķēniņ, es nepieminu ļauna!”, saka kaķītis Kārļa skalbes skaistajā pasaciņā “Kaķīša dzirnaviņas”, - kāpēc vairot sāpes? Lai labāk vairojas prieks.

Jēzus prasītā piedošana nav pretrunā ar sodiem, ko māja vai skola uzliek, lai audzinātu vai labotu. Tāpat ir aplami attiecināt Jēzus piedošanas bausli uz valsts varu, prasot piedošanu visiem zagļiem, slepkavām un citiem noziedzniekiem. Jēzus bauslis ir vērst pret atreibību un ļaunu, naidīgu prātu cilvēku savstarpējās attiecībās un personīgajā dzīvē. Sods nav atreibība, bet laba nolūka cīņas līdzeklis pret ļaunu, un to ir atļauts lietot tiem, kam ir dota noteikšana vai vara pār citiem. Jēzus, prasīdams piedošanu, grib tikai, lai ienaidis un ļaunums zustu no ļaunā sirdīm un mīlestība valdītu sirdī un dzīvē.

7. Sestā lūgšana.

Un neieved mūs kārdināšanā.

Kas tas ir?

Dievs gan nevīnu nekārdina, bet mēs lūdzam šīnī lūgšanā, lai Dievs mūs glābj un pasargā, ka velns, pasaule un mūsu miesa mūs nepievīl, nedz ievēd neticībā, izmisumā, nedz citā lielā kaunā un grēkā, un kaut ar tiem taptu kārdināti, ka tomēr beidzot uzvaram un virsroku dabūjam.

Ceļotājus tuksnesī bieži maldina tā sauktās fantomorgānas (**mirāžas**) **piebilde mana** – skaistas māņu ainas, kas gan sola jauku un atspirdzinošu oāzi tālumā, bet kuru nemaz nav. Tā arī “velns, pasaule un miesa” prot mums uzbrukt brīnīšķīgās maņu ainas, un cilvēks nokļūst briesmās, ja ļaunas savaldzināties. Grēks bieži vien no sākuma šķiet tik maigs, tik interesants un it kā nevainīgs. Tikai pēc tam tas kļūst briesmīgs un nežēlīgs. Visiem pazīstamais sakāmvārds: “Padod velliņam tikai maziņo pirkstiņu, un drīz vien tas paņems visu roku” - ir tiešām pareizs. Tikai mazs solītis neceļā sperts- un cik grūti ir atkal tikt uz īstā ceļa!

Kārdināšana pati par sevi gan vēl nav nekāds ļaunums. Tā ir par derīga un nepieciešama. Kā katrā cīņā, tā arī cīņā ar kārdinājumu mūsu spēki tiek vingrināti augt. Mēs nevaram būt kā siltumnīcas stādi. Mums ir jānorūdās visādos veidos un vētrās. Par ļaunumu kārdināšana kļūst tikai tad, ja ar to necīnāmies, bet viņai padodamies. Mēs lūdzam šīnī lūgšanā, lai Dievs mūs neatstāj kārdināšanā, bet lai allāž palīdz to uzvarēt. Kas pie Dieva turēsies, tam arī Viņš dos tik daudz spēka un izturības, lai visās kārdināšanās varētu dabūt virsroku (1. Kor.10:13). Debesu Tēvs grib, Viņa bērni uzvaru izcīnītu paši. Viņš sūta mūs pasaulē pirms mēs nākam debesīs. Par kuģi, kas ir tikai ostā vien stāvējis, nevarēsīm sacīt, ka tas ir stiprs un drošs. Tikai tad kad tas uz jūras ir pārcietis vētras un viļņus un vesels atkal atgriezies ostā, mēs zinām, ka tas ir izturīgs. Cīņā ar kārdinājumiem aug mūsu dvēseles stiprums, un ja nebūtu kārdināšanu, mēs arī nezīnātu savus stiprumus.

Jēzus nesaka: “Sargi mūs no kārdināšanas!” Nē, Viņš zina, ka no tā nevar dzīvē izvairīties un ka tā ir pat nepieciešama, no tās nāk svētība. Jo lielākas būs cilvēka ilgas pēc skaidras un svētas dzīves, jo arī

sātans nāk ar bīstamāku un rafinētāku kārdinājumu. Tādēļ allaž jābūt modriem! Ja mēs kārdināšanu iedomājamies kā ugunīgu burvju loku, tad mēs ar viņu varam cīnīties tikai tā, ka mēs paši paliekam ārpus šī loka. Līdz ko mēs pārkāpjām šo loku, mēs esam zaudējuši. Neieiet iekšā kārdinājuma valstī! Katru kārdinājumu jau pašā sākumā atvairīt un savas domās ap to nemilināties! Tie ir nepieciešamie uzvaras noteikumi. Visi velni mums nekā nepadarīs ar visām savām skaistajām mānu ainām, ja stipri turēsimies savas valsts- dievbērnības robežās.

Grieķu vārdam *peirasmōs*, kas latviešu valodā ir tulkots kā *kārdināšana* vai *kārdinājums*, ir arī nozīme-pārbaudījums. Bet arī vārds "pārbaudījums" var tikt tulkots dažādās niansēs. Dr. J. Sanders to saprot kā eksāmenu: "Dievs pārbauda mūs kā skolotājs skolēnu: uzdod mums izturēt grūtības, bēdas, lai pierādām savu ticību, izturību un lai tanī stiprinājamies. Še piedomājams sevišķi pēdējais pārbaudījums, pārceļot no šīs zemes skolas mūžīgajā dzīvē. Skolēns lūdz, lai pārceļu viņu uz augstāku klasi bez eksāmena, bīdamies, ka nekristu cauri. Mēs lūdzam, lai Dievs mūs nevada lielās bēdās un aizejot mūs nevestu grūtā ciešanā." (Kristīgās ticības reformācija, 96. lpp.)

Katrs kārdinājums ir pārbaudījums mūsu ticībai. Bet vārds "kārdināšana" ir savā apjomā plašāks un tomēr ienes kaut ko vairāk to, kas nav izteicams ar vārdu "pārbaudījums". Tādēļ paliekam pie pirmā. Gan dažādi lieli pārbaudījumi, gan arī kārdināšanas ir tādi brīži mūsu dzīvē, kad cilvēkam nepietiek ar savu spēku vien. Mēs lūdzam, lai tādos brīžos pats Dievs mums stāvētu klāt ar savu spēku.

8. Septītā lūgšana.

Bet atpestī mūs no ļauna.

Kas tas ir?

Mēs lūdzam šajā lūgšanā, īsi sakot, lai Debess Tēvs mūs atpestī no visa ļauna pie miesas un dvēseles, pie mantas un goda, un beidzot, kad mūsu stundiņa nāk, mums dod svētīgu galu un no šīs bēdu pasaules mūs žēlīgi uzņem pie Sevis debesīs.

Ar ļaunu cilvēks parasti saprot visas nelaimes un ciešanas, kas tam var uzbrukt gan miesai (dažādas slimības, nelaimes, bēdas un tā tālāk), gan dvēselei un garam (grēki, sirdsapziņas sods, prāta aptumšojums, kaislības), īpašumam un mantai (uguns briesmas, plūdi, krusa, kari, zādzības) un godam (nodevība, meli, alauna slava, aprunāšana). Tātad, kad lūdzam Dievu, lai Viņš mūs pasargā no visa tā, vai arī, ja nu šie ļaunumi uznākuši mums dod pacietību un spēku tos panest. Mēs nevaram visas šīs lūgšanas un vēlēšanās pa vienai nest Dievam, un tas arī nav vajadzīgs. Dievs gādās par mums! Mēs ticībā nododam sevi, savu dzīvi un nezināmo nākotni Dieva rokās. Mūsu Debess Tēvs var visu, un nav tādu apstākļu, kad mēs nevarētu uzticēties Viņam. Viņš zina ceļu, kad mēs vairs nesaredzam izeju un domājam, ka bojāeja ir klāt.

Kādā grāmatā lasīju par diviem cilvēkiem Alpu kalnos. Tie ir bijuši kāds ceļotājs un viņa vadonis. Ceļotājs redz, taciņa paliek arvien šaurāka, vienā pusē kalna nogāze, otrā- bezdibenis. Piepeši viņam šķiet, ka taciņa izbeidza. Ko nu? Bet pavadonis mierīgi atbild: "Nebīstieties, nāciet tik droši uz priekšu!" Un kad viņi nonāk tajā vietā kur ceļotājam šķita, ka ceļš izbeidzas, viņš redz taku aiz klints kraujas pagriežoties citā virzienā. Tā tas kļūst arvien platāks un drošāks. Tā arī mums iet dzīvē. Reizēm šķiet: nūpat, nūpat visi apstākļi tā sarežģījušies, ka vairs nav izejas, ka viss pagalam un jāiet bojā. Bet kaut mēs tad vairāk paļautos uz savu Debess Tēvu! Viņš ir glābiņš! Viņš visu nokārtos! Varbūt tieši tur, kur šķita: nu viss pagalam,- sāksies jauns, pavisam jauns ceļš. Ne vienmēr tas ir jautājums, ko mēs par ļaunumu saucam. Grūtības un neveiksmes mūs kausē un rūda mūsu raksturu. Mēs ticam, ka Dievs visu, visu spēj vērst par labu.

Dievs negrib mūs spīdzināt, Viņš grib mūs pestīt un žēlot. "Kā māte mīļa, laba, Viņš bērnus glābj un glabā". Dievs mums ir pavēlējis ne tikai lūgt: "Atpestī mūs no ļaunā!" Viņš arī paklausa šādas lūgšanas. Cik daudzi ir stāvējuši briesmās kā zem pacelta šķēpa, kas ik brīdi ir gatavs krist, un vienīgi viņu uzticība un padevība raidītās lūgšanas uz Dievu viņus ir pasargājušas no visa ļauna.

Pazīstamā Halles bāriņu nama dibinātāja Augusta Hermaņa dzīve ir spilgta liecība tam, cik brīnišķīgi Dievs var ļaunu novērst un palīdzēt dažādās laicīgās bēdās un rūpēs. Franko teica: "Es visu esmu nodevis Viņa rokās. Es esmu gatavs pieņemt katru iznākumu, ja vien mans Pestītājs paliek pie manis. Bet es esmu to daudzkārt piedzīvojis, ka Viņa mīlestība mani pasargā no visa ļauna."

Šo lūgšanu lūgdami mēs ilgojamies, lai Dievs atpestī no ļauna ne tikai vispārējā nozīmē, no viena vai otra mūsu dzīves ļaunuma, kas varētu uzbrukt mūsu mantai, dzīvībai un dvēselei, bet arī no tā ļaunuma varas, kam esam devuši vārdu velns jeb sātans, un kas vienmēr grib šķirt un atraut no Dieva, mazinādams mūsu ticību un sēdams sirdī šaubas. Un kad visa pasaule grimst viņa varā un pār cilvēci

draud nākt antikrista laiks tad lūdzam Dievu pasargāt mūs, jo Viņš to ir solījis savā vārdā, runādams par savu svēto, brīnišķīgo glābšanu pasaules pēdējās dienās.

9. Gala vārds.

Jo Tev pieder valstība, spēks un gods mūžīgi. Āmen.

Kas tas ir?

Mums būs tiešām ticēt, ka tāda lūgšana Debesu Tēvam patīk un Viņš to paklausa; jo Viņš pats mums pavēlējis tā lūgties un solījis mūs paklausīt. Āmen. Āmen-tas ir: patiesi, patiesi, tam būs tā notikt.

Gala vārdos vēlreiz izskan tā ticība, kas mūs ir vadījusi visu lūgšanu laiku. Mēs neesam aizmirsuši ka mūsu Debesu Tēvs, kaut arī mums mīļš, tomēr ir visuvarētais debess un zemes Radītājs. Ir labi kalpot varenam, gudram un gādīgam valdniekam. Ir labi mums, kristīgajiem, kas zinām, ka pār mums valda Kungu Kungs un Valdnieku Valdnieks- mūžīgais Dievs. Viņš var palīdzēt, jo Viņam ir vara un pieder valstībai! Viņš var savu varu parādīt, jo Viņam ir spēks! Viņš var savu gribu izpildīt,- un tas ir Viņa gods! Bet viņa neaprstāmā mīlestība ir tā, ka Viņš grib palīdzēt. To arī M. Lutera mums atgādina.

Kā jūra savus viļņus nemitīgi veļ pret krastu, tā Jauzu paaudzes virs zemes ir nākušas un gājušas. Īsu laiku skatījušas šīs saules gaismu, tās atkal ir aizgājušas tālos aizsaules ceļos. Kā ūdens strūkļa no artēziskās akas uz īsu brīdi paceldamās brīnišķīgā lidojumā, drīz atkal sabrūk pret akas granīta sienām, tā arī cilvēks apbrīnojami augstu ir cēlies savās spējās un atziņā, bet nāves sprauktai robežai pāri nav ticis, jo "mūsu dzīvības laiks paiet ātri, un mēs aizlidojam kā ar spārniem" (Ps. 90:10). Tik Viens bija vēl, pirms kalni radušies, pirms zeme un pasaule radīta. Šim Vienam ir nemirstība un mūžība. Pats pēdējais vārds svētajā lūgšanā pirms "Āmen" mums to pasaka, kādēļ mēs, pīšļu bērni, esam locījuši ceļus Viņa priekšā, laika steigā meklēdami patvērumu pie Viņa. Tas tādēļ, ka Viņam pieder valstība, spēks un gods mūžīgi mūžos!

Ja kāds vēl nesaprot šos svētās lūgšanas vārdus, lai atceras: reiz ķeizaram Augustam šķita- man pieder valstība! Un viņš lika skaitīt savus pavalstniekus it kā mantu savās milzīgajās krātuvēs. Kas ir palicis no viņa varenības? Vai vēsture pazīst kaut vienu nebrūkošu impēriju? Bet ir kāda Valstība, kas, neskatoties uz viņas pretinieku naidu, ik dienas vēršas plašumā, sniegdamās no zemes gala līdz zemes galam un iet tālu pāri tiem, ietverdama sevī reiz dzīvojušās, tagad esošās un vēl nākotnē dzimstošās paaudzes. Tā – Mūžīgā Dieva valstība!

Reiz Hērodam šķita: man ir spēks! Un paceļot drausmo zobenu pret Bētlēmes bērniem, viņš šķita to pierādījis katram un visai pasaulei. Bet vēsture rakstīja citu patiesību: pret ticību nelīdz visāsākais zobens! Tā vājos un nespēcīgos cilvēkus dara par neuzvaramiem varoņiem. Tie pacieš visas ciešanas un iztur visus pārbaudījumus: tas ir Mūžīgā Dieva Spēks!

Augusta un Hēroda gods kopā, vai tas reiz neaptumšoja gandrīz pat sauli? Milzīgs bija daudzu varenu valdnieku gods, bet tas viss ir tikai mirkļa apmāns. Ar vēstures nenoslaukāmajiem putekļiem tiek apsegta vareno goda mirdzums jau itin drīz pēc viņu aiziešanas aizsaulē. Bet it visā, kas bija, notiek un būs atmirdz Mūžīgā Dieva Gods!

D. Sakramenti.

1. Sakramentu būtība un nozīme.

Ar vārdu "sakraments" baznīcas valodā sauc tādu svētu, paša Kristus apstiprinātu Baznīcas darbību, kurā redzamās, no dzīvās zemes ņemtām zīmēm pasniedz mums neredzamas debesu žēlastības dāvanas. Trīs pazīmes raksturo kādu svētu darbību, lai to varētu saukt par sakramentu: 1) Kristus iestādījums, 2) redzamā ārējā zīme un 3) neredzamā žēlastības dāvana. Šiem notikumiem pilnīgi atbilst tikai divi sakramenti: svētā kristība un svētais vakarēdiens, kādēļ Dr. M.Lutera vienīgi šos divus paturējis. Citām katoļu baznīcā par sakramentiem atdzīstam svētām darbībām (biktij, firmācijai, laulībai, priesteru ordinācijai un pēdējai svaidīšanai) trūkst vai nu redzamās zīmes vai tieša, nepārprotama Kristus apstiprinājuma.

Kristus sakraments ir iestādījums tāpēc, lai ar to palīdzību cilvēks savas laicīgās dzīves gaitas varētu doties īstākā dzīves kopībā ar Kristu, lai šinī kopībā pastāvīgi varētu nostiprināties un palikt. Neredzamās, pārjutekliskās debess žēlastības dāvanas, kuru iegūšana notiek sakramentos, mūsu Kungs un Pestītājs savā lielajā gudrībā un mīlestībā mūsu miesīgās dabas vājības un aprobežotības dēļ ir ietērpis redzamā un jutekliski tveramā tērpā, tā dodot mums lielāku drošību par žēlastības patiesu

saņemšanu. Baznīca, kas ir Kristus redzamās eksistences turpinājums pasaulē, savu uzdevumu cilvēku dvēselēs var veikt tikai tad, ja tā blakus sludinātajam Dieva vārdam arī ar sakramentiem sien dvēseles kopību ar Kristu. Sakramenti ir uzskatāms apliecinājums, ko Dievs Kristū grib rādīt pasaulei, ka Viņš mājā Baznīcā un ka Viņa dzīves straumes to vēl vienmēr no jauna papildina. Nedrīkst sakramentus sajaukt ar simbolu, jo tie viena no otra radikāli atšķiras. Simbols ir tikai uzskatāma aina vai zīme kādai pārjutekliskai idejai, un tā mērķis ir ar klātesošo, redzamo zīmi likt nojaust tālo, neredzamo īstenību. Bet starp šo zīmi un īstenību nav būtiskas kopības. Sakramentā jutekliskais arī ir tikai zīme pārjutekliskajam, bet pārjuteskliskais nav šķirts no jutekliskā, ir ar to cieši saistīts, tā ka jutekliskā saņēmējs līdz ar to satver arī pārjuteklisko īstenību. M. Luteram sakramenti nav vis kaut kādi kristīgu ideju simbolizētāji vai konkretizētāji, bet Dieva žēlastības un dzīvā Kristus iemiesojumi. Tā kristība nav simbols jaunai dzīvei, bet tā patiesi dod sākumu jaunai dzīvei; kristības sakramenta ārējais elements-ūdens nav norādītājs uz Kristu, bet gan Kristus klātbūtnes garantija.

Tāpat Svētais Vakarēdiens nav simbols grēku piedošanas idejai, bet patiesi dota grēku piedošana grēciniekam. Maize un vīns svētajā mielastā nevis norāda uz Kristus miesu un asinīm, bet patiesi ir Kristus miesa un asinis. Abi šie Baznīcas sakramenti nevis modina cilvēka domas par Dievu, bet patiesi to vieno ar Dievu, jo sakramenti, kā M. Luters saka, ir vienīgā vieta pasaulē, kur ir atvērti debesu vārti, pa kuriem Dievs no debesīm ienāk redzamajā pasaulē.

Ja sakramenti būtu tikai cilvēka izdoma, tad tā būtu lielākā patvarība saistīt Dievu pieniecīgiem zemes elementiem. Tā būtu rupjākā Dieva zaimošana šos elementus godāt kā dievības inkarnāciju. Sakramenti ir Dieva iestādījums,- to nekad nedrīkst aizmirst. Ja Dievam ir labpatiecis no debesu augstumiem noliegties nīcīgos sakramenta elementos, lai tajos iemiesotos, tad jāapklust cilvēka prātošanai. Cilvēkam vienīgi ceļos jāsalīgst šī Dieva brīnuma priekšā un godbijībā jāsaņem dāvanas, kādas tam pasniedz. Ja Dievam ir labpatiecis no visām Svētām radītām vielām izraudzīties tieši ūdeni un maizi ar vīnu savas godības un klātbūtnes atklāšanai, tad cilvēka prātam tur nav nekas iebilstams un ir jātic tam, kas ir pāri viņa saprašanai. M. Luters saka- Dievs būtu varējis izvēlēties arī kaut ko citu: būtu varējis cilvēkam pavēlēt ēst meža ābolus vai lasīt salmus tīrumā. Tad šīm darbībām būt tāda pati sakramentāla nozīme, kāda ir ūdens mazgāšanai kristībā un maizes un vīna baudīšanai Svētajā vakarēdienā.

Tā sakramentu būtību skaidro arī mācītājs J. Bigelis savos "Ticības pamatos", "Dievs ir nosacījis, ka cilvēks Dieva klātbūtni visskaidrāk var izmanīt un vispilnīgāk izjust Baznīcas sakramentos, kuros Dievs aizvien ir klāt. Tāpēc katram, kas grib sastapties ar Dievu, jānāk sakramentālā vienībā pie Dieva. Kā Kristus ir vienīgā persona, kurā cilvēks ir apvienojies ar Dievu; kā Kristus ir vienīgais punkts vēsturē, kur laiks apvienojas ar mūžību, tā Baznīcas sakramenti ir vienīgā vieta, kur zemes dzīvē ir pavērtas debess durvis, lai pa tām iepludinātu ticīgā cilvēka dvēselē dievišķo spēku pilnību." (267. lpp.)

Ārējā zīme top par sakramentu tieši saņemšanai vai baudīšanai sr tā saukto konsekrāciju- sakramenta iesvētīšanu, kas satur nesaistītus un neviltotus mūsu Kunga Jēzus Kristus teiktos iestādīšanas un apsolījuma vārdus. Kā zināms Katoļu Baznīca kopš Laterāna koncila Romā 1215. g. Māca, ka priesterim viņa amata varā izdarot konsekrāciju, Svētā vakarēdiena elementi dievgalda traukos top par reālu Kristus miesu un asinīm. To sauc par *transsubstanciācijas* mācību (tā top uzsvērtā vienīgi attiecībā uz dievgaldu, ne uz kristības ūdeni). M. Luters stingri uzsvēra, ka ne altāra kalpotājs, bet Kristus vārds dara elementus par sakramentiem. Viņš mācīja, Svētā vakarēdienā tā pat kā kristībā, Dievs ne tikai garīgi, bet reāli ir klāt. Taču sakramenta iestādījums vai apsolījums attiecas tikai uz tiešo baudīšanu vai saņemšanas brīdi. Kristību un dievgalda traukos ir tikai elementi un nekas cits. Tā ir tā sauktā *konsubstances* mācība. Pēc M. Lutera uzskata katra konsekrācija, kuras mērķis nav tieša sakramenta lietošana vai baudīšana ir Jēzus vārdiem pretēja un Dieva apsolījumu ziņā tukša. Tā ir sakramentu nelietīga lietošana un smaga māņticība, kas sakramentus ved maģijas un burvību lokā.

Lai sakramentu svētību satvertu, vajadzīga ticība, bet paša sakramenta būtība un viņa vērtība nav atkarīga no cilvēka ticības. Kas sakramenti ir, tas tie ir pēc Dieva gribas un ne uz cilvēku ticības pamata. Kristus iestādījumā un Viņa apsolījuma vārdos ir drošība sakramentu vērtībai, mūsu ticība neko nespēj pielikt sakramentu vērtībai, kas tiem jau nebūtu pēc viņu būtības, arī mūsu neticība viņu būtisko vērtību nemazina. Zelts paliek zelts, vienalga kā rokās tas arī atrastos. Sakramentu objektīvā vērtība nav atkarīga no saņēmēja subjektīvā vērtējuma.

Bet sakramenti nav arī maģisks līdzeklis dvēseļu svētīšanai. Tikai tas vien saņem sakramenta svētību, kas tiem tic. Ticība jau ir orgāns tā saņemšanai, ko Dievs dod. Tātad ticībai ir ļoti liela loma sakramentu saņemšanā, kaut arī sakramentu objektīvā vērtība no tā nav atkarīga. Bet ticībā šī objektīvā vērtība no tās nav atkarīga. Bet ticībā šī objektīvā vērtība kļūst par cilvēku subjektīvo īpašumu.

Nerunājot atsevišķi par katru no sakramentiem, tomēr varam jautāt, kāda ir sakramentu vispārīgā nozīme cilvēku dzīvē. Ja kristieši augstu vērtē Jēzus vārdus: “Kur divi vai trīs būs ir sapulcējušies Manā vārdā, tur Es esmu viņu vidū” (Mt. 18:20), un cenšas piedzīvot Viņa klātbūtni lūgšanā un Baznīcas dievkalpojumā, tad visīstākā un sirsnīgākā dzīves kopība ar Kristu pēc Viņa apsolījumiem iegūstama Viņa iestādītajos sakramentos. Kristība šai kopībai liek pirmos pamatus un Svētais vakarēdiens ir regulāra Kristus uzņemšana sevī, ejot šo bagātības ceļu. Sakramenti ir kristīgās dzīves nepieciešamās un neatvietojamās prasības, jo vienīgi ar tiem cilvēkos var ieplūst dzīvības spēks, kas ir nācis no paša Dieva un kas cilvēka dzīvi paceļ augstākas, pārilaicīgās pakāpēs.

Sakramentu nozīme cilvēka dzīvē nav nemaz tik vienkārši izanalizējama un ar prātu izpētāma. Katrā ziņā tā ir daudz, daudz lielāka, nekā to var spriest pēc ārējiem vērojumiem vai pēc attiecīgas izjūtas un tvertā pārdzīvojuma. Sakramenti ir noslēpums un mistērija, kas skubina uz pielūgšanu. Tieši viņu neizskaidrojamība ir viņu lielākā nozīme, jo tur apliecinās tas, ka tie aizved Dieva tuvumā. Protams, visos laikos ir bijuši laudis, kuru prāts nav gribējis padoties ticībai. Bet Bētlēmes silīte un Golgātas krusts tāpat prāta skatījumā liekas neizprotami un pretrunīgi. Ja mēs neizprotamo izvītrojam no reliģijas, tad esam izvītrojuši arī pašu reliģiju. Turpretī tas, kas ceļos slīgdams Dieva brīnuma priekšā gribēs ticēt, tas arī mantos tās sakramentos ieliktais svētības, ko viņam pasniedz Dieva neizteicamā mīlestība.

Dr. M. Luterā skaidrojums par Dieva neredzamo žēlastības dāvanu saistīšanos ar redzamajiem sakramenta elementiem- ārējām zīmēm- mēdza sniegt šādu piemēru no dzīves. Ja ņem gabalu dzelzs un ieliek ugunī, tad pēc brīža dzelzs gabals pārvērtīsies. Nav šaubu, ka tas ir tas pats dzelzs gabals un, ka tam arī tagad ir visas dzelzs īpašības. Tomēr tas ir ieguvis arī uguns īpašības. Tas ir karsts, spīd un spēj aizdedzināt katru degošu vielu. Vienā laikā nokaitēts dzelzs gabals var būt dzelzs un uguns. Tas pats sakāms par sakramentiem. Ar lūgšanu un Dieva vārdu sakramentu elementi iegūst garīgo kvēli- paša Kristus klātbūtni. Tie nav vairs ūdens vai maize un vīns, bet pats dzīvais Kristus neredzamas garīgas kvēles veidā.

2. Svētā kristība.

Kas ir kristība?

Kristība nav ūdens vien, bet tāds ūdens, kas caur Dieva pavēli iestādīts un ar Dieva vārdiem savienots.

Kādi ir šie Dieva vārdi?

Mūsu Kungs Jēzus Kristus saka: “Eita pa visu pasauli un darait par mācekļiem visus ļaudis, tos kristīdami Dieva Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā!” (Mt. 28:19)

Ko dod, jeb palīdz kristība?

Kristība dara, ka grēki top piedoti, tā pestī no nāves un velna un dod mūžīgo dzīvi visiem, kas tic, ko Dieva vārdi māca.

Kas ir šie Dieva apsolījuma vārdi?

Mūsu Kungs Jēzus Kristus saka: “Kas tic un top kristīts, tas taps svēts, bet, kas netic, tas taps pazudināts.” (Mk. 16:16)

Kā ūdens var darīt tādas lielas lietas?

Ūdens to tiešām nedara, bet tie Dieva vārdi, kas pie tā ūdens klāt, un tā ticība, kas uzticas tādiem Dieva vārdiem ūdenī. Jo bez Dieva vārdiem tas ūdens ir tikai ūdens vien un nav nekāda kristība, proti: tāds ūdens, kas žēlastības un dzīvības pilns, un mazgā uz atdzimšanu Svētajā Garā, kā svētais Pāvils saka: “Dievs mūs izglāba nevis taisnības darbu dēļ, ko mēs būtu darījuši, bet pēc Savas apžēlošanas, ar mazgāšanu atdzimšanā un atjaunošanos Svētajā Garā, ko Viņš bagātīgi pār mums izlējis caur Jēzu Kristu, mūsu Pestītāju, lai, Viņa žēlastībā taisnoti, mēs kļūtu cerētās mūžīgās dzīvības mantinieki. Šis vārds ir patiens.” (Tit. 3:5-8)

Ko nozīmē tāda ūdens kristība?

Tā nozīmē, ka vecajam Ādamam mūsos caur nožēlošanu un atstāšanos no grēkiem ik dienas būs tapt noslīcinātiem un mirt r visiem grēkiem un jaunām kārībām, un atkal ik dienas tapt un celties jaunam cilvēkam, kas taisnībā un šķīstībā Dieva priekšā dzīvo mūžīgi.

Svētās kristības sakraments pamatojas uz Jēzus Kristus pavēli- Mt. 28:19. Šos tad arī sauc par kristības iestādīšanas vārdiem, un tie ir pēdējie Jēzus vārdi virs zemes, teikti debesbraukšanas kalnā. Tie norāda Kristum ticīgo uzdevumu, padarīt par Viņa mācekļiem visas zemeslodes tautas, un šo iekļaušanu Kristus mācekļu pulkā saista ar Svēto Kristību.

Kas tad nu ir Svētā kristība?- 1) Tā ir ceļš pa kuru Dievs ievada cilvēku savā Baznīcā. Kas kristīts, tas pieder pie Baznīcas, kas nav kristīts, tas ir ārpus Baznīcas. Kristība ir zīme, kas apliecina cilvēka piederību pie Kristus un Viņa Baznīcas. Tas tā bija pirmdraudzē, tā tas ir bijis vienmēr, un tā tas ir vēl tagad. Kristībā notiek cilvēka izvešana no pagātnes un ievēšana jaunā kopībā- kopībā ar Kristu Viņa Baznīcā. Profesors. Dr. L. Adamovičs par kristības izpratni pirmdraudzē raksta tā: "Pirmkristietība par izšķirošo pestīšanā uzskatīja cilvēka sirdsprāta pievienošanos Dievam. Kad tas bija noticis, tad uzņemtais draudzes loceklis apliecināja ar dažām redzamām zīmēm savu piederību Kristum. Pirmā tāda sakramentālā darbība bija kristība. Ar to kristāmais simboliski, pagremdējoties ūdenī, noslaka, jeb nomira vecajai dzīvei un, izceļoties no ūdens, it kā piedzima jaunai dzīvei Kristū. Blakus pagremdēšanai pastāvēja arī kristība uzlejšot ūdeni trīs reizes uz galvas." ("Kristīgās baznīcas vēsture" 34. lpp.) Vecu vecā paraša savienoja kristību ar svinīgu atteikšanos no ļaunā (abrenuntiatio diaboli) un apņemšanos raisīties vaļā no katras velna varas un darbiem (eksorcisms). Šī paraša ir vēsturiski izskaidrojama, jo, uzņemot kristietībā no pagānu reliģijām nākušos, vispirms bija jāprasa svinīga atteikšanās no pagāniskiem rītiem un dažādu elku pielūgšanas, kas tika uzskatīti par velna darbiem. M. Luters kristības aktā ir paturējis aizrādījumu uz *abrenuntiatio* un eksorcismu, bet devis tam arī garīgu skaidrojumu, saprotot to, ka atsacīšanās no ļaunā, it kā nomazgāšanās no bijušā un jauna sākšanu, un sekošanu labajam. Kristībā viss iepriekšējās dzīves ļaunums, iegūtas ļaunā mantojums un iedzimtais grēks tiek atņemts un dzēsts, un cilvēks tiek ievests Kristū un Baznīcā. Kristība ir vārti tiem, kas nāk no pasaules uz jaunu zemi- Kristus Baznīcu. Kristībā svešinieki ienāk Kristus mācekļu saimē. Lai nāktu Kristus Baznīcā, ir ejams tikai viens ceļš- kristietības ceļš.

2) Svētā kristība ir Dieva derības zīme ar cilvēku. Kā Vecās Derības ļaudīm apgraizīšana bija tāda derības zīme, ka viņi ir tā Kunga Jahves īpašā tauta (1. Moz. 17:10; Ap.d. 7:8), tā kristietībā, dodot kristāmajam krusta zīmi, apzīmē viņa piederību pie Kristus krusta draudzes- Viņa Baznīcas. To izteic arī kristietības cerimoniāla vārdi mūsu Agendā: "Ņem krusta zīmi pie pieres+ un pie krūtīm+ par zīmi, ka krustā sistais Pestītājs arī par tevi ir miris."

Kristībā krusta zīme ir atgādinājums reiz Golgātas kalnā notikušajam Dieva mīlestības upurim par kritušo cilvēci un apliecinājums, ka šī mīlestības jaunā derība ieslēdz sevī arī kristāmo. Uz Kristus krusta nopelna dibinātajā Kristus Baznīcā Dievs reizā ar kristību cilvēkam sniedz grēku piedošanu, pestīšanu no nāves un mūžīgo svētlaimi. No cilvēka prasīta tikai vienīgi ticība. Taču prasība pēc ticības neattiecas tikai uz kristības brīdi, bet uz visu pēc tam sekojošo dzīvi Kristus Baznīcā.

Sakarā ar pieminēto, īsa apoloģētika pret baptistu maldiem: Baptisti, atsaukdamies uz Mk. 16:16, apgalvo, ka no kristāmā esot prasāma ticība. Bērniem ticības vēl neesot, tāpēc bērni neesot kristāmi. Taču šāds apgalvojums balstās uz pārpratumu un pilnīgu evaņģēlija neizpratni. Pirmkārt, šis Marka evaņģēlija pants nemaz neattiecas uz kristības sakramentu, bet satur vienīgi pavēli sludināt evaņģēliju visai radībai, kas ir misijas uzdevums. Otrkārt, kā to apgalvojis Dr. J. Sanders, baptisti pārprot minēto vārdu gramatisko izteiksmi ar vārdu "un", it kā darot vienmēr būtu tā pati kārtība, kas runā. Daudzreiz dzīvē iznāk otrādi. Gramatikā tādu izteiksmi sauc "histerion proteron", tas ir, vēlāko pa priekšu. Piemēram par Jāni Kristītāju ir sacīts: "Viņš būs liels tā Kunga priekšā, viņu un stiprus dzērienus viņš nedzers, un Svētais Gars viņu piepildīs jau no mātes miesām" (Lk. 1:15). Vai atkal Ābrahāms saka Latam: "Lai nebūtu strīdu mūsu starpā un manu un tavu ganu starpā" (1. Moz. 13:8) Strīds taču papriekšu bija starp ganiem, tikai vēlāk tas sākās starp Ābrahāmu un Latu.

Ir daudz citu piemēru (Jņ. 15:8 un citi). Tāds pats *histerion proterion* teksts ir Mk. 16:16. Dzīvā, brīvā sarunā par priekšu saka to, ko sajūt par svarīgāko. Citu tam tikai pievieno. Marka evaņģēlija autors par svarīgāko ir uzskatījis ticību, to uzsvērdams, un tad pielicis klāt arī par kristību. Pavisam otrādi ir kristības iestādīšanas vārdos Mt. 28:19. Ja neizraujam šos atsevišķos pantus no viņu kopsakara, bet cenšamies izprast tā, kā tie domāti tad taču ir viss skaidrs. Pirmā vietā runā par misijas darbu nekristīgo tautu vidū, kur arī šodien vēl vispirms māca un tad krista. Otrā vietā- par kristībukā sakramentu Kristus Baznīcā, kur kristīgu vecāku bērnus papriekšu kristī un tad tikai māca.

Treškārt, nav pierādīts baptistu apgalvojums, ka bērniem nav ticības. Jau pieminējam Lk. 1:15, kur runāts par bērniņa piepildīšanu ar Svēto Garu vēl mātes miesās atrodoties. Un ticīgais dziesminieks saka: "Ja Tu esi mana cerība, Kungs, mana drošība no pašas manas jaunības. Uz Tevi esmu palāvis no mātes miesām" (Ps. 71:5-6). Kad Pestītājs iejāja Jeruzālemē, tad bērni Viņu pirmie pazina un apsveica ar gavilēm. Kad augsti mācītie pārmeta Jēzum, ka Viņš neapsauc bērniņus, kas viņu slavina, Jēzus atbildēja: "Vai jūs nekad neesat lasījuši: No bērniņu un zīdaiņu mutes Tu sev slavu sagādāji?" (Mt. 21:16) Kādā citā vietā Jēzus saka: "Bet kas apgrēcina vienu no šiem vismazākajiem, kas tic uz Mani ..." (Mt. 18:6) Šeit un tāpat citās vietās, kur Jēzus liek bērnus par paraugu saviem mācekļiem. Viņš atdzinis bērnu ticību. Katrā ziņā mums ir pietiekams pamats pieņemt, ka ticības brīnišķīgais spēks ir apslēpts

katra bērna dvēselē, tāpat kā dīgšanas, augšanas un augļu nešanas spēks ir paslēpts sēklas graudiņos. Runas spējas un it visas pārējās spējas bērniem augot pamazām parādās un attīstās, tāpat arī ticības iedīgļi bērna dvēselē labvēlīgos apstākļos var attīstīties spēkā un varenībā.

Ceturtkārt, ja Jaunajā Derībā kristību kā derības zīmi salīdzinām ar apgraizīšanu Vecajā Derībā, tad redzam, ka Vecajā Derībā arī bērni šai derībā bija ieslēgti. Vecāku ticība bija pietiekams pamats, lai ar viņu bērni tiktu apzīmēti ar kopīgas derības zīmi. Tāpat par kristību domāja arī pirmdraudze, kas pati bija nākusi no jūdiem. Jūdu vecākiem, kas ticēja Kristum, tas bija pats par sevi saprotams, ka viņu bērniem ir daļa tajā derībā, ar kuras zīmi viņu vecāki bija zīmēti. Visur, kur Svētajos Rakstos ir minēts, ka apustuļi ir kristījuši arī visu namu, mums ir pamats domāt, ka ir kristīti arī bērni.

Kad pie Kristus nācis jūds šo jautājumu izteicis šādi: "Par vienu lietu esmu pārliecināts, kad reiz mani brāļi no Jūdas un Israēļa nama būs atgriezušies pie Mesijas un Viņa draudzes pieskaitīti, tad tie nepieļaus to, ka viņu bērniem taptu laupītas locekļu tiesības un viņi no redzamās draudzes taptu izslēgti. Vai tad Mesijas draudze savā iekārtā un slavā ir mazāk vērtīga, ja bērniņi pie tās nedrīkst piederēt, nekā Vecās derības Mozus draudze? Nekad nē!" (Mācītājs Dr. A. Pipars "Vai baptistiem taisnība?" 39. lpp.) No visa pieminētā mums top skaidrs, ka kristība ir kā Dieva derības zīme ar cilvēku, kas domāta gan lielākiem, kas, pieauguši būdami, tic uz Jēzu Kristu un ar kristību top uzņemti Viņa Baznīcā, gan mazajiem bērniņiem, ko kristīgie vecāki pienes pie kristību altāra. Pirmais gadījums bija vairāk praksē Jēzus mācekļu darbības un kristīgās ticības izplatīšanās laikos un ir vēl tagad pieņemts misijas laukos. Bet visur tur kāda tauta ir kļuvusi par kristīgu tautu, tur pieaugušo kristības vietā stājas bērnu kristība.

3) Pirmās divas definīcijas dotas, raugoties vairāk no kristības formālās puses. Būtībā Svētā kristība ir pirmais Dieva darbs cilvēkā un jaunas dzīves sākšanās. To zināmā mērā var saukt arī par garīgo piedzimšanu (Salīdzinājumam Jņ. 3:5; Tit. 3:5-8 un citur), jo kristībā cilvēks kļūst jauns radījums: Dieva bērns un Kristus līdzmantinieks. Tam par zīmi viņš dabū jaunu vārdu un pāriet atjaunotā dzīvē ar Kristu. Vecais cilvēks iet bojā un Kristus līdzībā ceļas jaunais, atpestītais radījums. Kristus bērniņš tiek atsvabināts no iedzīmtā grēka un uz laiku un uz mūžību tiek vests dzīves kopībā ar Jēzu Kristu. Ja M. Luters teica, ka sakramentā pie ārējā elementa nāk klāt garīgā kvēle ar paša Kristus klātbūtni, tad šis ir tas misteriozais, neizskaidrojamais kristībā, kad mēs sakām, ka tā ir pirmais Dieva darbs cilvēkā, jaunas dzīves sākums. Garīgo piedzimšanu, kas notiek kristībā, tomēr nevajag sajaukt ar atgriešanos (*converatio*), atdzimšanu (*regeneratio*) un atjaunošanos (*renovatio*), kas pēc vecprotestantu dogmatiku skaidrojuma ir Svētā Gara iedarbības pakāpes jeb pestīšanas ceļa (*credo salutis*) atsevišķi apzinīga kristīgas dzīves posmi vēlākajā, personīgajā ticības dzīvē, par ko runājam apcerot trešo ticības locekli. Garīgā piedzimšana, kas pēc M. Lutera domām notiek kristībā, jāsaprot kā absolūti pirmais garīgais sākums, pirmie garīgie dīgli tēva un mātes dzemdētā un audzinātā cilvēka ādamiskā daba. Mūsu miesīgo dzīvību apdraud dažādi traucējumi, slimības un nāve. Tāpat jaunās garīgās dzīves dīgļiem draud briesmas sakalst un nonīkt. Ja pēc kristības bērns nesāņem kristīgu audzināšanu un mācību, panīkst tie garīgās dzīvības iedīgļi, ko Dievs devis kristībā. Augt līdz pilnīgam vīra augumam ir cilvēka mūža uzdevums, ko var veikt tikai paliekot Kristus Baznīcas kopībā.

4) Kristība ir atgādinājums kristītā dienīšķai sirds un dzīves šķīstībai. To sevišķi uzsver M. Luters. Ar kristību cilvēks ir tikai iestājies jaunajā no Kristus nākušajā dzīvē, viņam ir arī jāpaliek un jāpieaug dzīvē. Palikšana un pieaugšana ticībā prasa grūtu un ilgu cīņu ar miesu, bet par iznākumu nevar būt šaubu, ja vien mēs pareizi cīnāmies, neaizmirdami palikt modrībā un lūgšanās un satverdami visus Dieva ieročus (Salīdzinājumam Efez. 5:10-17). Ik dienas nodot nāvē savu "es"-savu veco Ādamu, kas ir patmīlīgs, netaisns, atriebīgs, netikumīgs un neticīgs, un Kristus spēkā celties ik dienas augšā jaunai dzīvei, tas ir kristības sakramenta nemitīgais atgādinājums. Kas pārtrauc šo cīņu un pašapmierināti domā ka viņš jau ir pilnīgs, tā garīgās dzīvības stāds ir sācis nīkuļot. Par šo ikdienišķo cīņu ar "mūsu veco Ādamu" amerikāņu evaņģēlists S. D. Gordons raksta: "Stāsta, ka kaķim esot deviņas dzīvības, tik grūti to ir nonāvēt. Bet es domāju, ka "vecajam Ādamam" ir daudz sīkstāka dzīvība. Es ik dienas ar savu gribu Svētā Gara spēkā savu "vecu Ādamu" jeb savu "es" nagloju pie krusta un manu, kā no rīta viņš atkal mēģina nomukt zemē un no jauna gūt varu pār mani ar kādu viltīgu, apslēptu, no ārienes gluži nevainīgu manevru un tā pārsteigt manus modros sargus. Vārds "ik dienas" kļūst par nepieciešamību: ikdienišķs konflikts, ikdienišķa modrība un paldies Dievam, ikdienišķa uzvara." ("Klusas sarunas par spēku". 72. lpp.)

5) Kristība parasti saistās ar vārda došanu kristījamajam. Šai saistībai ir dziļa nozīme. Vārds mūs izceļ no visas cilvēku kopības kā atsevišķu personu, kā individualitāti. Vārda došana kristībā ir liecība par mūsu personīgo sadarbību ar Kristus Baznīcu un par visu Dieva žēlastības dāvanu attiecināšanu uz sevi personīgi. Kāds cilvēks reiz pareizi teica, ka bez tā mūsu īpašvārda, kas rakstīts kalendāra attiecīgajā

datumā, dzīvē mēs katrs nesot vēl trīs vārdus. Pirmais esot mūsu ģimenes vārds, kas mums līdzī nāk no vecākiem un kurš mums jānes tālāk, aizstāvojot savas ģimenes godu ar krietnu darbu un tikumisku dzīvi. Otru vārdu mēs dabūjom no savas tautas un katram ar savu dzīvi esot jāvairo arī sava tautas gods. Tas trešais vārds esot Dieva bērna vārds, kas norādot uz mūsu visaugstāko radniecību. To godā turēt ir pienākums, kuru pildot, cilvēks kļūst īsti par cilvēku. Kristībā Dievs mūs sauc vārdā un grib mums teikt, ka mēs esam viņa īpašums. Kā Dieva īpašumam mums arī ir jādzīvo. Vecāku mīlestībā rūpīgi izmeklētais bērniņa vārds kristību brīdī top Dieva svētīts. To svētī tas, kas ir īstenais Tēvs visiem, kas mūs vārdā ir Saucis (Jes. 43:1). Kristībā ne tikai Dievs sauc cilvēku vārdā, bet pāri cilvēka bērnam tiek saukts Trīsvienīgā Dieva vārds, ar to nododot cilvēka bērnu Viņa apsardzībai un, gremdējot tam dvēselē Trīsvienīgā Dieva vārdu, tiek dots glābējs vārds visām dzīves grūtībām un sāpju stundām. Kristībā Dievs mūs apliecina, ka Viņš ir mūsu Tēvs un paliks mūsu Tēvs līdz pat mūžībai un vēl pāri visai mūžībai. Mēs tikai nedrīkstam novazāt grēkos savu kristības vārdu, kurā mūs sauc visu mūžu cilvēki un Dievs. Pēc šīs dzīves taču mēs nedabūsim jaunu vārdu mūžīgajā dzīvē, kurš pilnīgi izteiks mūsu garīgo būtību, kādu mēs dzīvē esam pelnījuši. (Jņ. atkl. 2:17)

6) Bērnu kristība ir nopietns ticības pārdzīvojuma un solījumu brīdis vecākiem un kūmām. Tā kā bērni vēl nav spējīgi savu ticību apliecināt, Kristīgajā Baznīcā, jau no pirmskristīgajiem laikiem pie bērnu kristīšanas ir ņēmusi līdzī kristības lieciniekus: vecākus un kūmas, lai tie bērniņa vietā apliecinātu ticību un dotu solījumu bērniņu kristīgi audzināt. Arī uz draudzi, kuras priekšā kristības aktu izdara, gulstas aizlūgšanu un audzināšanas atbildība. Taču pašu vecāku un kūmu, kas vecāku palīgi un vietnieki ir, ticības apliecība un solījumi ir dziļi nopietna un ļoti svarīga kristīšanas akta daļa. Tādēļ vecākiem un kūmiem vajadzētu sagatavoties uz šo nopietno brīdi, labi pārdomājot ticības apliecību un kristības sakramenta būtību, kā arī tās saistības, ko tie uzņemas bērna laicīgās un mūžīgās nākotnes labā. Par visām lietām- vecākiem un kūmiem šai kristības sakramenta brīdī ir jāklūst dedzīgiem lūdzējiem un aizlūdzējiem, kas mazo bērniņu un paši savas cerības un rūpes lūgšanu rokām pienes Dievam. Neticīgi, vai reliģiski vienaldzīgi cilvēki nav aicināmi par kristāmā bērniņa kūmām, kaut arī viņi būtu vistuvākie radnieki vecākiem. Bērnu kristība ir ticīgo vecāku ticības akts, un kas tai tuvojas ar reliģisku vienaldzību vai sastingušu formālismu un uz to raugās tikai kā uz tradīciju, tie nonicina kristības sakramentu un krāj sev grēku. Pret Dieva iestādījumiem mums jāsaņem godbijība un vienmēr ar pielūgšanu tiem jātuvojas.

Atbildot uz baptistu pārmetumu: kā vecāki un kūmas var apliecināt bērnu ticību, no kuras paši bērni nekā nezina, mācītājs Dr. A. Pipars saka: "Visa mūsu kristīgā dzīve ir pamatota uz vietniecības principa. Jēzus Kristus kā cilvēces aizstāvis un vietnieks mūsu vietā ir izpildījis visu Dieva doto bauslību un mūsu vietā izcietis pie krusta to sodību, kuru mēs esam pelnījuši. Mums atliek tikai to atdzīt un ļauties salīdzināšanai ar Dievu. Tā arī mūsu Kungs un Pestītājs ir rīkojies šeit, virs zemes. Kad viens pagānu virsnieks tam lūdza dziedināt viņa slimu kalpu, tad Jēzus nejautāja, vai kalpam ir ticība un cik stipra tā ir, vai tas vispār vēlas, ka viņu dziedina. Bet, uzlūkodams paša virsnieka ticību, Jēzus izpildīja lūgumu (Mt. 8:5-13). Tas pats ir noticis ar kanaāniešu sievu, kura Jēzu lūdza, lai Tas dziedinātu viņas velna apsēsto meitiņu (Mt. 15:22-28). Ja nu Pestītājs jau pagāniem viņu ticības dēļ ir parādījis tādu žēlastību un dziedinājis tos par kuriem Viņu lūguši, cik vēl daudz lielāku žēlastību Viņš parādīs un parāda ticīgajiem vecākiem un kūmām, kad tie, paklausīdami Viņa pavēlei, savus bērniņus Viņam nodod svētā kristībā un par tiem sirsnīgi aizlūdz?!" ("Vai baptistiem ir taisnība?" 45.lpp.)

Tiešām, ticības nozīme sniedzas tālu pāri par katra cilvēka tīri personīgās dvēseles dzīves robežām. Kad, piemēram, Filipu pilsētas cietumsargs jautā Pāvīlam, kas tam darāms, lai tiktu glābts, Pāvils teica: "Tici uz Kungu Jēzu, tad tu un tavs nams tiksiet pestīti" (Ap. d. 16:31). No šiem Pāvila vārdiem varam secināt, ka cietuma sarga ticība pestīs ne vien viņu pašu, bet arī viņa ģimenes locekļus. Tā arī vecāku un kūmu apliecinātā ticība atvieto maza bērna vēl dīgstošo ticību, ko bērns pats vēl nevar parādīt. Mums jāatceras M. Lutera nesatricināmā pārliecība, ka Baznīcas pilnvara viņas bērnus kristot savos pamatu pamatos nemaz nebalstās uz bērna ticību, bet vienīgi uz Kristus pavēli (Mt. 28:19-20; Mk. 10:13-16).

Beidzot- svarīgi ir zināt Bībeles, citu pirmskristietības laiku dokumentu un Baznīcas tēvu liecības par kristietības ārējo veidu un lietojumu. Ir pazīstams pagremdēšanas un trīsreizīgās apliecināšanas kristības veids. Pats darbības vārds "*baptidzein*" nozīmē ne tikai pagremdēt, kā baptisti to kategoriski apgalvo, bet arī mazgāt un mazgāties. Kā kristīja Jēzus mācekļi? Spriežot pēc Vasarssvētku stāsta, nav domājams, ka mācekļi vienā dienā ar pagremdēšanu ūdenī varētu nokristīt tādu daudzumu, jo vairāk tādēļ, ka pēc Jaunās Derības un Jēzus dzīves pētnieku apgalvojumiem Vasarssvētku laikā visā Jeruzālemē un tās apkaimē nevar atrast tik daudz ūdens, lai nokristītu pagremdējot 3000 cilvēku. Arī paša apustuļa Pāvila, Samārijas iedzīvotāju, Etiopijas ķēniņienes Kandekes, valstsvīra, Cezārejas

kapteiņa Kornēlija un Filipu cietumsarga un viņu piederīgo kristīšanas, ņemot vērā vietējos apstākļus, nevarēja notikt pagremdējoties, bet tikai ar ūdeni aplacot. Tāpat jāšaubās, vai Jānis Kristītājs, lai gan viņa kristībai ir pavisam cits raksturs, ikvienu, kuru viņš kristījis, ievērojot lielos ļaužu barus- kristības kārotājus, būtu kristījis pagremdējot. Arī Pestītāja kristīšana, kā to tēlo daudzi ļoti veci zīmējumi, rāda, ka Jēzus ar Jāni abi ir līdz ceļiem iekāpuši ūdenī. Jānis Pestītājam lej ūdeni uz galvas.

Nav tādēļ pamata uzskatīt pagremdēšanas kristību par vienīgi pareizo, jo tam nav pierādījumu Jaunajā Derībā, tāds formālisms arī nemaz neatbilst Jaunās Derības garam. Katram saprātīgam cilvēkam tas ir skaidrs, ka neredzamo Dieva žēlastības dāvanu iespaids, kuras dod Svētās kristības mazgāšana, nevar būt atkarīgs no ūdens daudzuma, temperatūras vai arī no ūdens lietošanas veida. Kad Jēzus pirms pēdējā mielasta saviem mācekļiem mazgāja kājas, Pēteris lūdza, lai viņam mazgā arī rokas un galvu. Tad Jēzus viņam atbildēja: "Kas mazgāts, tam nevajag vairāk, kā vien kājas mazgāt, jo viņš viscaur ir tīrs" (Jņ. 13:6-10). Arī svētās kristības mazgāšana, neatkarīgi no izlietotā ūdens daudzuma vai aplacinātās miesas virsmas, dod sākumu garīgai dzīvei. (Salīdzinājumam Tit. 3:5-8)

Kas attiecas uz kristības lietojumu bērniem, ko neatdzīst baptisti, jāsaka: ja bērnu kristība nav arī īpaši uzsvērtā Bībelē, tad neapšaubāmi tā izriet no Jēzus Kristus pavēles un Viņa attieksmes pret bērniem. Ja gribam turēties tikai pie Bībeles burta un par neatļautu un grēcīgu nosaukt visu, kas Bībelē nav tieši pavēlēts, tad nonāksim galīgos maldos. Bībelē, piemēram nav teikts, ka Svēto vakarēdienu var baudīt arī sievietes, jo pirmā mielasta dalībnieki bija tikai vīrieši. Vai tādēļ vajadzētu aizliegt sievietēm iet pie dievgalda?! Katram bezpartejiskam un objektīvam Bībeles lasītājam nemaz nevar rasties doma, ka bērnu kristība ir noliegta. Taisni otrādi: daudzās vietās var atrast it kā pēdas par jau notikušu bērnu kristīšanu. Piecās vietās Bībelē runā par visa nama kristīšanu. (Ap. d. 16:15; 16:33; 10:1-2; 47-48; 18:8; 1. Kor. 1:16). Nav pamata domāt, ka šajās piecās ģimenēs būtu tikai sievas un kalpi vien, bet bērni nē. Vecā Derībā ar vārdiem "mans nams" saprot kā sievu, tā arī bērnus.

Pirmkristīgās literatūras piemineklis no 1.gs.- tā sauktā "Didachē"- sniedz šādas ziņas par kristību: "Kristīšanu izdara tā: pēc tam, kad jūs visu to (iepriekšējo mācību) esat izstāstījuši tiem (katahūmeniem) priekšā, kristījiet tos Dieva Tēva, Dēla un Svētā Gara vārdā (tekošā) ūdenī. Bet ja nav ne viena, ne otra, uzlej uz galvas trīs reizes ūdeni Tēva Dēla un Svētā Gara vārdā."

Kāds cits dokuments- Justīna apoloģija, sarakstīta ap 150. gadu, par kristību liecina sekojošo: "Apustuļi mums ir mācījuši izskaidrot šo parašu šādā kārtībā: tā kā mēs esam uzauguši jaunās parašās un nelabās mācībās, tad mums vajag dabūt iepriekšējo grēku piedošanu. Tādēļ par kristāmo, kas stāv ūdenī un apņēmies atdzimt no jauna un nožēlojis savus pārkāpumus, tiek izrunāts visu Tēva un Kunga Dieva vārds. Šo mazgāšanu sauc par apgaismošanu, jo tie, kas to izdzīvo tiek apgaismoti savā sirdsprātā."

Irinejs, Lionas bīskaps, dzimis 140. gadā (pēc i-netā [Katolis.lv 130 gadā](#)) un miris mocekļa nāvē 200. gadā, (pēc i-netā [Katolis.lv 203 gadā](#)) bija Polikarpa māceklis un pēdējais bija vēl piedzīvojis apustuļu laikmetu un bija apustuļa Jāņa māceklis,- karojis pret tā sauktajiem gnostikiem, pret kuriem viņš sarakstīja piecas grāmatas. Viena no tām (Adversus hereticos) viņš raksta: "Kristus ir nācis, lai caur sevi pašu visus glābtu. Es saku: visus, kuri caur Viņu Dievā top atdzemdināti (kristīti),- zīdāmus bērnus, lielākus bērnus, jauniešus un vecīšus. Tāpēc Viņš pats visus dzīves vecumus cauri gājis. Zīdainim Viņš tapis zīdās, lai zīdāmo kārt svētītu, bērniem Viņš tapis bērns, svētīdams tos, kuri ir šinī vecumā. Tādēļ viņš tapa tiem arī par dievbijības, taisnības un paklausības priekšzīmi".

Origēns no Aleksandrijas (dzimis 185gadā; miris.254. gadā) ([saskaņā ar Harija Tumaņa teikto BV lekcijās dz. ap 182; miris 253. gadā](#)) raksta savā Romiešu vēstules komentārā: "Ecclesia ab apostolis traditionen acceptis etim parvulis baptismum dare- Baznīca no apustuļiem saņēmusi parašu arī mazajiem bērniņiem dot kristību." Tā ir autoritatīva liecība, kas šo jautājumu pilnīgi izšķir. Origēns tā tiežām nebūtu runājis, ja kāds no viņa laika biedriem, kuriem to vajadzēja zināt, būtu varējis viņa apgalvojumu atspēkot. Ievērojot to, ka pirmajos trijos gadsimtos bīskapi, kuriem pēc apustuļu nāves uzticēja Baznīcas vadību, ļoti stingri raudzījās uz to, lai visas apustuļu mācības un parašas tiek ievērotas un sīvi cīnījās pret visiem jaunievedumiem un ķecerībām, viņi bez šaubām būtu pacēlušī savas balsis arī pret bērnu kristību, ja tā būtu jaunievedums. Bet mēs redzam, tieši pretējo. Kad 256. gadā Kartāgā sasauca sinodi, kuru apmeklēja 66 Kartāgas bīskapi un kuru vadīja bīskaps Cipriāns, tad šī sinode, starp citu, apsprieda arī jautājumu: "Vai ar bērniņu kristību vajadzētu gaidīt līdz tam laikam, kamēr tie pēc apgaismošanas priekšzīmes būtu sasnieguši astoņu dienu vecumu?" Sinode vienbalsīgi izteicās negatīvi pret šādu priekšlikumu, bet ne vārds netika bilsts par bērnu kristību kā tādu. Tā tad bērnu kristība tajā laikā nebija nekas jauns, bet gan veca, vispār piekopta paraša.

Visbeidzot vēl Baznīcas tēva Aurēlija Augustīna (354-430) liecību: "Uzdevumu arī mazos bērnus kristīt Baznīca ir saņēmusi no apustuļiem, jo tie, kuriem dievišķo mistēriju (sakramentu) noslēpumi tapa

uzticēti, zināja, ka visos ir iedzimto grēku netīrumi, kuriem ūdenī un Garā jātop nomazgātiem,” (Homīlijā romiešiem 6. nod. 3. pants). Tātad mūsu Baznīcā pastāvošajām kristības veidam un lietojumam ir pamats Svētajos Rakstos un apstiprinājums pirmskristietības laika dokumentos un Baznīcas tēvu liecībās.

4. Svētais vakarēdiens.

Kas ir Svētais vakarēdiens?

Tas ir mūsu Kunga Jēzus Kristus patiesa miesa un asins, ko ar maizi un vīnu mums kristīgiem cilvēkiem ēst un dzert, no paša Kristus iestādīts.

Kur tas rakstīts?

Tā raksta svētie priecās mācītāji Matejs, Marks, Lūka un svētais Pāvils: “Mūsu Kungs Jēzus Kristus tanī naktī, kad Tas tapa nodots, ņēma maizi, pateicās, pārļauza un deva to saviem mācekļiem sacīdams: “Nemiet un ēdiet, tā ir Mana miesa, kas par jums top dota: to darait Mani pieminēdami.” Tāpat Viņš ņēma arī biķeri pēc vakarēdiena, pateicās un deva to tiem sacīdams: “Nemiet un dzeriet visi no tā, šis bikeris ir jaunais iestādījums Manās asinīs, kas pār jums un par daudziem top izlietas par grēku piedošanu. To darait, cikārt jūs to dzerat, Mani pieminēdami.”” (Mt. 26:26-28; Mk. 14:22-24; 1. Kor. 11:23-25)

Ko palīdz tāda ēšana un dzeršana?

To mums māca šie vārdi: “par jums dota” un “izlietas par grēku piedošanu”, proti, ka mums Svētā vakarēdiena grēku piedošana, dzīvība un mūžīga svētība ar tādiem vārdiem top dota: jo, kur grēku piedošana, tur arī dzīvība un mūžīga svētība.

Kā miesas ēšana un dzeršana var darīt tāds lietas?

Ēšana un dzeršana vien to nedara, bet tie Vārdi, kas tur: “Par jums dota” un “izlietas par grēku piedošanu”. Šie Vārdi ar miesīgu ēšanu un dzeršanu Svētā vakarēdienā ļoti cienjami, un, kas šiem Vārdiem tic, tam notiek, ko tie sola, un ka tie skan,- proti, grēku piedošana.

Kas tad tādu vakarēdienu bauda cienīgi?

Gavēt un āriģi sataisīties ir laba lieta, bet tas ir cienīgs un labi sataisīties, kas tic šiem Vārdiem: “par jums dota” un “izlieta par grēku piedošanu”. Bet kas šiem vārdiem netic vai šaubās, tas ir necienīgs un nav labi sataisīties, jo šie vārdi “par jums” prasa visai ticīgas sirdis.

Svētais vakarēdiens izriet no Svētās kristības. Kristībā dzinušajai jaunajai būtnei tāpat vajadzīga pārļaicīga barība kā miesīgajam cilvēkam šīs zemes barība. Tādu debess barību Pestītāja mūžīgā mīlestība sniedz mums Svētajā vakarēdienā. Runādams par Svētā vakarēdiena vajadzību Ķempenes Toms Hamerkens (1380-147) savā grāmatā “Imitatio Christi” (Pakaļstaigāšana Kristum) saka: Ieslodzīts šīs miesas cietumā, es atdzīstos, ka man divējādas lietas ir vajadzīgas, proti, barība un gaisma. Tādēļ Tu, Kungs, man vājam esi devis dvēseles un miesas atspirdzināšanai Savu miesu un esi licis par manu kāju spīdekli Savu svēto vārdu. Bez šiem abiem es nevaru dzīvot, jo Dieva vārds ir manas dvēseles gaisma un Tavs svētais sakraments dzīvības maize. Tādēļ viņi arī var tikt nosaukti tie divi galdi: Tavas svētās mācības galds un svētā altāra sakramenta galds, kurus Dievs ir nolīcis Savas svētās Baznīcas mantu kambarī.”

Šinī sakramentā, kas domāts garīgās dzīvības uzturēšanai, Svētā vakarēdiena nosaukums nāk no viņa iestādīšanas laika. Vēl to sauc par svēto komūniju jeb kopības mielastu treju kopību dēļ: 1. Kristus miesas un asins kopības dēļ ar maizi un vīnu, 2. Pestītāja kopības dēļ ar Viņa mielasta baudītājiem un 3. baudītāju savstarpējās kopības dēļ vienas miesas un dzīves mīlestībā. Arī par tā Kunga galdu jeb dievgaldu vēl sauc šo sakramentu mūsu Kunga paša sagatavotās un sniegtās barības un Viņa klātbūtnes dēļ. Arī par altāra sakramentu, domājot par Kristus upura nāvi, kuras augļi šinī sakramentā tiek mums piešķirti. No senajā Baznīcā vakarēdienam parastajām slavas un pateicības lūgšanām tas ir dabūjams tas ir dabūjis eucharistijas nosaukumu.

Par ko domājam baudot Svēto vakarēdienu?

1) Svētais vakarēdiens ir Jēzus nāves piemiņa. “Ja gribam, lai mūs neaizmirst, bet patur dzīvā atmiņā, tad mēs dāvinām kādu piemiņu- redzamu zīmi. Vismīļāk mēs dāvinām tādas lietas, kuras pastāvīgi tiek lietotas, vai redzamā vietā glabātas. Tā arī Jēzus meklēja šādu redzamu zīmi, ar ko Viņš paliktu atmiņā, un, proti, - šī zīme ir maize un vīns” (A. Šellers “Katehisms līdzībās”). Svētā vakarēdiena iestādīšanas vārdos, kas uzglabājušies trīs pirmajos evaņģēlijos un apustuļa Pāvila darbos, Jēzus saka, lai mācekļi bauda svēto maizi un biķeri Viņu pieminēdami, lai tie, svinēdami svēto mielastu, ik reizi pasludina Viņa nāvi, iekams Viņš atkal nāks. Tiešām, lauztā maize un vīnogu sula uzskatāmā veidā atgādina Jēzus

miesu, ko ievainoja pie krusta, un asins, kas tecēja no Viņa brūcēm. Pirmie kristieši sākumā ik svētdienas visi pulcējās uz kopīgiem mīlestības mielastiem jeb agapēm, vienmēr atcerēdamies pēdējo mielastu kopā ar savu Mācītāju un Viņa Golgātā laužto miesu un izlietās asinis. Vēlāk, draudzēm pieaugot, mielasta sapulces pārvērtās par šaurāku pulciņu kopmielastam un arvien vairāk ieguva tagadējā Svētā vakarēdiena raksturu. Bet jau pašā sākumā, bez Jēzus nāves piemiņas kā dominējošās, te bija arī citi motīvi.

Justīna apoloģijā par Svēto vakarēdienu atrodam šādas ziņas: “Pie tā piedalīties nav atļauts nevienam citam kā tiem, kas tic mūsu mācības patiesībai un kas ir nomazgāti mazgāšanā uz grēku piedošanu un atdzimšanu, un kas tā dzīvo, kā Kristus ir atklājis Savā mācībā. Jo mēs neņemam to kā allažīgu maizi un allažīgu dzērienu. Bet kā Jēzus kristus, mūsu Pestītājs, ir arī Dieva Vārdā tapis miesa un mūsu pestīšanas dēļ dabūjis miesu un asinis, tā arī mēs esam mācīti, ka iesvētīta ar Viņa paša noteiktas lūgšanas vārdiem, un kas pārvērsdamās baro mūsu miesu un asinis, ir tā pati par miesu tapušā Jēzus miesa un asinis.”

Svētais vakarēdiens ir vispirms Jēzus nāves piemiņas un Lielā Mācītāja un Pestītāja atcere, bet tas ir arī vēl daudz kas vairāk. Šādā Jēzus nāves piemiņas mielastā zem ārējo elementu segas parādās neredzamais Kristus, un šāds piemiņas mielasts kļūst nevajadzīgs tikai tad, kad reiz atkal Kristus parādīsies redzams saviem ticīgajiem.

2) Svētais vakarēdiens ir aizrādījums uz Vecās Derības pascha mielastu. Svētā vakarēdiena iesvētīšana notik pēc jūdu kalendāra 14. Nizana vakarā, kas bija pascha svētku priekšvakars. Pascha svētki, jeb jūdu Lieldienas tiek svinēti, kā to zinām no Vecās Derības (2. Moz. 12; un 4. Moz.9), par piemiņu Dieva brīnišķīgajai Israēla izvešanai no Ēģiptes vergu nama. Tie ir vislielākie nacionālie svētki ar svarīgu vienotāju nozīmi katra jūda dzīvē, lai kur viņš arī atrastos. Kā to Jaunās Derības pētnieki apliecina, Jēzus laikā bija grūti iedomāties pascha svētku vakarā kādu dzimtu vai mājas saimi, kas neatzīmētu savu vēsturisko piederību pie savas tautas ar piedalīšanos tradicionālajā, ar atmiņām par tautas pagātni saistītajā kulta mielastā. Pēc Jozefa Flāvija aprēķina Jeruzālemē šīnī laikā bijis ap divi miljoni svētku dalībnieku- vairums svētceļotāju no visas Palestīnas. Pirms tam templī ziedojuši savu “lieldienu jēru”, tie nodeva ēdamās daļas kādam “mājas tēvam” mielasta sagatavošanai. Pascha jēram bija jāatgādina Israēla liktenis starp pagānu tautām un jāliek atcerēties, ka upurjēra asinīm Dievs savu tautu ir pestījis no Ēģiptes verdzības. Nav atrodamas evaņģēlijos ziņas, ka kāds no Jēzus mācekļiem vai draugiem būtu parūpējies par kāda īpaša Jēzus mācekļu pulciņa upurjēra aiznešanu templī un jēra saņemšanu no priesteru rokām bauslībā paredzētajā veidā. Vismaz ar Jēzus pavēli tas, liekas, nav darīts. Bet ko šīnī vakarā ikviena dzimta pulcējās savā dzīvoklī vai pie radiem un draugiem, arī Jēzus “ģimenei” varēja rasties jautājums, kur pavadīt šo vakaru. Tos, kam nebija savu galvu kur nolikt, kas šai ziņā bija nabagāks par putniem un zvēriem laukā, jo tiem ir savas ligzdas un alas, kur tas lai pavadītu šo Viņa tautai tik svarīgo vakaru? Kāds kluss Jēzus draugs Jeruzālemē, kur pašam bija savs nams, bija sajutis sirdī Dieva skubinājumu aicināt šo bezpajumtnieku saimi savā namā, kur bija sagatavots mielasta galds. Pēc evaņģēliju ziņām tas noticis nama augšējā istabā. Šis Jēzus un mācekļu ielūdžs, pēc dažu Jaunās Derības pētnieku domām varētu būt evaņģēlista Mark tēvs, bet evaņģēlijos viņš ir palicis vārdā neminēts. Viņa plašajai, segām izklātajai augšīstabai Dievs bija piešķīris godu būt Jaunās derības pirmajai baznīcai.

Profesors Dr. K. Kundziņš par šo Jēzus mācekļu pascha mielastu rakstīja: “Bija pienācis saules riets. Vakara krēsla ietina zemi tumsā. Norima dienas troksnis. Iedegās, svētkus gaidot, tradicionālās sveces. Gadu simteņiem vecs paradums uz pāris stundām simtus un tūkstošus saistīja savā varā. Noteiktā stundā visos namos mājas tēvi stājās pie viena un tā paša rita pildīšanas. Tie ar pateicības vārdiem lauž neraudzētas maizes, svētī svētku kausu, kuru pēc tam sniedz mielasta dalībniekiem; dzied psalmu vārdus, kas izskan pazīstamās mesiāniskās cerībās. Arī Jēzus, cik var noprast no tekstiem, nav tieši vairījies no šīs vecās tradīcijas. Bet notikumu gaita, liktenīgais brīdis bija radījis situāciju kur rituāls šķita esam noraidīts uz ko pavisam citu, zīmīgs simbols kam jaunam, nesalīdzināmi skaistākam un lielākam nekā tautas senatnes atmiņa vai atcerēšanās pēc kādreiz iestādīto nacionālo kultu, kaut kam tādām, kam jāpiepildās tagad- visā drīzumā, notikumam, kam jāklūst par jaunas pestīšanas ēras ievadījumu. Ne asiņainā jēra upuris šoreiz ievadīs jaunas dienas nākšanu, kā tas bija pirms 1500 gadiem. Tātad tas būs kas līdzīgs un tomēr pilnīgi cits. Atkal ir pienācis laiks ievadīt jaunu laikmetu, jaunu Dieva pestīšanas aktu, jaunu derību starp Dievu un cilvēkiem, lai tie varētu iet pretī taisnībai, nevainībai un mīlestības pilnībai. Bet citas asinis būs tās, kas iesvētīs šo jauno derību...” (“Kristus” 200-201. lpp)

Protams, Svēto vakarēdienu Jēzus nav domājis kā jūdu pascha mielastu tā vecajā nozīmē, bet lietojis tikai jūdu nacionālo rituālu kā simbolu jaunam sakramentam un jaunai derībai. Svētais vakarēdiens

nav tādēļ pascha turpinājums, bet pilnīgi jauns sākums, lai gan arī Svētā vakarēdiena baudīšanai vajadzētu atgādināt ceļu no nebrīvības brīvībā, ne tajā brīvībā, kurā Dievs savu tautu caur upurjēra asinīm veda pirmajā paschā naktī Ēģiptē, bet pilnīgajā dvēseles brīvībā, kurā ticīgais tiek caur Dieva Jēra Golgātas upuri. Tā šis Jēzus turētais 14 Nizana vakara mielasts vēlreiz apstiprina Jēzus paša vārdus, ka Viņš nav nācis bauslību atnest, bet piepildīt, un to, ka vienas stīgas iet cauri Vecajai un Jaunajai Derībai.

3) Svētais vakarēdiens ir savienošanās ar Dievu Kristū, patiesa Dieva baudīšana. Uz to norāda vārdi: "Tā ir mana miesa" un "Šis biķeris ir Jaunā Derība Manās asinīs". Ir dažādi uzskati par Kristus miesas un asiņu attiecībām Svētajā vakarēdienā ar laicīgajiem elementiem- maizi un vīnu. Katoļu baznīca māca, ka konsekrācijas laikā maize un vīns pārvēršas par Kristus miesu un asinīm. Tam krasā pretrunā ir Cvinglija mācība, pēc kuras maize un vīns tikai nozīmē jeb atgādina Kristus miesu un asinis, ir tikai to simboli. Ar šo uzskatu gan patiesībā tiek atcelts sakramenta jēdziens. M. Lutera uzskatu vislabāk raksturo jau pieminētā līdzība par dzelzi un uguni. (Līdzība par nokaitēto dzelzi Dz. T. Millers Kristīgā dogmatika 290.lpp) Šai brīnišķajā savienībā maize un vīns nepārvēršas Kristus miesā un asinīs, ja palicis elementu izskats, krāsa, garša, smarža, bet maizē un vīnā klāt ir Kristus miera un asins. Kalvins māca, ka Svētajā vakarēdienā tiešām klāt ir apskaidrotais Jēzus Kristus, tikai ne maizē un vīnā, bet blakus tiem. Kamēr miesīgā mute bauda maizi un vīnu, garīgais orgāns- ticība- bauda debesu barību.

Mums jāsaka: kā šī savienošanās notiek, kā mēs varam baudīt Dievu, tas nav ar prātu izpētāms. Tas ir brīnums, kas ticībā ir jāpielūdz. Mēs ticam ka Kristus ir maize no debesīm, jo Viņš pats to tā ir teicis (Jņ. 6:48-57) "Šeit, altāra sakramentā, esi tu pats, mans Dievs un patiesi cilvēks Jēzus Kristus, klāt būdams! Tu pats sniedz Sei par barību! Tas iet pāri par visu mūsu saprašanu, bet tas it sevišķi pievelk dievbijīgās sirdis un taņis iededzina mīlestības liesmu uz Tevi. Kā lai es Tevi ievēdu savā namā, kur es Tavu žēlastības pilno vaigu tik bieži esmu skumdinājis?! Enģeļi un virsenģeļi parāda Tev savu godbijību, svētie un taisnie Tevi bīstas, un tomēr Tu saki: Nāciet šurp pie Manis visi un ņemiet un ēdiet, tā ir mana miesa, kas pār jums dota! Ja Tu, Kungs, to nesacītu, kas gan to būtu turējis par patiesību?! Un ja Tu to nebūtu pavēlējis, kas gan būtu iedrošinājis to darīt?!" (Imitatio Christi)

4) Svētais vakarēdiens ir brālīgās kopības un ticīgo sadraudzības mielasts. Šis moments, kā jau pieminējām, it sevišķi pirmkristietībā bija uzsvērts, kur Svētā vakarēdiena baudīšana noslēdzas kopā ar tā sauktajiem mīlestības mielastiem jeb agapēm. Trūcīgajiem draudzes locekļiem turīgākie izdalīja līdzpaņemtās dāvanas un visi tad kā viena saime locīja ceļus Kristus galda priekšā. Bet mīlestības, brālīgas kopienas un ticīgo sadraudzības doma vienmēr ir uzsvērtā Svētajā vakarēdienā. Tā pamatojas Jēzus tuvākā mīlestības bauslī (Jņ. 13:34-35), un Viņa prasībā, izlīdzināties, kad nāk Dieva altāra priekšā (Mt. 5:23-24). Ja kāds pie sevis viesus aicina, tad arī viņš vēlas, lai viņa viesi būtu saticīgi un laipni viens pret otru. Vēl vairāk mums jābūt saticīgiem un savstarpēji izdzinājušiem, kad mēs pie Kristus galda nākam! Svētais vakarēdiens ir visskaidrākā, konkrētā izpausme izlīdzināties spējīgai mīlestībai, brālīgai kopībai un ticīgo sadraudzībai. Ja var runāt par vienu brāļu saimi, tad šeit tādi jābūt. Jo savienodamies ar Dievu Kristū, mielasta dalībnieki kļūst viena miesa un savstarpēji cits cita locekļi (1. Kor. 12:12). Kristus dēļ un Kristū vienoti!- tā var raksturot tos, kas nāk pie Kristus galda.

5) Svētais vakarēdiens ir grēku piedošanas un dvēseles stiprināšanas mielasts. Jēzus vārdi: "Par jums dota ... un izlietas par grēku piedošanu" apliecina, ka Svētais vakarēdiens sniedz arī grēku piedošanu. Ar to, ka šinī mielastā tiek atgādināts Kristus lielais upuris mūsu grēku dēļ, mēs topam skubināti meklēt salīdzināšanos ar Dievu. Lai šim svētajam sakramentam varētu tuvoties visdziļākajā sirds pazemībā un vispadevīgākajā godbijībā, iepriekš ir nepieciešama savas sirdsapziņas rūpīga pārbaude, patiesa grēku nožēla un pazemīga savas vainas atdzīšana, kas saistīta ar nopietnu apņemšanos negrēkot. Uz to paskubina arī apustulis Pāvils 1. Kor.11:27-28. Tādēļ Kristīgā Baznīca Svētā vakarēdiena baudīšanu ir savienojusi ar īpašu grēku sūdzēšanu jeb biktī. Kurš netirā apgērbā stāsies Ķēniņa priekšā un piedalīsies Viņa mielastā? Arī mums, pie Dieva galda nākot, ir jānovelk netirās drānas. To darām grēku sūdzēšanā jeb biktī.

Ir pazīstamas trīs bikts formas: 1) katoliskā auss bikts, 2) evaņģēliskā vispārējā bikts un 3) M. Lutera ieteiktā privātā bikts. Katoļu bikts krēslam piemīt arī daudz trūkumu un tādēļ to dēļ M. Lutera šo biktī atmata. Bet nav apstrīdams, ka tai piemīt arī pozitīva nozīme, jo tā labi palīdz pārbaudīt sevi un kontrolēt savu dzīvi, kā arī saņemt norādījumus kļūdas labošanai. Vispārējā evaņģēliskā bikts nespēj izstāstīt katru grēku atsevišķi priesterā ausī, bet te kopīgā lūgšanā visa draudze sūdz savus grēkus Dievam, un tikai dievgaldnieki, domādami par saviem īpašajiem grēkiem, tos nožēlodami un apņemdamies laboties, to apliecina Dieva un draudzes priekšā ar skaidri dzirdamu "jā". Vispārēja bikts iegūst nozīmi tikai tad, ja katrs dievlūdzējs taņi ieslēdz savu personīgo biktī un katrs dievgaldnieks ir rūpīgi sevi pārbaudījis un attiecīgi iepriekš sagatavojis jau savās mājās. Vispārējai biktij dažreiz ir

nepieciešams papildinājums privātās bikts formā. Tas ir tajos gadījumos, kad cilvēks netiek galā ar kādu konkrētu grēku savā dzīvē vai kad tam dvēselē asiņo kāda brūce, ko nespēj dziedināt vispārējā bikts.

Kad grēki, vājības un trūkumi ar dziļām sāpēm un lielu riebumu ir atdzīti un apraudāti, un pār tiem modri ir pacēlusies apņemšanās ar Dieva palīgu savu dzīvi arvien vairāk labot un labo savā dzīvē vairot, kad pati sirds labprātīgi ir nodevusies par pilnīgu upuri uz Kristus altāra, teikdama: "Pieņem mani, kāda es esmu, un šķīsti mani!" - tad bikts pasludinās arī grēku piedošanu un Svētais vakarēdiens to apstiprinās. Tā nebūs maģiska piedošana, bet tā notiks tikai tad, ja sirds godbijīgā pašāvēlē ticēs Svētā vakarēdiena lielajam noslēpumam, ka līdz, ar un caur maizi un vīnu tā patiesi saņem Jēzus Kristus apskaidroto miesu un apskaidrotās asinis. Un tam ticēdama, sirds arī sadzirdēs Dieva balsi: "Es izgaisin Tavus pārkāpumus kā miglu un lieku izklīst tavam grēkam kā mākonim" (Jes. 44:22).

Svētais vakarēdiens ne vien sniedz grēku piedošanu, bet ir arī brīnišķīgs dvēseles stiprināšanas mielasts. Mūsu nespēks un vājums nāk no mūsu grēkiem. Kad no šīs ļaunās sērgas topam skaidroti un dziedināti, tad nāk arī jauns stiprums. Visi ticīgie un uzticīgie Svētā vakarēdiena baudītāji un Kristus godinātāji to zina. Vārdi: cikārt jūs to ēdiet ... Cikārt jūs to dzeriet", rāda, ka Svētajā vakarēdienā arvien no jauna jāpiedalās. Arvien jaunus spēkus tur Kristus mācekļi sev smeļas, jo šinī sakramentā tiem arvien tiek pasniegtas debess žēlastības dāvanas, pazaudētās tikumības spēks tiek atkal dvēselē atjaunots un viņā atkal atgriežas tās skaistums, kas ar grēku bija sagānīts. Un šī žēlastība dažreiz tiek tik lielā mērā dota, ka gara pacilātības pilnībā, kas tajā rodas, ne vien dvēsele, bet arī vājā miesa saņem jaunus spēkus. Tādēļ arī vājiniekiem slimības gultā tiek pasniegts Svētais vakarēdiens, lai ja tas būtu Dieva prāts, atgrieztos miesīgā veselībā, bet lai arī dvēsele ik brīdī būtu gatava stāties Dieva priekšā.

Cik ļoti mūsu dvēselei vajag kārot pēc tā debess spēka, ko dod mums Svētais vakarēdiens, lai mēs ne vien garīgi, bet arī miesīgi piedzīvotu stiprinājumu! To mums pasaka Ķempenes Toma lūgšana: "Dodi man Sevi un tad man pietiks, jo bez Tevis mani neviens nespēj iepriecināt. Bez Tevis es vairs nevaru būt un bez Tava apmeklējuma es vairs nespēju dzīvot. Tādēļ man vajag bieži pie Tevis nākt un Tevi manas dvēseles pestīšanas labad saņemt, ka lai es aiz šīs debess barības trūkuma dēļ neaizeju bojā. Jo Tu pats, žēlsirdīgais Jēzu, tā reiz runāji: "Es tos negribu neēdušus atlaist, ka tie uz ceļa nemonēkst badā." Tad nu dari tā arī man. Tu šinī sakramentā jau taču pats Sevi dod par barību Saviem ticīgajiem, par iepriecināšanu un atspirdzinājumu."

6) Svētais vakarēdiens ir mūžīgās dzīvības devējs mielasts, kas sniedz dzīvības maizi un nemirstības dzērienu. Kas bauda Kristus miesu un dzer Viņa asinis, tam ir mūžīgā dzīvība. Tā ir liecina Jēzus Kristus pats (Jņ. 6:53-54). Ja mēs gribam iegūt mūžīgu dzīvību, tad mums regulāri sevī jāuzņem šī nemirstības barība, jo tā auž mums apskaidrības tērpu. Kāda būs īstenībā apskaidrotā miesa, kurā mēs pavadīsim mūžību, to tagad mums ir grūti iedomāties. Bet ir ne vien iespējams, bet pat stipri ticams, ka katra svētīga dievgalda reize būs pastiprinājusi tās smalkās staru enerģijas un darijusi to cienīgāku un Kristum līdzīgāku. Kā viena zvaigzne ir spožāka par otru, tāpat, pēc apustuļa Pāvila vārdiem, arī mirušo augšāmcelšanās laikā būs dažāds spožums viņu apskaidrotajām miesām (1. Kor. 15:41-42) atkarībā no viņu kopības pakāpes ar debess sauli- Jēzu Kristu. Svētais vakarēdiens ir mums kā garīga kavēšanās Tabora kalnā kur redzam apskaidroto Pestītāju un krītam pie Viņa kājām sacīdami: "Kungs, šeit mums ir labi, celsim šeit teltis!" (Mt. 17.4) Un Viņa skārienā, pašiem topot garīgi apskaidrotiem, mums tiek parādīts, kāda godība mūs gaida mūžībā, ja paliksim kopībā ar Jēzu Kristu. Tā tad gribas lūgties: "Ak kaut jau būtu aizrauts no pasaules, ak, kaut jau kļūtu pie Jēzus debesīs!" (dz. 662).

7) Beidzot- Svētais vakarēdiens ir Baznīcas goda un vienības zīme. "Tas ir uzskatāms apliecinājums, ar ko Dievs grib rādīt pasaulei, ka Viņš mājā Baznīcā, ka Viņa dzīvības straumes to piepilda vienmēr no jauna, ka Viņa spēks ar pilnības saiti- mīlestību- apvieno visus tās locekļus dzīvā, svētā vienībā- Kristus miesā (Salīdzinājumam Efez. 5:23-32). "Tādēļ šī goda un vienības zīme ir jātur svēta. Šis mīlestības iestādījums jāievēro, un Baznīcas locekļi nedrīkst būt kūtri sapulcēties svēto sadraudzē pie altāra, remdējot savu garīgo izsalkumu un slāpes pie Mūžīgā Vīna Koka un pie Maizes, kas nākusi no debesīm." (Profesors Dr. Edgars Rumba rakstā "Baznīca"!)

Tiešām, tā ir Baznīcas godība, ka uz viņas altāra un pie viņas lūdzējiem nāk pats svētais, mūžīgais Dievs, visu cilvēku Radītājs un viņu eņģeļu Kungs, pierādīdams, ka Baznīca ir Viņa mājoklis pasaulē! Lai kur un kādā valodā, lai kādā rituālā un dogmatiskā skaidrojumā pasniegtu Svēto vakarēdienu, ja to dara Jēzus nāvi pieminot un pēc Viņa ilgojoties, visur pats Dievs dzīvo un darbojas savu ļaužu vidū.

Svētajā mielastā vairāk nekā jebkur citur izjūtam Baznīcas vienību Dievā jeb Kristū, jo svētā mielasta dalībnieki, vienodamies ar Kristu savās lokālās draudzes baznīcā, caur Viņu vienojas ne vien ar visu šīs

pasauls cīņu un darba vidū stāvošo baznīcu dievgaldniekiem, bet arī ar Kristus atpestīto pulku, kas pārgājuši jau pāri laicīgās dzīves robežām.

Vel daži vārdi par cienīgu sagatavošanos Svētajam vakarēdienam, svētīgu tā baudīšanu un cienīgu dzīvi pēc mielasta. Sagatavošanās Svētajam vakarēdienam var būt ārēja un iekšēja, kā arī M.Luters skaidro katehismā. Ārējai sagatavošanai pieder, ka pēdējā nedēļā pirms iešanas pie dievgalda atturas no jebkādas citas izklaidēšanās, lai varētu nogrimt pārdomās par savu dzīvi un saviem grēkiem. Dievgalda svētdienas rītā atturas no laicīgas barības baudīšanas. Pirms došanās uz dievnamu visa ģimene sapulcējas uz īsu kopēju lūgšanu vai vismaz nodzied kādu grēksūdzes dziesmu. Pēc tam saskūpstas savā starpā par zīmi, ka ir aizmirsuši strīdus un bāršanos un ir salīdzinājušies. Bet galvenais ir iekšējā sagatavošanās. Tā vispirms ir nopietna un rūpīga sevis pārbaude, kad pārskatām visu savu dzīvi kā izmeklēšanas tiesneši. Lai grēku sūdzēšana un līdz ar to Svētais vakarēdiens nestu lielāku svētību, mēs patiesi dziedinātu un skaidrotu, nepieciešama iepriekšējā sevis pārbaude apgaismot un uzrādīt visus mūsu tumšos kaktus. Ir labi kontrolēt savu dzīvi pēc tām prasībām, kas izteiktas M. Luterā katehismā un Jēzus kalna sprediķī. Ir labi atcerēties, ka ierunājas mūsu pirmās jaunās kārbas, kā dzima pirmie grēki un kā pamazām arvien vairāk esam tajos iestiguši. Pēdējos gadus vajaga censties it sīki atcerēties, pašu pēdējo- mēnesi pa mēnesim. Sevis pratināšanā vajadzētu mēģināt atcerēties visas tās vietas, kur ārpus mājas esam bijuši un kā tur esam izturējušies, visus cilvēkus, ar kuriem esam satikušies, kā savu darbu un amatu esam pildījuši. Šāda sistemātiska sevis kontrolēšana un aplūkošana Dieva prasību spogulī, kā to daudzi dvēseles kopēji ir norādījuši, spiedīs mūs atdzīt, cik grēcīgi, netaisni un necienīgi mēs esam. Kristus mums ir teicis, ka Viņš mīl tādus, kas jūtas nabagi un pazemībā stāv kā muitnieks no tālienes lūgdamies: "Dievs, esi man, grēciniekam, žēlīgs!" Ja sevis pārbaude ir satricinājusi mūsu paštaisnības balstus un muitnieka pazemībā vedusi pie grēku nožēlas, ticot, ka Jēzus, mums piedos, jo Viņš to ir solījis,- tad esam labi sagatavojušies. M. Luters saka: "Labākā sagatavošanās ir tā, ka tu jūti, cik slikts esi un cik ļoti tev vajadzīga Dieva žēlastība. No tevis Dievs prasa vienīgi salauztu sirdi." Ļoti laba, īpaši sagatavošanās ziņā, ir dievgaldniekiem veltītā mācītāja Oskara Striedtera grāmatiņa "Jēl neatstāj mūs!"

Sagatavodamies uz vakarēdienu mēs domājam par sevi. Svētīga Svētā vakarēdiena baudīšana būs, ja aizmirsīsim sevi un domāsim tikai par Jēzu, pieminēdami Viņa nopelnu pie krusta Golgātā. Uz to paskubina arī Jēzus vārdi, kurus Viņš atkārtoti teica saviem mācekļiem pirmajā mielastā: "To dariet, Mani pieminēdami!" Svētā vakarēdiena baudīšanas brīdī ir jācensas atvērt katru laicīgu domu un sirdi paturēt lūgšanu: Tuvāk pie Tevis, Dievs, tuvāk aizvien!" Arī dievgalda dziesma uz to aicina: "Kad mēs baudām Tavu miesu, Lai tad dvēš'le aizmirst pasauli,- Garu mums pacēli!" (dz.326,2)

Cienīgai ir jābūt arī dzīvei pēc Svētā vakarēdiena baudīšanas. Par to mācītājs J. Birģelis savā grāmatā "Mūsu ticības pamati" raksta: "Mūsu liktenīgā kļūda ir tā, ka cilvēki ir pārāk pavirši un nekādas iespaidus nespēj ilgāku laiku sirdī saglabāt. Kā kinemotogrāfā uz ekrāna bildes nāk un iet, tāpat kinemotogrāfiskā ātrumā dvēsele nāk un iet visādi visvisādi iespaidi, pārdzīvojumi un notikumi, neatstājot pēdas tanī uz vēlākiem laikiem. Šāda paviršība un vieglums vērojami arī reliģiskā dzīvē. Pakarot skapī svētdienas svārkus, noliekam pie malas arī svētbijības domas, lai kalpotu atkal grēkam. Šāds noskaņojums bieži vērojams arī pie dievgaldniekiem, kas, no baznīcas pārnākuši, dzen vieglprātīgus jokus sakot: "Nu var no jauna grēkot!" Tā nedrīkst būt pie nopietniem ticīgajiem. Saņemtā Dieva žēlastība ir tik dārga manta, ka to nedrīkstam vieglprātīgi nonicināt. Ne tikai darbi, pat vārdi un padošanās domām apbēdina Dieva Svēto Garu. Dievs grib redzēt arī mūsu grēka nožēlas un atgriešanās augļus. Ja mēs ar visu ticības nopietnību cenšamies palikt kā dzīvi zari vīna kokā Kristū, tad būs augļi. Bet tad arī dievgalda baudīšanai nebūs gadījuma rakstura, nē, tā būs regulāri jaunu garīgu spēku uzpildīšana no Dieva neizsmeļamajiem krājumiem."

"Nodreb miesa, notrīc gaisi, Kad Tu Savus tiltus taisi:

Dieva nama sirmās sienās Gars ar tavu Garu sienas.

"Svēts ir, Svēts ir!" to es dziedu, Skūpstu Kristus asins ziedu,

Rokām debess kāpnēs ķeros, Tavos pārļu vērtos veros.

Nu kā ērglis traukšos brīvi Prom uz jaunu, svētu dzīvi.

Gurdums zudīs, spēki doti, Visi ceļi apskaidroti.

Ne vairs mirt, bet dzīvot vēlos Pusnakts tumsas brīžos vēlos.

Nu man miera, prieka gana, Debess zvani dvēš'lē zvana."

Saturs.

Redakcijas priekšvārds	
Ievadījums	
A. Baušļi jeb dekalogs; Pirmā galdiņa baušļi; Pirmais bauslis	
Otrais bauslis	
Trešais bauslis	
Ceturtais bauslis	
Piektais bauslis	
Sestais bauslis	
Septītais bauslis	
Astotais bauslis	
Devītais bauslis un desmitais bauslis	
Baušļu gala vārdi	
B. Ticības apliecība; Pirmais ticības loceklis; Par radišanu;	
Otrais ticības loceklis; Par pestīšanu	
Trešais ticības loceklis; Par svētīšanu;	
Uzrunas vārdi	
Pirmā lūgšana	
Otrā lūgšana	
Trešā lūgšana	
Ceturta lūgšana	
Piektā lūgšana	
Sestā lūgšana	
Septītā lūgšana	
Gala vārdi	
Sakramenti; Sakramentu būtība un nozīme;	
Svētā kristība	
Svētais vakarēdiens	

